

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (prop. 2002/03:1)

Sammanfattning

I betänkandet behandlas budgetpropositionen vad avser fördelningen på anslag inom *utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid* för år 2003. Regeringens förslag till fördelning på anslag och partiernas olika budgetförslag redovisas i *bilaga 3* i betänkandet. Förutom motionsyrkanden med anknytning till budgeten för år 2003 behandlar utskottet vissa motionsyrkanden som inte har en direkt anknytning till medelsanvisningen för budgetåret 2003, men som rör sådana frågor som tas upp i budgetpropositionen eller i budgetmotionerna.

Utskottet har genom protokollsutdrag meddelat finansutskottet att kulturutskottet tillstyrker regeringens förslag till *ram för år 2003* för utgiftsområde 17. I sitt betänkande 2002/03:FiU1 har finansutskottet den 21 november 2001 behandlat regeringens förslag till utgiftsramar för år 2003, bl.a. ram för utgiftsområde 17, vilken föreslås uppgå till drygt 8,3 miljarder kronor. Riksdagen väntas fatta beslut om utgiftsramar den 4 december 2002.

Utskottets majoritet, bestående av representanter för Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, tillstyrker i betänkandet regeringens förslag till *medelsfördelning på anslag inom ramen* för utgiftsområde 17 med undantag för två anslag. Fördelningen på anslag, anslagens storlek och de två avvikelserna från regeringens förslag redovisas i *bilaga 4* i betänkandet. *Avvikelserna* innebär att *anslag 29:2* Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet minskas med 2,5 miljoner kronor avseende medel till ungdomspolitisk utveckling och att *anslag 30:2* Bidrag till allmänna samlingslokaler ökas med 2,5 miljoner kronor.

Samtidigt föreslår utskottet att riksdagen skall tillkännage för regeringen att av anslag 30:2 skall 4 miljoner kronor avsättas för Ungdomsstyrelsens fördelning av medel till samlingslokalorganisationers information och utredningar om ungdomars utnyttjande av samlingslokaler.

Representanterna i kulturutskottet för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet liberalerna har efter det att finansut-

skottet den 21 november behandlat regeringens förslag till ram för utgiftsområde 17 avstått från att delta i utskottets beslut om medelsanvisning för budgetåret 2003 (punkt 55) och erinrar i särskilda yttranden (nr 8–11) om huvudragen i partiernas respektive budgetförslag.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om vissa bemyndiganden för regeringen att fatta beslut som medför utgifter efter år 2003.

Bland de satsningar som görs i den av utskottet tillstyrkta budgeten kan nämnas insatser för att förstärka resurserna för museisektorn, dansområdet och svensk film.

Inom museiområdet kan t.ex. nämnas att anslaget till Statens museer för världskultur enligt regeringens förslag ökas med 29,1 miljoner kronor för att täcka kostnaderna för verksamheten vid det ännu inte färdigbyggda Världskulturmuseet i Göteborg samt att 5 miljoner kronor från kulturbudgeten och lika mycket från utbildningsbudgeten anvisas för Nobelmuseet i Stockholm, som skall permanentas.

Regeringens förslag om att permanenta Kulturarvs-IT och därmed överföra 13 miljoner kronor till kulturbudgeten från utgiftsområde 13 Arbetsmarknad tillstyrks av utskottet. Medlen skall i huvudsak användas för löner till arbetsledare.

I enlighet med riksdagens tidigare beslut införs fr.o.m. budgetåret 2003 ett särskilt anslag för den nya myndigheten Forum för levande historia. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att anslaget skall uppgå till 40 miljoner kronor för år 2003.

Satsningen på svensk film innebär att anslaget förstärks med 25 miljoner kronor för år 2003. Vidare kan nämnas att anslaget ökas engångsvis med 30 miljoner kronor på tilläggsbudget för år 2002 (bet. 2002/03:FiU11). Utskottet har inte något att erinra mot regeringens avsikt att låta Filminstitutet även fortsättningsvis vara huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg. Utskottet utgår från att Filminstitutet samarbetar med de regionala museerna och hembygdsrörelsen, då dessa besitter viktig kunskap för verksamheten vid filmvårdscentralen.

Regeringens förslag om att höja den kyrkoantikvariska ersättningen till Svenska kyrkan från 50 till 100 miljoner kronor under år 2003 tillstyrks av utskottet.

Utskottet tillstyrker vidare att extra resurser tillförs dansområdet. Bl.a. inrättas ett nytt nationellt uppdrag inom samtida dans för att stärka det fria danslivets möjligheter att turnera. Konstnärsstöden till fria koreografer och dansare ökas fr.o.m. år 2003 med 3 miljoner kronor årligen. Ett nytt arrangörsstöd och ett nytt turnéstöd inom dansens område om sammanlagt 2 miljoner kronor fr.o.m. år 2003 införs under en försöksperiod om tre år. Ett nytt nationellt uppdrag inrättas inom området samtida dans. Dansens Hus får en höjning av anslaget med 500 000 kronor fr.o.m. år 2003. Statens kulturråd får regeringens uppdrag att ta fram ett handlingsprogram för den professionella dansen i Sverige.

Inom museiområdet tillstyrker utskottet bl.a. regeringens förslag om att medel skall anvisas för tillfälligt stöd med 1 miljon kronor vardera till Drottningholms slottsteater och Strindbergsteatern samt att Dalhalla festspelsscen i Rättvik skall beviljas ett permanent årligt verksamhetsstöd för år 2003 med 1 miljon kronor.

Utskottet föreslår också att riksdagen skall tillkännage för regeringen att medelsökningen om 5,1 miljoner kronor under anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner inte skall vara förbehållen teater- och dansinstitutioner som regeringen har föreslagit utan i stället skall få användas för samtliga bidragsändamål under anslaget.

Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om att 1,5 miljoner kronor skall överföras från anslag 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete till anslag 28:6 för permanentning av bidraget till länsteater i Jämtlands län.

Regeringens förslag om att myndigheten Språk- och folkminnesinstitutet (SOFI) skall anvisas 2 miljoner kronor engångsvis för år 2003 tillstyrks av utskottet.

Utskottet tillstyrker förslaget att ett årligt internationellt litteraturpris om 5 miljoner kronor skall instiftas till Astrid Lindgrens minne.

Likaså tillstyrks regeringens förslag att 2 miljoner kronor skall anvisas för juryns verksamhet, administration m.m. kring det nyinrättade litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne.

Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om att 4 miljoner kronor skall avsättas för ett utvidgat inköpsstöd till folk- och skolbiblioteken.

Utskottet föreslår att riksdagen skall göra ett tillkännagivande för regeringen om en utvärdering av samtliga stödformer inom anslaget Litteraturstöd.

Enligt budgetpropositionen upphör anslaget Stöd till bokhandeln fr.o.m. år 2003. Utskottet anser dock att sortimentsstödet – vilket ingått i anslaget Stöd till bokhandeln – skall finnas kvar och föreslår därför en förändring av medelsanvändningen under anslaget Litteraturstöd. Sortimentsstödet till servicebokhandlar skall fortsättningsvis administreras och fördelas av Kulturrådet. Stödet finansieras genom att distributionen av litteraturstödda titlar till 100 bokhandlar upphör.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift, med en redaktionell ändring. TV-avgiften höjs därmed med 72 kronor till 1 812 kronor för ett år.

Utskottet föreslår att riksdagen skall godkänna medelsberäkningen för den avgiftsfinansierade verksamhet som bedrivs av Sveriges Television AB (inklusive Dövas TV), Sveriges Radio AB (inklusive Radio Sweden) och Sveriges Utbildningsradio AB för år 2003. Sammanlagt tilldelas de tre företagen nära 5,9 miljarder kronor.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen skall godkänna regeringens förslag om överföring av medel till distributionskontot från rundradiokontot och förslag om överföring av medel, sammanlagt 523,2 miljoner kronor, från

distributionskontot till Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Utskottet tillstyrker också att riksdagen skall godkänna medelstilldelningen för år 2003 från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida avseende Granskningsnämnden för radio och TV.

Utskottet föreslår även att riksdagen skall godkänna att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma år 2003 verkar för att bolagsstämman beslutar om stöd till idrotten i form av ett bidrag på högst 160 miljoner kronor.

Regeringens förslag till ändring i kulturminneslagen (1988:950) tillstyrks av utskottet med en redaktionell ändring.

I betänkandet behandlas även regeringens *skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet* samt motioner väckta med anledning av skrivelsen. Utskottet diskuterar i betänkandet skrivelsens innehåll och föreslår att riksdagen, med utskottets synpunkter, lägger skrivelsen till handlingarna utan erinran.

I betänkandet finns 29 *reservationer* och 11 *särskilda yttranden*.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Innehållsförteckning.....	5
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	10
Vissa övergripande kulturpolitiska frågor.....	10
Resultatredovisningen om kultur och delaktighet	11
Allmän kulturverksamhet	12
Teater, dans och musik	12
Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter	12
Bild och form samt konsthantverk	13
Ersättningar och bidrag till konstnärer	13
Kulturmiljö	13
Museer och utställningar	14
Film	14
Mediefrågor	15
Radio- och TV-frågor	15
Folkrörelsepolitiken.....	16
Utbildningspolitik.....	17
Medelsanvisning.....	17
Utskottets överväganden	19
1 Inledning.....	19
1.1 Behandlade ärenden	19
1.2 Beslutsdagar	19
1.3 Inhämtande av information m.m.	19
1.4 Betänkandets disposition.....	20
2 Kulturpolitik	20
2.1 Vissa övergripande frågor	20
2.1.1 Målen för kulturpolitiken m.m.	21
2.1.2 Utgångspunkten för kulturpolitiken m.m.	26
2.1.3 Ungdomars delaktighet i kultur	28
2.1.4 Funktionshindrade konstnärers behov	30
2.1.5 Budgetprocessen och principer för anslagsuppräknin	32
2.2 Resultatredovisningen om kultur och delaktighet	33
Regeringens skrivelse.....	34
Motionerna	36
Utskottets ställningstagande	37
Krav på kompletterande redovisningar	40
Sammanfattande bedömning	42
2.3 Anslagen till allmän kulturverksamhet (28:1–28:4).....	43
2.3.1 Statens kulturråd (28.1)	43
2.3.2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt	
internationellt kulturutbyte och samarbete (28:2)	45
2.3.3 Nationella uppdrag (28:3)	47

2.3.4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel (28:4).....	50
2.4 Anslagen till teater, dans och musik (28:5–28:7)	50
2.4.1 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus (28:5)	51
2.4.2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (28:6)	52
2.4.3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (28:7).....	56
2.5 Anslagen till bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:13).....	58
2.5.1 Bidrag till biblioteksverksamhet (28:8)	58
2.5.2 Litteraturstöd (28:9)	60
2.5.3 Stöd till kulturtidskrifter (28:10).....	65
2.5.4 Talboks- och punktskriftsbiblioteket (28:11).....	65
2.5.5 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (28:12)	67
2.5.6 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden (28:13)	68
2.6 Anslagen till bild och form samt konsthantverk (28:14–28:18)	69
2.6.1 Statens konstråd (28:14)	69
2.6.2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (28:15).....	70
2.6.3 Nämnden för hemslöjdsfrågor (28:16).....	71
2.6.4 Främjande av hemslöjden (28:17)	71
2.6.5 Bidrag till bild- och formområdet (28:18)	72
2.7 Anslagen till ersättningar och bidrag till konstnärer (28:19– 28:20).....	73
2.7.1 Konstnärsnämnden (28:19).....	73
2.7.2 Ersättningar och bidrag till konstnärer (28:20)	74
2.8 Anslagen till arkiv (28:21–28:24).....	76
2.8.1 Riksarkivet och landsarkiven (28:21)	76
2.8.2 Bidrag till regional arkivverksamhet (28:22).....	77
2.8.3 Språk- och folkminnesinstitutet (28:23)	78
2.8.4 Svenskt biografiskt lexikon (28:24).....	78
2.9 Anslagen till kulturmiljö (28:25–28:27)	79
2.9.1 Riksantikvarieämbetet (28:25).....	79
2.9.2 Bidrag till kulturmiljövård (28:26)	80
2.9.3 Kyrkoantikvarisk ersättning (28:27)	82
2.10 Anslagen till museer och utställningar (28:28–28:35).....	83
2.10.1 Centrala museer: Myndigheter (28:28).....	84
2.10.2 Centrala museer: Stiftelser (28:29)	88
2.10.3 Bidrag till regionala museer (28:30)	89
2.10.4 Bidrag till vissa museer (28:31)	93
2.10.5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler (28:32).....	94

2.10.6 Riksutställningar (28:33).....	95
2.10.7 Forum för levande historia (28:34)	96
2.10.8 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål (28:35)	98
2.11 Anslaget till film (28:36)	99
2.11.1 Filmstöd (28:36)	99
2.12 Anslaget till forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (28:37).....	104
2.12.1 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (28:37).....	104
2.13 Anslagen till trossamfund (28:38–28:39).....	105
2.13.1 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund (28:38)	105
2.13.2 Stöd till trossamfund (28:39).....	105
2.14 Övrigt inom kulturpolitiken	106
2.14.1 Kulturfond	106
2.14.2 Möte mellan kulturer	107
3 Mediepolitik (politikområde 27)	107
3.1 Anslagen inom mediepolitiken (27:1–27:4).....	107
3.1.1 Statens biografbyrå (27:1)	108
3.1.2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland (27:2)	110
3.1.3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete (27:3).....	110
3.1.4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (27:4)	111
3.3 Radio- och TV-frågor	111
3.3.1 Medelsberäkning för år 2003	112
3.3.2 Distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution.....	113
3.3.3 TV-avgiften och rundradiokontot.....	113
4 Ungdomspolitik (politikområde 29).....	114
4.1 Anslagen inom ungdomspolitiken (29:1–29:2).....	114
4.1.1 Ungdomsstyrelsen (29:1)	114
4.1.2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet (29:2)	116
4.2 Övrigt inom ungdomspolitiken	118
5 Folkrörelsepolitik (politikområde 30).....	118
5.1 Anslagen till folkrörelsepolitiken (30:1–30:4).....	118
5.1.1 Stöd till idrotten (30:1).....	119
5.1.2 Bidrag till allmänna samlingslokaler (30:2).....	121
5.1.3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet (30:3).....	123
5.1.4 Stöd till friluftorganisationer (30:4).....	124
6 Utbildningspolitik under utgiftsområde 17 (politikområde 25)	125

6.1 Anslagen inom folkbildningspolitiken (25:1–25:3).....	125
6.1.1 Bidrag till folkbildningen (25:1).....	125
6.1.2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen (25:2)	127
6.1.3 Bidrag till kontakttolkutbildning (25:3).....	127
7 Forskning under utgiftsområde 17 (politikområde 26).....	128
7.1 Anslaget till Statens ljud- och bildarkiv (26:1).....	128
8 Finansiella system och tillsyn under utgiftsområde 2 (politikområde 2)	128
8.1 Anslaget till Lotteriinspektionen (2:1).....	128
<i>Reservationer</i>	130
1. Nya kulturpolitiska mål (punkt 1), (fp).....	130
2. Efterlevnaden av de kulturpolitiska målen och frågan om strukturer för kulturpolitiken (punkt 2), (v)	131
3. Nya metoder och verksamhetsformer för att nå de kulturpolitiska målen (punkt 3), (c)	132
4. Utgångspunkten för kulturpolitiken (punkt 4), (m)	133
5. Skolans roll i kulturlivet (punkt 5), (m)	134
6. Ungdomars delaktighet i kultur (punkt 6), (c)	134
7. Funktionshindrade konstnärers behov (punkt 7), (v).....	135
8. Långsiktighet i anslagsgivningen, m.m. (punkt 8), (kd)	136
9. Principer för anslagsuppräknings (punkt 9), (fp, kd)	136
10. Redovisning av funktionshindrades delaktighet i kulturen (punkt 10), (m, fp, kd, c).....	137
11. Redovisning av barns och ungas delaktighet i kulturen (punkt 11), (kd, c)	138
12. Statistisk redovisning av fria teater- och dansgrupper (punkt 12), (v)	139
13. Redovisning av delaktighet i kulturen i större städer och mindre orter, m.m. (punkt 14), (kd).....	139
14. Statens konstråds upphandlingsrutiner (punkt 27), (fp).....	140
15. En översyn av den kyrkoantikvariska ersättningen (punkt 32), (fp, kd)	140
16. En översyn av den kyrkoantikvariska ersättningen (punkt 32), (c)	141
17. Fri entré på de centrala museerna (punkt 33), (fp, kd, c).....	141
18. Fri entré på de centrala museerna (punkt 33), (m).....	142
19. Marionettmuseets organisatoriska tillhörighet (punkt 36), (fp).....	142
20. Utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia, m.m. (punkt 37), (m)	143
21. Utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia, m.m. (punkt 37), (fp).....	144
22. Utvärdering av 2000 års filmavtal (punkt 38), (m).....	144
23. Teknisk kompetens vid filmvårdscentralen i Grängesberg (punkt 40), (v, c)	145

24. Utredning om ett framtida svenskt nationalarkiv för den rörliga bilden (punkt 41), (v, kd, c).....	145
25. Interimistisk huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg (punkt 42), (c).....	146
26. Ett framtida nationalarkivs samverkan med bibliotek och museer (punkt 43), (v, c)	146
27. Ändring i lagen om TV-avgift (punkt 45), (m, fp).....	147
28. Tilläggsdirektiv till Samlingslokalutredningen (punkt 51), (c).....	147
29. Samlingslokalernas betydelse för jämlikheten i kulturlivet (punkt 52), (kd, c).....	148
<i>Särskilda yttranden</i>	149
1. Principer för anslagsuppräknig (punkt 9), (v)	149
2. Redovisning av funktionshinderades delaktighet i kulturen (punkt 10), (v)	149
3. Dans för barn och ungdomar som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 18), (v).....	150
4. Ett nationellt uppdrag till Bildens Hus i Sundsvall (punkt 19), (c).....	150
5. Utredning om de ekonomiska förutsättningarna för Kulturarvs-IT (punkt 35), (v).....	150
6. Utredning om de ekonomiska förutsättningarna för Kulturarvs-IT (punkt 35), (c)	151
7. Filminstitutets huvudmannaskap för filmvårdscentralen i Grängesberg (punkt 39), (kd)	151
8. Medelsanvisningen för år 2003, m.m. (punkt 55), (m)	152
9. Medelsanvisningen för år 2003 m.m. (punkt 55), (fp)	156
10. Medelsanvisningen för år 2003, m.m. (punkt 55), (kd)	160
11. Medelsanvisningen för år 2003, m.m. (punkt 55), (c).....	164
<i>Bilagor</i>	
<i>Bilaga 1</i> Förteckning över behandlade förslag	167
Regeringens skrivelse 2001/02:176	167
Propositionen.....	167
Motioner väckta med anledning av skrivelse 2001/02:176.....	170
Motioner från allmänna motionstiden 2002	171
<i>Bilaga 2</i> Propositionens lagförslag	185
Förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.....	185
Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift.....	187
<i>Bilaga 3</i> Regeringens och partiernas förslag till anslag för år 2003	188
<i>Bilaga 4</i> Avvikelse mellan regeringens och utskottets förslag till medelsanvisning på anslag inom utgiftsområde.....	192
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	192
<i>Bilaga 5</i> Förteckning över avstyrkta motionsyrkanden i Utskottets förslag till riksdagsbeslut, punkt 55,	194

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Finansutskottet har i sitt betänkande 2002/03:FiU1 daterat den 21 november 2002 godtagit den av regeringen föreslagna ramen för utgiftsområde 17 om 8 357 903 000 kronor. Riksdagen planeras besluta om utgiftsramar den 4 december 2002. Kulturutskottets förslag till riksdagsbeslut under punkt 55 beträffande anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trosamfund och fritid samt vissa till budgeten för 2003 hörande frågor görs under förutsättning av riksdagens bifall till finansutskottets betänkande 2002/03:FiU1 i den del som avser utgiftsområde 17.

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

Vissa övergripande kulturpolitiska frågor

1. Nya kulturpolitiska mål

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr372 yrkande 1.

Reservation 1 (fp)

2. Efterlevnaden av de kulturpolitiska målen och frågan om strukturer för kulturpolitiken

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr373 yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (v)

3. Nya metoder och verksamhetsformer för att nå de kulturpolitiska målen

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr17 yrkande 1 och 2002/03:Kr336 yrkandena 1 och 2.

Reservation 3 (c)

4. Utgångspunkten för kulturpolitiken

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr236 yrkande 1.

Reservation 4 (m)

5. Skolans roll i kulturlivet

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr12 yrkande 1.

Reservation 5 (m)

6. Ungdomars delaktighet i kultur

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr17 yrkandena 3–5 och 2002/03:Kr336 yrkandena 3–5.

Reservation 6 (c)

7. Funktionshindrade konstnärers behov

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr15 yrkande 2, 2002/03:Kr296 yrkande 6 och 2002/03:So513 yrkande 11.

Reservation 7 (v)

8. Långsiktighet i anslagsgivningen, m.m.

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr371 yrkande 2.

Reservation 8 (kd)

9. Principer för anslagsuppräknings

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr370 yrkande 1 och 2002/03:Kr373 yrkande 4.

Reservation 9 (fp, kd)

*Resultatredovisningen om kultur och delaktighet***10. Redovisning av funktionshindrades delaktighet i kulturen**

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr12 yrkande 2, 2001/02:Kr15 yrkande 3, 2001/02:Kr16 yrkande 2, 2002/03:Kr236 yrkande 15 och 2002/03:Kr371 yrkande 3.

Reservation 10 (m, fp, kd, c)

11. Redovisning av barns och ungas delaktighet i kulturen

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr16 yrkande 1.

Reservation 11 (kd, c)

12. Statistisk redovisning av fria teater- och dansgrupper

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr15 yrkande 1 och 2002/03:Kr373 yrkande 6.

Reservation 12 (v)

13. Redovisning av besöksutvecklingen på icke statsstödda teatrar, m.m., olika nationalitetsgruppers kulturvanor m.m.

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr14.

14. Redovisning av delaktighet i kulturen i större städer och mindre orter, m.m.

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr16 yrkande 3.

Reservation 13 (kd)

15. Resultatredovisningen om kultur och delaktighet

Riksdagen lägger skrivelse 2001/02:176 till handlingarna.

*Allmän kulturverksamhet***16. Bidraget till amatörkulturen m.m.**

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr300 yrkandena 1 och 2.

17. Stödet till de nationella minoriteterna

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr301.

18. Dans för barn och ungdomar som nytt ämnesområde för nationella uppdrag

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr373 yrkande 19.

19. Ett nationellt uppdrag till Bildens Hus i Sundsvall

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr315 och 2002/03:Kr355.

20. Ett nationellt uppdrag till Textilmuseet i Borås

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr317.

21. Ett nationellt uppdrag till Museum Anna Nordlander

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr224.

*Teater, dans och musik***22. Garanti för ekonomiskt stöd till Göteborgsmusiken**

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr344 yrkande 1.

*Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter***23. Litteraturpris till Astrid Lindgrens minne**

Riksdagen godkänner att ett årligt internationellt litteraturpris på 5 000 000 kronor instiftas till Astrid Lindgrens minne. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 4.

24. Platsen för utdelning av litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr243.

25. Bemyndigande för regeringen att beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, i fråga om ramanslaget 28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket, beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under 2004. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 5.

26. Utvärdering av samtliga stödformer inom anslaget**Litteraturstöd**

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet framför om utvärdering av samtliga stödformer inom anslaget Litteraturstöd. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2002/03:Kr305 yrkande 2.

Bild och form samt konsthantverk

27. Statens konstråds upphandlingsrutiner

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr336 yrkande 11 och 2002/03:Kr372 yrkande 27.

Reservation 14 (fp)

28. Bemyndigande för regeringen att beställa konstverk

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om raman-slaget 28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön, beställa konstverk som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 10 000 000 kronor under åren 2004–2006. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 6.

Ersättningar och bidrag till konstnärer

29. Utvärdering av den individuella visningsersättningen

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr336 yrkande 9.

Kulturmiljö

30. Ändring i lagen om kulturminnen

Riksdagen antar i *bilaga 2* till betänkandet intagna förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. med den ändringen att beteckningen "A3–8" ändras till "A3–A8" samt ordet "femtio" ändras till "50". Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 1.

31. Bemyndigande för regeringen att besluta om bidrag till kulturmiljövård

Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om raman-slaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 100 000 000 kronor under åren 2004–2006. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 7.

32. En översyn av den kyrkoantikvariska ersättningen

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr282 och 2002/03:Kr369 yrkande 2.

Reservation 15 (fp, kd)

Reservation 16 (c)

*Museer och utställningar***33. Fri entré på de centrala museerna**

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr338 yrkande 13 och 2002/03:Kr369 yrkande 9.

Reservation 17 (fp, kd, c)

Reservation 18 (m)

34. Säkerhet i museer och kulturbyggnader

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr267.

35. Utredning om de ekonomiska förutsättningarna för Kulturarvs-IT

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr271 och 2002/03:Kr336 yrkande 19.

36. Marionettmuseets organisatoriska tillhörighet

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr372 yrkande 14.

Reservation 19 (fp)

37. Utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr201, 2002/03:Kr202, 2002/03:Kr216, 2002/03:Kr219, 2002/03:Kr242, 2002/03:Kr255, 2002/03:Kr319, 2002/03:Kr350 och 2002/03:U261 yrkande 5.

Reservation 20 (m)

Reservation 21 (fp)

*Film***38. Utvärdering av 2000 års filmavtal**

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr236 yrkande 12.

Reservation 22 (m)

39. Filminstitutets huvudmannaskap för filmvårdscentralen i Grängesberg

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr370 yrkande 15.

40. Teknisk kompetens vid filmvårdscentralen i Grängesberg

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr320 yrkande 1 och 2002/03:Kr336 yrkande 28.

Reservation 23 (v, c)

41. Utredning om ett framtida svenskt nationalarkiv för den rörliga bilden

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr320 yrkande 2 och 2002/03:Kr336 yrkande 27.

Reservation 24 (v, kd, c)

42. Interimistisk huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr336 yrkande 30.

Reservation 25 (c) villk. 24

43. Ett framtida nationalarkivs samverkan med bibliotek och museer

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr320 yrkande 3 och 2002/03:Kr336 yrkande 29.

Reservation 26 (v, c) villk. 24

*Mediefrågor***44. Redogörelse för mål- och resultatdialogerna med Statens biografbyrå**

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr367 yrkande 4.

*Radio- och TV-frågor***45. Ändring i lagen om TV-avgift**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift med den ändringen att ordet "jämt" skall ändras till "jämnt". Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 2 och avslår motionerna 2002/03:Kr338 yrkande 18 och 2002/03:Kr372 yrkande 30.

Reservation 27 (m, fp)

46. Medelsberäkning för 2003 för den avgiftsfinansierade verksamhet som bedrivs av Sveriges Television AB (inkl. Dövas TV), Sveriges Radio AB (inkl. Radio Sweden) och Sveriges Utbildningsradio AB

Riksdagen godkänner regeringens förslag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 8.

47. Medelstilldelning för 2003 från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida avseende Granskningsnämnden för radio och TV

Riksdagen godkänner regeringens förslag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 9.

48. Bemyndigande för regeringen att besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskott på distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2003 besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskott på distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution intill ett belopp av 724 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 10.

49. Överföring av medel till distributionskontot från rundradiokontot och överföring av medel från distributionskontot till Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB

Riksdagen godkänner regeringens förslag om överföring av medel till distributionskontot från rundradiokontot och förslag om överföring av medel från distributionskontot till Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 11.

Folkrörelsepolitiken

50. Svenska Spels stöd till idrotten

Riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma år 2003 verkar för att bolagsstämman beslutar om stöd till idrotten i form av ett bidrag på högst 160 000 000 kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 12.

51. Tilläggsdirektiv till Samlingslokalutredningen

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr262 yrkande 2.

Reservation 28 (c)

52. Samlingslokalernas betydelse för jämlikheten i kulturlivet

Riksdagen avslår motion 2001/02:Kr16 yrkande 4.

Reservation 29 (kd, c)

53. Nya organisationer som bedriver friluftsverksamhet

Riksdagen avslår motion 2002/03:Kr368 yrkande 11.

*Utbildningspolitik***54. Bemyndigande för regeringen att besluta om stöd till funktionshindrade vid folkhögskolor**

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, i fråga om det oötecknade anslaget 25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen, besluta om stöd för funktionshindrade vid folkhögskolor som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 10 000 000 kronor efter 2003. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 13.

*Medelsanvisning***55. Medelsanvisningen för år 2003, m.m.**a) *Anvisande av medel under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid år 2003*

Riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt utskottets förslag i *bilaga 4*. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Fi230 yrkande 6 och bifaller delvis proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 14 och motionerna 2002/03:Kr262 yrkande 1, 2002/03:Kr330, 2002/03:Kr337 i denna del, 2002/03:Kr338 yrkande 20, 2002/03:Kr363, 2002/03:Kr366 yrkande 7, 2002/03:Kr371 yrkande 8 i denna del och 2002/03:N307 yrkande 9.

b) *Användningen av ökningen om 5,1 miljoner kronor under anslaget Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet framför om användningen av ökningen om 5,1 miljoner kronor under anslaget Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner.

c) *Sortimentsstöd m.m. till bokhandeln*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet framför om sortimentsstödet och distributionsstödet till bokhandeln. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2002/03:Fi230 yrkande 8.

d) *Bidrag till informationsinsatser och utredningsarbete avseende ungdomars nyttjande av allmänna samlingslokaler*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet framför om bidrag till informationsinsatser och utredningsarbete avseende ungdomars nyttjande av allmänna samlingslokaler. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Fi230 yrkande 7.

e) Riksdagen avslår de i *bilaga 5* upptagna motionsyrkandena.

Stockholm den 21 och 28 november 2002

På kulturutskottets vägnar

Lennart Kollmats

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Kollmats (fp)³, Annika Nilsson (s), Lars Wegendal (s), Kent Olsson (m)³, Eva Arvidsson (s), Paavo Vallius (s), Gunilla Tjernberg (kd)³, Peter Pedersen (v), Nikos Papadopoulos (s), Lena Adelsohn Liljeroth (m)³, Tommy Ternemar (s), Cecilia Wikström (fp)³, Birgitta Sellén (c)³, Göran Persson i Simrishamn (s), Anna Lindgren (m)¹, Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Rossana Dinamarca (v) och Matilda Ernkrans (s)².

¹ Endast den 21 november 2002 under förslagspunkterna 1–54.

² Endast den 28 november 2002 under förslagspunkt 55.

³ Ledamoten har avstått från att delta i beslutet den 28 november 2002 under förslagspunkt 55.

Utskottets överväganden

1 Inledning

1.1 Behandlade ärenden

Kulturutskottet behandlar i detta betänkande regeringens förslag i budgetpropositionen för år 2003 under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid när det gäller medelsanvisningen under anslagen inom politikområdena 2 och 25–30, vissa bemyndiganden m.m. för regeringen samt förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. och förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift.

Ett förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844) har överlämnats till konstitutionsutskottet för behandling (prot. 2002/03:2.2).

Kulturutskottet behandlar vidare i detta betänkande regeringens förslag i budgetpropositionen för år 2003 (utg.omr.17) om medelsberäkningen för den avgiftsfinansierade verksamhet som bedrivs av Sveriges Television AB (SVT), Sveriges Radio AB (SR) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR) samt medelstilldelningen för år 2003 från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida avseende Granskningsnämnden för radio och TV. Utskottet behandlar också regeringens förslag beträffande distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution.

Vidare behandlar kulturutskottet i detta betänkande regeringens skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet, i vilken regeringen lämnar en redovisning av resultaten av den förda kulturpolitiken i förhållande till ett av de sju nationella kulturpolitiska målen, det s.k. jämlikhetsmålet om delaktighet och eget skapande.

I anslutning till regeringens förslag i budgetpropositionen och i skrivelse 2001/02:176 behandlar utskottet motioner väckta under allmänna motionstiden hösten 2002 och motioner väckta våren 2002 med anledning av skrivelse 2001/02:176.

1.2 Beslutsdagar

Utskottet har fattat beslut i de behandlade ärendena vid två skilda tillfällen. Torsdagen den 21 november 2002 beslutade utskottet beträffande de ärenden som tas upp i förslagspunkterna 1–54 och torsdagen den 28 november 2002 beträffande förslagspunkten 55 (se s. 10–18 i det föregående)

1.3 Inhämtande av information m.m.

Under ärendets beredning har på kulturutskottets begäran information om budgetpropositionen och om aktuella kulturfrågor inom Europeiska unionen lämnats av kulturminister Marita Ulvskog.

Ett antal skrivelser med anledning av budgetpropositionen har inkommit och anmälts i utskottet.

1.4 Betänkandets disposition

Utskottet följer i detta betänkande i huvudsak den ordning som används i budgetpropositionens utgiftsområde 17 (volym 9).

I betänkandets avsnitt 2–8 behandlas de politikområden i vilka statsbudgeten under utgiftsområde 17 är indelad, nämligen

Kulturpolitik (politikområde 28)

Mediepolitik (politikområde 27)

Ungdomspolitik (politikområde 29)

Folkrörelsepolitik (politikområde 30)

Utbildningspolitik under utgiftsområde 17 (politikområde 25)

Forskningspolitik under utgiftsområde 17 (politikområde 26)

Finansiella system och tillsyn under utgiftsområde 17 (politikområde 2).

Under politikområde 28 Kulturpolitik behandlas först sådana övergripande frågor som tagits upp i motioner och i regeringens skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet jämte motioner. Därefter behandlas anslagen inom politikområde 28. För att det skall bli lättare att få en överblick över de 39 anslagen inom kulturpolitikområdet har de inordnats inom mindre ämnesområden genom underrubriker.

Förslag i motioner om nya anslag har inordnats under egna rubriker inom respektive politikområde.

2 Kulturpolitik

2.1 Vissa övergripande frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslag om

- nya kulturpolitiska mål, *jämför reservation 1 (fp)*,
- efterlevnaden av de kulturpolitiska målen och frågan om strukturer för kulturpolitiken, *jämför reservation 2 (v)*,
- nya metoder och verksamhetsformer för att nå de kulturpolitiska målen, *jämför reservation 3 (c)*,
- utgångspunkten för kulturpolitiken, *jämför reservation 4 (m)*,
- skolans roll i kulturlivet, *jämför reservation 5 (m)*,
- ungdomars delaktighet i kultur, *jämför reservation 6 (c)*,
- funktionshindrade konstnärers behov, *jämför reservation 7 (v)*,
- långsiktighet i anslagsgivningen, m.m. *jämför reservation 8 (kd)* och
- principer för anslagsuppräknings, *jämför reservation 9 (fp, kd)*.

2.1.1 Målen för kulturpolitiken m.m.

Bakgrund

Riksdagen fastställde hösten 1996 sju *nationella kulturpolitiska mål* (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1 s. 39–42, rskr. 1996/97:129). Dessa mål ersatte 1974 års kulturpolitiska mål.

Målen för kulturpolitiken skall vara

1. att värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att använda den,
2. att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande,
3. att främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar,
4. att ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället,
5. att bevara och bruka kulturarvet,
6. att främja bildningssträvandena,
7. att främja internationellt kulturutbyte och möten mellan olika kulturer inom landet.

Vid samma tillfälle beslöt riksdagen även om övergripande mål på anslagsnivå för myndigheter och institutioner och om övergripande mål för vissa statsbidrag.

Mål för vissa områden har också beslutats. Sådana finns t.ex. intagna i arkivlagen (1990:782) och i lagen (1999:932) om stöd till trossamfund. Sektorsövergripande mål har godkänts för statens arbete med arkitektur, formgivning och design (prop. 1997/98:117, bet. 1997/98:KrU14, rskr. 1997/98:225). Vidare har mål för arbetet för kulturmiljön godkänts av riksdagen (prop. 1998/99:114, bet. 1999/2000:KrU7, rskr. 1999/2000:196).

Motionerna

I motion 2002/03:Kr372 (fp) hemställs att riksdagen skall begära att regeringen lägger fram förslag till en sådan ändring av kulturpolitiken som förordas i motionen (yrkande 1). Motionärerna föreslår att de nuvarande sju kulturpolitiska målen skall ersättas med *nya kulturpolitiska mål* avseende frihet, kvalitet och mångfald, vilket även skall innebära att en kursomläggning görs inom kulturpolitiken. Kulturen skall erbjuda visioner, reflexion, fördjupning och livsglädje och utgöra en grogrund för tolerans och skapande möten.

Kulturpolitiken får och kan inte sträva efter att styra kulturlivets utveckling. Den skall däremot ge starka impulser, bestämt försvara de demokratiska principerna om tanke- och yttrandefrihet samt garantera förutsättningarna – ekonomiska och organisatoriska – för en sund vardag när det gäller produktion, distribution och mottagning av kultur, anför det i motionen.

Kulturpolitiken måste struktureras genom konkreta och mätbara mål. Det måste gå att avgöra om kulturpolitiken uppnått sitt syfte eller inte. De kultur-

politiska mål som fastställdes under 1990-talet erbjuder enligt motionen liten vägledning, varför de måste förändras för att uppnå större klarhet.

Frihet, mångfald och kvalitet är grundprinciperna i den liberala kulturpolitiken och skall enligt motionen läggas till grund för en framåtsyftande kulturpolitik som skapar goda förutsättningar för ett fritt, utmanande och ständigt förnyande kulturliv, tillgängligt för alla. En sådan kulturpolitik är nödvändig för ett gott samhälle. I motionen utvecklas denna syn på kulturpolitiken vidare.

De nationella kulturpolitiska målen tas även upp i motion 2002/03:Kr373 (v). Enligt motionen ser Vänsterpartiet de sju antagna målen som en självklar utgångspunkt för kulturpolitiken och föreslår inte några ändringar av dessa. Däremot anser motionärerna att målen inte efterlevs. Det borde enligt motionärernas mening inte vara möjligt att fatta politiska eller administrativa beslut som strider mot de kulturpolitiska målen. Kulturen skall vara obunden, men samtidigt ställs det krav på ökade sponsorsintäkter och krav på att verksamheten skall genomföras fullt ut utan att de som skall göra det får full kostnadstäckning. Regeringen bör mot denna bakgrund göra *en översyn av de kulturpolitiska målen* med syfte att stärka efterlevnaden av dem (yrkande 1).

I samma motion tas också upp frågor om vad som benämns *strukturer för den nationella kulturpolitiken*. Likaväl som det finns en utbyggd struktur för institutioner, fria grupper m.m. på central, regional och lokal nivå är det enligt motionen viktigt att den politiska och administrativa organisationen har en väl fungerande och genomtänkt struktur. De politiska besluten bör tas så nära de berörda som möjligt.

Staten bör ha ett mera övergripande ansvar för att offentligt stöd ges i enlighet med de kulturpolitiska målen. Kulturrådet skall fungera som ett nav för utvärdering och uppföljning och vara en kunskapsbank. Rådet skall också ansvara för att det offentliga stödet, således inte enbart det statliga stödet, leder i den riktning som de kulturpolitiska målen utpekar.

Avtal bör träffas mellan staten, landsting, kommuner och kulturproducenter om kvalitetskrav knutna till offentligt stöd. Därigenom skall medvetenhet och ansvarstagande skapas. De hittills genomförda försöken med regional fördelning av kulturpolitiska medel har enligt motionärernas mening aktualiserat behovet av en decentraliserad politisk organisation som tar ett nationellt helhetsansvar för kulturen. Vad som anförts i motionen om s.k. *strukturer för en nationell kulturpolitik* bör ges regeringen till känna (yrkande 2).

I motionerna 2001/02:Kr17 (c) yrkande 1 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 1 tas frågor upp som rör förnyelsen av kulturlivet genom *nya metoder och verksamhetsformer för att nå de kulturpolitiska målen*. Motionärerna framhåller att de kulturpolitiska målen från år 1996 är bra men anser att metoderna och formerna för hur målen skall uppnås tillhör gårdagens kulturpolitik.

En långsiktig kulturpolitik är viktig, men den måste ge utrymme för nya lösningar, nya idéer och nya organisationsformer. Den befintliga infrastrukturen med myndigheter och institutioner behövs, men den bör kompletteras

med sådana mer tillfälliga, oreglerade och kortsiktiga projekt som står för förnyelse och utveckling.

Det är viktigt att börja diskutera hur den nationella kulturpolitiken kan anpassas till en föränderlig värld. En stor del av det statliga kulturstödet går till det etablerade kultursystemet. Nya kulturella rörelser faller utanför. Det behövs enligt motionerna en utredning om utbudet och efterfrågan på kulturområdet. Har de statliga bidragen givit en ökning och breddning av publiken? Motsvarar det statligt stödda kulturutbudet vad publiken efterfrågar i dag? Regeringen bör få riksdagens uppdrag att genomföra en sådan utredning.

I anslutning till frågan om en förnyelse av den statliga kulturpolitiken anförs i motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 2 att Kulturrådet bör få ett utökat uppdrag att utveckla långsiktiga insatser när det gäller samverkansformer, förändringsarbete, erfarenhetsutbyte samt information om kulturprojekt och om olika möjligheter att få stöd och vägledning i kulturarbete.

Utskottets ställningstagande

Utskottet påminner om att riksdagen på utskottets förslag vid varje riksmöte efter det att de nu gällande nationella kulturpolitiska målen antogs hösten 1996 avslagit olika motionsyrkanden om ändrade eller *nya kulturpolitiska mål* (se senast i bet. 2001/02:KrU1 s. 23).

Utskottet anser nu – liksom vid tidigare tillfällen – att det är angeläget att 1996 års nationella kulturpolitiska mål får gälla under en längre tid så att de på samma sätt som 1974 års mål får genomslagskraft inte endast inom det kulturpolitiska området utan även inom andra sektorer både inom och utanför det statliga området. Det är dessutom först efter en längre period som effekterna av målen kan iakttas. I det följande i detta betänkande behandlar utskottet regeringens första särskilda resultatredovisning (skr. 2001/02:176) till riksdagen för ett av de kulturpolitiska mål som riksdagen antog 1996, nämligen jämlikhetsmålet. Redovisningen kommer även in på utvecklingen under perioden dessförinnan då motsvarande mål från år 1974 gällde.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motion 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 1 om nya kulturpolitiska mål.

Då det gäller yrkandena i motion 2002/03:Kr373 (v) om *efterlevnaden av de kulturpolitiska målen* och s.k. *strukturer för kulturpolitiken* vill utskottet anföra följande.

Utskottet anser i likhet med motionärerna bakom motion 2002/03:Kr373 (v) att det är viktigt att de kulturpolitiska mål som antagits av riksdagen efterlevs i den statliga verksamheten både inom och utom kulturområdet och att de således skall tillämpas som de sektorsövergripande mål de är.

Statens kulturpolitiska mål bör också kunna vara vägledande för regionala och lokala politiska instanser i deras kulturpolitiska verksamhet. När statliga bidrag lämnas till regional, lokal och enskild verksamhet har staten möjlighet att ange bidragsvillkor som syftar till att de statligt fastställda kulturpolitiska målen skall kunna uppnås. Det är då att märka att de kommunala och lands-

tingskommunala medlen till kulturen sammantaget är större än de statliga medlen och att riksdagen inte styr användningen av den del av de offentliga medlen som är kommunernas och landstingskommunernas egna tillgängliga medel annat än genom lag, inom kulturområdet exempelvis lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., arkivlagen (1990:782) och bibliotekslagen (1996:1596).

I hur stor omfattning kulturområdet och olika delar därav kan erhålla förstärkta statliga bidrag för att kunna leva upp till de kulturpolitiska målen är en fråga som måste avgöras vid den årliga behandlingen av budgetpropositionen i en samlad bedömning grundad bl.a. på det statsfinansiella läget. Utskottet kan inte se att en översyn av de nationella kulturpolitiska målen för närvarande skulle vara nödvändig för att kulturområdet skall kunna få förstärkningar. Däremot är det av stor betydelse att utvärdera och följa upp resultaten av den förda kulturpolitiken för att kunna avgöra i vad mån förstärkningar av kulturområdet och omprioriteringar av olika delområden bör göras. Kulturrådet, som har det övergripande ansvaret för detta arbete, har under våren 2002 avlämnat en rapport till regeringen om resultaten av den förda kulturpolitiken när det gäller jämlikhetsmålet. Regeringen har i sin tur i skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet lämnat sin bedömning till riksdagen grundad på denna rapport. Utskottet behandlar denna skrivelse samt motioner i det följande i betänkandet.

Till Kulturrådets utvärderings- och uppföljningsuppgifter hör att genomföra en kontinuerlig genomgång område för område för att ge riksdag och regering underlag för sina beslut inom kulturpolitiken. På regeringens uppdrag gör Kulturrådet även särskilda översyner av olika delområden. Resultaten av detta kontinuerliga utvärderings- och uppföljningsarbete och av särskilda översyner är självfallet tillgängliga även för de regionala och lokala politiska nivåerna. Till Kulturrådets verksamhet hör också att – inom ramen för sina resurser – genom konferenser, seminarier m.m. förmedla kunskap och stimulera till informationsutbyte mellan de centrala, regionala och lokala nivåerna inom kulturområdet, både när det gäller de politiska instanserna och de institutioner m.m. som är verksamma inom kulturområdet.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motion 2002/03:Kr373 (v) yrkandena 1 och 2.

Utskottet behandlar i det följande motionerna 2001/02:Kr17 (c) yrkande 1 och 2002/03:Kr336 (c) yrkandena 1 och 2 om *nya metoder och verksamhetsformer för att nå de kulturpolitiska målen*.

Som tidigare nämnts hör det till Kulturrådets huvuduppgifter att följa utvecklingen inom kulturområdet i stort, ge regeringen ett samlat underlag för den statliga kulturpolitiken och biträda vid genomförandet av denna. Rådet skall också utveckla metoder för mål- och resultatstyrning inom kulturområdet. Som utskottet redovisat i det föregående genomför Kulturrådet en kontinuerlig och systematisk uppföljning och utvärdering område för område. Detta arbete syftar till att måluppfyllelse och effekter av bidragsfördelningen skall kunna bedömas. I arbetet ingår undersökningar av spridningen av det

statligt stödda kulturutbudet samt publikundersökningar. Sådana görs också inom institutionerna. På riksdagens begäran lämnar regeringen varje år en redovisning och analys av utvecklingen av den regionala fördelningen av statens stöd till kultur (se prop. s. 59–65).

Kulturrådet diskuterar i sin omvärldsanalys år 2001 de utvecklingstendenser som på olika sätt påverkar konsten, kulturen och kulturpolitiken. Rådet konstaterar t.ex. att nya arenor, nya arrangörer, informella spelplatser och nya konstformer uppstår, oftast utan offentligt stöd. Kulturrådet sammanfattar med att kulturpolitiken i dag står inför flera viktiga vägval. Avsikten med att presentera dessa frågeställningar i omvärldsanalysen är att stimulera till debatt om kulturens betydelse som dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället.

Utskottet förutsätter självfallet att Kulturrådet i sina fortsatta utvärderingar belyser bl.a. sådana frågeställningar om förnyelse, delaktighet och spridning av kulturen som lyfts fram i omvärldsanalysen och i motionen.

Efter förslag från kulturutskottet har Riksdagens revisorer undersökt frågan om öknings av de statliga bidragen till kulturinstitutioner – sett under ett antal år – givit en ökning och breddning av publiken och om det statligt stödda kulturutbudet motsvarar det publiken efterfrågar. Revisorerna avslutade en förstudie under våren 2002. Revisorerna anför i förstudierapporten att frågor om publikens sociala sammansättning, kulturbidragens regionala spridning och vad publiken efterfrågar delvis är av forskningsmässig karaktär. De framhåller vidare att Statens kulturråd och Kulturdepartementet för närvarande arbetar för att bl.a. utveckla uppföljningen och utvärderingen av statens kulturpolitik. Mot den bakgrunden har revisorerna beslutat att inte gå vidare med någon granskning i de här aktuella frågeställningarna.

Någon sådan särskild utredning om det statligt stödda kulturutbudet som begärs i motionen är enligt utskottets mening för närvarande inte nödvändig. Motionerna 2001/02:Kr17 (c) yrkande 1 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 1 avstyrks därför.

I dag finns utöver Kulturrådets egna statistikrapporter, utvärderingar, uppföljningar och analyser även den redovisning som legat till grund för regeringens skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet. Allt sådant material kan självfallet också användas i kommunernas och landstingskommunernas eget förnyelsearbete utöver deras egna och Kommunförbundets motsvarande rapporter, utredningar och statistik. Som redovisats i det föregående hör det också till Kulturrådets verksamhet att genom konferenser, seminarier m.m. förmedla kunskap och stimulera till informationsutbyte mellan de centrala, regionala och lokala nivåerna inom kulturområdet.

Motionärernas önskemål om ett utökat uppdrag till rådet på detta område torde kräva nya resurser. Någon beräkning av ett sådant ökat medelsbehov har inte lämnats i motionen. I årets budgetproposition har ökade medel beräknats för kompetensutveckling inom Kulturrådet.

Utskottet kan mot bakgrund av det anförda inte förorda en sådan utökning av Kulturrådets uppdrag som yrkas i motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 2, varför yrkandet avstyrks.

2.1.2 Utgångspunkten för kulturpolitiken m.m.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr236 (m) framhålls att en ny tid kräver *en ny kulturpolitik*. I motionen sammanfattas utgångspunkten för denna nya kulturpolitik, vilken enligt motionärernas mening bör ges regeringen till känna (yrkande 1).

Motionärerna anför att mycket har hänt inom kulturen sedan riksdagen 1996 fattade ett principbeslut om inriktningen av kulturpolitiken. Internet är snart allas dagliga redskap, MPEG har förändrat vårt sätt att lyssna på musik, ICQ har över 100 miljoner användare jorden runt som kommunicerar med varandra i realtid och byter free ware, bilder och mycket annat med varandra. Digital TV kommer snart att finnas i de flesta hushåll och dvd-spelare börjar ta över videons roll.

Motionärerna framhåller att kulturen har blivit alltmer gränslös. Gästspel av teatergrupper från andra världsdelar, konstutställningar med konstnärer från hela världen och författare från andra språkområden är tillgängliga för alltfler.

Motionärerna föreslår en strategi för en mer dynamisk kulturpolitik. Funktionshindrades självklara rätt till tillgång på ett rikt och varierat kulturliv betonas också.

Levande kultur förmår existera utan garantier från samhället, men kulturen behöver också det allmännas stöd, såsom bibliotek, opera, teater, dans och musikskola. Staten har ett extra ansvar på kulturarvsområdet. Utbudet bör spridas till så många som möjligt, bl.a. genom teknikens hjälp. Ett kultursamhälle bör hålla sig med bibliotek, arkiv och andra dokumentsamlingar och föremålssamlingar, t.ex. museer.

Förvaltandet av kulturarvet bör betalas gemensamt, medan bruket av kulturutbudet måste vara vars och ens beslut och ekonomiska prioritering.

Staten skall enligt motionen koncentrera sina kulturpolitiska insatser till i princip tre områden:

- Främja barn- och ungdomskultur.
- Värna vårt gemensamma kulturarv.
- Ge landets kulturskapare ordentliga förutsättningar för sitt konstnärsarbete.

I motion 2002/03:Kr236 (m) anføres vidare att det är viktigt att människor skall få möjlighet att både ta del av och att ta del i kulturverksamhet och att professionella utövare behövs för båda dessa ändamål, bl.a. för att utgöra goda förebilder för eget skapande och personlig utveckling. Detta är inte minst viktigt för barn och ungdomar. I motion 2001/02:Kr12 (m) – väckt med anledning av skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet – begärs att riksdagen skall tillkännage som sin mening för regeringen *skolans roll* för att på ett tidigt stadium väcka ett intresse för kultur och kulturupplevelser (yrkande

1). För att uppnå målet om jämlikhet inom kulturlivet bör enligt motionen en tyngdpunkt på kultursatsningar riktas till barn och ungdomar i grundskolan och gymnasieskolan. Motionärerna påpekar också att försämrade läsförmåga begränsar tillgången till litteraturen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid tidigare riksmöten avstyrkt yrkanden motsvarande det som nu är aktuellt i motion 2002/03:Kr236 (m) yrkande 1 med hänvisning till att motionärerna dels utvecklat sin allmänna syn på *kulturpolitiken*, dels framfört synpunkter av mera programmatisk karaktär som utskottet inte funnit skäl att närmare diskutera (senast i bet. 2000/01:KrU1 s. 25–26). Utskottet har vidare hänvisat till den diskussion om statens ansvar som fördes i Kulturutredningens slutbetänkande (SOU 1995:84 s. 93–129). Utredningen markerade bl.a. att det är viktigt att många tar ett direkt och personligt ansvar för kulturen och att det offentliga inte bör ta ansvar för det som idéburna rörelser eller andra kan göra lika bra eller bättre. Utredningen anförde även att andra kulturella intressen kan tillgodoses genom en väl fungerande marknad. Utredningen uttryckte det offentligas ansvar genom förslagen till kulturpolitiska mål och diskuterade rollfördelningen med tyngdpunkt på frågan om motiven för offentliga åtaganden och frågan om hur ändamålsenligt och nödvändigt det statliga kulturstödet är. Utskottet har senast vid 2001/02 års riksmöte uttryckt att det i varje fall inte vid denna tidpunkt skulle vara en meningsfull resursinsats att söka åstadkomma en sådan precisering av statens ansvar på kulturområdet som motionärerna efterlyser. Utskottet har i sammanhanget framhållit att det inte heller skulle vara möjligt att få en mera långtgående uppslutning kring ett sådant preciseringsförslag. Utskottet anser att prövning av statens ansvar får – för olika kultursektorer – göras med utgångspunkt i fastställda nationella kulturpolitiska mål.

Utskottet vill framhålla att samhällets och kulturens förutsättningar, liksom människors möjligheter att vara delaktiga och aktivt medverkande i kulturens yttringar, snabbt förändras bl.a. mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen inom medie- och IT-områdena och att detta synsätt kommer till uttryck inte endast i den nu aktuella motionen utan på olika sätt och utifrån skilda politiska bedömningar även i den kulturpolitik som förordas av övriga partier i riksdagen.

Utskottet hänvisar till sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motion 2002/03:Kr236 (m) yrkande 1.

Utskottet delar den uppfattning som uttrycks i motion 2001/02:Kr12 (m) om *skolans roll* när det gäller att väcka och utveckla barns och ungdomars intresse för kultur. Utskottet har tidigare anförts att kulturen inte enbart bör vara ett särskilt inslag i skolarbetet utan också vara en integrerad del i olika ämnen.

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet framhålls att utbildning och fostran i djupare mening är en fråga om att överföra och utveckla ett kulturarv – värden, traditioner, språk, kunskaper – från en generation till nästa.

Det sägs vidare att skapande arbete och lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva skall varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga. I skolarbetet skall de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Eleverna skall få uppleva olika uttryck för kunskaper. De skall få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form skall vara inslag i skolans verksamhet.

En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna enligt läroplanen skall tillägna sig. Skolan ansvarar för att varje elev efter genomgången grundskola behärskar det svenska språket och kan lyssna och läsa aktivt och uttrycka idéer och tankar i tal och skrift samt har utvecklat sin förmåga till kreativt skapande och fått ett ökat intresse för att ta del av samhällets kulturutbud. Skolan ansvarar också för att varje elev har en förtrogenhet med centrala delar av vårt svenska och nordiska kulturarv, inklusive det samiska, samt det västerländska kulturarvet. Eleverna skall också utveckla och använda kunskaper och erfarenheter i så många olika uttrycksformer som möjligt såsom språk, bild, musik, drama och dans. De skall också utveckla förståelse för andra kulturer.

Föreskrifter av motsvarande innebörd finns också i läroplanen för de frivilliga skolformerna. Där uttrycks bl.a. att förtrogenhet med Sveriges kultur och historia samt det svenska språket skall befästas genom undervisningen i många av skolans ämnen.

Vid behandlingen av motioner om kultur i skolan redovisade utbildningsutskottet vid föregående riksmöte att olika kulturaspekter enligt kursplanerna för grundskolan och gymnasieskolan skall behandlas inom i princip samtliga ämnen. Det närmare tillvägagångssättet för att uppnå de angivna målen och ansvaret för utformningen av skolmiljön i dess helhet är en kommunal angelägenhet (bet. 2000/01:UbU13).

Mot bakgrund av det redovisade anser utskottet att riksdagen inte behöver göra ett sådant särskilt uttalande till regeringen om skolans roll i kulturlivet som begärs i motion 2001/02:Kr12 (m), varför riksdagen bör avslå dess yrkande 1.

2.1.3 Ungdomars delaktighet i kultur

Motionen

I motion 2001/02:Kr17 (c) behandlas frågor som rör ungdomars möjligheter att ta del av och att delta i kulturverksamhet samt deras möjligheter att kunna få ett större utrymme för sin egen kultur. Motionärerna framhåller att dagens ungdomskultur ser helt annorlunda ut än gårdagens. Varje generation måste ges utrymme att skapa sin vision, sitt innehåll och sina former för kulturen. Den traditionella kulturpolitiken är mera anpassad efter de äldre genera-

tionernas ideologi, livsvärden och preferenser. Det är inte endast en fråga om ekonomiska resurser utan även om attityder från de vuxnas sida. Mot denna bakgrund begär motionärerna att riksdagen skall tillkännage för regeringen att Ungdomsstyrelsen bör få i uppdrag att påverka kommunerna att utarbeta konkreta planer för en högre prioritering av ungdomars kultur (yrkande 3). Vidare föreslår motionärerna att Kulturrådet skall få regeringens uppdrag att stimulera kulturinstitutionerna att vidga möjligheterna för ungdomar att både ta del av och delta i verksamheten (yrkande 4). Slutligen anser motionärerna att riksdagen skall tillkännage för regeringen att den bör överlägga med studieförbunden och folkhögskolorna om ett större utrymme för ungdomars kulturaktivitet inom folkbildningen (yrkande 5). Motsvarande yrkanden framställs i motion 2002/03:Kr336 (c) yrkandena 3–5.

Utskottets ställningstagande

När riksdagen hösten 1996 fattade beslut om en långsiktig nationell kulturpolitik var ett genomgående tema barns och ungas rätt till både eget skapande och deltagande i kulturlivet (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129). Det betonades då – liksom i ungdomsproposition 1998/99:115 – att barn och unga inte är någon enhetlig grupp. De har olika uppväxtvillkor, föräldrar med olika intressen och olika ekonomiska förutsättningar. Barn och unga skapar också sin egen kultur som vuxenvärlden måste respektera och kommunicera med.

I den kulturpolitiska propositionen framhölls bl.a. följande (prop. 1996/97:3 s. 22).

Barn och ungdomar har olika behov. Barn måste tidigt få ta del av ett brett kulturutbud och stifta bekantskap med litteratur, konst, musik och historia med stöd av engagerade vuxna. Kulturen blir på det sättet ett viktigt redskap i barnets utveckling. Ungdomar däremot har redan skaffat sig kulturella preferenser där de ofta inte bara vill vara kulturkonsumenter utan också kulturproducenter. En kulturpolitik för unga människor måste därför också ta sin utgångspunkt i deras eget skapande och kreativa förmåga.

Språket är av stor betydelse för barn och unga. Satsningar på litteratur och läsande för dessa grupper är också ett av de prioriterade områdena i denna proposition.

Delaktighetsmålet för den nationella kulturpolitiken gäller självfallet barn och ungdomar. Motionsyrkanden om bristen på redovisning av barns och ungas delaktighet i kulturen har väckts med anledning av skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet. De behandlas i det följande i detta betänkande.

Kulturrådet diskuterade i sin omvärldsanalys år 2001 (Om världen 2001) barnens rätt till konst och kulturliv och framhöll därvid bl.a. skolans stora betydelse för att eleverna skall få möta kulturen i alla dess bemärkelser under sin skoltid och att skapande verksamhet inte får ses som en marginell företeelse i skolan utan skall integreras i skolans dagliga arbete. Alla lärare i skolan har ansvar för kulturen som en del i lärandet. Kulturrådet anförde att skolorna bör öka sitt samarbete med viktiga institutioner utanför skolan. Konstnärer bör få nya roller i skolan.

Kulturrådet och Skolverket har under våren 2002 träffat en överenskommelse om ett långsiktigt samarbete i frågor som rör bibliotek och utbildning. Samarbetet kan t.ex. gälla de fristående skolornas biblioteksservice, informationsteknik som redskap för lärande, källkritik, nationella licenser och webbresurser samt läsfrämjande insatser riktade till barn och ungdomar.

Det bör i sammanhanget också nämnas att folkbildningen har ett särskilt uppdrag när det gäller kultur och att detta uppdrag hör till de frågor som skall utvärderas av den nu arbetande Folkbildningsutredningen (dir. 2001:74).

Ett av de tre mål för ungdomspolitikerna som fastställts av riksdagen innebär att ungdomar skall ha verklig möjlighet till inflytande och delaktighet. Bland de 41 delmål för ungdomspolitikerna som regeringen fastställt finns några som rör ungdomars delaktighet i kulturlivet och möjligheter till kulturupplevelser och eget skapande. Ungdomsstyrelsen har, i samarbete med en lång rad myndigheter, däribland Kulturrådet, sammanställt rapporter om de två första åren efter det att de övergripande målen för ungdomspolitikerna antogs. Ungdomsstyrelsen skall lämna en fördjupad uppföljnings- och utvärderingsrapport till regeringen vart fjärde år. Den första avlämnas våren 2004.

Utskottet anser att det mot bakgrund av det anförda inte är påkallat att riksdagen gör några sådana tillkännagivanden för regeringen om ungdomars kultur som begärs i motionerna 2001/02:Kr17 (c) yrkandena 3–5 och 2002/03:Kr336 (c) yrkandena 3–5 varför motionsyrkandena avstyrks.

2.1.4 Funktionshindrade konstnärers behov

Motionerna

I motionerna 2001/02:Kr15 (v) yrkande 2 – väckt med anledning av skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet – 2002/03:Kr296 (v) yrkande 6 och 2002/03:So513 (v) yrkande 11 begärs att en handlingsplan för stöd till funktionshindrade konstnärer skall utarbetas. Motionärerna framhåller att det finns utomordentligt begåvade och talangfulla funktionshindrade konstnärer som inte kan utöva sin konst utan stöd från samhället och därmed inte heller får en möjlighet att visa sin konst på museer, gallerier, teaterscener, film m.m. Detta begränsar även konstens mångfald och utveckling. En analys behöver göras av vilka behov dessa konstnärer har för att kunna fungera som konstnärer och av vilka hinder som finns samt vilka krav som bör ställas på samhället. Staten bör leva upp till de bestämmelser som förbjuder diskriminering av funktionshindrade.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att funktionshindrade konstnärers behov i olika avseenden beaktas, bl.a. när det gäller möjligheter till etablering, anställning, utbildning osv. De yrkanden som framförs i motionen faller inom ramen för de nationella mål och den handlingsplan för handikappolitiken som riksdagen antagit (prop. 1999/2000:79, bet. 1999/2000:SoU14, rskr. 1999/2000:240).

En av grundprinciperna för handikappolitiken är att handikapperspektivet skall genomsyra alla samhällssektorer. Således måste arbetsmarknadspolitiken bedrivas så att funktionshindrade personer ges tillträde till arbetslivet. Människor med funktionshinder skall på arbetslivets område ha samma tillgång till generella åtgärder som andra. De skall dessutom omfattas av särskilda stöd och insatser riktade direkt till funktionshindrade. Utbildningspolitiken skall bedrivas så att elever med funktionshinder kan delta i reguljär undervisning. Inom varje samhällssektor har sektorsmyndigheter i uppdrag att utarbeta uppföljningsbara etappmål för respektive sektor, vilka fastställs av regeringen. På kulturområdet har Statens kulturråd ett sådant sektorsansvar.

Redan som en följd av 1996 års kulturpolitiska proposition (prop. 1996/97:3) fick Kulturrådet regeringens uppdrag att kartlägga situationen på kulturområdet för funktionshindrade personer samt att utarbeta ett handlingsprogram för att främja funktionshindrades deltagande i kulturlivet. Uppdraget redovisades i rapporten Funktionshindrades tillgång till kultur. Kartläggning och handlingsprogram (Rapport från Statens kulturråd 1998:3).

Handlingsprogrammet omfattar olika delområden, varav ett handlar om folkbildning och eget skapande. Ett mål för delområdet är att människor med funktionsnedsättning skall få möjlighet att använda sin kreativitet och sina konstnärliga och intellektuella färdigheter. Som förslag till åtgärd anger Kulturrådet att högre konst- och medieutbildningar bör vara öppna för funktionshindrade studerande på samma villkor som för andra samt att praktiska hinder måste undanröjas.

Vidare har Kulturrådet fått regeringens uppdrag att definiera sin roll som sektorsansvarig myndighet för handikappolitiken och att ta fram etappmål för hur myndigheten skall kunna uppfylla sin del av de handikappolitiska målen. Etappmålen bör vara uppfyllda senast år 2010. Detta arbete skall genomföras i samverkan med de andra sektorsmyndigheterna och i samråd med handikapporganisationerna. Handikappombudsmannen har fått i uppdrag att stödja sektorsmyndigheterna i arbetet med att ta fram etappmål.

Här bör även Konstnärsnämndens s.k. sociala mål nämnas. Det återfinns i regleringsbrevet för år 2002 och lyder på följande sätt.

Målet är att främja en samhällsutveckling som kännetecknas av social jämlikhet, jämställdhet mellan kvinnor och män, respekt och tolerans och där etnisk, kulturell, språklig och religiös mångfald tillvaratas som en positiv kraft samt att bidra till minskad diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.

Enligt utskottets uppfattning innebär handikappolitikens inriktning med sektorsansvar och etappmål att en tydlig struktur byggts upp på detta område. Uppföljning och utvärdering av handikappolitikens mål och resultat bör inväntas innan en analys görs av vilka krav som bör ställas på samhället när det gäller funktionshindrade konstnärers verksamhet.

Med hänvisning till det anförda, och även till vad som anfördes i frågan i betänkande 2001/02:KrU17, avstyrker utskottet motionerna 2001/02:Kr15 (v) yrkande 2, 2002/03:Kr296 (v) yrkande 6 och 2002/03:So513 (v) yrkande 11.

2.1.5 Budgetprocessen och principer för anslagsuppräknig

Motionerna

Budgetprocessen skapar enligt motion 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 2 problem för kulturinstitutionerna. Motionärerna pekar särskilt på behovet av långsiktighet i bidragsgivningen. Engångssatsningar och annan ryckighet i anslagstilldelningen kan också skapa problem. De offentliga medlen bör stå för långsiktigheten i den kulturella verksamheten. Vidare bör hänsyn tas till att kulturinstitutioner kan ha ett annat budgetår än staten, vilket försvårar deras planering.

I två andra motioner, 2002/03:Kr370 (kd) och 2002/03:Kr373 (v), påpekas att den årliga pris- och löneuppräknig inom kultursektorn inte motsvarar ökade lönekostnader och andra kostnader. Detta leder enligt motionerna till urholkade anslag. De hänvisar till att Kulturrådet redovisat urholkningens storlek för regionala och nationella institutioner. Regeringen bör därför enligt motion 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 1 redovisa för riksdagen på vilka grunder pris- och löneomräknig görs. Enligt motion 2002/03:Kr373 (v) yrkande 4 bör riksdagen tillkännage för regeringen att anslagen till scenkonsten bör räknas upp enligt ett lönekostnadsindex så att kostnadsutvecklingen kompenseras. Medel bör tillskjutas i så snabb takt som detta är möjligt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det inte bör tillämpas en annan pris- och löneomräknig för vissa kulturanslag än vad som tillämpas för övriga anslag (betr. pris- och löneomräknig för år 2003, se prop. volym 1 s. 150). I den mån det bedöms nödvändigt att öka kulturanslagen bör detta ske genom omprioriteringar inom givna ramar eller genom tillskjutande av reformmedel. I budgetpropositionen för år 2003 föreslås t.ex. förstärkningar av resurserna på dansens område. Utskottet påminner vidare om att riksdagen för budgetåret 2002 anvisade ett med 20 miljoner kronor förhöjt anslag till regionala teatrar och ett med samma belopp förhöjt anslag till fria teater-, dans- och musikgrupper (prop. 2001/02:1, bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:72).

Under senare år har Statens kulturråd arbetat med att utveckla former för en bidragsgivning för tre år, vilket kan underlätta en mera långsiktig planering hos bidragsmottagarna.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 1, 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 2 och 2002/03:Kr373 (v) yrkande 4.

2.2 Resultatredovisningen om kultur och delaktighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör lägga skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet till handlingarna.

Vidare bör riksdagen avslå motionsförslagen om

- redovisning av funktionshindrades delaktighet i kulturen, *jämför reservation 10 (m, fp, kd, c)*,
- redovisning av barns och ungas delaktighet i kulturen, *jämför reservation 11 (kd, c)*,
- statistisk redovisning av fria teater- och dansgrupper, *jämför reservation 12 (v)*,
- redovisning av besöksutvecklingen på icke statsstödda teatrar m.m., olika nationalitetsgruppers kulturvanor m.m. och
- redovisning av delaktighet i kulturen i större städer och mindre orter, m.m., *jämför reservation 13 (kd)*.

Inledning

Riksdagen beslöt hösten 1996 om nya nationella mål för kulturpolitiken (prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1 s. 39–42, 1996/97:129). Som redovisats under föregående avsnitt i detta betänkande är dessa sju mål

- att värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att använda den,
- att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande,
- att främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar,
- att ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället,
- att bevara och bruka kulturarvet,
- att främja bildningssträvandena,
- att främja internationellt kulturutbyte och möten mellan olika kulturer inom landet.

Dessa nya mål ersätter de fem mål som antogs i samband med att riksdagen år 1974 beslöt om en statlig kulturpolitik för hela landet (prop. 1974:28, bet. KrU 1974:15, rskr. 1974:248).

Målen från år 1996 skall vara sektorsövergripande och gälla för statlig verksamhet både inom och utom kulturområdet. Syftet är också att de skall kunna vara vägledande för kommunal och landstingskommunal kulturpolitik.

Det andra målet – att alla skall få möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande – kallas ofta för jämlikhetsmålet.

De nationella kulturpolitiska målen bryts ned i delmål i regeringens regleringsbrev för anslagen inom kulturpolitikområdet (politikområde 28). Med dessa mål följer återrapporteringskrav beträffande resultaten av verksamheten

under anslagen. Regeringen för också en mål- och resultatdialog i sina kontakter med verks- och institutionschefer m.fl.

Från och med år 1996 (prop. 1996/97:1 Budgetpropositionen för år 1997) utvecklas ett system med årliga resultatredovisningar till riksdagen i budgetpropositionerna åtföljda av regeringens bedömningar av uppnådda resultat.

Riksdagen beslutade våren 2001 att komplettera riksdagsordningen med en bestämmelse om att det i utskottens beredning av ärendena skall ingå uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut inom resp. utskotts ämnesområde. Vidare beslöt riksdagen tillkännage för regeringen att regeringen senast den 14 maj varje år bör lämna resultatredovisningar till riksdagen för utvalda utgiftsområden (försl. 2000/01:RS1, bet. 2000/01:KU23 s. 23–24, rskr. 2000/01:273). Denna resultatinformation avses kunna utgöra ett viktigt beslutsunderlag i utskottens beredning av förslagen i budgetpropositionen.

Regeringens skrivelse

Regeringen har valt att i maj 2002 avge sina två första särskilda resultatskrivelser till riksdagen. En har remitterats till arbetsmarknadsutskottet för beredning och den andra, nämligen skr. 2001/02:176 Kultur och delaktighet, har remitterats till kulturutskottet.

Regeringen har valt att som grund för skrivelsen lägga statistiskt underlag hämtat från Statistiska centralbyråns löpande undersökningar av levnadsförhållanden (ULF) och Kulturrådets analys av dessa uppgifter i rapporten Den kulturella välfärden. Elitens privilegium eller möjlighet för alla? I rapporten gör Kulturrådet en jämförelse mellan resultaten av ULF-undersökningen och den egna Kulturbarmetern. Trots skillnader i metod och urval visar båda dessa undersökningar enligt Kulturrådet på samma långsiktiga utveckling av kulturvanorna i Sverige. Kulturrådet anför dock att ULF-undersökningen är en något mera tillförlitlig källa genom större urval och längre tidsserier. Regeringen betonar i skrivelsen att materialet har begränsningar, t.ex. omfattas endast den vuxna befolkningen (16–84 år). En betydande fördel med det material som regeringens resultatredovisning vilar på är enligt vad regeringen anger att det i stor utsträckning sammanfaller med den period då den moderna kulturpolitiken utvecklat sina mål och medel.

Regeringen redovisar de medel som finns inom kulturpolitikområdet och andra politikområden för att förverkliga kulturpolitiken (skr. s. 7–10). Det konstateras att ett viktigt inslag i 1974 års kulturpolitik var att precisera ansvarsfördelningen mellan staten, landstingen och kommunerna. Grundvalen för samhällets kulturpolitiska insatser skulle vara kommunernas stöd. Sådana kulturverksamheter som var för stora för en enskild kommun skulle landstingen svara för. Statens insatser skulle inriktas på att stimulera kulturen i landet och inte att reglera den. I skrivelsen redovisas kort de medel som står till förfogande, såsom den uppbyggda infrastrukturen av kulturinstitutioner, public service-företagen som förmedlare av kulturupplevelser och folkbildning, insatserna på litteraturområdet, bild- och formområdet, musei- och utställningsområdet och filmområdet, uppbyggnaden av Kulturnät Sverige

och av ett system med länskonstnärer, insatserna för funktionshindrade och för de nationella minoriteterna, bidragen till folkbildningen samt insatserna inom storstadspolitiken och den regionala politiken samt inom skolsektorn.

Utvecklingen för vissa centrala kulturaktiviteter redovisas, såsom teater- och konsertbesök, besök på bibliotek, läsning av böcker, tidskrifter och veckotidningar, besök på konstmuseum eller konstutställning, besök på annat museum, biobesök samt egna kulturaktiviteter (skr. s. 11–20). För varje aktivitet redovisas uppgifter från tre mättillfällen under perioden 1982–83 till 1998–99.

Regeringen anser att det är svårt att beskriva och bedöma resultatet av de statliga kulturpolitiska insatserna. Kulturområdet är ett område som till sin karaktär inte så lätt låter sig uttryckas i mätbara termer, utan snarare lämpar sig för mer kvalitativt formulerade beskrivningar. Regeringen betonar samtidigt att mål- och resultatstyrningen inom kulturområdet inte handlar om att styra innehållet i den konstnärliga utövningen. Jämlikhetsmålet är ett kulturpolitiskt mål som lämpar sig relativt väl för statistiska analyser. Även om resultaten inte kan ge några enkla och direkta svar på frågor om måluppfyllelse och framgångar för kulturpolitiken går det enligt regeringen ändå att dra några slutsatser.

Utvecklingen under de senaste decennierna visar enligt regeringen att kulturvanorna i Sverige har utvecklats i jämlikhetsmålets riktning. Människor deltar i stor utsträckning i olika kulturaktiviteter och deltagandet har ökat inom flera områden. Besök på teatrar, konserter, bibliotek, bio och konstutställningar ökar mest. Läsning av böcker ligger kvar på en hög nivå. Traditionella sociala mönster för kulturaktiviteterna består dock, men skillnaderna mellan olika grupper har förändrats och minskat i flera avseenden.

Enligt regeringen finns det sannolikt flera rimliga förklaringar till varför kulturaktiviteterna utvecklats på det sätt de gjort under de senaste två decennierna. Bland annat har den allmänna samhällsutvecklingen påverkat kulturaktiviteterna på olika sätt. Till de faktorer som påverkar kulturaktiviteterna hör givetvis även de insatser som kommuner och landsting gör.

Regeringen påpekar vidare att vissa åtgärder har vidtagits nyligen, varför effekterna av dem inte har kunnat belysas i den statistik som ligger till grund för skrivelsen. Här nämns de nya regionala konsulenterna för mångkultur, storstadspolitiken, sänkningen av bokmomsen, ökade läsfrämjande insatser för barn och ungdom samt Kulturrådets och Skolverkets samarbete kring kultur i skolan. Regeringen påminner också om att en utvärdering av stödet till folkbildningen pågår.

Den statliga kulturpolitikens insatser har ökat betydligt under den period då det ökande deltagandet i kulturaktiviteter kunnat mätas. De statliga insatserna på kulturområdet har enligt regeringen på ett verksamt sätt bidragit till den positiva utvecklingen för kulturaktiviteterna. För att upprätthålla den höga aktivitetsnivån och för att öka den kulturella jämlikheten ytterligare, bör de statliga insatserna fortsätta att förbättras med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen.

- Regeringen ger exempel på några frågor att arbeta vidare med, såsom
- det minskade läsandet bland yngre kvinnor och bland män i alla åldrar,
 - det minskade deltagandet i egna kulturaktiviteter,
 - skillnaden i kulturvanor mellan infödda svenskar och personer med utländsk härkomst,
 - de regionala skillnaderna och segregationen i storstadsregionerna.

Motionerna

Under den motionstid som avslutades den 13 juni 2002 väcktes sex motioner med anledning av skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet, nämligen 2001/02:Kr12 (m), 2001/02:Kr13 (m), 2001/02:Kr14 (m), 2001/02:Kr15 (v), 2001/02:Kr16 (kd) och 2001/02:Kr17 (c).

I dessa motioner finns yrkanden som rör resultatredovisningen i skrivelsen och som innebär att riksdagen skall begära kompletterande redovisningar. I motionerna finns också yrkanden som med utgångspunkt i resultatredovisningen innebär att riksdagen skall besluta om olika åtgärder inom det kulturpolitiska området. Utskottet behandlar motionsyrkanden med synpunkter på resultatredovisningen under detta avsnitt av betänkandet. De motionsyrkanden i vilka åtgärder av olika slag föreslås behandlas i andra avsnitt av betänkandet, såsom det inledande avsnittet om övergripande frågor och olika avsnitt beträffande anslag inom utgiftsområdet. Delar av yrkandet i motion 2001/02:Kr14 (m) kommer att behandlas i kommande betänkanden om motioner inom olika ämnesområden.

Under allmänna motionstiden hösten 2002 har nya motionsyrkanden väckts som överensstämmer med yrkanden i de tidigare följdmotionerna till skrivelsen. Dessa motioner behandlas på samma sätt som följdmotionsyrkandena.

De *funktionshindrade* uppmärksammas i motion 2001/02:Kr15 (v). Under många år har man, i enlighet med de kulturpolitiska målen, ställt krav på att kulturen skall vara tillgänglig för alla. Det handlar bl.a. om att handikappanpassa lokaler och sätta in hörselslingor. Det handlar också om syntolkade och teckentolkade föreställningar. I regeringens skrivelse finns ingen redogörelse för hur långt detta arbete har kommit. Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som anförs i motionen om en redogörelse för hur långt man har kommit vad gäller tillgänglighet för funktionshindrade till kulturlokaler och kulturprogram (yrkande 3).

Även i motionerna 2001/02:Kr12 (m) yrkande 2 och 2002/03:Kr236 (m) yrkande 15 uppmärksammas att de funktionshindrade inte nämns i den statistik som redovisas eller i den genomgång som regeringen gör. Detta är enligt motionärerna klart otillfredsställande. Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som anförs i motionerna om redovisning av de funktionshindrades delaktighet i kulturlivet.

I motionerna 2001/02:Kr16 (kd) yrkande 2 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 3 uppmärksammas att skrivelsen endast innehåller fyra rader om funktionshindrades delaktighet i kulturlivet. Det finns inga kommentarer om resultaten av

Kulturrådets arbete för att främja funktionshindrades delaktighet i kulturlivet eller om regeringens ambitioner. Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som anförs i motionerna om redovisning av funktionshindrades delaktighet i kulturlivet.

I motion 2001/02:Kr16 (kd) betonas att ett barn- och ungdomsperspektiv borde ingå i en redogörelse för jämlikhetsmålet. Barn måste få utrymme såväl för eget skapande som för att ta del av kulturaktiviteter. I regeringens skrivelse finns inga *uppgifter om barn under 16 år* eftersom de inte omfattas av den statistik som regeringen har utgått från. Tillgänglig statistik om barns kulturaktiviteter visar på en utveckling som går i motsatt riktning mot jämlikhetsmålets ambitioner, vilket är fakta som enligt motionärerna borde ha ingått i regeringens lägesbeskrivning. Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som anförs i motionen om avsaknaden av ett barnperspektiv (yrkande 1).

I motionerna 2001/02:Kr15 (v) yrkande 1 och 2002/03:Kr373 (v) yrkande 6 lyfts den professionella teater och dans som produceras ute i landet fram. Eftersom dessa verksamheter inte alltid uppbär statliga kulturanslag synliggörs de inte i statistiken. Motionärerna menar att varje verksam *fri grupp* bör synas i statistik, utredningar m.m. och att varje grupps publiksiffror bör ingå i den samlade kulturstatistiken. Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som anförs i motionerna om att synliggöra den kulturella mångfald som finns i landet.

I motion 2001/02:Kr14 (m) ifrågasätter motionären på vissa punkter regeringens slutsatser att delaktighet och eget skapande har påverkats i positiv riktning genom de statliga insatserna på kulturområdet. I motionen pekas på att det saknas uppgifter om hur *besökstalen* ser ut och hur de har förändrats över tiden i olika åldersgrupper *för de teatrar som inte uppbär statsunderstöd*, för musikfestivaler, klubbar m.m. Motionären efterlyser också någon form av *longitudinell studie av kulturvanornas utveckling* och en definition av vad som är att anse som *kulturprogram inom studieförbunden*. Slutligen pekar motionären på frågetecken när det gäller redovisning av *kulturvanor uppdelade efter nationalitet*. Riksdagen bör ge regeringen till känna vad som anförs i motionen.

I motionen 2001/02:Kr16 (kd) pekar motionärerna på att kultur fortfarande på många sätt är en storstadsföreteelse. Det är i städerna som teatrar och museer finns och det är där de flesta kulturpolitiska satsningar görs. *Skillnader i kulturaktiviteterna mellan storstaden och landsbygden* påverkar jämlikhetsmålet och borde därför behandlas i en skrivelse av det slag som regeringen presenterat (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottets tidigare uttalanden

Utskottet kommenterade hösten 1999 utvecklingen av regeringens resultatredovisningar i budgetpropositionerna (bet. 1999/2000:KrU1 s. 21–22). Utskottet framhöll att redovisningarna inte endast var till nytta vid behandlingen av

budgetfrågorna utan även vid beredningen av förslag som förts fram i motioner som inte är direkt budgetanknutna och som därför behandlas i andra betänkanden under riksmötet eller mandatperioden. Det som redovisas borde också enligt utskottets mening kunna utgöra en av utgångspunkterna för arbetet inom utskottet med uppföljning och utvärdering. Utskottet önskade att resultatbedömningar, prioriteringar och medelsbehov skulle sättas i än tydligare relation till uppsatta mål och bidragssyften.

Utskottet redovisade att det var medvetet om att det är svårt att redovisa resultat i relation till sådana mera övergripande mål som inte är direkt kvantifierbara. Inom vissa områden är det lätt att kvantifiera mål och resultat, medan det inom andra områden i större utsträckning också måste röra sig om en kvalitetsbedömning som inte så lätt låter sig uttryckas i siffror. Kulturområdet kan i flera avseenden sägas tillhöra den senare kategorin. Detta faktum gör att det krävs möda och uppfinningsrikedom, både inom institutioner, myndigheter och departement, när det gäller att utveckla metoder för att spegla utvecklingen inom olika områden och för att få fram material som kan utgöra grund för bedömningar, uppföljning och utvärdering.

Utöver de resultatredovisningar och bedömningar, som regeringen gör i varje budgetproposition beträffande de olika bidragsändamålen, redovisar och bedömer regeringen också, i enlighet med kulturutskottets och riksdagens önskan, varje år den regionala fördelningen av de statliga bidragen till kulturen. Likaså redovisas varje år hyornas andel av anslagen till ett antal kulturinstitutioner.

Hösten 2000 kommenterade utskottet den nya indelningen av budgeten i politikområden och regeringens förslag till mål för dessa (bet. 2000/01:KrU12 s. 19–20). Tankar fanns på att även införa mål på den lägre verksamhetsområdesnivån. Mål fanns redan på anslags- och bidragsnivå. Detta skulle innebära en hierarki med mål på tre nivåer under de nationella målen för kulturpolitiken. Utskottet underströk att mål måste utformas och få ett sådant innehåll att de är uppföljningsbara. Alltför övergripande och allmänt hållna mål är inte till någon större nytta i uppföljnings- och utvärderingssammanhang, särskilt inte för en sådan verksamhet som den inom kulturområdet som till sin karaktär i många stycken redan kan vara svår att uttrycka i mätbara termer. Utskottet framhöll ändå att allmänna och övergripande mål för större områden dock har sitt värde som uttryck för riksdagens och regeringens vilja när det gäller inriktningen av t.ex. kulturpolitiken och som bas för utarbetande av mål inom delområden. De kan också bidra till att den önskade inriktningen av kulturpolitiken får genomslagskraft även inom andra samhällssektorer och utanför det statliga ansvarsområdet.

Allmänna synpunkter på skrivelse 2001/02:176

Regeringen betonar i sin skrivelse – liksom utskottet tidigare gjort – att det är svårt att beskriva och bedöma resultatet av de statliga kulturpolitiska insatserna, men att jämlikhetsmålet lämpar sig relativt väl för statistiska analyser.

Utskottet uppskattar att regeringen valt att börja inom kulturområdet med den nya formen av resultatskrivelser, där regeringen i enlighet med riksdagsbeslutet har valt ämnesområde, innehåll och avgränsningar. Utskottet får på detta sätt möjlighet att från början delta i arbetet med att utveckla regeringens resultatredovisningar. Utskottet har uppmärksammat att regeringen i budgetpropositionen (volym 2, utg.omr. 2 s. 31) skriver att den nu aktuella skrivelserna och några andra skrivelser under riksmötet 2001/02 har karaktären av resultatskrivelser och att dessa kan ligga till grund för diskussion om utformning och omfattning av kommande skrivelser. Våren 2003 avser regeringen att för riksdagen mera utförligt och samlat redovisa de reformer som kommer att bli aktuella inom den ekonomiska styrningen.

Utskottet anser att det är både rimligt och önskvärt att det får ta tid att utveckla resultatskrivelserna och finna former som tillgodoser behoven inom de olika utgifts- och politikområdena. Utskottet anser i likhet med regeringen att denna utveckling bör ske i dialog mellan riksdagen och regeringen. Detta kan ske i samband med budgetbehandlingen och andra ärenden som behandlas av riksdagen. Denna dialog kan också föras vid direkta kontakter mellan departementen och utskotten, t.ex. vid informationsmöten mellan departementsföreträdare och utskottet. Sådana informationsmöten anordnas redan regelmässigt i anslutning till behandlingen av budgetpropositionen och inför ministerrådsmöten i EU.

Resultatskrivelsen utgår från Kulturrådets rapport Den kulturella välfärden och den information som ligger till grund för denna. Utskottet vill peka på att det hade varit värdefullt om underlaget hade kunnat kompletteras med annan resultatinformation för att ge en mera komplett bild av måluppfyllelsen. Regeringen har i skrivelsen inte motiverat denna avgränsning. Valet av kunskapsunderlag har bidragit till att det har varit svårt för regeringen att kunna redovisa måluppfyllelsen vad gäller t.ex. barn och ungdomar under 16 år och funktionshindrade, vilket har uppmärksamats i motionerna.

Regeringen har valt att redovisa resultatet för ett viktigt mål inom kulturpolitiken, nämligen jämlikhetsmålet. Detta mål omfattar två aspekter på deltagande, dels möjligheten att vara delaktig som publik till och konsument av kulturupplevelser, dels möjligheten till eget skapande. I skrivelsen redovisas framför allt deltagande i kulturlivet genom kulturupplevelser, medan resultaten när det gäller eget skapande ges ett mer begränsat utrymme. Eftersom regeringen framhåller att det minskande deltagandet i egna kulturaktiviteter är en fråga som man bör arbeta vidare med förutsätter utskottet att regeringen också har för avsikt att på olika sätt fördjupa kunskaperna om människors egna skapande och att senare redovisa en fördjupad analys på detta område.

Regeringen har valt att använda följande variabler för att redovisa resultatet utifrån delaktighetsmålet: åldersgrupp, kön, hushållstyp, nationalitet, utbildningsnivå, socioekonomisk grupp och region. I årets skrivelse fokuseras köns- och ålderskillnader, medan socioekonomiska, utbildningsmässiga och regionala skillnader inte lyfts fram lika tydligt. Inte heller den mångkulturella aspekten lyfts fram i skrivelsen. Även sådana frågor har uppmärksamats i

motionerna. Utskottet anser att även dessa frågor bör kunna belysas mera ingående i kommande resultatskrivelser och även i kommande års budgetpropositioner.

Riksdagen har tidigare uttalat att resultatredovisningars värde blir större om regeringen redovisar effekter av statens insatser. Den nu aktuella skrivelsens redovisning är inriktad på effekter, vilket gör att kopplingen till mål för politikområdet blir tydlig.

Om resultatskrivelser också skall kunna utgöra ett kompletterande beslutsunderlag i budgetprocessen bör effekterna i viss mån också kunna kopplas till statliga prestationer och därmed till de statliga insatserna och anslagen. I skrivelsen är det oklart hur relationen mellan de statliga insatserna inom området kulturpolitik, myndigheternas prestationer och redovisade effekter ser ut. Detta gäller t.ex. redovisningen av egna kulturaktiviteter som omfattar verksamheter som inte i någon större utsträckning finansieras genom statliga medel. Kopplingen till statliga insatser inom utgiftsområdet bör kunna göras tydligare i framtida resultatredovisningar. Utskottet är medvetet om att det är mycket svårt att särskilja effekter av olika finansiärer (stat, kommuner, lands- ting, hushåll och övriga), men efterlyser ändå inför kommande resultatskrivelser en mer utvecklad diskussion i dessa frågor. Det skulle t.ex. vara intressant att få ta del av ett resonemang om hur stor betydelse och vilka effekter statens läsfrämjande insatser har, när det gäller att motverka ett minskande läsande. Utskottet återkommer till denna fråga i det följande i detta betänkande.

I skrivelsen redovisas anslagsutvecklingen inom det kulturpolitiska området för en lång tidsperiod. Redovisningen avser en tjugoårsperiod och ges i löpande priser. Det är enligt utskottets bedömning inte klart hur den information som lämnas i skrivelsen angående anslagsutvecklingen skall relateras till jämlikhetsmålet. Kommande resultatskrivelser skulle kunna utvecklas på detta område. Exempelvis skulle anslagsutvecklingen kunna anges i fasta priser eller relateras till statsbudgetens utveckling i stort. Vidare skulle eventuella förändringar av de statliga respektive de kommunala insatserna över en längre tid kunna redovisas. Detta skulle underlätta bedömningen av målluppfyllelsen.

Då det gäller redovisad tidsperiod vill utskottet uppmärksamma att resultatredovisningen avser en 20-årsperiod. De årliga resultatredovisningarna och bedömningarna i budgetpropositionerna avser oftast det gångna året. Utskottet anser att det skulle vara intressant att, åtminstone för vissa delområden, kunna få en bedömning som gäller utvecklingen under förslagsvis tre år. På så sätt skulle det vara lättare att mera kontinuerligt kunna bedöma utvecklingstendenser.

Krav på kompletterande redovisningar

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att de *funktionshindrades* förutsättningar till *delaktighet och eget skapande* samt att resultatet av de statliga insatserna på detta område borde ha beskrivits, fokuserats och kommenterats

mera i resultatskrivelsen. Utskottet utgår från att så också kommer att ske i kommande resultatredovisningar. Utskottet har viss förståelse för att denna första resultatskrivelse har fått lov att begränsas till det valda underlaget för att kunna spegla en utveckling som sträcker sig över den förhållandevis långa perioden av 20 år. Detta gäller inte endast de funktionshindrades förhållanden. När det gäller deras situation är tillgången på statistik tyvärr inte så god, men statistik från både Kulturrådet och Statistiska centralbyrån bör kunna användas i kommande resultatredovisningar tillsammans med andra typer av kunskap som kan finnas hos t.ex. Handikappombudsmannen, Socialstyrelsen, Statens institut för särskilt utbildningsstöd (SISUS), Folkbildningsrådet m.fl. Med tanke på att arbetet med resultatredovisning inom kulturområdet avses att utvecklas framöver, anser utskottet att något särskilt uttalande från riksdagens sida inte är nödvändigt för att uppmärksamma regeringen på den hittillsvarande bristen på fördjupad redovisning av de funktionshindrades tillgång till och delaktighet i kultur. Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motionerna 2001/02:Kr12 (m) yrkande 2, 2001/02:Kr15 (v) yrkande 3, 2001/02:Kr16 (kd) yrkande 2, 2002/03:Kr236 (m) yrkande 15 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 3.

Som motionärerna framhåller saknas *barn- och ungdomsperspektivet i redogörelsen*. Regeringen har i skrivelsen också framhållit att ULF-materialet, som valts som grund för redovisningen i skrivelsen, är begränsat till att endast avse vuxna. Det skulle därför vara av stort värde om regeringen i kommande resultatredovisningar lyfter fram barn- och ungdomsperspektivet. Barn och ungdomar är en uttalat prioriterad grupp i den kulturpolitik som riksdagen ställde sig bakom år 1996. De kulturpolitiska målen omfattar självfallet även barn och unga. Utskottet anser att regeringen i kommande analysarbete bör kunna utnyttja den officiella kulturstatistik som Statens kulturråd ansvarar för när det gäller barn- och ungdomsperspektivet. Vidare bör kompletterande statistik från t.ex. Nordicom, Barnombudsmannen, Ungdomsstyrelsen och Skolverket kunna användas. Något uttalande i frågan från riksdagens sida för att uppmärksamma regeringen på den påtalade bristen i skrivelse 2001/02:176 torde inte vara nödvändigt. Utskottet utgår från att kommande mera utvecklade redovisningar skall inkludera förhållanden som rör barn och unga. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2001/02:Kr16 (kd) yrkande 1.

Statens kulturråd har enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken det övergripande ansvaret för landets kulturstatistik. Rådets senaste statistikredovisning för området teater och dans (Kulturen i siffror 2001:7) omfattar uppgifter om verksamhet, personal och ekonomi för 39 institutioner och 84 fria grupper på teater- och dansområdet som erhållit statligt bidrag. *Statistiken* har begränsats så att *fria teatergrupper* som erhållit ett statsbidrag som är mindre än 100 000 kronor inte tagits med i statistikunderlaget. Om en utvidgad statistikredovisning skulle genomföras är en av de centrala frågeställningarna hur urvalet skall göras, dvs. vilka grupper som då skulle ingå i redovisningen. Utskottet anser emellertid att riksdagen inte bör ta ställning till

detaljer i Kulturrådets uppdrag att producera kulturstatistik. Det bör få ankomma på rådet att ta ställning till vilka möjligheter som finns att, inom givna ekonomiska ramar, utveckla redovisningen av kulturstatistik, t.ex. när det gäller de fria grupperna. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2001/02:Kr15 (v) yrkande 1 och 2002/03:Kr373 (v) yrkande 6.

Utskottet hänvisar till Kulturrådets uppdrag att producera officiell kulturstatistik även när det gäller yrkandet i motion 2001/02:Kr14 (m) om redovisning av *besökstalen för de teatrar som inte uppbär statsunderstöd*, liksom för musikfestivaler, klubbar m.m. Utskottet anser således att rådet inom sina av riksdagen givna ekonomiska ramar bör avgöra i vad mån kulturstatistiken kan utvidgas. Detsamma gäller motionärens önskan att någon form av *longitudinell studie av kulturvanornas utveckling* bör göras. Frågan om vad som kan utgöra *kulturprogram inom studieförbunden* torde höra till de frågor som den pågående folkbildningsutvärderingen kommer in på. Något uttalande i definitionsfrågan från riksdagens sida bör därför inte vara nödvändig. Utskottet utgår vidare från att utvecklingen av resultatredovisningen också kommer att innebära att överväganden görs om hur *kulturvanor uppdelade efter nationalitet* kan och bör redovisas. Riksdagen bör således enligt utskottets mening avslå motion 2001/02:Kr14 (m).

När det gäller de *regionala skillnaderna* mellan t.ex. större städers och mindre orters tillgång på kultur, vill utskottet framföra följande. Sedan flera år redovisar regeringen på riksdagens uppdrag det regionala utfallet av statens insatser för kultur. Denna redovisning görs i budgetpropositionen och har successivt förbättrats. Samtidigt är det viktigt att lyfta fram den regionala aspekten i framtida resultatskrivelser. Utskottet anser att det därvid också kunde vara av intresse att sätta de statliga insatserna på kulturområdet i relation till sådana insatser med betydelse för kulturområdet som görs inom den statliga regionalpolitiken och med EU-medel, så att en analys kunde göras av effekterna på människors delaktighet i kulturen av dessa olika bidrag. En sådan analys skulle kunna avse förhållandena i de olika regionerna och om möjligt även kunna avse förhållandena i större städer jämfört med mindre orter och landsbygd. Utskottet anser att riksdagen dock inte bör göra ett uttalande i frågan utan att regeringen bör få välja i vilken utsträckning underlag kan tas fram för en sådan analys och i vilket sammanhang en sådan skall redovisas för riksdagen. Utskottet avstyrker därmed motion 2001/02:Kr16 (kd) yrkande 3.

Sammanfattande bedömning

Den nu behandlade skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet är den första resultatredovisning av detta slag som regeringen lämnat till riksdagen inom kulturområdet. Det är regeringen som har valt område, inriktning och avgränsningar för resultatskrivelsen. Denna första skrivelse bör inte betraktas som en mall för kommande skrivelser inom utgiftsområdet utan ses som ett första steg i en utveckling där utskottet och de berörda departementen för en dialog. Ansatsen i denna första skrivelse har varit bred, samtidigt som några

aspekter berörts mycket kortfattat eller inte alls. Inför kommande resultatskrivelser bör inriktningen vara att ge successivt förbättrade beslutsunderlag inom område efter område. Genom resultatskrivelsen har utskottet som ett första steg fått ett beslutsunderlag att relatera till och diskutera vidare kring inför kommande resultatskrivelser. Resultatskrivelser bör utformas så att de kan utgöra underlag för utskottets diskussioner och ge ett vidgat beslutsunderlag vid beredningen av budgeten. Det är viktigt att resultatredovisningarna görs på ett sådant sätt att resultatbedömning och anslagskonsekvenser kan kopplas samman vid budgetbehandlingen. De kan också komma till användning vid en mera samlad behandling av fristående motioner inom olika ämnesområden som inte hinner tas upp i samband med budgeten. De kan vidare utgöra en utgångspunkt i diskussioner i uppföljnings- och utvärderingsfrågor. Skrivelserna bör även kunna skapa förutsättningar för riksdagen att identifiera områden och frågor som kan lyftas fram i följande resultatskrivelser.

Utskottet föreslår att riksdagen med utskottets synpunkter lägger skrivelse 2001/02:176 till handlingarna.

2.3 Anslagen till allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:1 Statens kulturråd

28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

28:3 Nationella uppdrag

28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel

Vidare bör riksdagen avslå motionsyrkanden om

- bidraget till amatörkulturen,
- stödet till de nationella minoriteterna,
- dans för barn och ungdomar som nytt ämnesområde för nationella uppdrag,
- ett nationellt uppdrag till Bildens Hus i Sundsvall,
- ett nationellt uppdrag till Textilmuseet i Borås och
- ett nationellt uppdrag till Museum Anna Nordlander.

2.3.1 Statens kulturråd (28.1)

Inledning

Statens kulturråd skall som central förvaltningsmyndighet inom kulturområdet följa utvecklingen och ge ett samlat underlag för den statliga kulturpolitiken samt bistå regeringen med genomförandet av denna. I den uppgiften

ligger en skyldighet att verka för samordning av och effektivitet i de statliga åtgärderna.

Propositionen

Kulturrådet föreslås få en förstärkning av förvaltningsanslaget med 3 miljoner kronor, varav 1 miljon kronor till kompetensutveckling inom myndighetens ansvarsområde och 2 miljoner kronor till administration av det nyinrättade litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne (prop. s. 30).

Regeringen föreslår att anslaget för 2003 skall uppgå till 42 994 000 kronor.

Motionerna

I motionerna 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del och 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 4, 24 och 33 i denna del föreslås en minskning av anslaget med sammanlagt 7 miljoner kronor, varav 2 miljoner kronor avser Kulturnät Sverige som föreslås finansieras utan statliga medel. I motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 1 föreslås en minskning av anslaget med 20 miljoner kronor. I motion 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del föreslås att anslaget skall minskas med 1 miljon kronor.

I motion 2002/03:Kr273 (m) anförs att det inte bör beräknas särskilda medel under anslaget 28:1 Statens kulturråd för administrationen av det nya priset till Astrid Lindgrens minne. Kulturrådet bör enligt motionärernas mening kunna rymma administrationen inom sin nuvarande budget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tidigare tillfällen behandlat frågan om Kulturrådets ställning, uppdrag och anslag, senast hösten 2001 i betänkande 2001/02:KrU1 (s. 36). Utskottet anser att det behövs en central myndighet på kulturområdet av nuvarande omfattning som vid sidan av bidragsfördelningsuppgiften även har ett omfattande ansvar för bl.a. uppföljning och utvärdering. Utskottet gör – liksom föregående år – den bedömningen att Kulturnät Sverige bör drivas med hjälp av offentliga medel. Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motionerna 2002/03:Kr338 (m) yrkande 1, 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 4, 24 och 33 i denna del, 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del samt 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del. Riksdagen bör anvisa medel i enlighet med regeringens förslag.

Under anslaget 28:9 Litteraturstöd behandlar utskottet medelsanvisningen med 5 miljoner kronor till det internationella litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne (se prop. s. 30, 66–67 och 77–78). Urvalsprocessen skall bygga på ett förfarande som består av nominering, granskning, inläsning och diskussion, tillkännagivande samt en utdelningsceremoni. En jury tillsätts för att tillgodogöra sig och bedöma litteratur och läsfrämjande åtgärder. Ett kansli får till uppgift att vara juryns administrativa stöd, t.ex. genom att hantera frå-

gor om prisutdelningsceremoni, planering och information, uppföljning av ekonomi, regler och rutiner för juryns arbete m.m. Jury med tillhörande kansli organiseras inom ramen för Statens kulturråds verksamhet och tillförs 2 miljoner kronor.

Utskottet anser att det är en mycket ansvarsfull och viktig uppgift som kommer att åvila jury och dess kansli. Det är därför befogat att tillräckliga medel anvisas under anslaget till Kulturrådet för ändamålet. Utskottet anser därför att inte någon del av dessa medel skall överföras till prissumman under anslaget 28:9 Litteraturstöd såsom föreslås i motion 2002/03:Kr273 (m). Motionen bör avslås av riksdagen.

2.3.2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (28:2)

Inledning

Under detta anslag beräknas medel till en rad skilda ändamål på kulturområdet. Medel beräknas bl.a. till Statens kulturråds disposition för tillfälliga insatser av utvecklingskaraktär eller insatser som på annat sätt är kulturpolitiskt angelägna. Inom anslaget beräknas också medel för kulturinsatser i arbetslivet, bidrag till länsbildningsförbund m.fl. för kultur- och föreläsungsverksamhet, bidrag till länskonstnärer, bidrag till samisk kultur, bidrag för att främja funktionshindrades deltagande i kulturlivet samt bidrag till Svenska institutet. Vidare beräknas inom anslaget bidrag till centrala amatörorganisationer, centrumbildningar, lokalhållande organisationer för kulturverksamhet, organisationer med mångkulturell inriktning, bidrag till nationella minoriteters språk och kultur samt bidrag till internationellt kulturutbyte och samarbete.

Propositionen

Liksom tidigare år föreslår regeringen att medel skall anvisas för tillfälligt stöd till vissa institutioner, 1 miljon kronor vardera beräknas för Drottningholms slottsteater och Strindbergsteatern.

Anslaget minskas med 4,5 miljoner kronor motsvarande engångsanvisningar till vissa institutioner som gjordes för år 2002. Vidare minskas anslaget med 600 000 kronor för omprioriteringar inom kulturområdet.

Medel om 1,5 miljoner kronor överförs till anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner för permanentning av bidraget till länsteater i Jämtlands län.

Anslaget minskas med 8 miljoner kronor, varav 1,5 miljoner kronor för Stiftelsen Vandalorum överförs till anslaget 28:31 Bidrag till vissa museer och 6,5 miljoner kronor används för engångssatsningar.

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 154 935 000 kronor under anslaget för budgetåret 2002.

Motionerna

I två motioner föreslås ändringar av *anslagsbeloppet*.

En minskning av anslaget med 79 miljoner kronor föreslås i motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 2. Enligt motionärernas mening bör flera av de verksamheter som ryms inom anslaget inte vara statliga uppgifter. Det som inte efterfrågas eller får lokalt stöd skall inte alltid kunna räkna med att överleva genom statliga bidrag.

Enligt motion 2002/03:Kr371 (kd) bör anslaget räknas upp med 1 miljon kronor för att göra det möjligt att förstärka bidraget till amatörkulturens centralorganisationer. Vidare bör anslaget minskas med 5 miljoner kronor avseende medel till regeringens disposition. Den sammanlagda effekten blir en minskning av anslaget med 4 miljoner kronor (yrkande 8 i denna del).

I motion 2002/03:Kr300 (mp) hemställs om ett uttalande från riksdagen om betydelsen av *amatörkulturen* som nyckeln till eget skapande (yrkande 1) och om stöd via Kulturrådet till amatörkulturens samrådsgrupp (yrkande 2).

Slutligen hemställs i motion 2002/03:Kr301 (s) att riksdagen skall göra ett tillkännagivande för regeringen om att bidragen till *de nationella minoriteterna* i högre grad skall anpassas till de åtaganden som Sverige gjort gentemot Europarådet när det gäller att garantera rimliga möjligheter för minoritetsgrupperna att bevara och utveckla sina kulturer. I enlighet med Europarådets minoritets- och ramkonvention skall statsmakten stärka de nationella minoriteterna och ge deras språk det stöd som behövs för att de skall hållas levande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tidigare tillfällen uttalat att medlen under anslaget till allmän kulturverksamhet m.m. går till verksamheter inom många av kulturpolitikens områden och att dessa områden skulle drabbas på ett mycket kännbart sätt om en sådan minskning av *anslaget* skulle göras som föreslagits i tidigare motioner från Moderata samlingspartiet. Utskottet hänvisar till sina tidigare uttalanden (senast i bet. 2001/02:KrU1 s. 39) och avstyrker motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 2 i vilket föreslås en minskning med 79 miljoner kronor för budgetåret 2003.

Utskottet anser att det är viktigt att vissa medel finns till regeringens disposition att använda för t.ex. oförutsedda medelsbehov som inte kan tillgodoses på annat sätt. Under år 2002 står 6 311 000 kronor till regeringens disposition. Utskottet anser att riksdagen inte skall minska medlen för ändamålet år 2003 med 5 miljoner kronor. Därför bör riksdagen avslå motion 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att amatörkulturen är viktig. Detta är också motivet till att statligt bidrag lämnas till centrala amatörkulturorganisationer för riksorganisationernas verksamhet. För år 2002 har 7 243 000 kronor avsatts för ändamålet under det nu aktuella anslaget, en ökning med 800 000 kronor jämfört med år 2001. Av dessa medel skall 500 000 kronor användas för bidrag till Sverigefinska Riksförbundet för verksamhet

med Sverigefinsk amatörteater. Det ankommer på regeringen att fördela medlen under anslaget på de olika ändamålen. Utskottet anser därför att riksdagen inte bör göra ett uttalande om medelsfördelningen. Utskottet kan inte heller tillstyrka att en ökning av anslaget görs för *amatörkulturen år 2003*. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del avseende medelsberäkningen och 2002/03:Kr300 (mp) yrkandena 1 och 2.

Utskottet har ovan redovisat att Sverige skrivit på Europarådets minoritets- och ramkonvention och därmed åtagit sig att stärka *de nationella minoriteterna* och ge deras språk det stöd som behövs för att de skall hållas levande.

Utskottet påminner om att regeringen i föregående års budgetproposition (utg.omr. 17 s. 35) bedömde att det behövs ökade resurser för att främja de nationella minoriteternas språk och kultur. Under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete beräknades för ändamålet 7 miljoner kronor, som avsågs inrymma allmänt kulturstöd, bl.a. med inriktning på barn och unga, projektstöd till Tornedalsteatern i Pajala, finskspråkig kulturverksamhet, stöd till romsk kultur samt förstärkt bidrag till samisk kultur. Regeringen uttalade att det kommer att behövas ytterligare insatser på olika områden för att vidareutveckla kulturpolitiken för minoriteterna. Förslagen under anslaget skulle ses som ett första steg.

Utskottet utgår från att regeringen även fortsättningsvis vidtar åtgärder för att följa kraven i Europarådskonventionen utan att riksdagen gör ett särskilt uttalande i frågan. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2002/03:Kr301 (s). Utskottet kan i sammanhanget nämna att en rapport på området från Europarådet väntas vid kommande årsskifte.

2.3.3 Nationella uppdrag (28:3)

Inledning

Nationella uppdrag ges till institutioner eller verksamheter som står för utveckling och förnyelse inom en konstriktning eller verksamhetsform. Syftet är att ta till vara kunnande och idéer från hela landet för att bidra till en utveckling och förnyelse inom olika delar av kulturområdet. Under anslaget beräknas medel för tidsbegränsade (treåriga) nationella uppdrag inom områdena barn- och ungdomsteater, regional filmverksamhet, ungdomskultur, musik, samtidskonst, museiverksamhet, formgivning och design samt barnkulturforskning. Riksdagen beslutar om ämnesområdena, medan regeringen utser innehavarna. Innehavarna av uppdragen disponerar årligen vardera 1 miljon kronor.

INNEHAVARNA AV DE ÅTTA ÄMNESOMRÅDEN FÖR NATIONELLA UPPDRAG ÅR FÖR NÄRVARANDE:

Ämnesområde (beslutas av riksdagen)	Innehavare (utses av regeringen)	Treårsperiod
Barn- och ungdomsteater	Gottsunda Teater i Uppsala	2000–2002
Regional filmverksamhet	Filmpool Nord i Luleå	2000–2002
Ungdomskultur	Cirkus Cirkör i Botkyrka	2000–2002
Musik	Sveriges Musik- och Kulturskoleråd (SMOK)	2000–2002
Samtidskonst	Bildmuseet i Umeå	2000–2002
Museiverksamhet	Kalmar läns museum	2000–2002
Formgivning och design	Föreningen Svensk Form	2002–2004*
Barnkulturforskning	Regionteatern Blekinge-Kronoberg	2001–2003

*Föreningen Svensk Form har haft uppdraget även under perioden 1999–2001.

Propositionen

Regeringen föreslår inte någon ändrad inriktning på de tidigare utdelade åtta nationella uppdragen och informerar om sin avsikt att för de sex nationella uppdrag som löper ut 2002 utse nya innehavare för perioden 2003–2005. Regeringen föreslår att ett nytt tidsbegränsat nationellt uppdrag inom området samtida dans skall inrättas och att 1 miljon kronor skall avsättas för detta ändamål.

INNEHAVARNA AV DE NIO ÄMNESOMRÅDEN FÖR NATIONELLA UPPDRAG FRÅN ÅR 2003:

Ämnesområde (beslutas av riksdagen)	Innehavare (utses av regeringen)	Treårsperiod
Barn- och ungdomsteater	Dalateatern	2003–2005
Regional filmverksamhet	Film i Värmland	2003–2005
Ungdomskultur	Drömmarnas Hus i Malmö	2003–2005
Musik	Erik Ericsons Kammarkör	2003–2005
Samtidskonst	Baltic Art Center, Visby	2003–2005
Museiverksamhet	Jämtlands läns museum	2003–2005
Formgivning och design	Föreningen Svensk Form	2002–2004
Barnkulturforskning	Regionteatern Blekinge-Kronoberg	2001–2003
Samtida dans	Dansnät Sverige	2003–2005

Regeringen föreslår att 9 miljoner kronor skall anslås för de nio nationella uppdragen under år 2003.

Motionerna

I några motionsyrkanden framställs förslag på *nya innehavare* av nationella uppdrag och *ytterligare medel*. Förslagen har sammanställts i nedanstående tabell.

Motionsnr, parti och yr- kandenr	Ämnesområde (beslutas av riksdagen)*	Innehavare (utses av regeringen)	Utgift, kr
Kr336 (c) yrk. 16 yrk. 17	(kvinnokonst) Graffiti	Museum Anna Nordlander Fryshuset i Stockholm	
Kr337 (c) i denna del	”...bör av regeringen ges ett nationellt uppdrag inom sina respektive områden”	Museum Anna Nordlander Fryshuset i Stockholm	1 000 000 1 000 000

*Ämnesområde inom parentes har endast angivits i motionstexter och ej i motionsyrkanden.

I ytterligare ett antal motionsyrkanden föreslås *nya inriktningar och/eller nya innehavare utan att medel till detta yrkas* för år 2003. Förslagen har sammanställts i nedanstående tabell:

Motionsnr, parti och yrkandenr	Ämnesområde (beslutas av riksdagen)*	Innehavare (utses av regeringen)
Kr373 (v) yrk. 19	Dans för barn och ungdomar	
Kr315 (c)	(bildkonst)	Bildens Hus i Sundsvall
Kr355 (s)	Kunskapscentrum för fotografi	Bildens Hus i Sundsvall
Kr224 (fp)	(kvinnokonst)	Museum Anna Nordlander
Kr317 (s)	(museiverksamhet)	Textilmuseet i Borås

*Ämnesområde inom parentes har endast angivits i motionstexter och ej i motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

Då utskottet under flera år har framfört angelägenheten av att inrätta ett nationellt uppdrag inom danskonstens område (senaste i bet. 2001/02:KrU1 s. 43) är det glädjande att nu tillstyrka regeringens förslag om att inrätta ett nationellt uppdrag inom området samtida dans fr.o.m. år 2003. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för nio nationella uppdrag och är således inte berett att nu utöka antalet nationella uppdrag ytterligare. Utskottet föreslår i enlighet härmed att riksdagen vid *medelsanvisningen* avslår motion 2002/03:Kr336 (c) yrkandena 16 och 17 samt motion 2002/03:Kr337 (c) i denna del.

Riksdagen kan visserligen ändra ett *ämnesområde* för ett nationellt uppdrag inför en ny treårsperiod, men finner inte skäl att nu fatta beslut om detta. Motion 2002/03:Kr373 (v) yrkande 19 avslås således.

När det gäller *nya innehavare* av nationella uppdrag vill utskottet erinra om att det är regeringen som utser innehavarna av uppdragen. Utskottet finner ingen anledning att ändra på denna ordning, varför motionerna 2002/03:Kr224 (fp), 2002/03:Kr315 (c), 2002/03:Kr317 (s) och 2002/03:Kr355 (s) avstyrks.

2.3.4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel (28:4)

Inledning

En försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning genomförs i Kalmar, Gotlands och Skåne län under tiden den 1 juli 1997–den 31 december 2002. I dessa tre län har regionala självstyrelseorgan fr.o.m. den 1 juli 1998 övertagit befogenheten att besluta om fördelningen av statsbidrag till regional kulturverksamhet från Statens kulturråd.

Propositionen

I propositionen redovisas att försöksverksamheten i enlighet med riksdagens ställningstagande under föregående riksmöte kommer att upphöra i Kalmar och Gotlands län den 31 december 2002, medan den förlängs i Skåne län t.o.m. den 31 december 2006. De medel som fördelats till Kalmar och Gotlands län bör därför, inklusive pris- och löneomräkning, beräknas för år 2003 under respektive sakanslag, dvs. anslagen 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner, 28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet och 28:30 Bidrag till regionala museer. Detta innebär att anslaget föreslås minskas med 29 694 000 kronor.

Regeringen föreslår att 136 845 000 kronor anvisas under anslaget för år 2003.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning för år 2003.

2.4 Anslagen till teater, dans och musik (28:5–28:7)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus,

28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner och

28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål.

Riksdagen bör tillkännage för regeringen vad utskottet framför om fördelningen av medelsökningen om 5,1 miljoner kronor under anslaget 28:6. Detta stöd skall inte endast gå till lokala och regionala teater- och dansinstitutioner utan även till regionala och lokala musikinstitutioner samt länsmusikverksamhet.

Riksdagen bör avslå ett motionsförslag om garanti för ekonomiskt stöd till Göteborgsmusiken.

2.4.1 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonsserter och Dansens Hus (28:5)

Inledning

Från anslaget lämnas bidrag till fem riksinstitutioner på teater-, dans- och musikområdet, nämligen till de två nationalscenerna Operan och Dramaten samt till Riksteatern, Svenska rikskonsserter och Dansens Hus.

Propositionen

Under anslaget redovisas att *Operans* produktioner av musikdramatiska verk, baletter och konsserter ökade under år 2001 samt att publiktillströmningen var god. Operan redovisar ett underskott på 12,7 miljoner kronor för år 2001, vilket kraftigt reducerat det egna kapitalet. Åtgärder för att förbättra resultatet med ca 15 miljoner kronor vidtas därför under innevarande år.

Publiktillströmningen till *Dramaten* har varit synnerligen god under år 2001. Genom en strikt utgiftskontroll och den gynnsamma publikutvecklingen har Dramatens ekonomiska läge förbättrats avsevärt.

Även *Riksteaterns* publik fortsätter att öka i hela landet. För år 2001 har Riksteatern redovisat ett underskott på 5,3 miljoner kronor, vilket minskar det egna kapitalet till 22 miljoner kronor.

Svenska rikskonsserter fortsätter att öka insatserna ute i landet, vilket har resulterat i en publikökning på 20 % under år 2001. Nya former av samverkan med länsmusiken och lokala arrangörer prövas. Svenska rikskonserters bokslut för år 2001 visar ett underskott på 1,8 miljoner kronor. Det egna kapitalet uppgår därmed till 2,5 miljoner kronor.

Dansens Hus hade år 2001 en publikbeläggning på 81 %. Verksamhetens resultat för året blev 254 000 kronor. Regeringen föreslår en höjning av anslaget till Dansens Hus med 500 000 kronor för att säkerställa en fortsatt hög nivå på verksamheten. För år 2004 aviseras en uppräknings av anslaget med ytterligare 1 miljon kronor.

Sammanlagt föreslås att anslaget skall föras upp med 822 534 000 kronor för år 2003.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 3 anfördes att Sverige i dag har ett i princip heltäckande nät av länsteatrar som även turnerar. Motionärerna anser därför att vuxenteaterverksamheten vid *Riksteatern* bör upphöra med undantag av specialensembler såsom Cullbergbaletten och Tyst teater. Vidare föreslås i motionen att *Rikskonserters* produktion, fonogramutgivning m.m. skall omprövas. Sammantaget föreslås i motionen att anslaget skall minskas med 200 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag avseende Riksteaterns och Rikskonserters verksamhet.

I motion 2002/03:Kr372 (fp) föreslås en förändring av *Riksteaterns* uppdrag (yrkande 15). Enligt motionen skulle de resurser och det uppdrag som Rikste-

atern har vad avser egen teaterproduktion med fördel kunna föras över till regionteatrarna och de större stadsteatrarna. Riksteatern skulle ha kvar rollen som samordnare av teatrarnas turnéverksamhet och andra uppdrag som staten givit den samt svara för Cullbergbaletten, Tyst Teater och Unga Riks. Därmed bör anslaget till Riksteatern kunna minskas med 27 miljoner kr för år 2003. Vidare föreslås i samma motion en minskning av bidraget till *Rikskonserter* med 10 miljoner kronor. Verksamheten vid *Operan*, *Dramaten* och *Dansens Hus* behöver enligt motionen utvecklas. Bidragen föreslås ökas med 3 miljoner kronor till var och en av de två förstnämnda institutionerna. Vidare föreslås en ökning med 1,5 miljoner kronor till Dansens Hus. Sammantaget innebär dessa förslag en minskning av anslaget med 29,5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkandena 18 i denna del och 33 i denna del). Samma förslag framförs i motion 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid flera tillfällen under senare år haft att ta ställning till motionsförslag om genomgripande förändringar i uppdragen för *Riksteatern* och *Rikskonserter* och till förslag om därmed sammanhängande neddragningar av de statliga bidragen. Utskottet anser nu – liksom tidigare (senast i bet. 2001/02:KrU1 s. 48) – att sådana förändringar av de uppdrag som gavs de båda institutionerna hösten 1996 inte bör ske. Utskottet avstyrker därmed de nu aktuella motionsyrkandena 2002/03:Kr338 (m) yrkande 3, 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 15, 18 i denna del och 33 i denna del samt 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del, om minskade bidrag till de båda institutionerna och omfördelning av dessa medel till annan verksamhet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning under anslaget för år 2003.

2.4.2 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner (28:6)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för statsbidrag till länsmusikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner.

Propositionen

I inledningen till politikområdet anför att regeringen under senare år har prioriterat utbyggnaden av länsteaternätet och medverkat till att regionala institutioner kunnat etableras i Jämtlands och Södermanlands län, de sista länen utan fast regional teaterverksamhet. I Jämtland har försöksverksamheten med länsteater pågått sedan år 1999. Under den tiden har – framhålls det – teatern lyckats förankra sin verksamhet i regionen väl. Teatern bör därför fr.o.m. år 2003 införlivas i det permanenta statliga stödssystemet för regionala kulturinstitutioner (prop. s. 29). För ändamålet har regeringen beräknat

1,5 miljon kronor, medel som tidigare beräknats under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete (prop. s. 74).

Försöksverksamheten med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel i Kalmar och Gotlands län upphör fr.o.m. år 2003 varför 24 568 000 kronor bör beräknas under detta anslag i stället för under anslaget 28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel.

Med syfte att minska den statliga konsumtionen görs en generell besparing om 0,7 %. För att pågående verksamhet vid de regionala institutionerna så långt det är möjligt inte skall beröras av denna besparing föreslår regeringen att stödet till de regionala och lokala teater- och dansinstitutionerna ökar med 5,1 miljoner kronor som kompensation.

Sammantaget föreslår regeringen att det under anslaget skall anvisas 629 079 000 kronor för år 2003.

Motionerna

I flera här aktuella motionsyrkanden föreslås en uppräknings av *anslaget* utöver regeringens förslag.

En ökning om 30 miljoner kronor föreslås i motionerna 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del. Av den föreslagna ökningen bör enligt yrkande 19 i motion 2002/03:Kr372 (fp) 5 miljoner kronor gå till Göteborgsoperan. Resten av ökningen, dvs. 25 miljoner kronor, bör användas för att förstärka de regionala teatrarnas respektive länsmusikinstitutionernas anslag (yrkandena 16 respektive 21 i samma motion).

I motion 2002/03:Kr371 (kd) föreslås att anslaget skall ökas med 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkande 8 i denna del). Av motion 2002/03:Kr370 (kd) framgår att ökningen är avsedd bl.a. för Göteborgsoperan (yrkande 3).

I fem motionsyrkanden behandlas frågor om *medelsanvändningen* under anslaget utan att några förslag om ökning av anslaget begärs.

Förslaget i två motioner, 2002/03:Kr213 (m) och 2002/03:Kr303 (s), syftar till att statsbidraget till Göteborgsoperan skall förstärkas.

I motion 2002/03:Kr239 (s) hävdas att länsmusikverksamheten i Kalmar län missgynnats alltsedan det statliga stödet infördes. Yrkandet syftar till att stödet nu skall ökas.

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr343 (s) anser att Länsteatern i Jämtlands län har orimligt knappa resurser. Verksamheten vid teatern skall nu permanentas, dock utan att statsbidraget föreslås bli höjt. Med hänvisning till det kulturpolitiska jämlikhetsmålet anser motionärerna att staten skall ta ett ökat ansvar för teatern.

I motion 2002/03:Kr344 (fp, m, kd, c) anförs att det finns risk att försvarsmakten genom Försvarsmusikcentrum med kort varsel drar in sitt spelningsuppdrag hos Göteborgsmusiken. I motionen begärs att staten skall *garantera*

ett fortsatt *ekonomiskt stöd för Göteborgsmusiken*, om försvarets engagemang skulle minska eller försvinna helt (yrkande 1). Vidare begärs att det nuvarande stödet från Kulturrådet skall räknas upp till 7 miljoner kronor (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets uppfattning är det tillfredsställande att *nivån på anslaget* kan bibehållas och höjas något trots den besparing som samtidigt görs. Med hänvisning till det statsfinansiella läget och den medelsfördelning som görs i budgetpropositionen är utskottet inte berett att – som föreslås i motionerna 2002/03:Kr371 (kd), 2002/03:Kr372 (fp) och 2002/03:Fi232 (fp) – tillstyrka uppräknings av anslaget utöver regeringens förslag.

Med anledning av regeringens förslag till hur *ökningen av anslaget*, 5,1 miljoner kronor, skall användas vill utskottet anföra följande.

Av budgetpropositionen framgår att regeringen under anslaget föreslår en besparing om 0,7 % eller 4 877 000 kronor. Samtidigt föreslår regeringen en ökning av stödet med 5,1 miljoner kronor. Ökningen är enligt propositionen avsedd för regionala och lokala teater- och dansinstitutioner såsom kompensation för den gjorda besparingen.

Utskottet erinrar om att det under anslaget anvisas medel till länsmusikverksamhet (anslagsposten 1), regionala och lokala orkesterinstitutioner (anslagsposten 2) samt regionala och lokala teater- och dansinstitutioner (anslagsposten 3). Vidare anvisas medel för utvecklingsbidrag (anslagsposten 4) och medel för stöd till samarbete med tonsättare (anslagsposten 5). Statsbidragen fördelas av Kulturrådet. En förutsättning för att en teater-, dans- eller orkesterinstitution skall erhålla stöd under detta anslag är att institutionen i fråga av regeringen har förklarats vara berättigad till sådant stöd.

Ett riksdagens beslut i enlighet med regeringens förslag skulle bl.a. innebära att länsmusikinstitutioner och regionala och lokala orkesterinstitutioner över huvud taget inte skulle kunna komma i åtnjutande av den föreslagna nivåhöjningen av anslaget. Inte heller bidragsändamålen under anslagsposterna 4 och 5 skulle kunna komma i fråga för någon uppräkning.

Utskottet har för sin del kommit fram till att den nivåhöjning som föreslås i budgetpropositionen inte bör vara förbehållen teater- och dansinstitutioner utan även bör kunna komma länsmusikverksamheten samt regionala och lokala orkesterinstitutioner till del. Vidare anser utskottet att det kan finnas skäl för att nivåhöjningen även skall kunna användas för övriga bidragsändamål under anslaget, nämligen de ändamål som finns under anslagsposterna 4 och 5, dvs. utvecklingsbidraget och det bidrag som går till samarbete med tonsättare. Utskottet anser emellertid att ökningen inte bör låsas av riksdagen till någon eller några av här aktuella bidragsändamål. Det får i stället ankomma på regeringen att besluta om fördelningen av beloppet, 5,1 miljoner kronor, på de under anslaget ingående anslagsposterna.

Utskottet anser således att riksdagen som sin mening bör ge regeringen till känna vad utskottet anfört om användningen av medelsökningen om 5,1 miljoner kronor under anslaget.

Med anledning av de motioner som tar upp frågan om *medelsanvändningen i övrigt* under anslaget vill utskottet anföra följande.

Då det gäller förslagen i motionerna 2002/03:Kr213 (m) och 2002/03:Kr303 (s) som rör Göteborgsoperan vill utskottet understryka att utskottet är väl medvetet om den betydelse som operan har för Västsverige. Liksom tidigare anser utskottet att operan har blivit en viktig institution både för regionen och för musikteaterns utveckling i hela landet. Kulturrådet har också efter riksdagens tillkännagivande vid föregående riksmöte kunnat höja statsbidraget för år 2002 till Göteborgsoperan med ca 9 miljoner kronor till 61,9 miljoner kronor. (Jfr bet. 2001/02:KrU1 s. 51, rskr. 2001/02:72.) Utskottet konstaterar att det ankommer på Kulturrådet att besluta om ytterligare nivåhöjning skall göras av bidraget inom ramen för anslaget.

Utskottet kan inte heller ansluta sig till förslaget i motion 2002/03:Kr239 (s) om en ökning av stödet till länsmusikverksamheten i Kalmar län. Det är Kulturrådets uppgift att väga tillgängliga resurser mot de behov som finns och den verksamhet som utövas vid de olika länsmusikinstitutionerna.

Samma ställningstagande gör utskottet beträffande förslaget i motion 2002/03:Kr343 (s) om en ökning av bidraget till länsteatern i Jämtlands län. Som redovisats i det föregående medger den realökning av anslaget som regeringen föreslår vissa möjligheter för Kulturrådet att öka bidragen till regionala teater- och dansinstitutioner.

Förslag om att säkra en fortsatt verksamhet för Göteborgsmusiken behandlades av utskottet under föregående riksmöte. I betänkande 2001/02:KrU16 (s. 22) lämnas en utförlig redovisning av verksamhetens organisation, finansieringskällor m.m. Utskottet konstaterar att statsbidraget till Göteborgsmusiken för år 2002 uppgår till 4 450 000 kronor, medan Göteborgs kommun bidrar med 4 643 000 kronor. Utskottet har inhämtat att avtalet mellan Göteborgsmusiken och Försvarsmusikcentrum har förlängts och gäller även för år 2003. Avtalet innebär att Försvarsmusikcentrum skall upphandla spelningar för totalt 5,3 miljoner kronor under nästa år, vilket utgör en ökning med 300 000 kronor i förhållande till vad som gäller för innevarande år. Av avtalet framgår att parterna har som inriktning att förlänga avtalet årligen t.o.m. utgången av år 2004.

Utskottet, som konstaterar att det inte synes föreligga något akut hot mot *Göteborgsmusiken*, är inte berett att föreslå att riksdagen skall lämna en *garanti för ekonomiskt stöd* av verksamheten om försvarets engagemang skulle minska eller upphöra som föreslås i motion 2002/03:Kr344 (fp, m, kd, c) yrkande 1, varför yrkandet bör avslås av riksdagen.

Utskottet är inte heller berett att föreslå att riksdagen skall göra ett uttalande om storleken på det statliga stödet för verksamheten, vilket föreslås i yrkande 2 i samma motion.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet med hänvisning till det anförda att riksdagen i enlighet med regeringens förslag skall anvisa 692 079 000 kronor under detta anslag för år 2003 och avslå motionerna 2002/03:Kr213 (m), 2002/03:Kr239 (s), 2002/03:Kr303 (s), 2002/03:Kr343 (s), 2002/03:Kr344 (fp, m, kd, c) yrkande 2, 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 3, 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del, 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 16, 19, 21 och 33 i denna del samt 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del.

2.4.3 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (28:7)

Inledning

Under detta anslag beräknas medel för bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper samt arrangerande musikföreningar, stöd till produktion och distribution av fonogram, bidrag till viss teaterverksamhet av nationellt intresse såsom Drottningholms slottsteater, Ulriksdals slottsteater (Confidencen), Internationella Vadstena-Akademien, Marionetteatern och Orienteatern, bidrag till Musikaliska akademien för lokalhyra och viss administration, bidrag till skådebaneverksamhet samt bidrag till Eric Sahlström-institutet i Tobo. Från anslaget lämnas även särskilda bidrag till Musikaliska akademien och Svenska tonsättares internationella musikbyrå (STIM – Svensk Musik) för notutgivning, information m.m.

Propositionen

Regeringen genomförde i september 2002 en hearing om den professionella dansen i hela landet. Under denna hearing förtydligades ett flertal problemställningar som varit vägledande för regeringen i det samlade förslag till nya insatser på dansområdet som nu presenteras. Som en del i denna satsning föreslår regeringen att ett nytt arrangörsstöd och ett nytt turnéstöd införs fr.o.m. år 2003 under en försöksperiod om tre år. Satsningen motiveras av att förutsättningarna att ta emot och att turnera med dansföreställningar i hela landet därigenom förbättras. För de nya arrangörs- och turnéstöden beräknas 2 miljoner kronor per år fr.o.m. år 2003, och därefter kommer ytterligare 2 miljoner kronor att föreslås fr.o.m. år 2004.

Vidare föreslås att det tillfälliga stöd som regeringen lämnat till Dalhalla festspelsscen i Rättvik under tre år nu permanentas. För att säkerställa den framtida verksamheten föreslår regeringen att Dalhalla beviljas ett årligt statligt verksamhetsstöd om 1 miljon kronor.

Regeringen har för avsikt att återkomma med förslag om att öka stödet till arrangerande musikföreningar med 2 miljoner kronor för år 2004, som en uppföljning av att stödet till fria teater-, dans- och musikgrupper tillförts 20 miljoner kronor för år 2002.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 138 215 000 kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del och motion 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 17, 20 och 33 i denna del föreslås en ökning av anslaget med sammanlagt 10 miljoner kronor, varav 7 miljoner kronor avser de fria grupperna, 2 miljoner kronor Drottningholms slottsteater och 1 miljon avser Sveriges Teatermuseum (som får bidrag under anslaget 28:32 Bidrag till vissa museer).

I motion 2002/03:Kr337 (c) i denna del föreslås en ökning av anslaget med 24 miljoner kronor. Motionärerna framhåller den fria scenkonstens betydelse för svenskt kulturliv och framför att anslaget skall höjas i syfte att stödja de fria teatergruppernas verksamhet.

I motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 4 föreslås en ökning av anslaget med 20 miljoner kronor. I motionen framförs att de fria teatergrupperna lever under knappa förhållanden samtidigt som deras arbete och insats för att sprida teaterkultur är oerhört viktig. För att ge stöd åt de fria teatergrupperna vill motionärerna därför för de två kommande budgetåren öka anslaget till de fria teatergrupperna med totalt 40 miljoner kronor, fördelade med 20 miljoner kronor per år.

Även motionärerna bakom motionerna 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 7 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del föreslår en ökning av anslaget, här med sammanlagt 4 miljoner kronor. Detta görs till förmån för de fria teatergruppernas verksamhet, 3 miljoner kronor, samt till en förstärkning av fonogramstödet, 1 miljon kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill erinra om att bidragen till fria teater-, dans- och musikgrupper ökade med 20 miljoner kronor för budgetåret 2002, något som utskottet uttryckte sin tillfredsställelse över (bet. 2001/02:KrU1, s. 53). Utskottet anser att det i nuläget inte finns utrymme för några ytterligare förstärkningar härvidlag och föreslår därför att de motionsyrkanden som handlar om ytterligare förstärkning av anslaget till förmån för de fria grupperna avstyrks, nämligen motionerna 2002/03:Kr337 (c) i denna del, 2002/03:Kr338 (m) yrkande 4 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del, 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 17 och 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del.

Vidare kan utskottet notera att Drottningholmsteatern också i år får, utöver det årliga verksamhetsstöd som Statens kulturråd fördelar från detta anslag, ett extra bidrag på 1 miljon kronor för år 2003 under anslaget 28:2. Utskottet noterar även att Sveriges Teatermuseum för år 2003 får ett extra bidrag med 500 000 kronor (bidraget fördelas under anslaget 28:32). En förstärkning av anslaget till förmån för dessa båda verksamheter anser utskottet därför inte vara aktuell och avstyrker därmed motion 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 20 och 33 i denna del.

Vad det gäller yrkande 7 i motion 2002/03:Kr370 (kd) om att höja anslaget i syfte att ge ett ökat fonogramstöd, vill utskottet – i likhet med vad som tidigare anförts (i bet. 2001/02:KrU1, s. 53–54) – avvakta Kulturrådets utvärde-

ring av försöksverksamheten med nya modeller för bidrag till fonogram under åren 2001–2003 innan frågan om ökade medel till fonogram övervägs. Motion 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 7 bör därför avslås av riksdagen.

Utskottet tillstyrker med hänvisning till det anförda regeringens förslag till medelsanvisning, nämligen att 138 215 000 kronor skall anvisas under anslaget.

2.5 Anslagen till bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:13)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet,

28:9 Litteraturstöd,

28:10 Stöd till kulturtidskrifter,

28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket,

28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur och

28:13 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden.

Riksdagen bör med delvis bifall till en motion tillkännage för regeringen vad utskottet framför om sortimentsstöd till bokhandeln.

Riksdagen bör med delvis bifall till en motion tillkännage för regeringen vad utskottet framför om utvärdering av samtliga stödformer inom anslaget Litteraturstöd.

Riksdagen bör godkänna att ett årligt litteraturpris på 5 000 000 kronor instiftas till Astrid Lindgrens minne.

Riksdagen bör avslå ett motionsyrkande om platsen för utdelning av litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne.

Riksdagen bör besluta om bemyndigande för regeringen att under år 2003 för ramanslaget 28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under år 2004.

2.5.1 Bidrag till biblioteksverksamhet (28:8)

Inledning

Från anslaget utgår statsbidrag till länsbibliotek, tre lånecentraler, en invandrarlånecentral samt ett depåbibliotek. Den statliga invandrarlånecentralen utgör även bas för Internationella biblioteket som bildades i Stockholm under år 2000 och som inrymmer böcker på mer än 100 språk. Syftet med bidraget

är att fjärrlån skall kunna förmedlas och att utvecklingsverksamhet skall kunna stödjas. Stöd till folkbibliotek utgår fr.o.m. år 2002 för biblioteksservice för vuxenstuderande.

Propositionen

I inledningen till politikområdet informerar regeringen om de insatser som gjorts för folk- och skolbibliotek (prop. s. 26). I sammanhanget nämns bl.a. riktade satsningar till skolsektorn för personalförstärkningar inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Vidare nämns det inköpsstöd till folk- och skolbibliotek som infördes från år 1997 under anslaget Litteraturstöd och som för år 2003 föreslås bli förstärkt med 4 miljoner kronor.

I propositionen redovisas att försöksverksamheten med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel i Kalmar och Gotlands län upphör fr.o.m. år 2003 varför 1 845 000 kronor beräknats under detta anslag i stället för under anslaget 28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel. Vidare framgår det att en besparing på 304 000 kronor har gjorts på anslaget.

Regeringen föreslår att det under anslaget för år 2003 skall anvisas 43 139 000 kronor.

Motionen

I motion 2002/03:Kr338 (m) föreslås en minskning av anslaget med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5). I motionen anförs bl.a. att den datatekniska utvecklingen kommer att innebära en förenkling och rationalisering av fjärrlåneverksamheten, vilket borde medföra lägre kostnader för den regionala biblioteksverksamheten.

Utskottets ställningstagande

I likhet med motionärerna anser utskottet att den datatekniska utvecklingen har stor betydelse för att rationalisera fjärrlåneverksamheten. Utskottet behandlade under föregående riksmöte ett yrkande med samma innehåll som det nu aktuella. Utskottet anförde då bl.a. att det förekommer att tidskriftsartiklar m.m. efter optisk läsning (skanning) bifogas ett e-brev och kan levereras till låntagaren snabbt och till låg kostnad för biblioteket. Vanligare är dock att artiklar distribueras med telefax eller med vanlig post. Vidare underströk utskottet att fjärrlånen till övervägande del avser hantering och distribution av böcker med åtföljande kostnader. Utskottet menade också att det i en framtid – då boken möjligen kommer att vara elektroniskt publicerad – givetvis är fullt tänkbart att även fjärrlån av böcker kan ske elektroniskt. Utskottet har alltså samma uppfattning i frågan.

Utskottet vill vidare framhålla att även andra uppgifter åvilar de regionala biblioteken. De skall – utöver den kompletterande medieförsörjningen – ägna

sig åt rådgivning, information, fortbildning och specialtjänster. Enligt utskottets uppfattning skulle en minskning av anslaget i enlighet med förslaget i motionen drabba låntagarna hårt.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för år 2003 och avstyrker motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 5.

2.5.2 Litteraturstöd (28:9)

Bakgrund

Under anslaget anvisas medel bl.a. för stöd till utgivning och distribution av litteratur, stöd till läsfrämjande insatser, utgivning av en barnbokskatalog och marknadsföring av utgivningsstödd litteratur. Inom ramen för utgivningsstödet utgår även medel för utgivning av klassisk litteratur för skolans behov, utgivning av August Strindbergs samlade verk, till Svenska Vitterhets-samfundet, till Samfundet De Nio och till stöd för författarverkstäder. Vidare utgår från anslaget stöd för inköp av litteratur till folk- och skolbibliotek, stöd till En bok för alla AB för utgivning och spridning av kvalitetslitteratur till lågpris samt stöd till Expertkommittén för översättning av finsk facklitteratur till svenska.

Propositionen

Regeringen föreslår att ett årligt internationellt litteraturpris på 5 miljoner kronor skall instiftas till Astrid Lindgrens minne. Som skäl för förslaget anför regeringen bl.a. att läsandet och språket har hög prioritet i regeringens politik. En målsättning är att tillgången till litteratur av hög kvalitet för barn och unga skall förbättras och att läsning skall främjas. Författarinnan Astrid Lindgren hade en utomordentlig betydelse för barns och ungas litteratur och läsning, i Sverige och hela världen (prop. s. 67).

Det ankommer på regeringen – framhålls det – att utforma de närmare föreskrifterna för litteraturpriset. För riksdagens information anges att priset skall tilldelas en enskild författare som med sitt författarskap gett oss litteratur för barn och unga av allra högsta konstnärliga värde och i den djupt humanistiska anda som Astrid Lindgren förknippas med. Priset skall även kunna tilldelas enskilda personer eller andra som utför ett synnerligen värdefullt arbete för att främja barns och ungas läsande. Det skall vara ett internationellt pris som är inriktat på att finna den värdigaste mottagaren oavsett nationalitet. Priset skall kunna tilldelas en mottagare eller delas av flera. Eftersom delar av världens befolkning har rika berättartraditioner skall priset även kunna inkludera berättande. Illustratörer har särskilt stor betydelse för barnlitteraturens kvalitet, varför de också kan komma i fråga för priset. Litteraturpriset skall endast tilldelas levande prismottagare.

En jury skall tillsättas för att tillgodogöra sig och bedöma litteratur och läsfrämjande projekt. Ett kansli får till uppgift att vara juryns administrativa stöd, t.ex. genom att hantera frågor om prisutdelningsceremoni, planering och information, uppföljning av ekonomi, regler och rutiner för juryns arbete

m.m. Statens kulturråd skall få ett samordningsansvar. Juryn med tillhörande kansli skall organiseras inom ramen för rådets verksamhet.

Under Kulturrådets förvaltningsanslag, 28:1 Statens kulturråd, föreslås att 2 miljoner kronor skall anvisas för administration av priset.

Regeringen föreslår vidare att anslaget 28:9 Litteraturstöd skall ökas med ytterligare 4 miljoner kronor för att förstärka stödet för inköp av litteratur till folk- och skolbibliotek.

Sammantaget föreslår regeringen att det under anslaget för år 2003 skall anvisas 100 917 000 kronor.

Vidare framgår av budgetpropositionen att det statliga bidraget till Bokbranschens Finansieringsinstitut AB (BFI), dvs. anslaget Stöd till bokhandeln, skall avvecklas fr.o.m. år 2003 i samband med att det nuvarande avtalet mellan staten och bolaget löper ut den 31 december 2002. Enligt regeringens bedömning bör bokbranschen på egen hand ha möjlighet att hålla ett brett urval av titlar i bokhandelns nyhetsabonnemang och själv ta ansvar för t.ex. bokhandelns tillgång till modern teknik (prop. 2002/03:1 utg. omr. 17 s. 23 och s. 48). Regeringen hänvisar i sammanhanget till den positiva utvecklingen i bokbranschen samt till bokmomssänkningen och införandet år 1999 under anslaget 28:9 Litteraturstöd av ett särskilt distributionsstöd till bokhandlar i form av utgivningsstödda böcker.

Motionerna

I fem motioner lämnas förslag som rör *anslagets nivå*.

I två av motionerna, 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del, föreslås att anslaget skall ökas med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Förslaget innebär att stödet till folk- och skolbibliotekens bokinköp skall ökas med 13 miljoner kronor medan stödet för En bok för allas utgivning skall minskas med 3 miljoner kronor. Minskningen avser gälla utgivningen av vuxenlitteratur.

I tre av motionerna föreslås att anslaget skall minskas.

I motion 2002/03:Kr337 (c) föreslås en minskning av anslaget med 36,5 miljoner kronor. I motionen anförts att statligt ekonomiskt stöd till vuxenböcker inte bör prioriteras (motionen i denna del).

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr338 (m) föreslår att anslaget skall minskas med 30 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna bör utgivningsstödet minskas samt utgivningen av En bok för alla upphöra (yrkande 6).

I motion 2002/03:Kr371 (kd) föreslås att bidraget för En bok för alla skall minskas med 5 miljoner kronor. Minskningen avser utgivningen av vuxenlitteratur (yrkande 8 i denna del).

I en motion, 2002/03:Fi230 (s, v, mp), lämnas förslag om *medelsanvändningen* under anslaget. Motionärerna föreslår att den del av litteraturstödsanslaget som avser distributionsstöd till bokhandlar skall riktas till små och medelstora bokhandlar så att stödet till dessa kan bibehållas på nuvarande

nivå. Förslaget syftar till att kompensera avvecklingen av anslaget Stöd till bokhandeln (yrkande 8).

I motion 2002/03:Kr305 (kd) yrkas att en *utvärdering* skall göras av de statliga läsfrämjande insatserna samt av En bok för alla (yrkande 2).

En av de nu aktuella motionerna, 2002/03:Kr243 (s), rör *platsen för utdelningen av litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne*. Motionärerna bakom motionen föreslår att priset alltid skall utdelas i Vimmerby.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understyrka vikten av att läsfrämjande insatser görs. Det är – som utskottet tidigare framfört – ytterst angeläget att barn lär sig att umgås med böcker och litteratur och att goda läsvanor grundläggs tidigt. Det är också viktigt att barn inser att läsning är något lustbetonat och att förmågan att läsa öppnar vägen till kunskap och självkännet och bidrar till att utveckla den språkliga förmågan. (Jfr bet. 1997/98:KrU15 s. 8.) Bland annat mot denna bakgrund välkomnar utskottet satsningen på litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne. Detta pris kan – i allra bästa fall – komma att rikta hela världens blickar mot barns läsning. Därmed kan det förhoppningsvis på sikt fungera som en betydelsefull läsfrämjande insats. Likaledes välkomnar utskottet den satsning som föreslås i budgetpropositionen för att öka folk- och skolbibliotekens möjligheter att köpa in litteratur.

Då det gäller *nivån på anslaget* vill utskottet anföra följande.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avstyrkt yrkanden som syftar till en minskning av stödet till En bok för alla (senast i bet. 2001/02:KrU1 s. 57). Liksom tidigare år anser utskottet att den verksamhet som bedrivs av En bok för alla med spridning av kvalitetslitteratur till lågpris och med lässtimulerande insatser, utgör en betydelsefull del av satsningarna på litteratur, språk och läsande. Utskottet kan inte finna att det finns godtagbara skäl att dra in det statliga stödet till verksamheten, vilket föreslås i motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 6. Utskottet är inte heller berett att minska medelstilldelningen till En bok för alla som föreslås i motionerna 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del och 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del.

Vidare anser utskottet att en minskning av anslaget, som föreslås i motionerna 2002/03:Kr337 (c) i denna del och 2002/03:Kr338 (m) yrkande 6, skulle drabba olika stödformer som avser vuxenlitteratur respektive utgivningsstödet. Enligt utskottets synsätt skulle sådana neddragningar motverka de intentioner som finns med litteraturstödet och som bl.a. syftar till att öka tillgängligheten till litteraturen och främja läsandet.

Utskottet anser slutligen att det inte finns skäl att öka nivån på anslaget utöver regeringens förslag, vilket föreslås i motionerna 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del.

Sammanfattningsvis finner utskottet att den nivå på anslaget som regeringen föreslagit är väl avvägd. Utskottet föreslår därmed i enlighet med regeringens förslag att 100 917 000 kronor skall anvisas under anslaget. Riksdagen

bör således avslå motionerna 2002/03:Kr337 (c) i denna del, 2002/03:Kr338 (m) yrkande 6, 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del, 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del.

Det anförda innebär också att utskottet tillstyrker regeringens förslag att ett årligt *litteraturpris* på 5 miljoner kronor skall instiftas *till Astrid Lindgrens minne*.

Utskottet avstyrker emellertid motion 2002/03:Kr243 (s), vari föreslås att Vimmerby skall vara *platsen för utdelningen av litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne*. Som nämnts i det föregående ankommer det på regeringen att utforma föreskrifter för priset. I detta arbete kan regeringen – om den så finner lämpligt – överväga huruvida bestämmelser skall utformas om var priset skall utdelas.

Då det gäller förslaget i motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) om *medelsanvändningen* under anslaget vill utskottet anföra följande. Bakgrunden till förslaget i motionen är att det av budgetpropositionen framgår att anslaget Stöd till bokhandeln skall upphöra fr.o.m. år 2003 (prop. s. 23 och 48). Därmed upphör kreditstöd, katalogdatorstöd och sortimentsstöd att utgå till olika bokhandelskategorier.

Utskottet har efter ingående överväganden funnit att de små bokhandlarna, s.k. servicebokhandlar, av såväl kulturpolitiska som regionalpolitiska skäl även i fortsättningen bör ha möjlighet att erhålla någon form av statligt stöd. Utskottet har därvid kommit fram till att sortimentsstödet bör finnas kvar även i fortsättningen. Däremot anser utskottet i likhet med regeringen att kreditstödet och katalogdatorstödet bör upphöra.

Sortimentsstödet infördes år 1985 och syftar till att den mindre bokhandeln skall kunna hålla ett bredare sortiment än vad som annars skulle vara möjligt. För att erhålla stöd skall bokhandeln vara ansluten till bokdistributionsföretaget Seeligs nyhetsabonnemang *för servicebokhandeln*. Stödet är avsett att underlätta för servicebokhandeln att lagerhålla ett i förhållande till bokhandelns storlek bra urval av god och efterfrågad litteratur. För att bli berättigad till sortimentsstöd skall bokhandeln under en period av tolv månader ha köpt in allmänlitteratur för lägst 100 000 kr och högst 800 000 kronor. En urvalsgrupp väljer vilka titlar som skall ingå i nyhetsabonnemanget. Servicebokhandlarna utser representanter till gruppen. Det statliga stödet lämnas i form av ett bidrag i efterskott till icke fullsorterade bokhandlar, dvs. servicebokhandlarna. Bokhandeln är indelad i storleksklasser och skall ta emot lägst 400 och högst 1 000 titlar av sådan litteratur som ingår i bokhandelns nyhetsabonnemang från Seelig. (Uppgifterna i detta stycke har hämtats från prop. 1997/98:86 Litteraturen och läsandet s. 15.)

Under budgetåret 2001 beviljades 86 bokhandlar sortimentsstöd. Stödbidragen uppgår till mellan 26 000 och 65 000 kronor/år och bokhandel. Stödet lämnas i form av ett bidrag i efterskott. För år 2001 uppgick det totala stödet till 4 141 000 kronor. I beloppet ingår arvodesersättning om 62 000 kronor till de bokhandlar som medverkat i den i det föregående omnämnda

urvalsgruppen. Enligt utskottets mening bör en motsvarande summa för år 2003 beräknas för sortimentsstödet under anslaget Litteraturstöd.

Som framgått av vad som anförts i det föregående är utskottet inte berett att öka litteraturstödsanslaget utöver regeringens förslag. För att sortimentsstödet ändå skall kunna finansieras under detta anslag föreslår utskottet därför att en förändring av medelsanvändningen görs under anslaget Litteraturstöd.

Konsekvenserna av utskottets ställningstagande blir därför att den del av utgivnings- och distributionsstödet som nu riktas till högst 100 relativt stora, fullsorterade bokhandlar utanför servicebokhandlargruppen upphör. I realiteten innebär detta att de ca 800 exemplar av titlar som erhållit utgivningsstöd i fortsättningen inte kommer att distribueras gratis till denna kategori bokhandlar. Något exakt belopp som avser kostnaden för distributionsstödet för de ca 100 bokhandlar som nu erhåller bokförsändelser är svårt att räkna fram. Det torde emellertid röra sig om mellan 4 och 5 miljoner kronor.

Det anförda innebär inte någon ändring av den del av distributionsstödet som riktas till kommunerna och folkbiblioteken. Inte heller den del som skall avse Nordens hus på Island och Färöarna och Nordens institut på Grönland och Åland berörs.

Bokbranschens Finansieringsinstitut (BFI) har hittills hanterat de statliga stöden till bokhandeln under anslaget Stöd till bokhandeln. Utskottet har noterat att statens avtal med BFI upphör i och med utgången av detta år. Av den anledningen anser utskottet att det är lämpligt att Kulturrådet fr.o.m. år 2003 får i uppdrag att administrera sortimentsstödet i fortsättningen. Utskottet vill understryka att sortimentsstödet i övrigt bör hanteras på samma sätt som hittills.

En av BFI:s uppgifter har varit att analysera utvecklingen i bokhandelsbranschen, liksom effekterna av de statliga insatserna. I och med att avtalet mellan staten och BFI inte kommer att förlängas bör det i stället ankomma på regeringen att följa utvecklingen inom området, främst i fråga om små och medelstora bokhandlar. Vidare erinrar utskottet om att regeringen år 1998 i proposition 1997/98:86 Litteraturen och läsandet uttalade att de nya stöd som då föreslogs skulle utvärderas efter tre år (prop. s. 6). Några av stöden har därefter genomlysts. Till exempel har Kulturrådet tidigare i år överlämnat till regeringen en rapport om inköpsstödet till folk- och skolbibliotek. Enligt utskottets uppfattning bör samtliga stödformer inom anslaget Litteraturstöd utvärderas så att det tydligt framgår om målsättningen med stöden har uppfyllts. Sådana utvärderingar skall göras vid tillfälle som regeringen finner lämpligt.

Riksdagen bör således med delvis bifall till motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) yrkande 8 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför om medelsanvändningen under anslaget.

Riksdagen bör också med delvis bifall till motion 2002/03:Kr305 (kd) yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anför om *utvärdering av samtliga stödformer inom anslaget Litteraturstöd*.

2.5.3 Stöd till kulturtidskrifter (28:10)

Inledning

Från anslaget utgår produktionsstöd och utvecklingsstöd till kulturtidskrifter. Inom utvecklingsstödet utgår även verksamhetsbidrag till tidskriftsverkstäder. Vidare utgår ett särskilt prenumerationsstöd till biblioteken.

Propositionen

Av propositionen framgår att prenumerationsstödet som riktats till bibliotek och som syftar till att främja kulturtidskrifternas möjlighet att marknadsföra sig och nå ut till biblioteken bör göras mer flexibelt för att bättre komma biblioteken till del. Regeringen avser därför att ändra förordningen (1996:1608) om statsbidrag till folkbibliotek så att prenumerationsstödet medges över en treårsperiod och att stödet även delvis får användas för bidrag till folkbibliotek för utvecklingsinsatser med inriktning på kulturtidskrifter.

Regeringen föreslår att 20 650 000 kronor skall anvisas under anslaget för år 2003.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för år 2003.

2.5.4 Talboks- och punktskriftsbiblioteket (28:11)

Inledning

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) är en statlig myndighet som i samverkan med andra bibliotek skall tillgodose synskadades och andra läs-handikappades behov av litteratur. Biblioteket skall framställa och låna ut talböcker och punktskriftsböcker, sälja punktskriftsböcker samt ge upplysningar och råd till främst folkbibliotek.

Propositionen

Av propositionen framgår att TPB fr.o.m. år 2001 producerar samtliga talbokstitlar i s.k. DAISY-format (digitala talböcker) samt att utlåningen av DAISY-böcker utgjorde ca 10 % av den totala talboksutlåningen.

Regeringen föreslår att 65 462 000 kronor skall anvisas under anslaget för år 2003.

Vidare föreslås att riksdagen skall bemyndiga regeringen att under år 2003 göra beställningar av talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som, inklusive tidigare åtaganden, medför utgifter på högst 4 miljoner kronor under år 2004.

Motionen

Förslaget i motion 2002/03:Kr338 (m) syftar till att en del av anslaget till TPB skall användas för att göra de digitala DAISY-talboksspelarna mer tillgängliga (yrkande 8). Av motionen framgår att landets syncentraler ännu inte godkänt DAISY-talboksspelaren som hjälpmedel.

Utskottets ställningstagande

Vid föregående riksmöte lämnade utskottet en utförlig redovisning för det s.k. DAISY-projektet med anledning av ett yrkande snarlikt det nu aktuella (bet. 2001/02:KrU1 s. 62–63). Utskottet vill här erinra om följande.

DAISY-projektet (Digital Audiobased Information System), som i Sverige drivs av TPB, syftar till att det samlade talboksbeståndet under en period fram till år 2010 skall överföras till en ny teknisk standard. DAISY-talböckerna är inspelade på cd-rom-skivor. Den som vill lyssna på en DAISY-talbok måste ha tillgång antingen till en särskild talboksspelare eller till en dator som är utrustad med ett särskilt läsprogram, Playback 2000. För närvarande finns talboksspelarna i två fabrikat, nämligen Plectalk och Victor. TPB verkar för att såväl enskilda som landsting, bibliotek, skolor, organisationer och sjukhem skall införskaffa spelare. Utskottet har inhämtat att TPB äger närmare 1 500 DAISY-talboksspelare, vilka till större delen inom kort kommer att deponeras hos länsbiblioteken för utlån.

Utskottet konstaterar att teknikskiften i regel innebär fördyrade – ibland fördubblade – produktionskostnader med dubblade tekniska system. Mycket tyder på att DAISY-tekniken har stora fördelar för enskilda låntagare. Det är därför angeläget att den pågående teknikövergången kan fullföljas så snabbt som möjligt. Det bör emellertid i fortsättningen ankomma på enskilda talbokslåntagare samt på biblioteken regionalt och lokalt att bedöma vilket behov som finns av att köpa in och äga talboksspelare samt att avväga behovet av nya apparater mot befintliga resurser.

Vidare bör tilläggas att möjligheten för den enskilde att erhålla talboksspelare som hjälpmedel enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) avgörs av landstingen. Varje sjukvårdshuvudman avgör om en produkt skall klassificeras som hjälpmedel och kunna förskrivas som sådant till den enskilde. Enligt vad utskottet har inhämtat har nu en majoritet av landstingen DAISY-talboksspelare på sina hjälpmedelslistor. I den mån resurserna så medger kan därmed denna typ av hjälpmedel förskrivas till enskilda funktionshindrade på många ställen i landet.

Slutligen bör nämnas att en särskild utredare på regeringens uppdrag för närvarande analyserar vissa frågor på hjälpmedelsområdet och skall lämna förslag till åtgärder. I direktiven till utredningen nämns bl.a. det nya digitala talbokssystemet (dir. 2001:81 och 2002:20). Utredningen skall avsluta sitt arbete hösten 2003.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att det inte finns skäl att tillstyrka motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 8. Den avstyrks således.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för år 2003 under anslaget.

Utskottet tillstyrker även regeringens förslag om bemyndigande för regeringen att under år 2003 beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under år 2004.

2.5.5 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (28:12)

Inledning

Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur (LL-stiftelsen/Centrum för lättläst) har till ändamål att äga och ge ut en nyhetstidning för begåvningshandikappade samt att ge ut lättlästa böcker (LL-böcker). Verksamheten bedrivs utan vinstsyfte och inom ramen för ett avtal som träffats mellan staten och stiftelsen. Gällande avtal avser perioden 1 januari 2000–31 december 2002.

Propositionen

Regeringen föreslår att det under anslaget skall anvisas 14 937 000 kronor för år 2003.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr338 (m) framhålls att en central och viktig del i en lyckad integration är att det finns möjligheter att läsa och därmed få kunskap om förhållandena i Sverige. Mot denna bakgrund föreslår motionärerna att anslaget skall räknas upp med 2 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkande 7).

I två motioner, 2002/03:Kr305 (kd) yrkande 3 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del, föreslås att anslaget skall tillföras 1 miljon kronor utöver vad regeringen föreslagit. I den förstnämnda motionen yrkas att ökningen skall användas till en brett upplagd informationskampanj som skall presentera utgivningen från Centrum för lättläst som idé och göra det möjligt för stiftelsen att nå ut till fler målgrupper och till allmänheten.

Utskottets ställningstagande

LL-stiftelsens utgivning vänder sig till människor som har svårt att läsa eller är otränade i det svenska språket. I likhet med motionärerna bakom motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 7 anser utskottet att denna utgivning kan visa sig bidra till ökad kunskap om Sverige och svenska språket och därmed bidra i arbetet med att integrera nya svenskar i vårt land. Utskottet är emellertid inte berett att tillstyrka en sådan ökning av anslaget som föreslås i motionen.

Utskottet är inte heller berett att förorda en ökning av anslaget i syfte att utforma en brett upplagd informationskampanj som skall presentera utgiv-

ningen från LL-stiftelsen och som föreslås i motionerna 2002/03:Kr305 (kd) yrkande 3 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del.

Utskottet vill i sammanhanget erinra om att regeringen i sin resultatbedömning av anslaget redovisat att produktionen av lättlästa böcker ligger på en jämn nivå och att utgivningen är variationsrik både i fråga om genrer och svårighetsgrader. Den lättlästa nyhetstidningen 8 SIDOR utkommer en gång i veckan och har en stor och bred läsekrets. Genomsnittsupplagan har ökat stadigt under senare år, och även tidningens Internetversion har fått ett större gensvar. Även verksamheten med läsombud har fortsatt att växa och har inneburit att alltfler personer med utvecklingsstörning har fått möjlighet att upptäcka litteraturen (prop. s. 47 avsnittet 4.6 Resultatbedömning).

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget har en väl avpassad nivå som gör det möjligt för stiftelsen att klara sina åligganden. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till medelsanvisning för år 2003 och avstyrker motionerna 2002/03:Kr305 (kd) yrkande 3, 2002/03:Kr338 (m) yrkande 7 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del.

2.5.6 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden (28:13)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för bidrag till Svenska språknämndens och Sverigefinska språknämndens verksamheter.

Syftet med statens bidrag till Svenska språknämnden är att nämnden skall följa utvecklingen av det svenska språket i tal och skrift och med denna kunskap som utgångspunkt ge råd till språkanvändarna för att främja gott språkbruk. Sverigefinska språknämnden skall vårda och utveckla finska språket i Sverige.

Propositionen

Med hänvisning till att behoven av språkverksamhet ökar och förändras bedömer regeringen att det statliga stödet till Svenska språknämnden måste förstärkas med 200 000 kronor för att möjliggöra visst utvecklingsarbete i form av fortbildning av personal m.m.

Regeringen föreslår att 5 152 000 kronor skall anvisas under anslaget för år 2003.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning för år 2003.

2.6 Anslagen till bild och form samt konsthantverk (28:14–28:18)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:14 Statens konstråd,

28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön,

28:16 Nämnden för hemslöjdsfrågor,

28:17 Främjande av hemslöjden och

28:18 Bidrag till bild- och formområdet.

Riksdagen bör besluta om bemyndigande för regeringen att under år 2003, i fråga om anslaget 28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön, beställa konstverk som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 10 000 000 kronor under åren 2004–2006.

Vidare bör riksdagen avslå motionsyrkanden om

– Statens konstråds upphandlingsrutiner, *jämför reservation 14 (fp)*.

2.6.1 Statens konstråd (28:14)

Inledning

Statens konstråd har till uppgift att verka för att konsten blir ett naturligt och framträdande inslag i samhällsmiljön genom att förvärva god samtidskonst till statens byggnader och andra lokaler för statlig verksamhet. Konstrådet skall också medverka till att konst tillförs andra gemensamma miljöer än sådana som brukas av staten. Vidare skall Konstrådet sprida kunskap om konstens betydelse för en god samhällsmiljö.

Riksdagen har i ett tillkännagivande våren 2002 uttalat att en förutsättningslös översyn av Statens konstråd bör genomföras. Översynen bör enligt riksdagen bl.a. omfatta rådets former för upphandling (bet. 2001/02:KrU18, rskr. 2001/02:211). Regeringen har mot denna bakgrund i budgetpropositionen angivit att man har för avsikt att under år 2003 lämna ett uppdrag till Statskontoret att utvärdera rådets nuvarande organisation och verksamhet.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget skall uppgå till 6 504 000 kronor för år 2003.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr338 (m) föreslås att Statens konstråd skall minska sin verksamhet och därmed sina kostnader samt genomföra sådana åtgärder att avgiftsintäkterna ökar med 1 miljon kronor. *Anslaget* bör enligt motionärerna minska med totalt 2 miljoner kronor (yrkande 9).

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr336 (c) anför att en utredning bör göras av *Statens konstråds upphandlingsrutiner* (yrkande 11).

Även i motion 2002/03:Kr372 (fp) tas frågan om Statens konstråds upphandling av offentlig konst upp. Motionärerna betonar bl.a. vikten av att konkurrensen ökar och fungerar samt att alla konstnärer får möjlighet att lämna anbud, oberoende av om man är medlem eller inte i någon fackorganisation (yrkande 27).

Utskottets ställningstagande

Utskottet bedömer att regeringens förslag till *medelsanvisning* är väl avvägt, varför motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 9 avstyrks och regeringens förslag tillstyrks.

Beträffade motionsyrkandena rörande *Statens konstråds upphandlingsrutiner* hänvisar utskottet till den översyn som är på gång och som bl.a. skall omfatta rådets former för upphandling. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2002/03:Kr336 (c) yrkande 11 och 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 27.

2.6.2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön (28:15)

Inledning

Under anslaget beräknas medel för konstförvärv beslutade av Statens konstråd samt medel som fördelas av Statens kulturråd till samlingslokalhållande organisationer för konstinköp.

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget* för år 2003 skall uppgå till 40 438 000 kronor.

Regeringen föreslår vidare att riksdagen skall *bemyndiga* regeringen att under år 2003 beställa konstverk som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 10 miljoner kronor under åren 2004–2006.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr338 (m) föreslås en minskning av anslaget med 15 000 000 kronor. Motionärerna anser att staten bör renodla sitt ansvar för olika kulturverksamheter och inte ta ansvar för konstnärlig utsmyckning av andra gemensamma miljöer än statliga (yrkande 10).

Motionärerna bakom motionerna 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 23 och 33 i denna del samt 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del vill minska anslaget med 10 miljoner kronor. Motionärerna anser att kommuner och landsting bör öka sitt kostnadsansvar och att staten därmed kan minska sitt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att staten – utöver ansvaret för utsmyckning av statligt ägda och nyttjande miljöer – även bör ta ett visst ansvar för den gemensamma miljön och förutsätter samtidigt att landsting och kommuner fortsätter att ta en betydande del av kostnadsansvaret för konstnärlig utsmyckning och utformning av denna miljö. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till *medelsanvisning*. Motionerna 2002/03:Kr338 (m) yrkande 10, 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 23 och 33 i denna del samt 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del avstyrks.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om *bemyndigande* för regeringen att beställa konstverk.

2.6.3 Nämnden för hemslöjdsfrågor (28:16)

Inledning

Nämnden för hemslöjdsfrågor skall ta initiativ till, planera, samordna och göra insatser för att främja hemslöjd i den mån sådana uppgifter inte ankommer på annan statlig myndighet. Nämnden skall inom sitt verksamhetsområde fördela statligt stöd till hemslöjdsfrämjande verksamhet. Nämnden står vidare som samordnare för hemslöjdskonsulentverksamheten och har bemyndigande att pröva frågan om huvudmannaskap för konsulenterna. Verket för näringslivsutveckling Nutek svarar för nämndens medelsförvaltning och personaladministration.

Regeringen påpekar att nämnden under de senaste åren har uppmärksammat ett ökat intresse för hemslöjden i hela landet, särskilt bland barn och ungdomar.

Propositionen

Nämnden för hemslöjdsfrågor fick i december 2001 en engångsvis förstärkning med 150 000 kronor för att kunna uppfylla de krav som ställs på verksamheten. Regeringen bedömer att nämnden behöver en permanent anslagsförstärkning för att verksamheten skall kunna upprätthållas på nuvarande nivå. Regeringen föreslår att anslaget höjs med 200 000 kronor fr.o.m. år 2003 och att 1 782 000 kronor skall anvisas för år 2003.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.6.4 Främjande av hemslöjden (28:17)

Inledning

Anslaget disponeras av Nämnden för hemslöjdsfrågor för bidrag till hemslöjdskonsulenternas verksamhet, Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund och projekt inom hemslöjdsområdet.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 19 122 000 kronor.

Motionerna

För att kunna driva verksamhet på ett framåtsyftande sätt och uppfylla de förpliktelser som hemslöjdsrörelsen har gentemot medlemmar och allmänhet, för att upprätthålla intresset för slöjd ute i landet och för att kunna uppfylla regeringens och riksdagens intentioner när det gäller slöjdens betydelse både som kulturyttring och som näring är det enligt motionärerna bakom motionerna 2002/03:Kr337 (c) i denna del och 2002/03:Kr307 (c) yrkandena 1 och 2 nödvändigt med ett resurstillskott. Motionärerna föreslår därför att anslaget tillförs 1 miljon kronor utöver regeringens förslag.

I motion 2002/03:Kr306 (s) framhålls att hemslöjdsintresset i samhället ökar och därmed också behoven av förstärkta resurser till Svenska Hemslöjdsförningarnas Riksförbunds kansli.

Utskottets ställningstagande

I likhet med motionärerna vill utskottet framhålla att det är positivt att intresset för hemslöjden ökar och vill också understryka hemslöjdens betydelse i samhället. Utskottet vill också påminna om att riksdagen i samband med budgetbehandlingen för år 2002 biföll en motion som innebar en förstärkning av anslaget med 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Medlen skulle användas för att stärka hemslöjdens roll som kulturspridare. Utskottet är inte nu berett att inom givna budgetramar ytterligare höja anslaget utan tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning. Motionerna 2002/03:Kr306 (s), 2002/03:Kr307 (c) yrkandena 1 och 2 samt 2002/03:Kr337 (c) i denna del avstyrks.

2.6.5 Bidrag till bild- och formområdet (28:18)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för bidrag till organisationer m.m. på bild- och formområdet, bl.a. verksamhetsstöd till Sveriges Konstföreningars Riksförbund, Folkrörelsernas Konstfrämjande och Föreningen Svensk Form. Under anslaget anvisas också medel för bidrag till Akademien för de fria konsterna. Vidare lämnas ett särskilt verksamhetsstöd till vissa utställare, ett utrustningsbidrag till konstnärliga kollektivverkstäder samt utställningsersättning till konstnärer i samband med utställningar.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 29 708 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.7 Anslagen till ersättningar och bidrag till konstnärer (28:19–28:20)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen 28:19 Konstnärsnämnden och 28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer.

Riksdagen bör avslå ett motionsyrkande om utvärdering av den individuella visningsersättningen.

2.7.1 Konstnärsnämnden (28:19)

Inledning

Konstnärsnämnden har till uppgift att besluta om statliga ersättningar till bild-, form-, ton-, scen- och filmkonstnärer. Nämnden skall hålla sig underlättad om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden. Syftet med verksamheten är att genom fördelning av ersättningar och bidrag verka för att förbättra konstnärernas villkor.

Propositionen

Under avsnittet 4.6 Resultatbedömning (prop. s. 50) redovisar regeringen att Konstnärsnämndens undersökningar visar att de olika konstnärspolitiska bidragen och ersättningarna är av avgörande betydelse för många konstnärers försörjnings- och arbetsmöjligheter. De olika stödformerna leder till att mottagarnas möjligheter att arbeta med sitt konstnärliga skapande ökar samtidigt som beroendet av annat arbete vid sidan om den konstnärliga verksamheten minskar. Utan dessa stöd skulle många professionella konstnärers arbetsmöjligheter försämrats betydligt och t.o.m. omöjliggöras. Stipendierna, särskilt arbetsstipendierna, ger möjlighet till konstnärlig utveckling och koncentration, något som i sin tur leder till ökade arbetsmöjligheter i framtiden. När det gäller exempelvis de tvååriga arbetsstipendier som Bildkonstnärsfonden fördelat bedömer närmare 90 % av stipendiaterna att de under de närmaste åren kommer att ha bättre möjligheter att försörja sig på det konstnärliga arbetet.

Regeringen föreslår att 11 256 000 kronor skall anvisas under anslaget för år 2003.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning under anslaget för år 2003.

2.7.2 Ersättningar och bidrag till konstnärer (28:20)

Inledning

Under anslaget anvisas bl.a. medel för ersättning till bild- och formkonstnärer för att deras verk i offentliga institutioners ägo visas för allmänheten eller används på annat allmännyttigt sätt (visningsersättning). Anvisade medel fördelas efter beslut av styrelsen för Sveriges bildkonstnärsfond. Vidare fördelas en del av visningsersättningen individuellt. Den individuella visningsersättningen fördelas på basis av det offentliga innehavet av konstnärens verk i enlighet med kriterier vilka fastställts av upphovsrätsorganisationen Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS). Dessutom beräknas medel för bidrag till konstnärer som fördelas av Konstnärsnämnden respektive Sveriges författarfond.

Propositionen

Regeringen godkände den 9 augusti 2001 en överenskommelse med Sveriges Författarförbund m.fl. om bibliotekszersättningen för åren 2002 och 2003. Detaljer i överenskommelsen redovisas i propositionen (volym 9 s. 29).

Regeringen föreslår att 275 036 000 kronor skall anvisas under anslaget för år 2003. Inom ramen för anslaget avser regeringen att som en del i den danspolitiska satsningen förstärka insatserna riktade mot koreografer och dansare med 3 miljoner kronor.

Motionerna

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 11 anser att anslaget skall minska med 50 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen föreslås mot bakgrund av en lång rad förslag i motion 2002/03:Kr264 (m) på andra områden, bl.a. på skatteområdet. Dessa förslag syftar till att göra den ekonomiska situationen enklare och stabilare för konstnärerna.

I motion 2002/03:Kr336 (c) begärs ett tillkännagivande om en *utvärdering av den individuella visningsersättningen* (yrkande 9).

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte anledning till annan medelsberäkning än den som gjorts i propositionen. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till *medelsanvisning* för år 2003 och avstyrker därmed motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 11 om en minskning av anslaget.

Då det gäller förslaget om en *utvärdering av den individuella visningsersättningen* vill utskottet anföra följande.

Under föregående riksmöte beslutade riksdagen på förslag av kulturutskottet att ge regeringen till känna att en översyn borde göras av den individuella visningsersättningen (bet. 2001/02:KrU17). Översynen borde bl.a. innefatta

en redogörelse för vilka återverkningar som nuvarande system har på olika konst kategorier, liksom vilka kategorier av bidragsmottagare som omfattas av ersättningen och vilka som faller utanför den och orsakerna till detta. Regeringen borde även överväga vilket organ som är lämpligast för uppdraget att ansvara för fördelningen av ersättningen till konstnärerna.

Regeringen redovisar i budgetpropositionen sin fördjupade resultatbedömning av den individuella visningsersättningen och av fördelningsorganets, Bildkonst Upphovsrätt i Sverige (BUS), legitimitet (s. 51–52). I propositionen anförs bl.a. följande.

Regeringen gör bedömningen att fördelningssystemet uppfyller målsättningarna med den individuella visningsersättningen. De olika parametrarna i poängsystemet tar fasta på relevanta faktorer för att fördela ersättningen individuellt. Den statistiska översikten ger inget belägg för att vissa verkstyper diskrimineras. Inte heller finns det belägg för att vissa konstnärskategorier skulle vara särskilt missgynnade. Däremot är vissa verkskategorier mindre representerade i det offentliga innehavet än andra.

Om fördelningsorganet BUS m.m. anförs bl.a. följande.

Regeringens beslut att låta BUS fördela individuell visningsersättning vilar på följande överväganden. Konstnärsnämndens och Bildkonstnärsfondens uppdrag innebär ett individuellt prövningsförfarande. Enskilda konstnärskap bedöms bl.a. ur kvalitetssynpunkt innan ett stipendium utdelas. Fördelningen av individuell ersättning grundas endast på de faktiska inköpen och innehaven av verk hos offentliga institutioner. På grund av uppdragets administrativa karaktär bedömde regeringen det som mindre lämpligt att införliva uppdraget i Konstnärsnämndens verksamhet.

— — —

Regeringen kan konstatera att fördelningssystemets konstruktion har förankrats med stämmobeslut, att en särskild nämnd för individuell visningsersättning inrättats samt att en majoritet av BUS styrelse består av representanter för olika konstnärskategorier. Regeringens bedömning är sammanfattningsvis att BUS har både de representativa och verksamhetsmässiga förutsättningarna att bygga upp och hantera ett administrativt fördelningssystem.

Utvidgad ersättningsrätt

Det finns i dagsläget inte anledning att ompröva den nuvarande avgränsningen till konst i statlig, landstingskommunal och kommunal ägo. Bedömningen görs bl.a. mot bakgrund av de avgränsningsproblem som uppstår om privaträttsliga organisationer skulle komma att innefattas i systemet.

Sammanfattande bedömning

Sammantaget gör regeringen bedömningen att individuell visningsersättning på relativt kort tid etablerats som ett viktigt komplement till bidragsordningarna för många bildkonstnärer. Samtidigt är det viktigt att understryka att ersättningssystemen inte är behovsprövade. Avgörande är i stället det faktiska antalet verk som finns inköpta. Ersättningsformer kan följaktligen slå olika mellan olika konstnärsgupper.

Enligt utskottets uppfattning är det välkommet att regeringen så kort tid efter riksdagens beslut om tillkännagivande i denna fråga kunnat redovisa resultatet av översynen av den individuella visningsersättningen m.m. Utskottet har inte något att erinra mot regeringens bedömningar.

Det kan tilläggas att de tre konstnärorganisationerna Konstnärernas Riksorganisation (KRO), Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare (KIF) samt Svenska Konstnärsförbundet ser BUS som sin upphovsrättsliga organisation och att samtliga tre organisationer är representerade i BUS styrelse.

Utskottet konstaterar att den utvärdering av den individuella visningsersättningen som begärs i motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 9 redan är gjord och att motionsyrkandet därmed är tillgodosett, varför det bör avslås av riksdagen.

2.8 Anslagen till arkiv (28:21–28:24)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen
28:21 Riksarkivet och landsarkiven,
28:22 Bidrag till regional arkivverksamhet,
28:23 Språk- och folkminnesinstitutet och
28:24 Svenskt biografiskt lexikon.

2.8.1 Riksarkivet och landsarkiven (28:21)

Inledning

Riksarkivet och landsarkiven är statliga arkivmyndigheter med särskilt ansvar för den statliga arkivverksamheten och för arkivvården i landet. I Riksarkivet ingår bl.a. Krigsarkivet och Svensk arkivinformation (SVAR). Krigsarkivet fullgör uppgiften som arkivmyndighet för de myndigheter som lyder under Försvarsdepartementet. SVAR är en delvis avgiftsfinansierad verksamhet som arbetar med att bearbeta och sprida arkivinformation. SVAR riktar sig framför allt till allmänheten, i första hand släktforskarna.

Arkivutredningen Arkiv för alla överlämnade i september 2002 betänkandet Arkiv för alla – nu och i framtiden (SOU 2002:78). En övergripande uppgift för utredningen har varit att föreslå åtgärder som underlättar för nya grupper att använda arkiven och som förbättrar arkivens tillgänglighet. Utredningen har även behandlat frågor om de nationella minoritetsspråkens arkiv. Regeringen har i budgetpropositionen meddelat sin avsikt att efter remissbehandling återkomma till riksdagen i de aktuella frågorna.

Propositionen

För en permanentning av den verksamhet som Stiftelsen Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek bedriver i Grängesberg beräknas en ökning av anslaget med 700 000 kronor.

Vidare beräknas en ökning av anslaget med 2 miljoner kronor för mottagande, bevarande och tillhandahållande av folkbokföringsmaterial. Medlen förs över från utgiftsområde 3.

För leveranser av arkivmaterial tillförs anslaget ca 3,9 miljoner kronor från berörda myndigheter.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 278 454 000 kronor.

Motionen

Motionären bakom motion 2002/03:Kr204 (fp) anför att det är nödvändigt att riksdagen redan nu beslutar om en ökning av statsbidraget till Sverigefinländarnas riksarkiv innan regeringen kommer med den aviserade propositionen rörande arkivfrågor.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen anslår medel till Riksarkivet. En viss del av medlen får användas för bidrag till enskilda arkiv. Riksarkivets nämnd för enskilda arkiv fattar beslut om fördelning av dessa bidrag. Sverigefinländarnas arkiv är ett av de arkiv som får bidrag efter beslut av Riksarkivets nämnd för enskilda arkiv. För år 2002 erhåller Sverigefinländarnas arkiv 200 000 kronor. Utskottet finner inte skäl att ändra på den rådande ordningen för bidragsfördelning till enskilda arkiv. Utskottet anser vidare att man bör avvakta med beslut i fråga om det framtida stödet till enskilda arkiv till dess att regeringen tagit ställning till betänkandet Arkiv för alla – nu och i framtiden (SOU:78). Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2002/03:Kr204 (fp) och tillstyrker regeringens förslag till medelstillsdelning.

2.8.2 Bidrag till regional arkivverksamhet (28:22)

Inledning

Syftet med bidraget är att främja den regionala arkivverksamheten, att få ett nät av väl fungerande regionala arkivinstitutioner runtom i landet och att bättre integrera folkrörelsearkiven i den regionala kulturpolitiken. Medlen fördelas av Riksarkivet genom Nämnden för enskilda arkiv.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 4 937 000 kronor.

Motionerna

För att utveckla den viktiga regionala arkivverksamheten och för att förstärka folkrörelsearkivens arbete med industrisamhällets kulturarv föreslår motionärerna bakom motionerna 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del och 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 4 att anslaget skall ökas med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag.

Utskottets ställningstagande

De regionala arkiven fyller en viktig funktion och har en viktig kulturpolitisk uppgift, inte minst avseende den släkt- och hembygdsforskning som vuxit till en bred folkrörelse. Utskottet är dock inte berett att inom ramen för utgiftsområdet förorda en omprioritering av medel till förmån för en ökning av anslaget. Utskottet avstyrker därför motionerna 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 4 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del samt tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.8.3 Språk- och folkminnesinstitutet (28:23)

Inledning

Språk- och folkminnesinstitutet (SOFI) har till uppgift att samla in, bevara, vetenskapligt bearbeta och ge ut material om dialekter, folkminnen, folkmusik, ortnamn och personnamn. Vidare skall institutet avge yttranden i ärenden om fastställande av ortnamn och granska förslag till namn på allmänna kartor samt yttra sig i fråga om personnamn.

Propositionen

För att vidmakthålla kompetensen vid bearbetning och bevarande av den värdefulla dokumentationen i arkivens omfattande samlingar samt att möjliggöra tolkning och förmedling av innehållet föreslår regeringen att myndigheten engångsvis anvisar 2 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget skall uppgå till 29 414 000 kronor för år 2003.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

2.8.4 Svenskt biografiskt lexikon (28:24)

Inledning

Svenskt biografiskt lexikon har till uppgift att fortsätta och slutföra utgivandet av verket Svenskt biografiskt lexikon. Med gällande vetenskaplig kvalitet skall minst ett band ges ut vartannat år, dvs. 2,5 häften per år. Slutmålet är att lexikonet skall vara färdigt år 2015.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget skall uppgå till 4 048 000 kronor för år 2003.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

2.9 Anslagen till kulturmiljö (28:25–28:27)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:25 Riksantikvarieämbetet,

28:26 Bidrag till kulturmiljövård och

28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning.

Riksdagen bör anta regeringens förslag till ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. med viss redaktionell ändring som framgår av utskottets förslag till riksdagsbeslut (förslagspunkt 30).

Riksdagen bör tillstyrka att regeringen bemyndigas att under år 2003, i fråga om anslaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 100 miljoner kronor under åren 2004–2006.

Vidare bör riksdagen avslå motionsförslagen om en översyn av den kyrkoantikvariska ersättningen, *jämför reservationerna 15 (fp, kd) och 16 (c)*.

2.9.1 Riksantikvarieämbetet (28:25)

Inledning

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) är central förvaltningsmyndighet för frågor om kulturmiljön och kulturarvet. RAÄ skall bl.a. värna om kulturvärdena i bebyggelsen och i landskapet, bevaka kulturmiljöintresset vid samhällsplanering och byggande samt verka för att hoten mot kulturmiljön möts. Till RAÄ:s uppgifter hör vidare att leda och delta i arbetet med att bygga upp kunskapen och bedriva informations- och rådgivningsverksamhet om kulturmiljöer, kulturminnen och kulturföremål. RAÄ skall också medverka i det internationella arbetet samt följa det regionala kulturmiljöarbetet och biträda länsstyrelserna och de regionala museerna i dessa frågor. Andra uppgifter är att utföra arkeologiska undersökningar och svara för konservering samt vård av kulturminnen och kulturföremål. Dessutom skall RAÄ ha ett specialbibliotek för forskning och utveckling inom området.

Propositionen

Anslaget

Regeringen föreslår en permanentning av försöksverksamheten Kulturarvs-IT fr.o.m. år 2003. I samband med detta överförs sammanlagt 13 miljoner kronor från utgiftsområde 13 anslaget 22:4 Särskilda insatser för arbetshandikappade till utgiftsområde 17. Av dessa medel föreslår regeringen att 8,8 miljoner kronor förs till anslaget 28:25 Riksantikvarieämbetet och att 4,2 miljoner

kronor förs till anslaget 28:31 Bidrag till vissa museer. Medlen skall i huvudsak användas till löner för de arbetsledare som är anställda inom satsningen. Utskottet behandlar motioner rörande Kulturavs-IT under anslaget 28:30 Bidrag till regionala museer.

Regeringen föreslår att 179 245 000 kronor skall anvisas under *anslaget*.

Ändringar i kulturminneslagen

I 6 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) finns bestämmelser om återlämnande av olovligt bortförda kulturföremål. I en bilaga till lagen anges de kategorier av föremål som, under vissa förutsättningar, kan komma att återlämnas.

Bestämmelserna bygger på ett EG-direktiv, 93/7/EEG, av den 15 mars 1993 om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium. De kategorier av föremål som direktivet omfattar anges i en bilaga till direktivet. För vissa kategorier av föremål anges i en fotnot att endast föremål som är äldre än femtio år och inte tillhör upphovsmannen omfattas.

När direktivet genomfördes i svensk rätt (prop. 1994/95:74) fick bilagan till KML en i detta avseende likadan utformning som bilagan i direktivet, dvs. en bilaga med en fotnot. Innehållet i fotnoten är klart och entydigt. I materiellt hänseende finns det inga valmöjligheter när det gäller genomförandet. Det är enligt regeringen inte lämpligt att en sådan materiell förutsättning som det är fråga om anges i en fotnot. Innehållet i fotnoten bör i stället enligt regeringen framgå direkt av lagtexten i bilagan till KML.

Regeringen föreslår därför att bilagan till 6 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen ändras så att förutsättningen att vissa föremål inte skall vara äldre än femtio år och inte tillhöra upphovsmannen framgår direkt av lagtexten i bilagan till KML.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till *medelsanvisning*.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag till *ändringar i KML* med viss redaktionell ändring. Utskottets ändringsförslag är av formell natur och framgår av utskottets förslag till riksdagsbeslut (förslagspunkt 30). Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

2.9.2 Bidrag till kulturmiljövård (28:26)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för att bevara och tillgängliggöra kulturmiljön. Medel får utgå även för bl.a. vissa arkeologiska undersökningskostnader samt till vård och underhåll av vissa kyrkliga inventarier. Medlen får användas även när det finns särskilda skäl för att täcka kostnader för att ta till vara fornynd. Vidare utgår bidrag till ombyggnad, renovering och underhåll av kulturhistoriskt värdefull bostadsbebyggelse.

Propositionen

Regeringen har i budgetpropositionen (volym 1 avsnitt 6.2.1) redovisat vissa generella åtgärder för att minska den statliga konsumtionen i syfte att klara utgiftstaket för åren 2003 och 2004. Inom politikområde Kulturpolitik har omprioriteringar gjorts så att pågående verksamhet så långt som det är möjligt inte skall beröras av besparingskraven. Den sammanlagda minskningen som föreslås inom politikområdet uppgår till 33,2 miljoner kronor, varav 11 493 000 kronor dras in på anslaget Bidrag till kulturmiljövård.

Anslaget föreslås vidare enligt regeringen att minskas med 22,7 miljoner kronor för omprioriteringar inom kulturmiljöområdet.

Regeringen föreslår dessutom att 7 miljoner kronor skall anvisas till regeringens disposition under anslaget för särskilda insatser inom utgiftsområde 17. Förslaget finansieras genom en överföring från utgiftsområde 25 anslaget 48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting.

I syfte att ge förutsättningar för fortsatta insatser för bevarande, gestaltande och brukande av industrisamhällets kulturarv aviserade regeringen i budgetpropositionen för år 2002 (UO 17 s. 30 och 98) att den avsåg att avsätta totalt 7 miljoner kronor för perioden 2002–2004, varav 3,5 miljoner kronor år 2002. I budgetproposition för år 2003 (UO 17 s. 25) anges att 1,8 miljoner kronor beräknas för år 2003 och 1,7 miljoner kronor för år 2004.

Regeringen föreslår att 4 miljoner kronor anslås för permanent bidragsgivning till arbetslivsmuseer. Medlen finansieras genom en omfördelning inom anslaget.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att 251 745 000 kronor skall anvisas under *anslaget* för budgetåret 2003.

Vidare föreslår regeringen att riksdagen *bemyndigar* regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 100 miljoner kronor under åren 2004–2006.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr371 (kd) föreslår motionärerna en ökning av anslaget med 4 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag, mot bakgrund av det ständigt ökade behovet av kulturmiljösatsningar (yrkande 8 i denna del).

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr369 (kd) föreslår en omfördelning inom anslaget så att ytterligare 1 miljon kronor kommer de ideella organisationerna, t.ex. hembygds- och fornminnesföreningar, till del (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Riksdagen tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram om neddragningar och omfördelningar inom anslaget och tillstyrker därmed förslaget till medelsanvisning under anslaget. Därmed läggs en del av besparingen inom utgiftsområdet på detta anslag för att värna om pågående verksamhet vid

institutioner m.m. Utskottet avstyrker därmed ökningsförslaget i motion 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del.

När det gäller motionsförslaget att inom anslaget Bidrag till kulturmiljövård öka bidraget till ideella organisationer inom kulturmiljövårdens område vill utskottet påminna om att riksdagen hösten 2001 beslutade att fr.o.m. år 2002 öka anslaget 28:25 Riksantikvarieämbetet med 1 miljon kronor att fördelas till de ideella organisationerna inom kulturmiljövårdens område. Dessa organisationer erhöll efter ökningen sammanlagt 3,5 miljoner kronor. Riksantikvarieämbetet fördelar medlen i enlighet med regeringens regleringsbrev. Utskottet är inte berett att under anslaget Bidrag till kulturmiljövård göra ett uttalande om att medel bör avsättas för de ändamål som framförts i motionen eller att överföra medel till anslaget 28:25 Riksantikvarieämbetet för dessa ändamål. Utskottet avstyrker därmed motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 3.

Utskottet tillstyrker att riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003, i fråga om ramanslaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård, besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 100 miljoner kronor under åren 2004–2006.

2.9.3 Kyrkoantikvarisk ersättning (28:27)

Inledning

Från och med år 2002 skall Svenska kyrkan få en viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena (kyrkoantikvarisk ersättning). Bakgrunden till ersättningen är att bevarandet av de kyrkliga kulturvärdena är en angelägenhet för hela samhället och svenska folket samt att det inte är rimligt att den totala kostnaden för detta allmänintresse bärs endast av Svenska kyrkans medlemmar.

Riksdagen har tidigare slagit fast storleken på den kyrkoantikvariska ersättningen för åren 2002–2009. Ersättningen, som avser kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser, skall fördelas av Svenska kyrkan efter samråd med myndigheter inom kulturmiljöområdet.

När det gäller frågan om den kyrkoantikvariska ersättningen efter år 2009 har riksdagen uttalat att ambitionsnivån bör läggas fast först efter uppföljning och analys samt att en utgångspunkt därvid måste vara att staten i enlighet med principbeslutet långsiktigt skall ge ersättning för vård och underhåll av de kyrkliga kulturvärdena. Ett underlag för beslut om vilken ersättning som skall utgå efter år 2009 bör enligt riksdagens tidigare beslut tas fram i god tid och senast vid slutet av år 2008.

År 2003 skall ersättningen, i enlighet med riksdagens beslut år 1999, uppgå till 100 miljoner kronor (prop. 1998/99:38, ytr. 1998/99:KrU3y, bet. 1998/99:KU18, rskr. 1998/99:176).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen till *anslaget* anvisar 100 miljoner kronor för år 2003.

Motionerna

Motionären bakom motion 2002/03:Kr282 (c) framhåller att eftersom kyrkans ekonomiska situation väsentligt har försämrats sedan beslutet om *kyrkoantikvarisk ersättning* togs är det angeläget att nu se över möjligheterna att tillskjuta ytterligare medel och att även överväga vad som kommer att hända efter år 2009. På så sätt får kyrkan, dess anställda och förtroendevalda en bättre beredskap att planera för framtida underhåll av kyrkobyggnader.

I motion 2002/03:Kr369 (kd) betonar motionärerna att det är positivt att regeringen för år 2003 ökar den kyrkoantikvariska ersättningen men anser samtidigt att det är viktigt att vi får en helhetsbild av hur stora behov som finns. Motionärerna anser därför att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redogörelse för vilka behov som finns för att bevara vårt kyrkliga kulturarv (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar den uppfattning som framförs i motionerna att det är av stor vikt att staten tar sitt ansvar för att bevara det värdefulla kulturarv som våra kyrkor utgör. Ett led i detta ansvarstagande är riksdagens beslut år 1999 angående den kyrkoantikvariska ersättningen för åren 2002–2009. Beslutet innebär en stegvis höjning av den kyrkoantikvariska ersättningen från 50 miljoner kronor år 2002 till 460 miljoner kronor år 2009. Utskottet finner inte anledning att nu riva upp beslutet om ersättningsnivåerna och tillstyrker därmed regeringens förslag till *medelsanvisning*.

Utskottet finner inte heller skäl att i dagsläget göra en översyn av storleken på den *kyrkoantikvariska ersättningen* eller att nu se över behoven efter år 2009. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2002/03:Kr282 (c) och 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 2.

2.10 Anslagen till museer och utställningar (28:28–28:35)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:28 Centrala museer: Myndigheter,

28:29 Centrala museer: Stiftelser,

28:30 Bidrag till regionala museer,

28:31 Bidrag till vissa museer,

28:32 Stöd till icke-statliga kulturlokaler,

28:33 Riksutställningar,

28:34 Forum för levande historia och
 28:35 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kultur-
 föremål.

Riksdagen bör avslå motionsförslag om

- fri entré på de centrala museerna, *jämför reservationerna 17 (fp, kd, c) och 18 (m)*,
- säkerhet i museer och kulturbyggnader,
- utredning om de ekonomiska förutsättningarna för Kulturarvs-IT,
- Marionettmuseets organisatoriska tillhörighet, *jämför reservation 19 (fp) och*
- utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia, m.m., *jämför reservationerna 20 (m) och 21 (fp)*.

2.10.1 Centrala museer: Myndigheter (28:28)

Inledning

Under anslaget beräknas medel för följande museer, vilka samtliga är statliga myndigheter: Statens historiska museer, Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde, Naturhistoriska riksmuseet, Statens museer för världskultur, Statens sjöhistoriska museer, Arkitekturmuseet, Statens musiksamlingar, Statens försvarshistoriska museer, Moderna museet samt myndigheten Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet.

Propositionen

Regeringen föreslår att det under anslaget Centrala museer: Myndigheter för år 2003 skall anvisas 744 627 000 kronor.

Flera av de centrala museimyndigheterna föreslås få anslagsförstärkningar, vilka här återges i korthet.

Statens museer för världskultur föreslås få en anslagshöjning inklusive pris- och löneomräkning på 29,1 miljoner kronor för att täcka kostnaderna för verksamheten vid Världskulturmuseet i Göteborg.

Naturhistoriska riksmuseet föreslås få en anslagshöjning om 3,4 miljoner kronor för att förstärka och genomföra ytterligare satsningar på att föra ut kunskap om komplexa naturvetenskapliga och naturhistoriska samband. Vidare föreslås en ökning av anslaget med 2 miljoner kronor för projektet Fish Base. Detta projekt har till uppgift att upprätta en globalt tillgänglig databas med uppgifter om världens fiskarter och fiskresurser. Eftersom Naturhistoriska riksmuseet har en internationellt erkänd kunskap inom området och kan erbjuda en kvalificerad forskningsmiljö för projektet föreslås en lokalisering av ledningen för Fish Base till museet. Förslaget finansieras genom en överföring från utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Därutöver föreslås att myndighetens anslag skall höjas engångsvis med 1,6 miljoner kronor för 2003 för att säkra bevarandeförhållandena för samlingarna.

Anslaget för *Statens historiska museer* föreslås bli förstärkt med 900 000 kronor för att myndigheten skall komma till rätta med ackumulerade eftersläpningar när det gäller bl.a. konservering och dokumentation av arkeologiska föremål samt handläggning av fyndfördelningsärenden.

Statens sjöhistoriska museer har genom Marinmuseum i Karlskrona initierat ett samarbete med kommunala och regionala aktörer för att utveckla Marinmuseum till ett nav för det nationella marina kulturarv som representeras av örlogsbasen och övriga befästningsverk runt Karlskrona. Regeringen föreslår att anslaget för Statens sjöhistoriska museer skall höjas med 1 miljon kronor engångsvis för år 2003 så att förutsättningar skapas för en fortsatt utveckling av samarbetet.

I propositionen anför regeringen att den avser att för år 2004 föreslå att fri entré införs på de centrala museer som är myndigheter samt att Stiftelsen Nordiska museet skall erbjudas att medverka i reformen. Stiftelsen Tekniska museet kommer också, under vissa förutsättningar, att erbjudas att delta. Den exakta omfattningen av denna reform kommer att bli föremål för ytterligare överväganden. Reformen har kostnadsberäknats till 91 miljoner kronor.

Motionerna

I tre motionsyrkanden föreslås en höjning av anslagsnivån.

I motionerna 2002/03:Kr372 (fp), yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del föreslås en ökning av anslaget med 14 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Av ökningen skall enligt motion 2002/03:Kr372 (fp) 3 miljoner kronor tillföras Moderna museets anslag (yrkandena 18 i denna del och 33 i denna del).

Frågan om *fri entré på de centrala museerna* behandlas i två motioner.

I motion 2002/03:Kr338 (m) avvisas tankarna på fri entré vid de statliga museerna fr.o.m. år 2004. Motionärerna säger sig instämma i den kritik som framförts mot förslaget från flera håll inom museivärlden. Vidare framhåller de att även erfarenheterna på detta område från Storbritannien avskräcker (yrkande 13).

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr369 (kd) föreslår en annan inriktning av satsningen på fri entré än den som skisseras i propositionen. De anser att barn och ungdomar bör höra till de mest prioriterade grupperna när kultursatsningar görs och vill därför begränsa satsningen till att omfatta barn och ungdomar upp till 18 år. Samtidigt bör reformen utökas till att även gälla de regionala museerna (yrkande 9).

I en motion, 2002/03:Kr267 (s), behandlas frågan om *säkerheten i museer och kulturbyggnader*. Motionärerna anser att det föreligger ett hot mot vårt kulturarv i form av brand, brott och skadlig miljöpåverkan. Därför finner de att det är angeläget att ett samlat grepp tas på säkerhetsfrågorna vid våra museer och kulturbyggnader. Bl.a. bör den strategi som tagits fram för ökad säkerhet på museiområdet komma till användning och dess effekter utvärderas. Vidare bör den nyligen beslutade utredningen om skydd för kulturhistoriskt värdefull

bebyggelse (dir. 2002:96) ges i uppdrag att analysera och lämna förslag till hur kulturhistoriskt värdefull bebyggelse kan få ett bättre skydd mot brand. Fastighetsverkets arbete med att systematiskt höja brandsäkerheten vid de fastigheter som verket förvaltar bör genomföras och utvärderas. Slutligen bör regeringen ta initiativ till att förbättra museernas magasinskapacitet, t.ex. genom fungerande samverkan mellan museerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar de av regeringen föreslagna förstärkningarna av bidragen till flera av de statliga museimyndigheterna. Utskottet är inte berett att föreslå ytterligare förstärkning av anslaget i enlighet med vad som yrkats motionsvägen. Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till medelstilldelning för budgetåret 2003 och avstyrker motionerna 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 18 i denna del och 33 i denna del samt 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del.

Frågan om den i budgetpropositionen aviserade reformen att införa *fri entré på de centrala museerna* under år 2004 behandlas i två motioner. Utskottet finner att en sådan reform ligger väl i linje med några av de av riksdagen antagna kulturpolitiska målen, främst det s.k. jämlikhetsmålet och bildningsmålet. Utskottet är väl medvetet om att många frågor måste lösas innan reformen kan genomföras. Det är bl.a. angeläget att museerna har beredskap för att på bästa sätt möta ett ökande publiktryck. Denna och andra frågor, såsom omfattningen av reformen, vilken ekonomisk kompensation som skall utgå till museerna som ersättning för uteblivna entréavgifter etcetera, torde ingå i den dialog som regeringen skall inleda med museerna. Vidare bör de erfarenheter som har vunnits vid Statens historiska museer där en försöksverksamhet med fri entré pågått under våren 2002 komma att beaktas vid utformandet av det förslag som riksdagen skall ta ställning till vid 2003/04 års riksmöte.

Sammantaget anser utskottet att regeringens avsikt att föreslå gratis entré på statliga museer bör kunna få en stor positiv kulturpolitisk effekt. Utskottet kan således inte instämma i förslaget i motion 2002/03:Kr338 (m) att avvisa planerna på avgiftsfrihet. Utskottet är inte heller berett att förorda en annan inriktning av reformen som föreslås i motion 2002/03:Kr369 (kd). Motionerna 2002/03:Kr338 (m) yrkande 13 och 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 9 avstyrks således.

Frågor om säkerhet i museer och kulturbyggnader aktualiseras i motion 2002/03:Kr267 (s) och har enligt utskottets uppfattning stor kulturpolitisk betydelse. De risker som hotar museernas samlingar och kulturhistoriskt värdefulla byggnader är av skiftande slag. Det kan handla om stöld, brand, brister i förvaringen, dåliga klimatförhållanden etcetera. Utskottet konstaterar att såväl regeringen som ansvariga myndigheter under senare år har tagit ett flertal initiativ i syfte att höja säkerheten. Vidare vill utskottet slå fast att det ankommer på museerna själva att ansvara för sina samlingar liksom det ankommer på fastighetsägare att ansvara för sina byggnader.

Magasinsförhållandena vid museerna är en viktig komponent i museernas bevarandearbete och har nära samband med vilka lokaler som står till museernas förfogande. Som konstateras i en förstudie av Riksdagens revisorer om säkerheten i museer och kulturbyggnader är bristen på bra magasin en orsak till säkerhetsproblem vid museerna (förstudie 2002/03:3). Denna brist kan även ge upphov till andra negativa effekter som t.ex. dålig arbetsmiljö och svårigheter att utnyttja samlingarna för utställningsverksamhet och forskning.

Utskottet har noterat att det av budgetpropositionen framgår att riksdagen har bemyndigat regeringen att sälja statens aktier i det statligt helägda bolaget Svenska Lagerhus AB. Inom bolaget ingick Svensk museitjänst som erbjuder förvaring, föremålsvård och andra närliggande tjänster till bl.a. de statliga museerna. Regeringen anser att det är angeläget att det statliga kulturarvet erbjuds ändamålsenlig vård och förvaring. Av detta skäl beslutade regeringen i juli 2002 att Svensk museitjänst skall fortsätta att bedrivas i statlig regi genom att Riksarkivet övertar verksamheten (prop. s. 38).

Av budgetpropositionen framgår också att regeringen under år 2001 gav Kulturrådet i uppdrag att tillsammans med de centrala museerna utarbeta en strategi för att förbättra säkerheten vid museerna. Efter ett antal uppmärksammade stölder, både i Sverige och i våra grannländer, har säkerhetsmedvetandet på de svenska museerna höjts. Av Kulturrådets rapport från november 2001 framgår dock att museernas kunskaper om säkerhetsarbete i vissa fall kan behöva förbättras. Av propositionen framgår att regeringen avser att följa utvecklingen inom området (prop. s. 39).

Motionärerna föreslår slutligen att den utredning som skall tillsättas om skyddet av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse m.m. skall få i uppgift att analysera och lämna förslag till hur kulturhistoriskt värdefull bebyggelse kan få ett bättre skydd mot brand. Utskottet vill därför erinra om att Riksdagens revisorer nyligen i ovan nämnda förstudie om säkerheten i museer och kulturbyggnader har kommit fram till följande slutsats.

Byggnader med ett stort kulturhistoriskt värde skyddas i kulturminneslagen, plan- och bygglagen samt förordningen om statliga byggnadsminnen. Detta regelverk innehåller i första hand ett skydd mot att kulturhistoriska värden går förlorade i samband med ombyggnation och renovering. Revisorerna kan dock konstatera att regelverket är svagt när det gäller att ställa krav på skydd mot att kulturvärden förstörs genom brand, förfall eller skadlig miljöpåverkan.

Generellt sett är risken för stora skador vid brand större i äldre byggnader än i nybyggda byggnader. Att återställa kulturhistoriskt värdefulla byggnader efter en brand är svårt och mycket kostsamt. Kunskapen om vilket skydd mot brand som kulturellt värdefulla byggnader och samlingar har saknas i stor utsträckning. Enligt revisorernas bedömning är det mycket som tyder på att brandskyddet på många håll är otillfredsställande samt att det i stor utsträckning saknas insatsplaner för hur räddningstjänsten ska gå till väga för att förhindra att kulturellt värdefulla byggnader totalförstörs vid händelse av brand. I juni 2002 beslutade regeringen att tillsätta en utredning som ska lämna förslag på hur kulturhistoriskt värdefull bebyggelse kan få ett bättre skydd. Vilken typ av skydd som avses har

inte preciserats i direktiven. Enligt revisorernas mening är det rimligt att förutsätta att utredaren gör en analys av de olika risker som kulturhistoriskt värdefull bebyggelse är utsatt för och de skyddsåtgärder som är motiverade.

Utskottet instämmer i revisorernas slutsats.

Utskottet anser sig mot bakgrund av vad som här redovisats kunna utgå från att de frågor som tas upp i motionen även i fortsättningen kommer att ha hög prioritet i regeringens arbete.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att motion 2002/03:Kr267 (s) inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd. Motionen avstyrks.

2.10.2 Centrala museer: Stiftelser (28:29)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för följande centrala museer, vilka är stiftelser: Nordiska museet, Skansen, Tekniska museet och Arbetets museum.

Propositionen

Regeringen föreslår att bidraget till Arbetets museum skall höjas med 1 miljon kronor fr.o.m. år 2003. Skälet till denna uppräknings av anslaget är att Arbetets museum under de senaste åren har utvecklat samarbetet med och stödet till landets arbetslivsmuseer i linje med regeringens satsning på industrisamhällets kulturarv. Stödet från Arbetets museum handlar bl.a. om att de oftast mycket små arbetslivsmuseerna kan vända sig dit med frågor och problem som behöver lösas. När nu en permanentning av satsningen på arbetslivsmuseerna föreslås under anslaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård, anser regeringen att bidraget till Arbetets museum skall höjas med 1 miljon kronor för vidareutveckling av stödet till arbetslivsmuseerna.

Regeringen föreslår att det under anslaget skall anvisas 202 357 000 kronor för år 2003, varav 12 804 000 kronor beräknas för Arbetets museum.

Motionen

I motion 2002/03:Kr338 (m) föreslås en minskning av anslaget i förhållande till regeringens förslag med 11 miljoner kronor avseende Arbetets museum. I motionen anfördes att museet bedriver en verksamhet liknande den som återfinns hos ett stort antal kulturhistoriska museer samt vid ca 1 000 arbetslivsmuseer. Vidare framhålls att Arbetets museum har skapats på initiativ av olika intressegrupper som inte sett till att verksamheten har de medel som behövs för att fortleva av egen kraft (yrkande 14).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat att verksamheten vid Arbetets museum har stort intresse både nationellt och internationellt (senast i bet. 2001/02:KrU1 s. 87). Utskottet har alltså samma uppfattning i frågan.

Det kan tilläggas att Arbetets museum har en aktiv roll i flera nätverk rörande den industrihistoriska verksamheten i landet och riktar sig till arbetslivsmuseerna bl.a. genom seminarier och genom att anordna utbildningar. Museet ansvarar också för en databas där i dag ca 100 arbetslivsmuseer finns representerade. Vidare har museet nyligen givit ut en idébok som riktar sig till alla arbetslivsmuseer. Utskottet finner mot den angivna bakgrunden att den av regeringen föreslagna ökningen av stödet till Arbetets museum är väl motiverad.

Enligt utskottets uppfattning är den nivå på anslaget som regeringen föreslår väl avvägt.

Sammantaget anser utskottet att riksdagen i enlighet med regeringens förslag bör anvisa 202 357 000 kronor under detta anslag för år 2003. Riksdagen bör därmed avslå motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 14.

2.10.3 Bidrag till regionala museer (28:30)

Inledning

Bidraget syftar till att stödja de regionala museerna i deras uppgift att samla in, bearbeta och förmedla kunskaper om regionens kulturarv, dess konstutveckling samt om samhället och miljön i övrigt. Statsbidraget skall ge museerna möjlighet att ta ansvar för sin del av det regionala kulturmiljöarbetet. För närvarande är 29 museer berättigade till statsbidrag. Bidrag fördelas av Statens kulturråd efter samråd med Riksantikvarieämbetet (RAÄ). För kulturmiljövärd i Skåne län – liksom för Kalmar och Gotlands län fram t.o.m. år 2002 – fördelas dock bidrag av RAÄ efter samråd med Statens kulturråd och Skåne läns regionala självstyrelseorgan.

Under anslaget anvisas sedan budgetåret 1993/94 även medel till lönebidragsanställda vid de regionala museerna.

Propositionen

Av propositionen framgår att försöksverksamheten med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel i Kalmar och Gotlands län upphör fr.o.m. år 2003 varför 3 281 000 kronor bör beräknas under detta anslag i stället för under anslaget 28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel.

Vidare informerar regeringen om att en besparing på drygt 1 miljon kronor har beräknats under anslaget. Regeringen föreslår att det under anslaget skall anvisas 143 581 000 kronor.

Regeringen föreslår en permanentning fr.o.m. år 2003 av det s.k. Kulturarvs-IT-projektet, vilket i hög grad berör de regionala museerna (prop. utgiftsområde 13, volym 7, s. 48). Projektet har pågått som försöksverksamhet sedan år 1999 vid olika kulturarvsinstitutioner. För satsningen föreslås att 13 miljoner kronor skall överföras från utgiftsområde 13 Arbetsmarknadspolitik till utgiftsområde 17. Medlen skall i huvudsak användas för löner till arbetsledare. Som redovisats i det föregående föreslås 8,8 miljoner kronor av be-

loppet anvisas under anslaget 28:25 Riksantikvarieämbetet. Vidare föreslås att 4,2 miljoner kronor anvisas under anslaget 28:31 Bidrag till vissa museer (prop. utgiftsområde 17, volym 9, s. 24).

Motionerna

I motionerna 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del föreslås att anslaget skall ökas med 16,5 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Av motion 2002/03:Kr372 (fp) framgår att 2 miljoner kronor av den föreslagna ökningen bör gå till driften av Nordiska akvarellmuseet i Tjörns kommun. Akvarellmuseet har på kort tid etablerat sig som en betydelsefull konstinstitution. Det är, menar motionärerna, viktigt att Sverige markerar sin positiva inställning till museet och medverkar till dess drift via statsbudgeten (yrkandena 13 och 33 i denna del).

Vidare bör enligt samma motion, 2002/03:Kr372 (fp), 0,5 miljoner kronor gå till Marionettmuseet. Av motionen framgår att museet, vars samlingar sägs ha exceptionellt hög kvalitet, är nedläggningshotat (yrkande 33 i denna del).

I motion 2002/03:Kr371 (kd) föreslås att anslaget skall ökas med 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag (yrkande 8 i denna del). Av motion 2002/03:Kr369 (kd) framgår att ökningen är avsedd för det långsiktiga arbetet vid de regionala museerna (yrkande 10).

Fyra motioner om det s.k. Kulturarvs-IT-projektet har väckts under allmänna motionstiden. Två av dessa motioner rör 2003 års statsbudget. I motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 5 och 2002/03:Kr248 (c) föreslås att museerna skall erhålla full kostnadstäckning från staten för verksamheten. Förslaget i motion 2002/03:Kr248 (c) syftar till att kostnadstäckningen skall omfatta dels 100 % lönebidrag, dels avtalsenliga löneökningar, vilket sammantaget enligt motionären uppgår till 8,5 miljoner kronor.

Övriga två nu aktuella motioner syftar till en *utredning av de ekonomiska förutsättningarna för Kulturarvs-IT*. Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr271 (v) anser att regeringen skall utreda förutsättningarna för att permanenta projektet och återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder för att göra detta möjligt. Av motionen framgår att motionärerna anser att utredningen skall syfta till att läns museerna skall få kompensation dels upp till fullt lönebidrag, dels för avtalsenliga löneökningar, totalt till en kostnad av ca 8,5 miljoner kronor. I motion 2002/03:Kr336 (c) föreslås att regeringen skall se över resurstilldelningen för att täcka kostnaderna för de arbetshandikappades löner (yrkande 19).

I motion 2002/03:Kr372 (fp) föreslås att regeringen skall *utreda frågan om Marionettmuseets organisatoriska tillhörighet*. Motionärerna föreslår att museet skall inlemmas i myndigheten Statens museer för världskultur (yrkande 14).

Utskottets ställningstagande

Utskottet erinrar om den nivåhöjning av anslaget om 17 miljoner kronor som riksdagen beslutade om under föregående års riksmöte (prop. 2001/02:1 utgiftsområde 17, bet. 2001/02:KrU1 s. 88, rskr. 2001/02:72). Utskottet är inte berett att föreslå en ytterligare höjning av anslaget i enlighet med här aktuella motionsyrkanden.

Förslag att Akvarellmuseet på Tjörn skall erhålla medel under detta anslag har avstyrkts av utskottet vid tidigare tillfällen, senast hösten 2001 (bet. 2001/02:KrU1 s. 89). Utskottet hänvisade då bl.a. till att – när initiativ tas till nya museer – det är initiativtagarnas ansvar att investeringar och drift kan finansieras. Utskottet har alltså samma uppfattning i denna fråga.

Utskottet konstaterar att två av motionsförslagen om permanentning av Kulturarvs-IT-projektet rör 2003 års budget och föranleder följande överväganden.

I budgetpropositionen lämnas fylliga redovisningar av försöksverksamheten med Kulturarvs-IT dels i volym 7 (utgiftsområde 13), dels i volym 9 (utgiftsområde 17). Nedan återges valda delar av redogörelserna. Av budgetpropositionen volym 9 framgår följande (s. 24).

Kulturarvs-IT påbörjades år 1999 som en försöksverksamhet i syfte att öka tillgängligheten till kulturarvet samtidigt som personer med svåra arbetshandikapp kunde erbjudas arbete. En utvärdering som gjordes år 2001, visade att satsningen har varit lyckad såväl sysselsättningspolitiskt som kulturpolitiskt. Riksdagen beslutade därefter (prop. 2001/02:1, bet. 2001/02:AU1) att försöksverksamheten skulle förlängas ytterligare ett år. Det arbete som hittills utförts inom ramen för Kulturarvs-IT har till största delen rört digitalisering av fotografier, kartor och andra dokument. Uppdragsgivare har främst varit centrala och regionala institutioner inom musei- och arkivsektorerna, vilka genom satsningen fått arbete utfört som tidigare inte alltid har kunnat ges tillräcklig prioritet. Cirka 200 personer har genom satsningen fått möjlighet till en meningsfull och utvecklande sysselsättning.

Av budgetpropositionen volym 7 framgår följande (s. 48).

Verksamhetens syfte är att dels göra kulturarvet tillgängligt, dels erbjuda meningsfullt arbete till personer med mycket omfattande arbetshandikapp i enlighet med 29 § 2:a stycket förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp.

Arbetsförmedlingen förfogar över platserna vid Kulturarvs-IT på så vis att anställning sker i samråd mellan förmedlingen och respektive arbetsplats men anvisningen görs av arbetsförmedlingen.

Under försöksverksamheten har särskilda villkor gällt när det gäller lönebidragen. Inga omprövningar av bidragsstorleken har gjorts. När Kulturarvs-IT övergår i ordinarie verksamhet skall dock regelverket för lönebidrag följas och därmed skall det ske regelbundna omprövningar av bidragsstorleken. Anställningar inom Kulturarvs-IT är avtalsenliga med löner och andra förmåner motsvarande de i branschen förekommande.

Totalt arbetar cirka 200 personer inom projektet Kulturarvs-IT, varav ca fem personer på vart och ett av länsmuseum och ca 45 personer totalt inom Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna, som bedriver verksamhet på orterna Kiruna, Grängesberg och Ulrikfors. Därtill kommer ett antal arbetsledare på varje arbetsplats. Verksamheten skall så långt det är möjligt

finnas i alla län. Om det i något län visar sig omöjligt att anordna Kulturarvs-IT vid ett museum får inte verksamheten ökas i ett annat län.

Utskottet konstaterar att Kulturarvs-IT under projektiden varit en satsning som riktar sig till personer med omfattande funktionshinder och med 100 % lönebidrag till arbetsgivaren utan att krav ställts på någon omprövning av bidraget. Det innebär att museerna i dag för varje registreringsassistent erhåller den högsta bidragsgrundande lönekostnaden, 13 700 kronor, plus ersättning för lönebikostnader, dvs. totalt cirka 19 000 kronor. Regeringens avsikt är att Kulturarvs-IT även i fortsättningen skall vända sig till denna grupp av svårt arbetshandikappade personer. Dock skall som framgår av budgetpropositionen regelbundna omprövningar göras av bidragsstorleken. Under förutsättning att registreringsassistenterna har omfattande funktionshinder skall 100 % lönebidrag kunna lämnas även i fortsättningen. Den bestämmelse som ligger till grund härför skall – i motsats till vad som felaktigt angivits i budgetpropositionen volym 7 s. 48 – rätteligen vara 29 § tredje stycket förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med arbetshandikapp. Bestämmelsens tredje stycke återges här i sin helhet.

- Lönebidrag får lämnas med högst hela den bidragsgrundande lönekostnaden om arbetstagaren
- är berättigad till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,
 - på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare haft kontakt med arbetslivet eller varit borta från arbetslivet under längre tid, eller
 - har mer än ett svårare funktionshinder.

Ett villkor för att lönebidrag över huvud taget skall kunna lämnas är att den anställda har avtalsenlig lön.

I den mån motionerna 2002/03:Kr248 (c) och 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 5 syftar till att de regionala museerna skall tillföras särskilda medel för att täcka lönekostnader utöver den högsta bidragsgrundande lönekostnaden, 13 700 kronor, plus lönebikostnader (totalt cirka 19 000 kronor) ankommer det på museerna att själva finansiera sådana ytterligare kostnader. Utskottet vill slutligen understryka att frågor som rör storleken på lönebidraget bereds i riksdagen inom arbetsmarknadsutskottet.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till medelsanvisning för år 2002 under detta anslag. Motionerna 2002/03:Kr248 (c), 2002/03:Kr369 (kd) yrkandena 5 och 10, 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del, 2002/03:Kr372 (fp) yrkandena 13 och 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del avstyrks.

Förslagen i motionerna 2002/03:Kr271 (v) och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 19, som syftar till en *utredning av de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten med Kulturarvs-IT*, avstyrks av utskottet. Av vad som framkommit i det föregående utgörs målgruppen för denna verksamhet av personer som har omfattande funktionshinder och för vilka 100 % av den bidragsgrundande lönekostnaden kan lämnas. Det kan tilläggas att en särskild utredare har i uppdrag att pröva bl.a. om målen för de flexibla lönebidragen uppfylls och

analysera finansieringsmodellen för dem (dir. 2002:22). Därmed är motionerna redan delvis tillgodosedda. Utskottet är inte berett att förordna att regeringen skall utreda hur en ersättning utöver lönebidraget (inkl. lönebikostnader) skall finansieras.

I motion 2002/03:Kr372 (fp) föreslås att *frågan om Marionettmuseets organisatoriska tillhörighet* skall utredas (yrkande 14).

Utskottet behandlade ett motionsyrkande med samma innehåll under våren 2002 och uttalade då bl.a. följande (bet. 2001/02:Kr14 s. 30).

Utskottet har inhämtat att det hos Statens museer för världskultur inte finns några planer på att inlemma *Marionettmuseet* i myndigheten eller att ha något ekonomiskt samarbete med detta museum. Däremot kan det bli aktuellt med olika gemensamma projekt, men då i samarbete med ett av de fyra museerna inom myndigheten och inom ramen för detta museums budget.

Utskottet avstyrkte yrkandet med hänvisning till att någon form av fast ekonomisk samverkan mellan Marionettmuseet och Statens museer för världskultur inte syntes vara aktuell.

Någon förändring i denna fråga har enligt vad utskottet har inhämtat från Statens museer för världskultur inte ägt rum.

Utskottet föreslår att riksdagen skall avslå motion 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 14.

2.10.4 Bidrag till vissa museer (28:31)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för bidrag till ett antal museer och andra institutioner, nämligen Dansmuseifonden (Dansmuseet), Sveriges teatermuseum, Millesgården, Thielska galleriet, Föremålsvård i Kiruna, Strindbergsmuseet, Rooseum, Judiska museet, Röhsska museet, Bildmuseet, Zornsamlingarna och Föreningen Svensk Form.

Etablerandet av en mötesplats för form och design inleddes år 2002 och Föreningen Svensk Form gavs i uppdrag att vara den institution som tar ansvar för verksamheten. För det ändamålet anvisade riksdagen för år 2002 en förstärkning med 5 miljoner kronor av anslaget Bidrag till vissa museer.

Propositionen

Regeringen, Nobelstiftelsen och Stockholms stad har enats om att verksamheten vid Nobelmuseet skall permanentas. För det ändamålet föreslår regeringen att 10 miljoner anvisas för år 2003, varav 5 miljoner kronor finansieras inom utgiftsområde 17 och 5 miljoner kronor finansieras inom utgiftsområde 16.

Regeringen avser även att permanenta Kulturarvs-IT fr.o.m. år 2003 och föreslår i samband med detta att bidraget till Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna höjs med 4,2 miljoner kronor fr.o.m. år 2003. Medlen skall i huvudsak användas till löner för arbetsledare inom ramen för verksamheten inom Kulturarvs-IT. Ökningen finansieras genom överföring från utgiftsområde 13.

Vidare föreslår regeringen att 1,5 miljoner kronor ställs till regeringens disposition i syfte att fördelas till Museum Vandalorums verksamhet, vilken nu befinner sig i en uppbyggnadsfas, då verksamheten startar år 2003.

Regeringen föreslår även att bidraget till Sveriges teatermuseum, tidigare benämnt Drottningholms teatermuseum, höjs med 500 000 kronor fr.o.m. år 2003. Det höjda anslaget skall kompensera kostnadsökningen till följd av att museet flyttat till nya lokaler våren 2002 samt säkerställa en fortsatt uppbyggnad av verksamheten.

Sammanlagt föreslår regeringen att det under anslaget Bidrag till vissa museer för år 2003 skall anvisas 48 176 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för år 2003.

2.10.5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler (28:32)

Inledning

Stöd till icke-statliga kulturlokaler ges i form av bidrag till ny- eller ombyggnad inklusive handikappanpassning av musei-, teater- och konsertlokaler som tillhör någon annan än staten. Beslut om bidrag fattas av Boverkets samlingslokaldelegation efter samråd med Statens kulturråd.

Utskottet har inhämtat att det under år 2001 inkommit ansökningar om stöd för 40 kulturlokalsprojekt. Ansökningarna har lett till att 10 projekt erhållit bidrag på sammanlagt 10 miljoner kronor. Bidragsramen motsvarade drygt 11 % av det sökta bidragsbeloppet.

Propositionen

Regeringen har tidigare år föreslagit att riksdagen bemyndigar regeringen att, i fråga om ramanslaget Stöd till icke-statliga kulturlokaler, besluta om bidrag som medför ekonomiska förpliktelser för kommande år. Boverket har även disponerat ett anslagssparande för att täcka gjorda åtaganden. Med hänsyn till anslagets storlek anser regeringen det lämpligare att tidigare års åtaganden finansieras med myndighetens anslagssparande. Mot bakgrund av detta anför regeringen att ett särskilt bemyndigande därför inte kommer att begäras för detta anslag.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 anvisas 10 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 15, framför motionärerna att regeringens förslag om bidrag till icke-statliga kulturlokaler bör avslås eftersom det enligt dem inte är logiskt att kräva att huvudmannen skall stå för lokal-kostnaderna samtidigt som det finns ett statligt anslag till investeringar i lokaler. *Anslaget* skall därför, enligt motionärernas förslag, inte tillföras några medel. Motionärerna framhåller att möjligheten till handikappanpassning är

viktig men anser att kostnaderna för detta bör täckas av anslag inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

I motion 2002/03:Kr366 (kd) yrkande 5 och motion 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del, föreslås en höjning av anslaget med 2 miljoner kronor. Motionärerna anför som skäl för sådan anslagsförstärkning att det finns anledning att göra en *översyn* av storleken på anslaget med tanke på de stora behov som finns, men att man i avvaktan på en sådan översyn redan nu vill ge ett ökat stöd i syfte att möjliggöra nödvändiga handikappanpassningar av berörda lokaler.

Utskottets ställningstagande

Behovet av stöd till icke-statliga kulturlokaler är stort, vilket utskottet också tidigare har konstaterat (senast i bet. 2001/02:KrU1, s. 94). Detta framgår inte minst av det stora antalet ansökningar om bidrag. Den stora efterfrågan som finns gör att det är angeläget att fortsätta anvisa medel under anslaget. Utskottet är emellertid inte berett att inom givna budgetramar förorda en medelsanvisning som överstiger den som regeringen har föreslagit. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker motionerna 2002/03:Kr338 (m) yrkande 15, 2002/03:Kr366 (kd) yrkande 5 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del. Utskottet har också noterat att något särskilt bemyndigande nu inte begärs för detta anslag.

2.10.6 Riksutställningar (28:33)

Inledning

Myndigheten Riksutställningar har till uppgift att främja utställnings- och konstbildningsverksamheten genom att förmedla och anordna utställningar, biträda med rådgivning och annan service samt i övrigt utveckla och förnya utställningen som medium för kunskapsförmedling, debatt och upplevelse.

Propositionen

I avsnittet 4.6 Resultatbedömning (s. 60) redovisar regeringen att Riksutställningar för år 2001 uppnådde högsta antalet bokningar och visningsdagar i Stockholms, Skåne och Västra Götalands län. Med turnerande utställningar nåddes 25 % av landets kommuner, vilket är en liten minskning jämfört med förra året. Genom att uppsöka nya arrangörsgupper och hitta alternativa utställningslokaler blir Riksutställningars utbud tillgängligt på orter som tidigare inte har besökts av myndigheten.

Regeringen föreslår att det under detta anslag skall anvisas 42 896 000 kronor för år 2003.

Motionerna

Förslag om minskning av anslaget till Riksutställningar har framförts i tre motioner. I motion 2002/03:Kr338 (m) föreslås att anslaget skall minskas med 26 miljoner kronor (yrkande 16). I motionerna 2002/03:Fi232 (fp) yr-

kande 18 i denna del och 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 11 och yrkande 33 i denna del föreslås en minskning med 5 miljoner kronor. Förslagen i motionerna 2002/03:Kr338 (m) och 2002/03:Kr372 (fp) syftar främst till att Riksställningar skall minska antalet egna produktioner och i stället koncentrera sig på att bistå övriga delar av museiväsendet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som avstyrkt liknande motioner tidigare år om minskning av anslaget till Riksställningar, anser alltså att Riksställningars verksamhet har stor regional- och kulturpolitisk betydelse. Inriktningen av verksamheten bör därför enligt utskottets mening ligga fast. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2002/03:Kr338 (m) yrkande 16, 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 11 och yrkande 33 i denna del samt 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.10.7 Forum för levande historia (28:34)

Inledning

Riksdagen beslutade hösten 2001 i enlighet med regeringens förslag att en ny myndighet, Forum för levande historia, skulle inrättas i Stockholm år 2003 för frågor som rör demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Verksamheten vid myndigheten skall syfta till att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde.

Propositionen

Regeringen föreslår att 40 miljoner kronor skall anvisas under anslaget för år 2003.

Motionerna

I en motion, 2002/03:Kr337 (c) uttalas att det visserligen är angeläget att kunskapen om Förintelsen sprids och att diskussion om demokrati och mänskliga rättigheter främjas. Motionärerna anser emellertid att det inte behövs någon särskild myndighet för detta ändamål, varför medelsanvisningen under anslaget avstyrks (motionen i denna del).

I en rad motioner har förslag väckts som bl.a. syftar till en *utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia*, för att myndigheten även skall kunna ägna sig åt andra brott mot mänskligheten än Förintelsen.

I motion 2002/03:Kr242 (m) föreslås att myndigheten även skall uppmärksamma de illdåd mot mänskligheten som begåtts i kommunismens namn.

Ett liknande förslag framförs i motion 2002/03:Kr255 (m), vari föreslås att myndigheten skall få ansvar för att under innevarande mandatperiod, 2002/03–2005/06, leda ett rikstäckande projekt med upplysningsinsatser om kommunismens historia och folkmord.

I motion 2002/03:Kr202 (m) uttalas att det uppdrag som skall utföras av myndigheten bör vara brett formulerat och förutom Förintelsen inbegripa även andra brott mot mänskligheten. I motionen nämns kommunismens illdåd och religiös intolerans som många gånger har resulterat i massmord och etnisk rensning. Yrkandet syftar till att regeringen skall inrätta ett centrum för forskning och information om folkmord, etnisk rensning och brott mot mänskligheten.

Förslaget i motion 2002/03:U261 (fp) syftar till en breddning och fördjupning av myndighetens uppdrag. Alla varianter av hatpolitik bör inbegripas i de program och projekt som skall påbörjas (yrkande 5).

Motionären bakom motion 2002/03:Kr201 (s) föreslår att myndigheten Forum för levande historia skall få i uppdrag att genomföra en upplysningskampanj riktad till Sveriges skolor för att motverka de fördomar som finns mot svenska muslimer och mot islam.

I motion 2002/03:Kr319 (fp) krävs att nya initiativ tas utöver t.ex. projektet Levande historia för att motarbeta antisemitism.

I några motioner begärs särskilda informations- och forskningsinsatser rörande några specificerade folkgrupper, dock utan att Forum för levande historia omnämns i sammanhanget.

I motion 2002/03:Kr216 (s) erinras om att romernas förintelse har uppmärksamats endast i ringa omfattning. Behovet av ett internationellt romskt forskningsinstitut är därför stort. Yrkandet syftar till att ett sådant institut skall inrättas.

Motionären bakom 2002/03:Kr350 (kd) föreslår att resurser skall avsättas för att dokumentera och forska i det assyriska/syrianska/kaldeiska folkets historia (yrkande 1) och att ett dokumentations- och forskningscentrum i detta syfte skall inrättas i Sverige (yrkande 2).

Förslag om att Kirunasvenskarnas öden skyndsamt skall dokumenteras läggs fram i motion 2002/03:Kr219 (s).

Utskottets ställningstagande

Under föregående riksmöte tillstyrkte utskottet regeringens förslag att en ny myndighet, Forum för levande historia, skulle inrättas. Utskottet anser nu liksom vid det tillfället att det är av stort värde att en särskild mötesplats skapas för att aktivt verka för alla människors lika värde och för att behandla frågor om demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. (Jfr bet. 2001/02:KrU1 s. 33.) Regeringens förslag till medelsanvisning för år 2003 för Forum för levande historia synes vara väl motiverat och tillstyrks av utskottet. Därmed avstyrker utskottet motion 2002/03:Kr337 (c) i denna del.

En rad motionsförslag har väckts om *utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia m.m.* Med anledning därav erinrar utskottet om sitt uttalande vid föregående riksmöte att en utvidgning av uppdraget synes vara i överensstämmelse med regeringens planer för det permanenta uppdraget såsom det redovisades i budgetpropositionen för år 2002.

En organisationskommitté benämnd Levande historia (dir. 2001:6) förbereder på regeringens uppdrag arbetsformer m.m. för den nya myndigheten. Av tilläggsdirektiv framgår att verksamheten vid myndigheten skall – beroende på sammanhang – kunna knyta an till andra brott mot mänskligheten än Förintelsen (dir. 2001:118).

Utskottet har inhämtat att kommittén genomför en seminarierie serie hösten 2002 på olika platser i Sverige. Här kan några av rubrikerna på seminarierna nämnas:

- Terrorn under Sovjetregimen
- Hur kan man undervisa kring Förintelsen?
- Att jämföra folkmord
- Folkmordskonventionen och övergreppet på assyrier/syrianer 1915
- Förintelsen och samhällets värdegrund
- Förföljelser av romerna – då och nu
- Kvinnan i det fascistiska systemet.

Vidare bör nämnas att det av regeringens skrivelse 2001/02:83 En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna framgår att Forum för levande historia kommer att spela en stor roll när det gäller utbildning om mänskliga rättigheter, vilket torde innebära en vidgning av myndighetens mandat i förhållande till det ursprungliga uppdraget.

Enligt utskottets uppfattning är det uppdrag som myndigheten skall få redan så vidsträckt att den mycket väl – om den så finner lämpligt och inom ramen för sina resurser – kan ägna sig åt de frågor som tagits upp i samtliga nu aktuella motioner. Utskottet anser inte att det är motiverat att föreslå riksdagen att vidta någon åtgärd med anledning av motionerna. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2002/03:Kr201 (s), 2002/03:Kr202 (m), 2002/03:Kr216 (s), 2002/03:Kr219 (s), 2002/03:Kr242 (m), 2002/03:Kr255 (m), 2002/03:Kr319 (fp), 2002/03:Kr350 (kd) och 2002/03:U261 (fp) yrkande 5.

2.10.8 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål (28:35)

Inledning

Anslaget får användas för inköp av kulturföremål som har sådant konstnärligt, historiskt eller vetenskapligt värde att det är av synnerlig vikt att de införlivas med offentliga samlingar. Den som anordnar en tillfällig utställning som skall visas i Sverige under vissa förutsättningar kan få en statlig utställningsgaranti. Utställningsgaranti får också lämnas för svenska kulturmanifestationer utomlands.

Propositionen

Av propositionen framgår att anslaget utnyttjades år 2001 för ett bidrag till Statens historiska museer för kostnader i samband med införskaffandet av en sigillstamp tillverkad vid 1100-talets slut för jarlen Karl Döve. Stampen ropa-

des in på offentlig auktion i december 2001 och är nu permanent utställd i Statens historiska museums lokaler.

Regeringen föreslår att 80 000 kronor anvisas under anslaget för år 2003.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

2.11 Anslaget till film (28:36)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget

28:36 Filmstöd.

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om

- utvärdering av 2000 års filmavtal, *jämför reservation 22 (m)*,
- Filminstitutets huvudmannaskap för filmvårdscentralen i Grängesberg,
- teknisk kompetens vid filmvårdscentralen i Grängesberg, *jämför reservation 23 (v, c)*,
- utredning om ett framtida svenskt nationalarkiv för den rörliga bilden, *jämför reservation 24 (v, kd, c)*,
- interimistisk huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg, *jämför reservation 25 (c)*, och
- ett framtida nationalarkivs samverkan med bibliotek och museer, *jämför reservation 26 (v, c)*.

2.11.1 Filmstöd (28:36)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för statens stöd till svensk filmproduktion m.m. samt för Konstnärsnämndens filmstöd. Syftet med stödet är att främja produktion och visning av värdefull svensk film, att främja bevarandet av filmer och material av kulturhistoriskt intresse liksom att verka för internationellt samarbete i dessa avseenden samt att förbättra kvinnliga filmskapares villkor.

Propositionen

I propositionen uttalas att svensk film under senare år har varit mycket framgångsrik. Från såväl kulturpolitiska som näringspolitiska utgångspunkter är det viktigt att det kan produceras mellan 20 och 25 svenska långfilmer årligen. Regeringen anser det angeläget att upprätthålla den höga kompetens och de resurser som i dag finns inom filmområdet och har därför föreslagit på tilläggsbudget för år 2002 att filmstödet skall öka med 30 miljoner kronor för innevarande år för att upprätthålla den kulturpolitiska målsättningen att ha en

inhemsk kvalitativ och kvantitativt stark filmproduktion (prop. volym 1 s. 212 och volym 9 s. 23). (Frågan om anslag på tilläggsbudget behandlas av finansutskottet i betänkande 2002/03:FiU11).

För år 2003 föreslår regeringen en permanent ökning av filmstödet med 25 miljoner kronor.

Sammanlagt föreslås i propositionen att det under anslaget för år 2003 skall anvisas 234 738 000 kronor.

Vidare redovisas i propositionen planerna för en Filmvårdscentral i Grängesberg.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för år 2002 att en filmvårdscentral för icke-fiktiv film skulle inrättas i Grängesberg och att Stiftelsen Svenska Filminstitutet skulle vara huvudman för centralen. Riksdagen biföll delvis förslaget men tillkännagav för regeringen att Filminstitutet borde få ett tidsbegränsat uppdrag för år 2002, att filmvårdscentralens framtida huvudmannaskap skulle analyseras ytterligare och att regeringen skulle återkomma i budgetpropositionen för år 2003 till frågan (prop. 2001/02:1 utgiftsområde 17 s. 67, bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:72).

Regeringen redovisar i årets budgetproposition att den har analyserat huvudmannaskapsfrågan ytterligare och gör bedömningen att Filminstitutet även fortsättningsvis är den lämpligaste huvudmannen för filmvårdscentralen. Skälet härför är att Filminstitutet är den enda institution inom kulturområdet som innehar den baskunskap om filmmediet som är av avsevärd betydelse för att verksamheten vid filmvårdscentralen skall kunna bedrivas på ett adekvat sätt. Filminstitutet arbetar vidare helt i linje med den rapport som lämnades av, och de kontakter som skapades inom ramen för, den organisationskommitté som under våren 2002 hade i uppdrag att ta fram de närmare arbetsformerna för filmvårdscentralen. I organisationskommittén ingick bl.a. representanter för Svenska Filminstitutet, hembygdsrörelsen, museiområdet och arkivsektorn. Regeringen avser att låta Filminstitutet även fortsättningsvis vara huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg (prop. 2002/03:1 utgiftsområde 17 s. 31).

Motionerna

I en av de nu aktuella motionerna, 2002/03:Kr236 (m) begärs en *utvärdering av 2000 års filmavtal*. Motionärerna anser att detta bör göras för att se om det har varit möjligt att leva upp till de mål som regering och riksdag fastställde genom sina beslut hösten 1999 (yrkande 12).

I åtta motionsyrkanden behandlas frågor som rör filmvårdscentralen i Grängesberg.

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr370 (kd) har noterat att det i budgetpropositionen sägs att regeringen avser att ge *Filminstitutet* i uppdrag att även fortsättningsvis vara *huvudman för filmvårdscentralen* i Grängesberg, dvs. fr.o.m. år 2003. Det klargörs dock inte om den organisationskommitté som har haft i uppdrag att utreda de närmare arbetsformerna för filmvårdscentralen

står bakom regeringens avsikt, framhåller motionärerna. Vidare anser de att det finns anledning att ifrågasätta om Filminstitutet är den lämpligaste huvudmannen för verksamheten vid Filmvårdscentralen i Grängesberg och begär att regeringen skall återkomma till riksdagen och redogöra för skälen till sitt ställningstagande i denna fråga (yrkande 15).

I motionerna 2002/03:Kr320 (c) yrkande 1 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 28 framhålls behovet av att *filmvårdscentralen* knyter till sig *teknisk kompetens*, något som är extra viktigt i denna tid av hastiga tekniskskiften. Filmvårdscentralen i Grängesberg bör få ansvar för att den tekniska kompetensen och laborieteknikkompetensen byggs upp och hålls vid liv.

Två av de nu aktuella motionsyrkandena, 2002/03:Kr320 (c) yrkande 2 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 27, syftar till att ett nationalarkiv för all film skall bildas. Enligt motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 27 skulle Statens ljud- och bildarkiv kunna utökas för att på sikt kunna utgöra ett *nationalarkiv för rörliga bilder*. Enligt motion 2002/03:Kr320 (c) yrkande 2 bör regeringen *utreda förutsättningarna* för att filmvårdscentralen i Grängesberg skall byggas ut till ett svenskt nationalarkiv för rörliga bilder för alla genrer och former av upptagningsteknik. Av denna motion framgår inte om detta nationalarkiv i Grängesberg avses inkludera verksamheten vid Statens ljud- och bildarkiv.

I motion 2002/03:Kr336 (c) föreslås att – i avvaktan på resultatet av en utredning om ett nationellt filmarkiv – en *interimistisk huvudman för filmvårdscentralen* skall tillsättas, varvid Sveriges Hembygdsförbund och läns museerna nämns (yrkande 30).

Vidare föreslås i motionerna 2002/03:Kr320 (c) yrkande 3 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 29 att regeringen skall utarbeta förslag till hur det *nationella filmarkivet* gemensamt med andra arkiv skall kunna *samverka även med bibliotek och museer*.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understryka att det är glädjande att svensk film varit framgångsrik under senare år. Samtidigt har framgången bl.a. lett till att det publikrelaterade stödet till filmproduktion intecknats för resten av innevarande avtalsperiod, något som skapat oro inom filmbranschen. Det tillskott av medel, 30 miljoner kronor för år 2002, som föreslagits på tilläggsbudgeten för år 2002 och den permanenta nivåhöjning som föreslås för år 2003 bör kunna bidra till att lösa de uppkomna problemen.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till medelsanvisning för år 2003.

I en av motionerna, 2002/03:Kr236 (m) yrkande 12, begärs en *utvärdering av 2000 års filmavtal*. Utskottet erinrar om att avtalet är femårigt och gäller från den 1 januari 2000 t.o.m. den 31 december 2004. I filmavtalet finns inskrivet att parterna får påkalla överläggningar om villkoren i avtalet då detta varit i

kraft i två år. Sådana s.k. kontrollstationsförhandlingar har ägt rum tidigare i år.

Utskottet förutsätter att en större utvärdering av filmavtalet kommer att göras i god tid före utgången av avtalsperioden. Motion 2002/03:Kr236 (m) yrkande 12 avstyrks därmed.

Förslaget i motion 2002/03:Kr370 (kd) syftar till att regeringen skall återkomma med en redogörelse för sitt ställningstagande i frågan om *huvudmannaskapet för filmvårdscentralen i Grängesberg*. I motionen ifrågasätts om Filminstitutet är den lämpligaste huvudmannen för denna verksamhet.

Utskottet konstaterar att vissa kompetenser krävs som i dag inte finns inom Filminstitutet för att uppdraget i Grängesberg skall kunna fullföljas. Av budgetpropositionen framgår att det i Filminstitutets nya uppdrag beträffande filmvårdscentralen ingår att institutet skall komplettera sin sakkunskap på filmområdet med ämneskunskap i exempelvis kulturhistoria och etnologi. Filminstitutet skall också samverka med organisationer och institutioner som besitter dessa viktiga kunskaper. Utskottet utgår från att Filminstitutet samarbetar med de regionala museerna och hembygdsrörelsen eftersom dessa besitter kunskap som är viktig för verksamheten vid filmvårdscentralen. Men det är också angeläget att samverkan etableras med institutioner som Statens ljud- och bildarkiv, Sveriges Television och delar av utbildningsväsendet.

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens avsiktsförklaring att låta Filminstitutet även fortsättningsvis, dvs. fr.o.m. år 2003, vara huvudman för filmvårdscentralen. Utskottet kan inte finna att tillräckligt starka skäl talar för att regeringen skall återkomma till riksdagen med ytterligare en redovisning av skälen till att Filminstitutet avses bli huvudman för verksamheten. Motion 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 15 avstyrks.

Utskottet vill i sammanhanget framhålla vikten av att en uppföljning och utvärdering av denna nya verksamhet påbörjas redan från början och förutsätter att regeringen senast år 2006 redovisar resultaten för riksdagen.

Utskottet anser i likhet med motionärerna bakom motionerna 2002/03:Kr320 (c) yrkande 1 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 28 att det är angeläget att *teknisk kompetens* av olika slag byggs upp och hålls vid liv *vid filmvårdscentralen*. Frågan har även uppmärksamats av den i det föregående omnämnda organisationskommittén. Kommittén har kommit fram till att det inte finns någon utbildningsinstitution i Sverige som erbjuder utbildning i allmän filmteknik med sikte på verksamhet som handlar om att vårda, bevara och levandegöra det filmhistoriska arvet. Det finns inte heller någon särskild utbildning med inriktning på filmarkiv och filmrestaurering. Filminstitutet och Statens ljud- och bildarkiv skickar personal till utbildningar som organiseras på internationell nivå inom ramen för internationella organisationer för film- resp. ljud- och bildarkiv. Vidare ges viss begränsad filmteknisk utbildning vid några folkhögskolor. Kommittén anser att utbildningen av den personal vid centralen som skall arbeta som filmtekniker bör organiseras på ett sätt som innebär att kompetens som i dag finns hos enskilda personer kan överföras på ett kreativt sätt till den nya personalen vid filmvårdscentralen. En del av ut-

bildningen kan t.ex. organiseras i form av praktikarbete vid filmarkiven på Filminstitutet, Sveriges Television och Statens ljud- och bildarkiv.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att motionsyrkandena inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida. Motionerna 2002/03:Kr320 (c) yrkande 1 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 28 avstyrks. Utskottet förutsätter att utvecklingen på detta område redovisas för riksdagen i samband med att den första uppföljnings- och utvärderingsrapporten om verksamheten vid filmvårdscentralen redovisas för riksdagen.

Två av de nu aktuella yrkandena syftar till en *utredning om ett svenskt nationalarkiv för den rörliga bilden*.

I budgetpropositionen för år 2002 gjorde regeringen bedömningen att en filmvårdscentral skulle etableras i Grängesberg och föreslog att 5 miljoner kronor skulle anvisas för år 2002 för ändamålet. Centralen skulle ta hand om, bevara och tillgängliggöra film, särskilt icke-fiktiv film, samt erbjuda olika vårdtekniska tjänster m.m. samt arkivering av film och videoband. Verksamheten borde – menade regeringen – byggas upp etappvis. De moment som inledningsvis borde prioriteras var insamling, identifiering, registrering och olika bevarandeåtgärder. Vissa moment kunde utföras av exempelvis de regionala museerna, menade regeringen, men en samordning skulle även i sådana fall ske från filmvårdscentralen (prop. 2001/02:1 utg.omr. 17 s. 67).

Utskottet är väl medvetet om att det runt om i landet finns ett mycket omfattande bestånd av kulturhistoriskt värdefull film. Under föregående riksmöte avstyrkte utskottet ett motionsyrkande liknande de nu aktuella. Utskottet anförde då bl.a. följande (bet. 2001/02:KrU1 s. 99).

Beståndet av icke-fiktiv film i Sverige är mycket omfattande. Beräkningar som gjorts visar att det i landet torde finnas mellan 600 000 och 1 700 000 "titlar", på olika filmbredder och baser, eller mellan 40 och 60 miljoner meter film av olika slag, mer eller mindre i behov av åtgärder för att bevaras och bli tillgängliga (SOU 1999:41 s. 6, 37–38). I dessa siffror ingår inte den äldre film som finns hos SVT och Filminstitutet. Det arbetsfält som filmvårdscentralen i Grängesberg skall röra sig över är således mycket stort. Utskottet konstaterar att verksamheten enligt propositionen är avsedd att byggas ut i etapper. Därmed bör många av de krav som kan ställas då det gäller insamling, registrering, bevarande m.m. inom området icke-fiktiv film efter hand kunna tillgodoses. Det får tid efter annan bedömas i vilken mån det finns resurser för denna utbyggnad och därmed även i vilken takt den kan ske.

Utskottet anser att avgränsningen av uppdraget – som således inriktas på den icke-fiktiva filmen – är väl motiverad. Vidare bör en sådan etappvis uppbyggnad som förordas kunna ge filmvårdscentralen goda möjligheter att vidareutveckla verksamheten i lämplig takt. Således har utskottet inte låtit sig övertygas om att det är lämpligt att – som föreslås i motion 2001/02:Kr365 (v, c) – låta utreda förutsättningarna för att bygga ut filmvårdscentralen till ett nationalarkiv för rörliga bilder. Utskottet kan inte tillstyrka att riksdagen gör något uttalande av den innebörd som avses i motionen.

Utskottet har alltså samma uppfattning. Utskottet kan därför inte tillstyrka förslagen i motionerna 2002/03:Kr320 (c) yrkande 2 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 27 om att en utredning bör tillsättas om bildandet av ett nationellt

arkiv för rörliga bilder inom alla genrer med dagens verksamhet vid Statens ljud- och bildarkiv som bas och uppbyggt vid filmvårdscentralen i Grängesberg. Yrkandena avstyrks således.

Utskottet kan följaktligen inte heller tillstyrka förslaget i motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 30 om att – i avvaktan på en utredning om ett framtida nationalarkiv – tillsätta en *interimistisk huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg*. Yrkandet avstyrks därmed.

Slutligen avstyrker utskottet förslag i motionerna 2002/03:Kr320 (c) yrkande 3 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 29 om att ett *framtida nationalarkiv* för rörliga bilder skall *samverka med bibliotek och museer*. I den mån yrkandet även skulle avse filmvårdscentralens samverkan med museer och bibliotek vill utskottet erinra om att utskottet i det föregående har framhållit vikten av att filmvårdscentralen i Grängesberg samverkar med läns museerna. Givetvis bör även biblioteken ingå i det nätverk som skall skapas för att tillgängliggöra det material som kommer att samlas i Grängesberg.

2.12 Anslaget till forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (28:37)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget

28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet.

2.12.1 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (28:37)

Inledning

Anslaget används för projekt inom Statens kulturråds, ansvarsmuseernas, Riksarkivets, Riksantikvarieämbetets samt Språk- och folkminnesinstitutets ansvarsområden. Vidare belastas anslaget med del av kostnaderna för grundforskning inom naturvetenskap vid Naturhistoriska riksmuseet.

Propositionen

Regeringen föreslår en besparing på 5 miljoner kronor inom anslaget, som en del av de generella åtgärder regeringen redovisat för att minska den statliga konsumtionen i syfte att klara utgiftstaket för åren 2003 och 2004 (redovisas i volym 1, avsnitt 6.2.1).

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 33 173 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

Under rubriken 7 Forskning under utgiftsområde 17 (politikområde 26) behandlar utskottet anslaget 26:1 Statens ljud- och bildarkiv.

2.13 Anslagen till trossamfund (28:38–28:39)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

28:38 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund och

28:39 Stöd till trossamfund.

2.13.1 Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund (28:38)

Inledning

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund har till uppgift att pröva frågor om statsbidrag till trossamfund.

Propositionen

För att kompensera kostnadsökningar, bl.a. för den ekonomiadministrativa förvaltningen, som uppkommit i samband med att Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund blev statlig myndighet år 2000 föreslår regeringen att anslaget för år 2003 skall höjas med 700 000 kronor.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 3 312 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

2.13.2 Stöd till trossamfund (28:39)

Inledning

Målet för det statliga stödet till trossamfund är att bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg. Statligt stöd till trossamfund kan lämnas i form av statsbidrag och avgiftshjälp till registrerade trossamfund.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 50 750 000 kronor.

Motionerna

I motionerna 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del och 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del föreslås en ökning av anslaget med 10 miljoner

kronor. Motionärerna anför som motiv att stödet behöver ökas med tanke på trossamfundens stora ansvarsområde.

Motionärerna bakom motionerna 2002/03:Kr366 (kd) yrkande 6 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del föreslår att anslaget skall tillföras ytterligare 3 miljoner kronor för att öka lokalbidraget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens förslag till medelsanvisning bör bifallas av riksdagen, varför motionerna 2002/03:Kr366 (kd) yrkande 6, 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del, 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del avstyrks och regeringens förslag till medelsanvisning tillstyrks av utskottet.

2.14 Övrigt inom kulturpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- ett nytt anslag benämnt Kulturfond och
- ett nytt anslag benämnt Möte mellan kulturer.

2.14.1 Kulturfond

Motionerna

I motion 2002/03:Kr338 (m) återkommer Moderata samlingspartiet med ett förslag om att 100 miljoner kronor skall anvisas under ett nytt anslag benämnt Kulturfond (yrkande 17). Fonden skall ha till uppgift att stödja nyskapande verksamhet som inte på annat sätt får stöd med offentliga medel. Medel skall anvisas från fonden motsvarande de resurser som mobiliserats genom bidrag, sponsorsinsatser eller på annat sätt.

I motion 2001/02:Kr13 (m) i denna del yrkas att den kulturella infrastrukturen och samverkansformerna inom kultursektorn skall förstärkas genom inrättande av en nationell och flera regionala kulturfonder. Därigenom skulle inflytandet över kultursatsningarna liksom kulturutövandet kunna spridas och mångfalden kunna breddas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid sin behandling av motsvarande motionsyrkanden alltsedan riksmötet 1996/97 hänvisat till förekomsten av vissa kulturfonder och ansett att det inte är motiverat med ett riksdagsinitiativ beträffande en sådan typ av fonder som nu åter föreslås. Utskottet anser – liksom vid tidigare tillfällen – att användningen av medel som utgår över statsbudgeten inte bör styras av prioriteringar som görs på det sätt som förordas i motion 2002/03:Kr338 (m). Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionerna 2001/02:Kr13 (m) i denna del och 2002/03:Kr338 (m) yrkande 17.

2.14.2 Möte mellan kulturer

Motionerna

I två motioner, nämligen 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del, hemställs att riksdagen skall anvisa 4 miljoner kronor under ett nytt anslag benämnt Möte mellan kulturer. Av den förstnämnda motionen framgår att 1 miljon kronor av dessa medel avses gå till minoritetsgrupps arkiv. Sådana arkiv kan enligt motionen vara avgörande för en minoritetsgrupps vardag och för utvecklingen av den egna kulturen. Återstående 3 miljoner kronor avses användas för utveckling av kulturpolitiken för invandrare och minoriteter. De behöver få ett större utrymme i svenskt kulturliv och ökat stöd för att värna sina språkliga och kulturella identiteter, vilket i sin tur bör kunna öka möjligheterna till dialog och kommunikation mellan olika grupper i samhället.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill först framhålla att de nationella kulturpolitiska målen omfattar alla i samhället, således även minoriteter och invandrare. Det ankommer på ansvariga instanser att beakta detta vid beslut om inriktningen av medelsanvändningen inom kulturområdet. För att därutöver särskilt stödja minoriteters och invandrades kultur beräknas medel under anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete. Dessa medel förstärktes vid föregående riksmöte (prop. 2001/02:1 utgiftsområde 17 s. 35–36 och 73). För främjande av de nationella minoriteternas språk och kultur beräknades 7 miljoner kronor för budgetåret 2002. Detta angavs vara ett första steg. Vidare beräknades dessutom 3 miljoner kronor för verksamhet med regionala konsulenter för mångkultur.

Utskottet anser att det inom ramen för utgiftsområdet inte finns utrymme för den ytterligare satsning på minoriteters och invandrades kultur nästa år som föreslås i motionerna 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del, varför de avstyrks.

3 Mediepolitik (politikområde 27)

3.1 Anslagen inom mediepolitiken (27:1–27:4)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

27:1 Statens biografbyrå,

27:2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland,

27:3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete samt

27:4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen.

Vidare bör riksdagen avslå ett motionsyrkande om redogörelse för mål- och resultatdialogerna med Statens biografbyrå.

3.1.1 Statens biografbyrå (27:1)

Inledning

Vid 1996/97 års riksmöte godkände riksdagen att det övergripande målet för Statens biografbyrå skall vara att förhindra förekomsten av filmer som innehåller framställningar som kan verka skadliga (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:KrU1, rskr. 1996/97:129). Statens biografbyrå skall, enligt lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram och enligt sin instruktion (1999:94), granska filmer och videogram som är avsedda att visas vid allmän sammankomst eller offentlig tillställning. På begäran förhandsgranskas även filmer och videogram för enskilt bruk. Biografbyrån fastställer även åldersgränser för de filmer som granskats. Vidare kan byrån besluta om att klipp görs i filmer samt om visningsförbud. Biografbyrån utövar tillsyn över videogrammarknaden och efterlevnaden av bestämmelserna i brottsbalken om olaga våldsskildring och otillåten utlämning av teknisk upptagning när det gäller rörliga bilder. Biografbyrån skall enligt brottsbalken yttra sig till Justitiekanslern (JK) i åtalsärenden som rör olaga våldsskildring samt ge medgivande till åtal som rör otillåten utlämning av teknisk upptagning.

Propositionen

I propositionen (s. 105) hänvisar regeringen till kulturutskottets uttalande (senast i bet. 2001/02:KrU1), där utskottet förutsatte att regeringen skulle redovisa dialogen med Biografbyrån om målformuleringarna för myndigheten och deras tillämpning. Med anledning av detta redovisar regeringen att i de mål- och resultatdialoger som genomförts med Biografbyrån på senare år har målformuleringarna i myndigheternas regleringsbrev och deras tillämpning diskuterats. Ett resultat av dessa dialoger är att vissa återrapporteringskrav ändrats eller tagits bort. Därtill framförs att målformuleringarna är en återkommande fråga i mål- och resultatdialogen.

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 9 603 000 kronor.

Motionerna

I motionerna 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del föreslås att anslaget skall minskas med 3 miljoner kronor. Den minskning som föreslås föranleds av att man vill avskaffa filmcensur för vuxna.

I motion 2002/03:Kr367 (kd) yrkande 4 kommenteras regeringens redovisning i budgetpropositionen, angående de mål- och resultatdialoger som genomförts med Biografbyrån. Motionärerna anmärker på att det inte finns nå-

gon beskrivning av vad mål- och resultatdialogerna har innehållit eller vilka resultat de utmynnat i. Motionärerna menar att regeringen inte nöjaktigt hörsammat vad utskottet tidigare anfört och framför att de därför förväntar sig en mera grundlig redogörelse inom kort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser, vilket även tidigare anförts (bet. 2001/02:KrU1, s.106), att det inte är möjligt att minska Biografbyråns tillsynsverksamhet innan filmcensuren har avskaffats. Utskottet finner inga skäl för att avskaffa filmcensur för vuxna och avstyrker därmed motionerna 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till *medelstilldelning* för år 2003.

I likhet med motionärerna bakom motion 2002/03:Kr367 (kd) yrkande 4 vill utskottet kommentera regeringens redovisning i budgetpropositionen, angående de *mål- och resultatdialoger* som genomförts med Biografbyrån.

Utskottet har tidigare framhållit (senast i bet. 2001/02:KrU1, s. 106) att en meningsfull mål- och resultatdialog måste kunna ha sin utgångspunkt i mål som på olika sätt går att följa upp. Utskottet har tidigare anmält sitt intresse för en redovisning av regeringens dialog med Biografbyrån om målformuleringarna och deras tillämpning. Utskottet hade nämligen uppmärksammat att Biografbyrån i sin årsredovisning anfört att det är omöjligt att finna belägg för att tillsynsorganisationen motverkar olaga våldsskildringar på videomarknaden.

Utskottet anser att den redovisning som nu givits är fåordig och skulle inför kommande redovisningar välkomna en bedömning av möjligheterna att följa upp de fastställda målen och en mera utförlig angivelse av vilka konkreta resultat mål- och resultatdialogerna utmynnat i, då sådana resultat finns att redovisa.

Utskottet har nu inhämtat information angående förändrade återrapporteringskrav mellan åren 2000 och 2001, angivna i regleringsbrev, för Biografbyråns vidkommande. Härav framgår att mål- och resultatdialogerna mellan regeringen och Biografbyrån resulterat i, vad gäller återrapporteringskraven, att två av fyra återrapporteringskrav strukits inom verksamhetsgrenen *ytranden i åtalsärenden*, nämligen styckkostnaden för verksamheten och handläggningstiden för dessa ärenden. Vidare har det tillkommit ett återrapporteringskrav inom verksamhetsgrenen *granskning av filmer och videogram*, nämligen att handläggningstiden för de film- och videogramärenden som genomgått granskning skall redovisas. Slutligen har det inom verksamhetsgrenen *tillsyn* gjorts en justering i ett av återrapporteringskraven. I stället för att redovisa antalet kontrollerade biografvisningar och antalet filmer som inte genomgått föreskriven granskning, skall Biografbyrån redovisa antalet kontrollerade biografvisningar och resultatet av detta.

Någon ytterligare åtgärd från utskottets sida i denna fråga anses inte aktuell i nuläget, varför motion 2002/03:Kr367 (kd) yrkande 4 avstyrks.

3.1.2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland (27:2)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för de kostnader Teracom AB har för rundradiosändningar i Storstockholmsområdet av finländska TV-program, de kostnader Sveriges Television AB har för tillhandahållande och överföring av en svensk programkanal till Finland, de kostnader Comhem AB har för tillhandahållande av den finländska programkanalen till kabelnät på ett antal orter i Sverige samt Sverigefinska Riksförbundets kostnader i samband med utsändning av den finländska programkanalen i Sverige. De sistnämnda kostnaderna baserar sig på överenskommelser mellan riksförbundet och förhandlingsorganisationen Copyswede som företräder vissa rättighetshavarorganisationer. Det svenskfinska televisionsutbytet bedrivs enligt en princip om ömsesidighet. Finland ansvarar för kostnaderna för utsändningen av en svensk programkanal i Finland och för överföringen av en finsk programkanal till Sverige. På motsvarande sätt ansvarar Sverige för kostnaderna för utsändningen av en finsk programkanal i Sverige och för överföringen av en svensk programkanal till Finland.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 19 816 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning.

3.1.3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediesamarbete (27:3)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för svensk medverkan i samarbetsorganet Audiovisuella Eureka och Europeiska Audiovisuella Observatoriet. Audiovisuella Eureka är ett europeiskt samarbetsorgan som initierar olika projekt m.m. i syfte att stärka den europeiska audiovisuella industrins konkurrenskraft och att underlätta samarbete mellan EU-länder och de deltagande länder som inte är medlemmar i EU. Europeiska Audiovisuella Observatoriet är ett forsknings- och statistikinstitut som samlar in och distribuerar information om den europeiska film-, TV- och videoindustrin. Observatoriet driver dessutom ett utvecklingsarbete i syfte att skapa jämförbar europeisk statistik på det audiovisuella området.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2003 anvisas 821 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning.

3.1.4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen (27:4)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för stöd till Nordiskt informationscenter för medie- och kommunikationsforskning (Nordicom) vid Göteborgs universitet för information om forskningsresultat och utarbetande av mediestatistik m.m.

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för 2003 skall uppgå till 1 662 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstilldelning.

3.3 Radio- och TV-frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör godkänna regeringens förslag om

- medelsberäkning för år 2003 för Sveriges Television AB, Sveriges Radio AB och Sveriges Utbildningsradio AB,
- medelstilldelning för år 2003 avseende Granskningsnämnden för radio och TV,
- bemyndigande för regeringen att besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskott på distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution och
- överföring av medel till distributionskontot från rundradiokontot och överföring av medel från distributionskontot till Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden anta regeringens förslag till ändring i lagen om TV-avgift med viss redaktionell ändring som framgår av utskottets förslag till riksdagsbeslut (förslagspunkt 45), *jämför reservation 27 (m, fp)*.

Bakgrund

Våren 2001 beslutade riksdagen att godkänna regeringens förslag till villkor och riktlinjer för en ny sändningstillståndsperiod för Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR). Tillståndsperioden avser tiden den 1 januari 2002 t.o.m. den 31 december 2005 (prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268).

Efter beslut av riksdagen våren 1997 (prop. 1996/97:67, yttr. 1996/97:KrU4y, bet. 1996/97:KU17, rskr. 1996/97:178) meddelade regeringen de första tillstånden till TV-sändningar med digital teknik i juni 1998. Sändning-

arna kom i gång successivt under år 1999 och början av år 2000. Övergången till digital marksänd television medför särskilda krav på televisionen i allmänhetens tjänst. För att utjämna kostnaderna över tiden för SVT och UR under en övergångsperiod har ett särskilt distributionskonto inrättats för kostnader för TV-distribution.

3.3.1 Medelsberäkning för år 2003

Propositionen

För år 2003 föreslås att de tre public service-företagen skall tilldelas 5 885,4 miljoner kronor från rundradiokontot. I enlighet med riksdagens beslut våren 2001 har medlen från rundradiokontot till programföretagen räknats upp med 2 % i förhållande till år 2002. Den s.k. fördelningsnyckeln bör, menar regeringen, bibehållas oförändrad, vilket innebär att av de samlade medlen för år 2003 fördelas 3 397,6 miljoner kronor (57,73 %) till SVT, 2 208,2 miljoner kronor (37,52 %) till SR och 279,6 miljoner kronor (4,75 %) till UR.

Av den samlade medelstilldelningen till SR, SVT och UR för år 2003 utgör 300 miljoner kronor reformmedel.

Regeringens förslag rörande de medel som föreslås utgå till SVT och UR från distributionskontot för att finansiera kostnaderna för TV-distribution redovisas nedan under avsnitt 3.3.2 *Distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution*.

En förutsättning för att den årliga prisuppräknningen skall betalas fullt ut är enligt riksdagens beslut våren 2001 att TV-avgiftsskolket minskas med 25 miljoner kronor per år. Om skolket minskar med ett lägre belopp skall prisuppräknningen reduceras med skillnaden mellan 25 miljoner kronor och detta belopp. En eventuell justering görs när avgiftsintäkterna för år 2003 är kända.

Vidare anför regeringen att Granskningsnämnden för radio och TV enligt riksdagens beslut delvis skall finansieras över statsbudgeten och delvis med medel som anvisas från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida. Regeringens förslag till *medelstilldelning till Granskningsnämnden* lämnas under utgiftsområde 1 anslaget 27:5 Granskningsnämnden för radio och TV.

Regeringen föreslår att 6 215 000 kronor skall anvisas från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida. (I propositionen anges felaktigt 6 215 000 miljoner kronor.) Nämndens totala anslag för år 2003 föreslås uppgå till 9 139 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har då det gäller *medelsberäkningen* inte något att erinra mot förslagen i propositionen. Utskottet föreslår att riksdagen skall godkänna vad regeringen föreslår om medelsberäkning för år 2003 för SR (inkl. Radio Sweden), SVT (inkl. Dövas TV) och UR.

Utskottet tillstyrker också regeringens förslag att riksdagen skall godkänna *medelstilldelningen* för år 2003 från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida *avseende Granskningsnämnden för radio och TV*.

3.3.2 Distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution

Inledning

Riksdagen har beslutat att ett särskilt distributionskonto för finansiering av kostnader för TV-distribution skall inrättas (prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268). Bakgrunden är att distributionskostnaderna för televisionen i allmänhetens tjänst under kommande tillståndsperiod kommer att vara höga på grund av att distributionen sker parallellt med både äldre analog och ny digital sändningsteknik. Till distributionskontot förs medel från rundradiokontot som på sikt motsvarar kostnaderna för SVT:s och UR:s analoga distribution. Från distributionskontot förs medel till programföretagen som motsvarar kostnaderna för TV-distribution via både analoga och digitala marksändningar för SVT och UR. Det successivt ökande underskott på distributionskontot som uppkommer under uppbyggnadsskedet täcks genom lån i Riksgäldskontoret. När TV-sändningarna i det analoga marknätet upphör skall betalningarna från rundradiokontot till distributionskontot fortsätta till dess att underskottet är återbetalt.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen skall *bemyndiga regeringen* att för budgetåret 2003 *besluta om lån i Riksgäldskontoret* för att finansiera underskottet på distributionskontot intill ett belopp av 724 miljoner kronor. Regeringen bedömer nämligen att det ackumulerade underskottet för år 2003 kommer att uppgå till högst detta belopp.

Regeringen föreslår vidare att 163,2 miljoner kronor skall föras *från rundradiokontot till distributionskontot* för år 2003. Slutligen föreslås för år 2003 att SVT skall anvisas 502,3 miljoner kronor och UR 20,9 miljoner kronor från distributionskontot för distributionskostnader.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att riksdagen skall *bemyndiga regeringen* att för år 2003 *besluta om lån i Riksgäldskontoret* för att täcka underskott på distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution intill ett belopp av 724 miljoner kronor.

Vidare tillstyrker utskottet att för år 2003 163,2 miljoner kronor skall föras *från rundradiokontot till distributionskontot* samt att SVT skall anvisas 502,3 miljoner kronor och UR 20,9 miljoner kronor från distributionskontot för distributionskostnader.

3.3.3 TV-avgiften och rundradiokontot

Propositionen

I proposition 2000/01:94 Radio och TV i allmänhetens tjänst 2002–2005 angav regeringen att den räknar med att TV-avgiften kommer att behöva

höjas även under de kommande åren för att rundradiokontot skall komma i balans under tillståndperioden. I budgetpropositionen föreslår regeringen att TV-avgiften skall höjas med 72 kronor till 1 812 kronor per helår fr.o.m. den 1 januari 2003.

Motionerna

I två motioner, 2002/03:Kr338 (m) yrkande 18 och 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 30 avvisas förslaget om höjning av TV-avgiften.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets bedömning är det angeläget att rundradiokontot är i balans under tillståndperioden. För att uppnå denna balans är det nödvändigt att förstärka rundradiokontot genom den föreslagna avgiftshöjningen. Utskottet tillstyrker därför att en höjning i enlighet med regeringens förslag träder i kraft den 1 januari 2003. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till *ändringar i lagen (1989:41) om TV-avgift* med viss redaktionell ändring. Utskottets ändringsförslag är av formell natur och framgår av utskottets förslag till riksdagsbeslut (förslagspunkt 45). Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*. Motionerna 2002/03:Kr338 (m) yrkande 18 och 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 30 avstyrks.

4 Ungdomspolitik (politikområde 29)

4.1 Anslagen inom ungdomspolitiken (29:1–29:2)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget 29:1 Ungdomsstyrelsen.

Riksdagen bör dessutom med bifall till ett motionsförslag och med delvis bifall till ett annat motionsförslag och till regeringens förslag under anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet anvisa 87 889 000 kronor, en minskning i förhållande till regeringens förslag med 2 500 000 kronor.

4.1.1 Ungdomsstyrelsen (29:1)

Inledning

Hösten 1999 behandlade riksdagen proposition 1998/99:115 På ungdomars villkor – ungdomspolitik för demokrati, rättvisa och framtidstro (bet. 1999/2000:KrU4, rskr. 199/2000:53).

Riksdagen godkände tre nya mål för en generell och sektorsövergripande ungdomspolitik:

- Ungdomar skall ha goda förutsättningar att leva ett självständigt liv.

- Ungdomar skall ha verklig möjlighet till inflytande och delaktighet.
- Ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande skall tas till vara som en resurs.

Ungdomsstyrelsen skall verka för att målen för den nationella ungdomspolitikens uppfylls. Regeringen utformar de övergripande målen för Ungdomsstyrelsens verksamhet. Regeringen har med utgångspunkt i de tre målen beslutat om 41 delmål för ungdomspolitik, vilka fungerar som en utgångspunkt för uppföljning och analys av den samlade ungdomspolitik. En rapport avlämnas varje år till regeringen av Ungdomsstyrelsen, som skall göra en mera fördjupad analys vart fjärde år, första gången våren 2004. Riksdagen får således tillfälle att i samband med budgetpropositionen för år 2005 ta del av regeringens bedömning av utvecklingen och av eventuella behov av ändringar i den förda politiken. Ungdomsstyrelsen har vidare till uppdrag att ta fram goda exempel för att illustrera olika former av konkret verksamhet som bidrar till att ungdomspolitikens mål uppnås.

Propositionen

Regeringen bedömer att Ungdomsstyrelsen lyckats förankra och genomföra en samlad uppföljning av ungdomspolitik. Vidare har myndigheten påbörjat en uppföljning av den sektorsövergripande kommunala ungdomspolitik. Regeringen anser att Ungdomsstyrelsen har god förmåga att genomföra de uppdrag som givits av regeringen.

Regeringen redovisar vidare sin bedömning av resultaten av den förda nationella ungdomspolitik (prop. s. 116–120).

Resursförstärkningar har tillförts under tidigare år, vilka har använts för att bygga upp ett system för uppföljningen av den nationella och den kommunala ungdomspolitik. Regeringen föreslår att ett oförändrat anslag skall anvisas för år 2003. Dock har en besparing om 128 000 kronor gjorts som ett led i de generella åtgärderna för att begränsa statlig konsumtion. Anslaget föreslås uppgå till 18 171 000 kronor.

Motion

I motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 19 hemställs att anslaget skall minskas med 16 miljoner kronor som en följd av att det i motionen också föreslås en neddragning av de statsbidrag till ungdomsorganisationerna som Ungdomsstyrelsen har att hantera.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har även tidigare år haft att ta ställning till ett motionsyrkande om minskning av anslaget motsvarande det nu aktuella. Utskottet anser liksom vid tidigare tillfällen att det är viktigt att Ungdomsstyrelsen har möjligheter att genomföra sina ökade uppgifter, bl.a. att verka för att målen för ungdomspolitik uppnås samt att följa upp och analysera den förda ungdomspolitik på både det statliga och det kommunala området. Det är också viktigt att

Ungdomsstyrelsen kan stödja kommunerna i deras arbete inom ungdomsområdet. Utskottet anser att riksdagen bör avslå motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 19.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget.

4.1.2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet (29:2)

Inledning

Anslaget disponeras av Ungdomsstyrelsen för statsbidrag till ungdomsorganisationer enligt förordningen (1994:641) om statsbidrag till ungdomsorganisationer samt för stöd till nationell och internationell ungdomsverksamhet.

I enlighet med riksdagens tidigare beslut skall 20 % av överskottet från AB Svenska Spels värdeautomatspel tillföras Ungdomsstyrelsen för fördelning till ungdomsorganisationer. Regeringen redovisar (prop. s. 116) att Ungdomsstyrelsen på detta sätt kommer att få omkring 86 miljoner kronor under år 2002.

Vid föregående riksmöte godkände riksdagen att det nuvarande grundbidraget skall ersättas med ett nytt (prop. 2001/02:1, bet. 2001/02:KrU1, rskr. 2001/02:74). Det nuvarande särskilda bidraget behålls. Regeringen har därefter beslutat om en ny bidragsförordning (2001:1060). De nya bidragsreglerna skall ligga till grund för Ungdomsstyrelsens beslut under år 2003 om statsbidrag för bidragsåret 2004.

EU:s samarbete på ungdomsområdet regleras i Amsterdamfördraget (artikel 149). Av fördragsartikeln framgår att målen för gemenskapens insatser bl.a. skall vara att främja rörligheten för studerande och lärare samt att främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte.

Ett nytt sjuårigt ungdomsprogram, Ungdom, påbörjades under år 2000 och sträcker sig fram t.o.m. december 2006. Programmet omfattar delprogrammen Ungdom för Europa (ungdomsutbyte), Europeisk volontärtjänst, Ungdomsinitiativ, Programsamverkan och Stödaktiviteter.

En vitbok om ungdomspolitik överlämnades till rådet i november 2001. I boken föreslås att inflytande och delaktighet, information, volontärarbete och bättre kunskap om unga skall prioriteras. Speciella hänsyn till ungas behov bör tas och ett sektorsövergripande arbetssätt bör introduceras inom områdena utbildning, livslångt lärande, rörlighet, arbetsmarknad och social integration, rasism och främlingsfientlighet samt självständighetsfrågor.

Propositionen

Regeringen påminner om att anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. tidigare har minskats med 4 miljoner kronor som förts över till anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler. Dessa medel har disponerats av Ungdomsstyrelsen, som fördelat dem mellan sam-

lingslokalorganisationer för utredningsarbete och informationsinsatser avseende ungdomars utnyttjande av samlingslokaler för olika verksamheter.

Regeringen föreslår nu att anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. skall förstärkas med 1,5 miljoner kronor som förs över från anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler. Medlen skall kunna användas för insatser som rör ungdomars behov av mötesplatser, liksom för förstärkningar av utvecklingsinsatser gentemot kommunerna m.m. (Samtidigt föreslås under anslaget 30:2 att några särskilda medel inte längre skall avsättas för fördelning av Ungdomsstyrelsen till samlingslokalorganisationer.)

Regeringen föreslår att anslaget skall föras upp med 90 389 000 kronor för år 2003.

Regeringen anför i budgetpropositionen att Sverige i EU-samarbetet prioriterar de områden som tas upp i kommissionens ovan nämnda vitbok. Vidare anser regeringen att det är av särskilt intresse att främja det sektorsövergripande arbetssättet inom ungdomspolitiken och betonar även vikten av att jämställdhetsaspekten särskilt beaktas inom europeisk ungdomspolitik.

Motioner

I motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 20 föreslås att riksdagen skall anvisa ett med 74 miljoner kronor minskat anslag. Motionärerna anser att en omprövning av bidraget är nödvändig då de flesta ungdomsorganisationer har fått minskat medlemsantal, medan ungdomsaktiviteter som inte får bidrag drar till sig nya grupper av ungdomar.

Enligt motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) yrkande 6 i denna del bör regeringens förslag om överföring av 1,5 miljoner kronor från anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler till anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. inte genomföras. Dessutom föreslår motionärerna att anslaget skall minskas med ytterligare 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag, dvs. minskas med sammanlagt 2,5 miljoner kronor. Motionärerna anser att ökade medel för ungdomspolitisk utveckling m.m. i stället bör kunna skapas genom omfördelning mellan anslagsposter inom anslaget 29:2. Riksdagen bör således anvisa 87 889 000 kronor under det nu aktuella anslaget 29:2.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att bidraget till ungdomsorganisationerna är en viktig del av ungdomspolitiken, då det är ett stöd till ungdomars eget engagemang och möjligheter till inflytande. Utskottet anser därför att anslaget inte bör minskas med 74 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag, vilket föreslås i motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 20. Yrkandet därom avstyrks.

Utskottet anser vidare, i likhet med motionärerna bakom motion 2002/03:Fi230 (s), att 2,5 miljoner kronor bör föras över till anslaget 30:2 och att det nu aktuella anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ung-

domsverksamhet m.m. skall minskas med samma belopp och uppgå till 87 389 000 kronor. Riksdagen bör således vid medelsanvisningen bifalla motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) yrkande 6 i denna del. (Frågan om särskilt avsätta medel till Ungdomsstyrelsens disposition för samlingslokalernas utredningsverksamhet och information om ungdomars samlingslokalutnyttjande behandlar utskottet i det följande under anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler.)

4.2 Övrigt inom ungdomspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om ett nytt anslag benämnt KUL-miljoner.

4.1.3 KUL-miljoner

Motionerna

I motionerna 2001/02:Kr17 (c) yrkande 2, 2002/03:Kr336 (c) yrkande 7 och 2002/03:Kr337 (c) i denna del återkommer Centerpartiet med ett förslag om att ett särskilt anslag skall inrättas för stöd till ungdomars kultur. Motionärerna föreslår att anslaget skall benämnas KUL-miljoner och föras upp med 100 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet behandlade ett motsvarande yrkande om införande av ett nytt anslag vid föregående riksmöte (bet. 2001/02:KrU1 s. 117). Utskottet anförde där bl.a. att barn och ungdomar självfallet omfattas av det kulturpolitiska målet om allas delaktighet i kulturen och att de allt sedan år 1996 är prioriterade inom kulturpolitiken och bör få del av de bidrag som lämnas under kulturanslagen. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna 2001/02:Kr17 (c) yrkande 2, 2002/03:Kr336 (c) yrkande 7 och 2002/03:Kr337 (c) i denna del.

5 Folkrörelsepolitik (politikområde 30)

5.1 Anslagen till folkrörelsepolitiken (30:1–30:4)

Utskottets förslag i korthet

Utskottet bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

30:1 Stöd till idrotten,

30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet samt

30:4 Stöd till friluftorganisationer.

Riksdagen bör med bifall till ett motionsförslag och med delvis bifall till andra motionsförslag under anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler anvisa 29 miljoner kronor under anslaget, en ökning i förhållande till regeringens förslag med 2,5 miljoner kronor. Motionsförslag om minskat anslag bör därmed avslås.

Vidare bör riksdagen med bifall till ett motionsyrkande tillkännage för regeringen att 4 miljoner kronor av anslaget 30:2 skall disponeras av Ungdomsstyrelsen för viss information m.m. om ungdomars nyttjande av samlingslokaler.

Riksdagen bör vidare godkänna att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma år 2003 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på högst 160 miljoner kronor.

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- tilläggsdirektiv till Samlingslokalutredningen, *jämför reservation 28 (c)*,
- samlingslokalernas betydelse för jämlikheten i kulturlivet, *jämför reservation 29 (kd, c)* och
- nya organisationer som bedriver friluftsverksamhet.

5.1.1 Stöd till idrotten (30:1)

Inledning

Från anslaget utgår bidrag till Sveriges Riksidrottsförbund (RF) för den verksamhet som bedrivs av förbundet och till förbundet anslutna organisationer.

De övergripande syftena med statsbidraget är att stödja verksamhet som

- bidrar till att utveckla barns och ungdomars intresse och benägenhet för motion och idrott samt deras möjligheter att utöva inflytande över och ta ansvar för sitt idrottande,
- gör det möjligt för alla människor att utöva idrott och motion,
- syftar till att ge kvinnor och män lika förutsättningar att delta i idrottsverksamhet,
- främjar integration och god etik,
- bidrar till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främja en god hälsa hos alla människor (prop. 1998/99:107, bet. 1999/2000:KrU3, rskr. 1999/2000:52).

Vid AB Svenska Spels bolagsstämma år 2002 fattades beslut om ett bidrag till idrotten på 60 miljoner kronor. Vid samma tillfälle fattades dessutom beslut om att ca 363 miljoner kronor av överskottet från det värdeautomatspel som AB Svenska Spel har koncession på att driva skall betalas ut för idrottsrörelsens lokala barn- och ungdomsverksamhet via Riksidrottsförbundet. Sistnämnda siffra baserades på överskottet från värdeautomatspelen år 2001.

Propositionen

Anslaget för år 2003 föreslås av regeringen anvisas 455 240 000 kronor.

Regeringen anser att överskottet från AB Svenska Spels värdeautomater har givit föreningarna förbättrade möjligheter att utveckla barn- och ungdomsverksamheten, genomföra ökade satsningar på ledarutbildning samt öka stödet till lokala föreningsägda anläggningar för barn- och ungdomsidrott. Regeringens avser att ytterligare stärka idrottens barn- och ungdomsverksamhet genom att låta en större del av AB Svenska Spels överskott komma idrottsrörelsen tillgodo.

Regeringen föreslår således att riksdagen godkänner att regeringen på *AB Svenska Spels* bolagsstämma år 2003 verkar för att bolagsstämman beslutar om stöd till idrotten i form av ett bidrag på högst 160 miljoner kronor.

I propositionen uttalas att en förutsättning för de extra 100 miljoner kronorna i förhållande till år 2002, som föreslås gå till idrottens barn- och ungdomsverksamhet, är att idrottsrörelsen tar på sig att öppna dörrarna för fler, hålla tillbaka avgifterna, satsa mer på flickidrotten, delta i kampen mot droger och intensifiera samarbetet med skolorna.

Motionerna

Motionärerna bakom motionerna 2002/03:Kr266 (fp) yrkande 17, 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del föreslår en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Ökningen skall enligt motionärerna möjliggöra föreslagna satsningar vad gäller dopningsbekämpning, idrottsforskning m.m.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att förorda en medelsanvisning som överstiger den som regeringen har föreslagit. Utskottet föreslår därför att riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr266 (fp) yrkande 17, 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 33 i denna del och 2002/03:Fi232 (fp) yrkande 18 i denna del samt beslutar att anvisa medel under *anslaget* i enlighet med regeringens förslag. Utskottet vill i sammanhanget påminna om det betydande belopp av överskottet från värdeautomatspel som AB Svenska Spel tillför idrottsrörelsen utanför anslaget Stöd till idrotten och som ökat väsentligt de senaste åren.

Utskottet anser i likhet med regeringen att en del av överskottet från AB Svenska Spels verksamhet skall lämnas som ett samlat bidrag till idrotten även för budgetåret 2003. Riksdagen bör därför enligt utskottets mening godkänna att regeringen på *AB Svenska Spels* bolagsstämma år 2003 verkar för att bolagsstämman beslutar om ett stöd till idrotten i form av ett bidrag på 160 miljoner kronor.

5.1.2 Bidrag till allmänna samlingslokaler (30:2)

Inledning

Bidrag till allmänna samlingslokaler lämnas för köp, ny- eller ombyggnad, standardhöjande reparationer eller för handikappanpassning som utförs utan samband med andra bidragsberättigande åtgärder.

Inom anslaget avsätts dessutom medel till samlingslokalorganisationerna Folkets Hus och Parker, Våra Gårdar och Bygdegårdarnas Riksförbund.

I propositionen uppges att regeringen har tillkallat en särskild utredare för att undersöka och analysera frågor rörande allmänna samlingslokaler. I utredarens uppdrag ingår bl.a. att undersöka effekterna av statsbidraget och i vilken utsträckning målen för bidraget uppnås.

Propositionen

För år 2002 har, av anslagets 29 miljoner kronor, 4 miljoner kronor gått till samlingslokalorganisationerna Folkets Hus och Parker, Våra Gårdar och Bygdegårdarnas Riksförbund för informationsinsatser och utredningsarbete som avser ungdomars nyttjande av samlingslokaler. Regeringen föreslår nu att särskilda ungdomsinsatser inte skall finansieras från detta anslag och att anslaget därför skall minskas med 2,5 miljoner kronor. Stöd kommer dock enligt regeringen även fortsättningsvis att utgå till samlingslokalorganisationerna från anslaget.

Av indragningen på 2,5 miljoner kronor skall enligt regeringens förslag 1 miljon kronor föras över till utgiftsområde 1, anslaget 46:1 Allmänna val, och 1,5 miljoner kronor föras över till anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet, inom utgiftsområde 17, för insatser inom ungdomspolitik, bl.a. insatser som kan röra ungdomars behov av mötesplatser.

Regeringen föreslår att riksdagen under *anslaget* anvisar 26 500 000 kronor.

Motionerna

Motionärerna bakom motionerna 2002/03:Kr262 (c) yrkande 1 och 2002/03:Kr337 (c) i denna del föreslår att samhället bör stödja upprustning och standardhöjningar av allmänna samlingslokaler med ytterligare 40 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Under anslaget bör enligt motionärerna bakom motion 2002/03:Kr210 (c) medel avsättas för att de hörselskadades problem skall uppmärksammas och åtgärdas (yrkande 2).

I motionerna 2002/03:Kr366 (kd) yrkande 7, 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del och 2002/03:N307 (kd) yrkande 9 föreslår motionärerna en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna framhåller att lokalerna har en avgörande betydelse för ett levande kulturliv och att bidragen är väsentliga inte minst ur ett lokalt och regionalt utvecklingsperspektiv och för att göra lokaler tillgängliga för funktionshind-

rade. Vidare framhålls att samlingslokalerna ofta är den enda samlingspunkten för barn- och ungdomsarbete.

Motionärerna bakom motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) påtar att regeringens förslag innebär att medel skall flyttas från anslaget Bidrag till allmänna samlingslokaler till anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet. Regeringens motiv är att stödja ungas behov av mötesplatser. Motionärerna anser att medel för ungdomspolitisk utveckling bör kunna gå att skapa utan en sådan omfördelning mellan anslagen. Den bör i stället kunna åstadkommas genom en omfördelning mellan anslagsposterna inom ungdomsanslaget (29:2). Motionärerna föreslår mot denna bakgrund att stödet till samlingslokalerna skall ökas med 2,5 miljoner kronor utöver regeringens förslag och att, i likhet med år 2002, Ungdomsstyrelsen skall disponera 4 miljoner kronor av anslaget Bidrag till allmänna samlingslokaler för stöd till samlingslokalorganisationerna för informationsinsatser och utredningsarbete som avser ungdomars nyttjande av samlingslokaler (yrkandena 6 i denna del och 7).

Motionärerna bakom motionerna 2002/03:Kr330 (s) och 2002/03:Kr363 (s) anför att bidraget till de allmänna samlingslokalerna är alltför lågt i förhållande till de behov som finns. Tillgången till samlingslokal är enligt motionärerna en förutsättning för det livslånga lärandet, för ett brett och mångsidigt kulturliv samt för sammanhållningen och utvecklingen av den egna bygdens framtidsmöjligheter.

Enligt motionärerna bakom motion 2002/03:Kr338 (m) bör anslaget avskaffas. Motionärerna anser det vara en regional och kommunal uppgift att tillgodose behovet av samlingslokaler. Bidraget till handikappanpassning av lokalerna bör enligt motionärerna anslås från ett annat utgiftsområde (yrkande 21).

I motion 2002/03:Kr262 (c) hemställer motionärerna att *Samlingslokalutredningen* skall erhålla *tilläggsdirektiv* om att också belysa samlingslokalernas betydelse för kulturen. Motionärerna påtar att stor konst kan presenteras också i litet format och att det är nyckeln till att alla människor i sin egen närmiljö skall kunna möta kulturens mångfald (yrkande 2).

I motion 2001/02:Kr16 (kd) – väckt med anledning av regeringens resultatredovisning i skrivelse 2001/02:176 Kultur och delaktighet – föreslår motionärerna att regeringen skall återkomma med en redovisning av sin syn på *samlingslokalernas betydelse för jämlikheten i kulturlivet* (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med flertalet motionärer att de allmänna samlingslokalerna är av stor betydelse för en rad olika organisationer och är en viktig grundpelare för det demokratiska samhället. Samlingslokaler i hela landet bidrar till att stärka den lokala identiteten, gemenskapen och demokratin. För att vidmakthålla dessa viktiga värden bör enligt utskottets uppfattning anslaget inte minskas som regeringen föreslagit utan stanna på den nivå som gäller

för år 2002, nämligen 29 miljoner kronor. Riksdagen bör därför bifalla motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) yrkande 6 i denna del, delvis bifalla motionerna 2002/03:Kr262 (c) yrkande 1, 2002/03:Kr330 (s), 2002/03:Kr337 (c) i denna del, 2002/03:Kr363 (s), 2002/03:Kr366 (kd) yrkande 7, 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 8 i denna del, och 2002/03:N307 (kd) yrkande 9, samt avslå motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 21 och regeringens förslag att minska anslaget.

Utskottet anser vidare att riksdagen i samband med medelsanvisningen som sin mening bör tillkännage för regeringen att Ungdomsstyrelsen skall disponera 4 miljoner kronor under anslaget. Dessa medel skall på samma sätt som under år 2002 användas för bidrag till samlingslokalorganisationerna för informationsinsatser och utredningsarbete som avser ungdomars nyttjande av samlingslokaler för olika verksamheter. Riksdagen bör således bifalla motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) yrkande 7.

Beträffande yrkandet i motion 2002/03:Kr210 (c) om bl.a. avsättande av medel till åtgärder för de hörselskadade i allmänna samlingslokaler anser utskottet att det får ankomma på Boverket att pröva och mot varandra väga ansökningar om bidrag till de olika ändamål som kan finansieras inom anslaget, däribland handikappanpassning. Utskottet avstyrker därmed motion 2002/03:Kr210 (c) yrkande 2.

Som angetts ovan har regeringen tillkallat en särskild utredare för att undersöka och analysera frågor rörande allmänna samlingslokaler. Utskottet finner inte skäl att ge utredaren *tilläggsdirektiv* i enlighet med motionärernas hemställan i motion 2002/03:Kr262 (c). Utskottet förutsätter att frågan om samlingslokalernas betydelse för kulturen på något sätt kommer att belysas i utredningsarbetet. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2002/03:Kr262 (c) yrkande 2.

Utskottet finner inte skäl att bifalla motionsyrkandet om en redovisning av regeringens syn på *samlingslokalernas betydelse för jämlikheten i kulturlivet*. Utskottet förutsätter att arbetet med att utveckla resultatredovisningen till riksdagen även kommer att avse folkrörelsepolitiken och att det då också blir en fördjupad analys av de allmänna samlingslokalernas betydelse. Utskottet avstyrker således motion 2001/02:Kr16 (kd) yrkande 4.

5.1.3 Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet (30:3)

Inledning

Bidraget skall användas till kostnader för kvinnoorganisationernas centrala verksamhet.

Statsbidraget syftar till att stärka kvinnornas ställning i samhället i syfte att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män.

En särskild utredare som har sett över statsbidraget till kvinnoorganisationer överlämnade år 2000 betänkandet Statligt stöd till kvinnoorganisationer och jämställdhet (SOU 2000:18). Betänkandet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

År 2002 tillfördes anslaget ett engångsbelopp om 1,5 miljoner kronor. Beloppet har använts för bidrag till s.k. paraplyorganisationer för kvinnoorganisationer.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen under *anslaget* anvisar 3 432 000 kronor.

Motionen

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr338 (m) anser att den största delen av stödet till kvinnoorganisationerna bör flyttas till utgiftsområde 14. Anslaget bör därmed minska med 2,5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 22).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att stödet till kvinnoorganisationerna fyller en viktig funktion för att upprätthålla och vidareutveckla kvinnors position i det svenska samhället. Utskottet finner inte skäl att ändra regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker därmed motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 22.

5.1.4 Stöd till friluftorganisationer (30:4)

Inledning

Under anslaget anvisas medel för att ge bidrag till friluftorganisationer.

Regeringen har i sin skrivelse En samlad naturvårdspolitik (skr. 2001/02:173) angett att Naturvårdsverket har ett generellt ansvar för att se till att förutsättningar för friluftsliv bevaras och utvecklas. Detta står sedan årsskiftet 2001/02 också inskrivet i verkets instruktion. Friluftsliv berör dock många myndigheter och organisationer vid sidan av Naturvårdsverket. Regeringen avser att vid Naturvårdsverket inrätta ett Friluftsråd som fr.o.m. 2003 kan fungera som forum för de myndigheter, organisationer, forskare m.fl. som på olika sätt har beröring med friluftslivet och dess förutsättningar, t.ex. inom områden som folkhälsa, utbildning och skola, forskning och kulturmiljö.

Regeringen avser att ge Naturvårdsverket i uppdrag att fr.o.m. år 2003 bereda frågor om fördelning av medel från anslaget 30:4 Stöd till Friluftorganisationer. Regeringen avser att ge Friluftsrådet mandat att fatta beslut om denna medelsfördelning.

Propositionen

Regeringen föreslår att *anslaget* för år 2003 anvisas 15 miljoner kronor.

Motionen

Motionärerna bakom motion 2002/03:Kr368 (kd) anför att det måste finnas en *öppenhet* för att i anslaget innefatta *nya organisationer som bedriver friluftsverksamhet*, t.ex. scoutrörelserna (yrkande 11).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning beträffande stödets storlek och tillstyrker i enlighet härmed regeringens förslag till *medelsanvisning*.

Beträffande motionsyrkandet om en *öppenhet för nya organisationer som bedriver friluftsverksamhet* anser utskottet att det får ankomma på Friluftsrådet att pröva och mot varandra väga ansökningar från friluftorganisationer som kan finansieras inom anslaget. Utskottet avstyrker därmed motion 2002/03:Kr368 (kd) yrkande 11.

Utskottet kan tillägga att Svenska Scoutförbundet erhåller medel över anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet. Medlen fördelas dels till riksorganisationen, dels till enskilda föreningar i kommunerna. För år 2002 erhöll förbundet drygt 4,5 miljoner kronor. Scoutförbundet var den organisation som år 2002 erhöll det högsta grundbidraget, vilket är baserat på antalet medlemmar, lokalavdelningar och sammankomster.

6 Utbildningspolitik under utgiftsområde 17 (politikområde 25)

6.1 Anslagen inom folkbildningspolitiken (25:1–25:3)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör med avslag på motionsyrkanden bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslagen

25:1 Bidrag till folkbildningen,

25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen och

25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning.

Riksdagen bör besluta om bemyndigande för regeringen att, i fråga om anslaget 25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen, besluta om stöd för funktionshindrade vid folkhögskolor.

6.1.1 Bidrag till folkbildningen (25:1)

Inledning

Regeringen redovisar under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning sin syn på vuxenutbildningens och folkbildningens verksamhet och utveckling (prop. 2002/03:1, volym 8). Förslaget om medelsanvisning under anslaget återfinns under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

En statlig utvärdering av folkbildningen har tillsatts av regeringen (dir. 2001:74). Uppdraget skall redovisas senast den 15 mars 2004.

Propositionen

I syfte att bredda regeringens beslutsunderlag inför en kommande folkbildningsproposition har regeringen ställt 2,5 miljoner kronor till Folkbildningsrådets disposition för åren 2002–2004. Syftet är att aktörer inom folkbildningen skall kunna utarbeta ett samlat dokument om folkbildningens framtida roll och uppgifter.

Kunskapslyftet upphör som projekt vid årsskiftet 2002/03 och ersätts av en permanent satsning på vuxenutbildning och folkhögskolan. Regeringen beräknar medel motsvarande drygt 7 000 årsstudieplatser i folkhögskolan för år 2003 inom ramen för den särskilda satsningen på vuxenutbildning. De 7 000 särskilda årsstudieplatserna avses bibehållas åren 2003–2005. Därefter avses statsbidraget för dessa inordnas i det samlade bidraget till folkbildningen fr.o.m. år 2006. Beslutet om det riktade statsbidraget fattades av riksdagen i enlighet med förslag i propositionen Vuxnas lärande och utvecklingen av vuxenutbildningen (prop. 2000/01:72, bet. 2000/01:UbU15, rskr. 2000/01:229) samt i budgetpropositionen för år 2002 (prop. 2001/02:1, bet. 2001/02:UbU1, rskr. 2001/02:97).

I syfte att värna folkbildningen har regeringen undantagit den från de besparingsåtgärder som föreslås för att minska den statliga konsumtionen år 2003.

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ett obetecknat anslag för år 2003 om 2 519 631 000 kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 23 föreslås en överföring om 900 miljoner kronor, avseende bidraget till folkhögskolorna, från utgiftsområde 17 till utgiftsområde 16. Samtidigt föreslås en besparing på 350 miljoner kronor på den återstående delen av anslaget, vilken avser bidraget till studieförbunden. I yrkande 24 föreslår motionärerna därför en sammantagen minskning av anslaget 25:1 Bidrag till folkbildningen med 1 250 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är regeringens förslag till anslagsnivå för år 2003 väl avvägd. Utskottet vidhåller den uppfattning som redovisats i tidigare års betänkanden (senast i 2001/02:KrU1 s. 127), nämligen att en sådan besparing på anslaget som föreslås i motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 24 allvarligt skulle motverka syftet med statsbidraget. Utskottet vidhåller också sin tidigare redovisade uppfattning om att medelsanvisningen till folkbildningen inte bör delas upp mellan två utgiftsområden på det sätt som föreslås i motionens yrkande 23. Yrkandena avstyrks av utskottet, som tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

6.1.2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen (25:2)

Inledning

Under anslaget anslås medel till Statens institut för särskilt utbildningsstöd (SISUS) för vissa handikappåtgärder inom folkbildningen. De övergripande målen för SISUS verksamhet är att förbättra förutsättningarna för utbildning och studier för i första hand unga och vuxna personer med funktionshinder samt att administrera och utveckla olika stöd som behövs i och omkring studiesituationen. Vidare anslås medel till Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) vid Stockholms universitet, som ansvarar för fördelningen av statsbidrag till folkhögskoleförlagd teckenspråksutbildning, tolkutbildning för döva, dövblinda och vuxendöva samt teckenspråkslärarutbildning. Dessa utbildningar skall planeras i samverkan med berörda handikapporganisationer.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003, i fråga om det obetecknade anslaget 25:2 *Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen*, besluta om stöd för funktionshindrade vid folkhögskolor som innebär utgifter på högst 10 miljoner kronor efter år 2003.

Regeringen föreslår att *anslaget* för år 2003 skall uppgå till 76 933 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas att besluta om stöd till funktionshindrade vid folkhögskolor som innebär utgifter på högst 10 miljoner kronor efter år 2003.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning.

6.1.3 Bidrag till kontakttolkutbildning (25:3)

Inledning

Anslaget disponeras av Kammarkollegiet som utbetalar medlen till studieförbund och folkhögskolor enligt särskilt beslut av Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet (TÖI).

Propositionen

Regeringen föreslår att anslaget för år 2003 skall uppgå till 9 544 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning.

7 Forskning under utgiftsområde 17 (politikområde 26)

7.1 Anslaget till Statens ljud- och bildarkiv (26:1)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget 26:1 Statens ljud- och bildarkiv.

Inledning

Statens ljud- och bildarkiv skall genom att samla in, bevara och tillhandahålla offentliggjorda ljudupptagningar och rörliga bilder möjliggöra forskning om svensk kultur och samhälle samt bidra till att bevara kulturarvet.

Arkivet har bedrivit sin verksamhet i nuvarande form i närmare två decennier. Enligt propositionen har regeringen därför för avsikt att utvärdera verksamheten vid myndigheten. Regeringen avser att påbörja utvärderingen under hösten år 2002 (utg.omr. 16 s. 241).

Propositionen

Regeringen föreslår (utg.omr. 17) att anslaget för år 2003 skall uppgå till 40 112 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

Under rubriken Kulturpolitik (politikområde 28) behandlar utskottet anslaget 28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet.

8 Finansiella system och tillsyn under utgiftsområde 2 (politikområde 2)

8.1 Anslaget till Lotteriinspektionen (2:1)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag till medelsanvisning under anslaget 2:1 Lotteriinspektionen.

Inledning

Lotteriinspektionen är central förvaltningsmyndighet för frågor som rör spel och lotterier som anordnas för allmänheten.

Lotteriinspektionen fick regeringens uppdrag i regleringsbrevet för år 2001 att se över möjligheterna att effektivisera och utveckla verksamheten. Inom ramen för detta uppdrag skulle Lotteriinspektionen också efter samråd med

Ekonomistyrningsverket se över avgifterna. Uppdragen redovisades till regeringen den 18 februari 2002. Regeringen bereder för närvarande de förslag Lotteriinspektionen lämnat.

Propositionen

Spelmarknaden är under ständig förändring och expansion, vilket ställer allt högre krav på Lotteriinspektionen. För att möjliggöra en effektiv kontroll och tillsyn i framtiden anser regeringen att det är nödvändigt att Lotteriinspektionens anslag tillförs mer medel för budgetåret 2003.

Regeringen anser att en anslagsökning motiveras av att Lotteriinspektionen behöver ökade resurser för att klara de mål som statsmakterna i dag satt upp för myndighetens verksamhet. Inspektionen måste ha resurser för en effektiv kontroll och tillsyn av spelmarknaden. Regeringen bedömer att de utökade resurserna budgetåret 2003 främst skall användas till kontrollen av spel på Internet samt kontroll av den illegala spelmarknaden.

Regeringen föreslår att riksdagen skall anvisa 38 811 000 kronor under anslaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker den föreslagna medelsanvisningen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Nya kulturpolitiska mål (punkt 1)

av Lennart Kollmats och Cecilia Wikström (båda fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr372 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att kulturens villkor kan förbättras med utgångspunkt i en liberal kultursyn.

Kulturpolitiken får och kan inte sträva efter att styra kulturlivets utveckling. Den skall däremot ge starka impulser, bestämt försvara de demokratiska principerna om tanke- och yttrandefrihet samt garantera förutsättningarna – ekonomiska och organisatoriska – för en sund vardag när det gäller produktion, distribution och mottagande av kultur. Därför måste kulturpolitiken struktureras av konkreta och mätbara mål. Det måste kunna gå att avgöra om kulturpolitiken uppnått sitt syfte eller inte. I dag finns det stora brister inom detta område, vilket Folkpartiet liberalerna tidigare påpekat. De kulturpolitiska mål som fastställdes under 90-talet måste förändras för att större klarhet skall kunna nås.

Frihet, mångfald och kvalitet är grundprinciperna i den liberala kulturpolitiken och bör vara de mål som kulturpolitiken skall utgå från. En framåtsyftande kulturpolitik som skapar goda förutsättningar för ett fritt, utmanande och ständigt förnyande kulturliv, tillgängligt för alla, är nödvändig för ett gott samhälle och bör därför ha dessa grundprinciper som mål. Innebörden av dessa mål utvecklas vidare i motion 2002/03:Kr273 (fp) och återges även i vårt särskilda yttrande 9 till detta betänkande, där vi påminner om vad som föreslagits i våra budgetmotioner när det gäller att tillämpa dessa nya mål på den konkreta kulturpolitiken.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 1 skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här har anfört om en förändrad kulturpolitik med utgångspunkt i de tre nya kulturpolitiska mål som föreslås i motionen.

2. Efterlevnaden av de kulturpolitiska målen och frågan om strukturer för kulturpolitiken (punkt 2)

av Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr373 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Som anförs i motion 2002/03:Kr373 (v) är de sju av riksdagen antagna målen en självklar utgångspunkt för kulturpolitiken. Det är därför viktigt att målen verkligen efterlevs. Det borde inte vara möjligt att fatta politiska eller administrativa beslut som strider mot de kulturpolitiska målen.

Kulturen skall vara obunden, men samtidigt ställs det krav på ökade sponsorsintäkter och krav på att verksamheten skall genomföras fullt ut utan att de som skall göra det får full kostnadstäckning. Vi anser mot denna bakgrund att regeringen bör göra *en översyn av de kulturpolitiska målen* med syfte att stärka efterlevnaden av dem. Detta bör riksdagen med bifall till motion 2002/03:Kr373 (v) yrkande 1 som sin mening tillkännage för regeringen.

Likaväl som det finns en utbyggd struktur för institutioner, fria grupper m.m. på central, regional och lokal nivå är det viktigt att den politiska och administrativa organisationen har en väl fungerande och genomtänkt struktur för kulturpolitiken. De politiska besluten bör enligt vår mening tas så nära de berörda som möjligt.

Staten bör ha ett mera övergripande ansvar för att offentligt stöd ges i enlighet med de kulturpolitiska målen. Kulturrådet skall fungera som ett nav för utvärdering och uppföljning och vara en kunskapsbank. Rådet skall också ansvara för att det offentliga stödet, således inte enbart det statliga stödet, leder i den riktning som de kulturpolitiska målen utpekar.

Avtal bör träffas mellan staten, landsting, kommuner och kulturproducenter om kvalitetskrav knutna till offentligt stöd. Därigenom skall medvetenhet och ansvarstagande skapas.

Vi anser att de hittills genomförda försöken med regional fördelning av kulturpolitiska medel har aktualiserat behovet av en decentraliserad politisk organisation som tar ett nationellt helhetsansvar för kulturen. Vad som anförts i motionen om *strukturer för en nationell kulturpolitik* bör med bifall till motion 2002/03:Kr373 (v) yrkande 2 ges regeringen till känna.

3. Nya metoder och verksamhetsformer för att nå de kulturpolitiska målen (punkt 3)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr17 yrkande 1 och 2002/03:Kr336 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Kulturlivet bör förnyas genom *nya metoder och verksamhetsformer för att nå de kulturpolitiska målen*. De kulturpolitiska målen från år 1996 är visserligen bra, men metoderna och formerna för hur målen skall uppnås tillhör enligt min mening gårdagens kulturpolitik.

Som framhålls i motionerna 2001/02:Kr17 (c) och 2002/03:Kr336 (c) är en långsiktig kulturpolitik viktig, men den måste också ge utrymme för nya lösningar, nya idéer och nya organisationsformer. Den befintliga infrastrukturen med myndigheter och institutioner behöver kompletteras med sådana mer tillfälliga, oreglerade och kortsiktiga projekt som står för förnyelse och utveckling.

Det är viktigt att börja diskutera hur den nationella kulturpolitiken kan anpassas till en föränderlig värld. En stor del av det statliga kulturstödet går till det etablerade kultursystemet, medan nya kulturella rörelser faller utanför.

Riksdagens revisorer har gjort en förstudie som visar att det i stort sett är samma befolkningsgrupper som tagit del av kulturen under de senaste 20–30 åren. Social bakgrund och utbildning har visat sig vara avgörande faktorer för vilka kulturvanor människor har.

Mot denna bakgrund behövs det en utredning om utbudet och efterfrågan på kulturområdet. Har de statliga bidragen givit en ökning och breddning av publiken? Motsvarar det statligt stödda kulturutbudet vad publiken efterfrågar i dag? Regeringen bör låta genomföra en sådan utredning.

Vidare bör Kulturrådet få ett utökat uppdrag för att utveckla långsiktiga insatser när det gäller samverkansformer, förändringsarbete, erfarenhetsutbyte samt information om kulturprojekt och om olika möjligheter att få stöd och vägledning i kulturarbete.

Vad jag här framfört bör riksdagen med bifall till motionerna 2001/02:Kr17 (c) yrkande 1 och 2002/03:Kr336 (c) yrkandena 1 och 2 som sin mening tillkännage för regeringen.

4. Utgångspunkten för kulturpolitiken (punkt 4)

av Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr236 yrkande 1.

Ställningstagande

Kultur handlar om kreativitet, om upplevelser, om tankeutbyte, om engagemang. Kultur handlar alltid om människor och deras liv. Det handlar om att uppleva, om att värna och om att skapa.

Det är bland människorna som kulturen måste få leva om den skall bli den viktiga komponent i människors livskvalitet som den bevisat sig vara genom sekler. Det är enskilda människors engagemang och kreativitet som är avgörande för kulturen.

Det finns goda exempel runt omkring oss på hur levande kultur förmår existera utan garantier från samhället: körsång i kyrkor och i profana sammanhang, bildkonst, hembygdsföreningar med mera. Men kulturen behöver också självklart det allmännas stöd. Bibliotek, opera, teater, dans och musikskola är exempel på kulturverksamheter där samhället kan behöva ge stöd.

Kulturens betydelse kräver att vi bevakar att kulturen får gynnsamma betingelser och att det allmänna ser till att detta sker om inte kulturen görs tillgänglig på annat sätt. Teater m.m. skall kunna upplevas både i Stockholm och i Sveg.

Kulturen betonar andra värden än vad vi vanligen betraktar som materiella och verkar för ett humant samhälle.

Ett rikt kulturliv har också en vitaliserande effekt på samhället som helhet, i synnerhet på vetenskap och forskning och därmed på näringsliv och ekonomi. Kulturpolitiken bör utgå från att kulturen har blivit alltmer gränslös. Gästspel av teatergrupper från andra världsdelar, konstutställningar med konstnärer från hela världen och författare från andra språkområden är tillgängliga för alltfler.

Vi föreslår bl.a. mot denna bakgrund en strategi för en mer dynamisk kulturpolitik. Det är en strategi som tar hänsyn till att kulturlandskapet – i Sverige och världen – förändras i en allt snabbare takt. Staten måste renodla sitt kulturansvar. Staten skall göra mindre, men det som den skall göra skall göras mycket bättre än vad fallet är i dag och med inriktningen på sådant som ingen annan kan göra. Funktionshindrades självklara rätt till tillgång på ett rikt och varierat kulturliv bör också betonas.

Vår utgångspunkt är att staten skall koncentrera sina kulturpolitiska insatser till i princip tre områden:

- Befrämja barn- och ungdomskultur.
- Värna vårt gemensamma kulturarv.
- Ge landets kulturskapare ordentliga förutsättningar för sitt konstnärsarbete.

Riksdagen bör med bifall till motion 2002/03:Kr236 (m) yrkande 1 tillkännage för regeringen som sin mening att utgångspunkten för kulturpolitiken bör vara det som anförs i motionen och som vi här lämnat en kort sammanfattning av.

5. Skolans roll i kulturlivet (punkt 5)

av Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr12 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi instämmer i vad som anförs i motion 2001/02:Kr12 (m) om att riksdagen bör göra regeringen uppmärksam på skolans betydelse för att på ett tidigt stadium väcka ett intresse för kultur och kulturupplevelser hos barn och unga. Inte minst för att uppnå målet om jämlikhet inom kulturlivet är det väsentligt att en tyngdpunkt på kultursatsningar riktar sig till barn och ungdomar i såväl grundskolan som gymnasieskolan.

I sammanhanget vill vi också påpeka det allvarliga i att det kommer alltför larmrapporter om svenska skolelevers allt större brister i läs- och skrivkunskap. En försämrad läsförmåga innebär att litteraturen blir en alltmer begränsad kulturyttring för alltfler.

Vad vi här framför bör riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr12 (m) yrkande 1 som sin mening tillkännage för regeringen.

6. Ungdomars delaktighet i kultur (punkt 6)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr17 yrkandena 3–5 samt 2002/03:Kr336 yrkandena 3–5.

Ställningstagande

Dagens ungdomskultur ser helt annorlunda ut än gårdagens. Varje generation måste ges utrymme till att skapa sin vision, sitt innehåll och sina former för kulturen. Den traditionella kulturpolitiken är mera anpassad efter de äldre generationernas ideologi, livsvärden och preferenser. Det är inte endast en fråga om ekonomiska resurser utan även om attityder från de vuxnas sida.

Mot denna bakgrund bör riksdagen tillkännage för regeringen att Ungdomsstyrelsen bör få i uppdrag att påverka kommunerna att utarbeta konkreta

planer för en högre prioritering av ungdomars kultur. Verksamheter som riktas till ungdomar skall i mycket högre grad förvaltas och utformas av de berörda. Om inte ungdomarna är med är risken stor att det endast är en viss typ av kultur och idrott som premieras. Medel skall fördelas till ungdomskulturer och fritidsverksamheter på ett sätt som tar hänsyn till att ungdomar inte är en homogen massa. Det är av största vikt att kommuner undanröjer de eventuella hinder som finns för unga som vill skapa egna mötesplatser på sina egna villkor.

Vidare bör Kulturrådet få regeringens uppdrag att stimulera kulturinstitutionerna att vidga möjligheterna för ungdomar att både ta del av och delta i verksamheten.

Slutligen bör regeringen överlägga med studieförbunden och folkhögskolorna om ett större utrymme för ungdomars kulturaktivitet inom folkbildningen.

Riksdagen bör med bifall till motionerna 2001/02:Kr17 (c) yrkandena 3–5 samt 2002/03:Kr336 (c) yrkandena 3–5 som sin mening tillkännage för regeringen vad jag här framfört.

7. Funktionshindrade konstnärers behov (punkt 7)

av Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr15 yrkande 2, 2002/03:Kr296 yrkande 6 och 2002/03:So513 yrkande 11.

Ställningstagande

Det finns en grupp utomordentligt begåvade och talangfulla konstnärer som osynliggörs av de allmänt rådande konventionerna. Det handlar om konstnärer med olika handikapp, men där handikappet enbart utgör ett funktionshinder och inte är relaterat till konstnärens begåvning eller förmåga till konstnärligt skapande. Dessa konstnärer ges sämre förutsättningar att få visa sin konst på museer och gallerier, att få anställning på en teater eller i en filmproduktion m.m. Enligt vår mening handlar det inte enbart om att funktionshindrade konstnärer diskrimineras och inte ges samma möjligheter till professionell verksamhet utan också att konstens mångfald och utveckling begränsas. En analys behöver göras av vilka behov dessa konstnärer har för att kunna verka professionellt och vilka hinder som finns för detta samt vilka konkreta krav som bör ställas på samhället och i synnerhet den offentligt finansierade kulturen. Staten bör leva upp till de bestämmelser som förbjuder diskriminering av funktionshindrade. Med denna bakgrund och vad som anförs i Vänsterpartiets motioner föreslår vi att en handlingsplan för stöd till konstnärer med funktionshinder utarbetas.

Vad vi här har anfört bör riksdagen med bifall till motionerna 2001/02:Kr15 (v) yrkande 2, 2002/03:Kr296 (v) yrkande 6 och 2002/03:So513 (v) yrkande 11 som sin mening tillkännage för regeringen.

8. Långsiktighet i anslagsgivningen, m.m. (punkt 8)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 8. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr371 yrkande 2.

Ställningstagande

En viktig uppgift inom kulturpolitiken är att verka med förståelse för de kulturella verksamheternas natur. Som anføres i motion 2002/03:Kr371 (kd) bör nyckelord i detta arbete vara lyhördhet, långsiktighet och helhetssyn. Engångssatsningar kan i vissa fall vara välbehövliga injektioner, men erfarenheter måste tas till vara och användas i det långsiktiga arbetet. Tillfälliga prioriteringar får inte styra.

De offentliga medlen skall stå för långsiktigheten i den kulturella verksamheten. För att på bästa sätt utnyttja de offentliga medlen krävs även samordning mellan kulturella institutioner och grupper. Som budgetprocessen nu ser ut orsakar den problem för vissa institutioner vars verksamhetsår delas av två budgetperioder, vilket innebär stora svårigheter vid planeringen. Större hänsyn till institutionernas villkor bör tas vid bidragsgivningen.

Jag föreslår att riksdagen med bifall till motion 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 2 som sin mening tillkännager för regeringen vad jag här anfört.

9. Principer för anslagsuppräknings (punkt 9)

av Lennart Kollmats (fp), Gunilla Tjernberg (kd) och Cecilia Wikström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 9. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr370 yrkande 1 och avslår motion 2002/03:Kr373 yrkande 4.

Ställningstagande

År efter år har Kulturrådet, teatrar, orkestrar, fria grupper och andra kritiserat den bristande anslagsuppräknings inom kultursektorn. Som framhålls i motion 2002/03:Kr370 (kd) tvingas orkestrar, teatergrupper och andra minska antalet anställda för att klara ekonomin. Dessutom har Kulturrådet konstaterat att färre grupper kan få ekonomiskt stöd om inte en uppräknings görs. Kultur-

rådet har beräknat att de regionala teater-, dans- och musikinstitutionernas anslag har urholkats med 70 miljoner kronor de senaste fem åren. För de nationella kulturinstitutionerna är motsvarande summa 50 miljoner kronor. För institutioner med många gästarbetare från andra länder har den svaga kronan förvärrat situationen eftersom deras löner normalt betalas i dollar. Enligt vår mening bör regeringen ta ett helhetsgrepp på detta problem och återkomma till riksdagen med information om på vilka grunder uppräknningar av anslagen för kultursektorn görs.

Vi föreslår att riksdagen som sin mening tillkännager för regeringen vad vi här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr370 (kd) yrkande 1. Riksdagen bör avslå motion 2002/03:Kr373 (v) yrkande 4, i vilken yrkas att ett lönekostnadsindex bör införas.

10. Redovisning av funktionshindrades delaktighet i kulturen (punkt 10)

av Lennart Kollmats (fp), Kent Olsson (m), Gunilla Tjernberg (kd), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Cecilia Wikström (fp), Birgitta Sellén (c) och Anna Lindgren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 10. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr12 yrkande 2, 2001/02:Kr16 yrkande 2, 2002/03:Kr236 yrkande 15 och 2002/03:Kr371 yrkande 3 samt bifaller delvis motion 2001/02:Kr15 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi delar motionärernas uppfattning att de *funktionshindrades* förutsättningar till *delaktighet och eget skapande* samt resultatet av de statliga insatserna på detta område borde ha beskrivits, fokuserats och kommenterats i resultatskrivelsen. Vi anser att det är anmärkningsvärt att en så stor grupp människor i vårt land som de funktionshindrade inte tas upp och lyfts fram i den statistik och den genomgång som regeringen gör i skrivelse 2001/02:Kr176. Detta är klart otillfredsställande. Vi anser att de funktionshindrades delaktighet är en självskriven fråga vid behandlingen av jämlikhetsmålet för kulturpolitiken.

Kulturrådet har ett handlingsprogram för att främja funktionshindrades delaktighet i kulturlivet. Någon kommentar som rör resultaten av Kulturrådets arbete eller regeringens ambitioner finns inte heller i skrivelsen.

Alla människor har behov som sträcker sig över det rent materiella. För en person som är funktionshindrad blir ofta de materiella och fysiska problemen överskuggande i vardagen. Därför är det extra viktigt att personer med funktionshinder får sina behov av andliga och kulturella upplevelser uppfyllda. För att riksdag och regering skall kunna ta ställning till vilka åtgärder som bör vidtas, behövs ett gott statistiskt underlag.

Tillgången på statistik är tyvärr inte god när det gäller de funktionshindrades tillgång till kultur, vilket gör det än mer angeläget att regeringen inför kommande resultatredovisningar till riksdagen ser till att den statistik som ändå finns hos Kulturrådet och Statistiska centralbyrån förbättras, kompletteras och kombineras med andra typer av kunskap som bör kunna finnas t.ex. hos Handikappombudsmannen, Socialstyrelsen, Statens institut för särskilt utbildningsstöd (SISUS), Folkbildningsrådet m.fl.

Vi föreslår att riksdagen som sin mening tillkännager för regeringen att den bör återkomma till riksdagen med en fördjupad resultatredovisning och bedömning av de funktionshindrades tillgång till och delaktighet i kulturen. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna 2001/02:Kr12 (m) yrkande 2, 2001/02:Kr16 (kd) yrkande 2, 2002/03:Kr236 (m) yrkande 15 och 2002/03:Kr371 (kd) yrkande 3 samt delvis bifalla motion 2001/02:Kr15 (v) yrkande 3.

11. Redovisning av barns och ungas delaktighet i kulturen (punkt 11)

av Gunilla Tjernberg (kd) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 11. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr16 yrkande 1.

Ställningstagande

Jämlikhetsmålet för kulturpolitiken innebär att kulturen skall finnas tillgänglig för alla människor i hela landet oavsett deras bakgrund och förutsättningar. Vi anser att barn- och ungdomsperspektivet är självskrivet i en redogörelse för jämlikhetsmålet. Kulturen måste finnas tillgänglig för barn och unga lika väl som för oss vuxna. Barn måste få utrymme såväl för eget skapande som för deltagande i kulturaktiviteter.

Regeringen har valt att använda ULF-materialet trots att det är begränsat till att endast avse vuxna. Det finns dock utmärkt statistik om barns kulturaktiviteter från Kulturrådet, bland annat den så kallade barnbarometern, vilken regeringen borde ha använt. Vidare borde kompletterande statistik från t.ex. Nordicom, Barnombudsmannen, Ungdomsstyrelsen och Skolverket ha kunnat användas.

Vi vill framhålla att flera brister har påtalats under senare år när det gäller barns och ungdomars tillgång till kultur. Barn- och ungdomsteater ger ofta lägre marginalintäkter än teater för vuxna, vilket har gjort att den blivit allt lägre prioriterad, och kvaliteten har sjunkit på många håll. Neddragningar i skolan har inneburit att estetiska verksamheter prioriterats mycket lågt. Andelen barn som nöjesläser böcker har minskat kontinuerligt de senaste tio åren. Allt detta tyder enligt vår mening på en utveckling som går i motsatt riktning

mot vad jämlikhetsmålet borde innebära. Sådana fakta och bedömningen av dem borde ha ingått i regeringens lägesbeskrivning.

Riksdagen bör mot denna bakgrund som sin mening ge regeringen till känna att regeringen bör göra en kompletterande resultatbedömning av jämlikhetsmålet där ett barnperspektiv ingår. Riksdagen bör därmed bifalla motion 2001/02:Kr16 (kd) yrkande 1.

12. Statistisk redovisning av fria teater- och dansgrupper (punkt 12)

av Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (båda v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 12. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2001/02:Kr15 yrkande 1 och 2002/03:Kr373 yrkande 6.

Ställningstagande

Vi anser att den professionella teater och dans som produceras ute i landet måste lyftas fram och göras synlig. Eftersom dessa verksamheter inte alltid uppbär statliga kulturanslag tas de inte med i statistiken. Varje verksam *fri grupp* bör synas i statistik, utredningar m.m. och varje grupps publiksiffror bör ingå i den samlade kulturstatistiken, vilken bör spegla den kulturella mångfalden i landet. Riksdagen bör med bifall till motionerna 2001/02:Kr15 (v) yrkande 1 och 2002/03:Kr373 (v) yrkande 6 som sin mening ge regeringen till känna vad vi här anför.

13. Redovisning av delaktighet i kulturen i större städer och mindre orter, m.m. (punkt 14)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 14 borde ha följande lydelse:

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 13. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr16 yrkande 3.

Ställningstagande

Kultur är fortfarande på många sätt en storstadsföreteelse. Det är i städerna som teatrar och museer finns och det är där de flesta kulturpolitiska satsningar görs. Det är skillnader mellan kulturaktiviteterna i storstaden och på landsbygden som påverkar jämlikhetsmålet och som därför borde behandlas i en resultatredovisning av jämlikhetsmålet inom kulturpolitiken. Det skulle till exempel vara intressant att få veta skillnaderna i antalet museibesök eller deltagande i studiecirkel mellan människor bosatta i större städer respektive i

mindre samhällen. Ett sådant perspektiv bör anläggas i regeringens resultatredovisningar för att kunna ge ytterligare förståelse för de komplexa problem som den nationella kulturpolitiken ställs inför när det gäller jämlikhetsmålet.

Vad jag här framfört om redovisning av jämlikheten inom kulturområdet vid en jämförelse mellan större och mindre orter och mellan storstad och landsbygd bör riksdagen med bifall till motion 2001/02:Kr16 (kd) yrkande 3 som sin mening tillkännage för regeringen.

14. Statens konstråds upphandlingsrutiner (punkt 27)

av Lennart Kollmats och Cecilia Wikström (båda fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 27 borde ha följande lydelse:

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 14. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr372 yrkande 27 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr336 yrkande 11.

Ställningstagande

Inköp av offentlig konst är en grannliga uppgift som vållat en hel del huvudbry och motsättningar inom konst-Sverige. Det är enligt vår uppgift angeläget att begreppen reds ut och att man tar till vara de rekommendationer om åtgärder som Konkurrensverket och Nämnden för offentlig upphandling givit. Det är vidare angeläget att konkurrensen ökar och fungerar och att alla konstnärer får möjlighet att lämna anbud, oberoende av om man är medlem i någon fackorganisation eller inte.

Med hänvisning till det anförda föreslår vi att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen således bifalla motion 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 27 och delvis bifalla motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 11.

15. En översyn av den kyrkoantikvariska ersättningen (punkt 32)

av Lennart Kollmats (fp), Gunilla Tjernberg (kd) och Cecilia Wikström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 32 borde ha följande lydelse:

32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 15. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr369 yrkande 2 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr282.

Ställningstagande

Staten har i dag, sedan kyrkan fått en friare ställning, ett särskilt ansvar för att bevara det värdefulla kulturarv som våra kyrkor utgör. Vi anser att det är

positivt att regeringen i år ökar den kyrkoantikvariska ersättningen men det är samtidigt viktigt att vi får en helhetsbild av hur stora behov som finns. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med en redogörelse för vilka behov som finns för att bevara vårt kyrkliga kulturarv.

Med hänvisning till det anförda föreslår vi att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 2 och delvis bifalla motion 2002/03:Kr282 (c).

16. En översyn av den kyrkoantikvariska ersättningen (punkt 32)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 32 borde ha följande lydelse:

32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 16. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr282 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr369 yrkande 2.

Ställningstagande

Eftersom kyrkans ekonomiska situation väsentligt har försämrats sedan beslutet om kyrkoantikvarisk ersättning togs är det enligt min uppfattning angeläget att nu se över möjligheterna att tillskjuta ytterligare medel och att överväga vad som kommer att hända efter år 2009. Genom en översyn skulle de anställda och förtroendevalda få en bättre beredskap att planera för framtida underhåll av kyrkobyggnaderna.

Med hänvisning till det anförda föreslår jag att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr282 (c) och delvis bifalla motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 2.

17. Fri entré på de centrala museerna (punkt 33)

av Lennart Kollmats (fp), Gunilla Tjernberg (kd), Cecilia Wikström (fp) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 33 borde ha följande lydelse:

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 17. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr369 yrkande 9 och avslår motion 2002/03:Kr338 yrkande 13.

Ställningstagande

I budgetpropositionen aviserar regeringen att den avser att i nästa budgetproposition föreslå riksdagen att införa fri entré på de statliga museerna år 2004.

Vi anser att det är bra att så många människor som möjligt får tillgång till museerna och att det är särskilt viktigt att det är barn och unga som på detta sätt får tillgång till vårt kulturarv.

Vi ser emellertid flera risker med denna satsning. Vi bedömer att det belopp som regeringen beräknat för reformen, 91 miljoner kronor, är i underkant. Det finns också en överhängande risk att en sådan satsning från statens sida kommer att slå hårt mot de icke-statliga museerna som får en mycket svår konkurrenssituation. Dessutom anser vi att denna satsning framför allt kommer att gynna dem som bor i eller i närheten av Stockholm, eftersom majoriteten av de statliga museerna är samlade där.

Vi vill därför – i enlighet med vad som uttalas i motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 9 – föreslå en ändrad inriktning av reformen så att den begränsas till att enbart omfatta barn och ungdomar upp till 18 år. Samtidigt föreslår vi att reformen utökas till att även gälla de regionala museerna. Satsningen sprids då i hela landet, vilket gör att fler kan få del av denna mycket stora kulturpolitiska satsning.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2002/03:Kr369 (kd) yrkande 9 och med avslag på motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 13 skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om fri entré på de centrala museerna.

18. Fri entré på de centrala museerna (punkt 33)

av Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 33 borde ha följande lydelse:

33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 18. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr338 yrkande 13 och avslår motion 2002/03:Kr369 yrkande 9.

Ställningstagande

Vi avvisar regeringens planer på att de statliga museerna skall ha fritt inträde fr.o.m. år 2004. Vi anser att den kritik som har framförts inom museivärlden mot förslaget är befogad och instämmer i den. Vi vill också framhålla att erfarenheterna från Storbritannien i detta avseende avskräcker.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2002/03:Kr338 (m) yrkande 13 och med avslag på motion 2002/03:Kr369 yrkande 9 skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om fri entré på de centrala museerna.

19. Marionettmuseets organisatoriska tillhörighet (punkt 36)

av Lennart Kollmats och Cecilia Wikström (båda fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 36 borde ha följande lydelse:

36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 19. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr372 yrkande 14.

Ställningstagande

Vi har uppmärksammat de stora problem som Marionettmuseet i dag står inför och som innebär att museet nu är nedläggningshotat. Bland annat måste teaterfigurer från Marionetteaterns egna produktioner avyttras och splittras. Den exceptionellt höga kvaliteten på samlingen och integrationen i Marionetteaterns verksamhet har gjort Marionettmuseet internationellt känt. Det är nu under utredning om museet kan härbärgeras under Stockholm stadsteater. Vi föreslår i stället att Marionettmuseet organisatoriskt skall inordnas i musei-myndigheten Statens museer för världskultur, dvs. i praktiken förstatligas.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 14 skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om Marionettmuseets organisatoriska tillhörighet.

20. Utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia, m.m. (punkt 37)

av Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 37 borde ha följande lydelse:

37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 20. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr242 och 2002/03:Kr255, bifaller delvis motion 2002/03:Kr202 samt avslår motionerna 2002/03:Kr201, 2002/03:Kr216, 2002/03:Kr219, 2002/03:Kr319, 2002/03:Kr350 och 2002/03:U261 yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att uppdraget till den nya myndigheten Forum för levande historia skall vidgas till att omfatta även andra brott mot mänskligheten än Förintelsen. Som anförs i motionerna 2002/03:Kr242 (m) och 2002/03:Kr255 (m) bör myndigheten uppmärksamma illdåd som begåtts i kommunismens namn. Kommunismens illgärningar ligger nära i tiden och pågår dessutom fortfarande i delar av världen. Därför bör – i enlighet med vad som föreslås i motion 2002/03:Kr255 (m) – myndigheten få ansvar för att under innevarande mandatperiod, 2002/03–2005/06, leda ett rikstäckande projekt med upplysningsinsatser om kommunismens historia och folkmord.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motionerna 2002/03:Kr242 (m) och 2002/03:Kr255 (m), med delvis bifall till motion 2002/03:Kr202 (m) och med avslag på motionerna 2002/03:Kr201 (s), 2002/03:Kr216 (s), 2002/03:Kr219 (s), 2002/03:Kr319 (fp), 2002/03:Kr350 (kd) och 2002/03:U261 (fp) yrkande 5 skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia.

21. Utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia, m.m. (punkt 37)

av Lennart Kollmats och Cecilia Wikström (båda fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 37 borde ha följande lydelse:

37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 21. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr319 och 2002/03:U261 yrkande 5 och avslår motionerna 2002/03:Kr201, 2002/03:Kr202, 2002/03:Kr216, 2002/03:Kr219, 2002/03:Kr242, 2002/03:Kr255 och 2002/03:Kr350.

Ställningstagande

Vi anser att uppdraget till den nya myndigheten Forum för levande historia skall breddas och fördjupas. I enlighet med förslaget i motion 2002/03:U261 (fp) yrkande 5 bör alla varianter av hatpolitik inbegripas i de program och projekt som myndigheten skall påbörja.

Vi anser också i likhet med motionärerna bakom motion 2002/03:Kr319 (fp) att nya initiativ – utöver projekten Levande historia och Stockholmskonferensen – skall tas. Exempelvis måste svenska myndigheter vara på sin vakt mot grupper och nätverk som hemfaller åt antisemitisk propaganda. Inom utbildningsväsendet måste lärarkåren ha kunskap och mod att våga diskutera frågor som rör hat, rasism och antisemitism.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motionerna 2002/03:Kr319 (fp) och 2002/03:U261 (fp) yrkande 5 och med avslag på motionerna 2002/03:Kr201 (s), 2002/03:Kr202 (m), 2002/03:Kr216 (s), 2002/03:Kr219 (s), 2002/03:Kr242 (m), 2002/03:Kr255 (m), och 2002/03:Kr350 (kd) skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om utvidgning av uppdraget för Forum för levande historia.

22. Utvärdering av 2000 års filmavtal (punkt 38)

av Kent Olsson, Lena Adelsohn Liljeroth och Anna Lindgren (alla m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 38 borde ha följande lydelse:

38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 22. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr236 yrkande 12.

Ställningstagande

Vi har ställt oss bakom det filmavtal som gäller fr.o.m. år 2000 t.o.m. år 2004 och som träffats mellan regeringen – för statens räkning – och filmbranschen samt Sveriges Television och TV 4. Vi anser att en utvärdering av avtalet nu bör göras. Syftet med en utvärdering är att se om de mål som regering och riksdag fastställde hösten 1999 har uppnåtts.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2002/03:Kr236 (m) yrkande 12 skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om utvärdering av 2000 års filmavtal.

23. Teknisk kompetens vid filmvårdscentralen i Grängesberg (punkt 40)

av Peter Pedersen (v), Birgitta Sellén (c) och Rossana Dinamarca (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 40 borde ha följande lydelse:

40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 23. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr320 yrkande 1 och 2002/03:Kr336 yrkande 28.

Ställningstagande

Som anförs i motionerna 2002/03:Kr320 (c) och 2002/03:Kr336 (c) är det inte enbart filmvårdscentralens behov av en rationell hantering av befintliga personella och maskinella resurser som är stort. Centralen har också behov av att knyta till sig teknisk kompetens, något som är extra viktigt i denna tid av hastiga tekniskiften. Det råder i dag stor brist på tekniskt kunnande inom detta område. Vi anser att filmvårdscentralen i Grängesberg skall få ansvaret för att teknisk och laboratorieteknisk kompetens byggs upp och bibehålls vid centralen.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motionerna 2002/03:Kr320 (c) yrkande 1 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 28 skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om teknisk kompetens vid filmvårdscentralen i Grängesberg.

24. Utredning om ett framtida svenskt nationalarkiv för den rörliga bilden (punkt 41)

av Gunilla Tjernberg (kd), Peter Pedersen (v), Birgitta Sellén (c) och Rossana Dinamarca (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 41 borde ha följande lydelse:

41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 24. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr336 yrkande 27 och bifaller delvis motion 2002/03:Kr320 yrkande 2.

Ställningstagande

Som anförs i motion 2002/03:Kr336 (c) är ansvaret i Sverige för rörlig film i dag spritt på flera olika institutioner med olika organisationsform. För att få en helhetssyn då det gäller den rörliga bilden bör regeringen utreda hur ett nationalarkiv för rörlig film skulle kunna se ut. Statens ljud- och bildarkiv

skulle t.ex. kunna utökas för att på sikt kunna utgöra ett verkligt nationalarkiv för rörliga bilder.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 27 och med delvis bifall till motion 2002/03:Kr320 (c) yrkande 2 skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om en utredning om ett framtida nationalarkiv för den rörliga bilden.

25. Interimistisk huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg (punkt 42)

av Birgitta Sellén (c).

Under förutsättning av bifall till reservation 24

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 42 borde ha följande lydelse:

42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 25. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr336 yrkande 30.

Ställningstagande

Jag anser – i likhet med vad som anförs i motion 2002/03:Kr336 (c) – att regeringen skall undersöka möjligheten att tillsätta en interimistisk huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg i avvaktan på resultatet av den utredning om ett nationellt arkiv för rörliga bilder som föreslagits i reservation 24. Sveriges Hembygdsförbund och läns museerna nämns i motionen som tänkbara interimistiska huvudmän.

Jag föreslår att riksdagen med bifall till motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 30 skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om en utredning om en interimistisk huvudman för filmvårdscentralen.

26. Ett framtida nationalarkivs samverkan med bibliotek och museer (punkt 43)

av Peter Pedersen (v), Birgitta Sellén (c) och Rossana Dinamarca (v).

Under förutsättning av bifall till reservation 24

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 43 borde ha följande lydelse:

43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 26. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr320 yrkande 3 och 2002/03:Kr336 yrkande 29.

Ställningstagande

Vi anser i enlighet med vad som anförs i motionerna 2002/03:Kr320 (c) och 2002/03:Kr336 (c) att regeringen bör lämna förslag till riksdagen om hur det

framtida nationella filmarkivet gemensamt med andra arkiv skall kunna samverka även med bibliotek och museer.

Genom samverkan mellan arkiv, bibliotek och museer, s.k. ABM-samverkan, skapas förutsättningar för användaren att hitta i samlingarna, vilket – menar vi – är en förutsättning för att grundläggande demokratiska värden skall kunna garanteras. Den nya tekniken innebär goda möjligheter att öka tillgängligheten till och överblicken över arkiv och samlingar. Som anförs i motion 2002/03:Kr336 (c) kan fler och nya grupper av brukare få tillgång till vårt kulturarv genom att arkiv, bibliotek och museer blir tillgängliga via Internet.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motionerna 2002/03:Kr320 (c) yrkande 3 och 2002/03:Kr336 (c) yrkande 29 skall tillkännage för regeringen vad vi här har anfört om en utredning om det framtida nationalarkivets samverkan med bibliotek och museer.

27. Ändring i lagen om TV-avgift (punkt 45)

av Lennart Kollmats (fp), Kent Olsson (m), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Cecilia Wikström (fp) och Anna Lindgren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 45 borde ha följande lydelse:

45. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring av lagen (1989:41) om TV-avgift. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr338 yrkande 18 och 2002/03:Kr372 yrkande 30 och avslår proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 2.

Ställningstagande

I budgetpropositionen föreslår regeringen att TV-avgiften skall höjas fr.o.m. den 1 januari 2003 med 72 kronor per helår till 1 812 kronor. I enlighet med vad som framförts i våra motioner avvisar vi den föreslagna höjningen.

Vi föreslår att riksdagen med bifall till motionerna 2002/03:Kr338 (m) yrkande 18 och 2002/03:Kr372 (fp) yrkande 30 avslår proposition 2002/03:1 utgiftsområde 17 punkt 2 om ändring i lagen om TV-avgift.

28. Tilläggsdirektiv till Samlingslokalutredningen (punkt 51)

av Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 51 borde ha följande lydelse:

51. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 28. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Kr262 yrkande 2.

Ställningstagande

Människors kulturvanor är mycket olika. Många har inte frihet att själva välja vilken kulturaktivitet de skall ta del av. Långa geografiska avstånd och ovana att ta del av vissa kulturformer lägger hinder i vägen. Stor konst kan presenteras också i litet format. Det är nyckeln till att alla människor i sin egen närmiljö skall kunna möta kulturens mångfald. I målet för den statliga kulturpolitiken står att kulturen skall nå ut över hela landet. Skall detta vara möjligt krävs en god tillgång på välutrustade och ändamålsenliga allmänna samlingslokaler.

Jag föreslår att samlingslokalutredningen skall erhålla tilläggsdirektiv att också belysa samlingslokalernas betydelse för kulturen.

Med hänvisning till det anförda föreslår jag att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2002/03:Kr262 (c) yrkande 2.

29. Samlingslokalernas betydelse för jämlikheten i kulturlivet (punkt 52)

av Gunilla Tjernberg (kd) och Birgitta Sellén (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 52 borde ha följande lydelse:

52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 29. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Kr16 yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen har i skrivelsen 2001/02:176 Kultur och delaktighet gjort en resultatredovisning av ett av de nationella kulturpolitiska målen, det s.k. jämlikhetsmålet om delaktighet och eget skapande. Enligt detta mål skall kulturpolitiken verka för att alla får möjlighet och delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande.

Ute i landet är ofta de allmänna samlingslokalerna centrum för kulturlivet. Där repeterar amatörteatergruppen och skolans rockband, där uppträder gästande dansgrupper och där håller pensionärsföreningen studiecirklar.

Vi anser att det vore intressant att få veta hur regeringen ser på samlingslokalernas betydelse för jämlikheten i kulturlivet, varför regeringen bör lämna en redovisning i frågan till riksdagen.

Med hänvisning till det anförda föreslår vi att riksdagen skall tillkännage för regeringen som sin mening vad vi här framför. Därmed bör riksdagen bifalla motion 2001/02:Kr16 (kd) yrkande 4.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Principer för anslagsuppräknning (punkt 9)

Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (båda v) anför:

I motion 2002/03:Kr373 (v) yrkande 4 påpekas att det nuvarande anslagssystemet urholkar ekonomin på ett sätt som medför att den scenkonstnärliga verksamheten hotas. Den fria scenkonsten som i dag helt saknar en årlig uppräknning, har under lång tid tvingats leva under ekonomiska förhållanden som inte är acceptabla. Vi anser, i likhet med vad som anförs i motionen, att scenkonsten som helhet måste kompenseras för den urholkning och den underfinansiering som det offentliga anslagssystemet orsakat. Detta kräver att anslagen räknas upp årligen för såväl institutioner som den fria scenkonsten så att det motsvarar kostnadsutvecklingen. Regeringen måste se över möjligheten att medel tillskjuts till scenkonstområdet i så snabb takt som detta är möjligt.

Vi anser också, som anförs i motionen, att den anslagsökning som genomfördes i budgetpropositionen 2002 var en bra början för att komma till rätta med underfinansieringen av i synnerhet den fria scenkonsten, men att staten fortsättningsvis måste ta det övergripande ansvaret för att scenkonstområdet kompenseras för den ekonomiska urholkning som skett. Vi har dock avstått från att yrka bifall till motionsyrkandet eftersom det i nuläget inte föreligger något sådant utrymme inom budgetramen för utgiftsområdet under budgetåret 2003. Vi avser att återkomma i frågan så att anslagen i enlighet med riksdagsbeslutet 1996 kan fördelas så att den institutionella och även den fria scenkonsten får anslagen uppräknade med ett löne- och kostnadsindex.

2. Redovisning av funktionshindrades delaktighet i kulturen (punkt 10)

Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (båda v) anför:

De funktionshindrade uppmärksammas i motion 2001/02:Kr15 (v) yrkande 3. Som anförs i motionen har man under många år, i enlighet med de kulturpolitiska målen, ställt krav på att kulturen skall vara tillgänglig för alla. Det handlar bl.a. om att handikappanpassa lokaler och sätta in hörselslingor. Det handlar också om syntolkade och teckentolkade föreställningar. I regeringens skrivelse 2001/02:176 finns ingen redogörelse för hur långt detta arbete har kommit. Vi förutsätter att regeringen i en kommande resultatredovisning tar upp och lyfter fram de funktionshindrades situation med utgångspunkt i jämlikhetsmålet för kulturpolitiken. Vi utgår från att regeringen i en sådan redo-

görelse också redovisar hur långt man har kommit vad gäller tillgänglighet för funktionshindrade till kulturlokaler och kulturprogram.

3. Dans för barn och ungdomar som nytt ämnesområde för nationella uppdrag (punkt 18)

Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (båda v) anför:

Vi konstaterar att det är riksdagen som beslutar inom vilka ämnesområden nationella uppdrag skall inrättas. Vi har valt att inte reservera oss till förmån för vår motion 2002/03:Kr373 (v) yrkande 19, då vi är av uppfattningen att den utnämning av specifika innehavare av sju av de nio nationella uppdragen som regeringen nu avser göra bör fullföljas och att ämnesområdena inte bör ändras. Vi vill ändå särskilt framhålla vad vi anfört i vår motion angående behovet av att även inrätta ett nationellt uppdrag inom ämnesområdet dans för barn och ungdomar.

4. Ett nationellt uppdrag till Bildens Hus i Sundsvall (punkt 19)

Birgitta Sellén (c) anför:

Jag har valt att inte reservera mig till förmån för Centerpartiets motion 2002/03:Kr315 (c). Jag vill i stället särskilt framhålla vad vi anfört i vår motion angående angelägenheten av att regeringen tilldelar Bildens Hus i Sundsvall ett nationellt uppdrag när nästa fördelning sker.

5. Utredning om de ekonomiska förutsättningarna för Kulturarvs-IT (punkt 35)

Peter Pedersen och Rosanna Dinamarca (båda v) anför:

I motion 2002/03:Kr271 (v) framhålls att de regionala museerna över lag har pressade ekonomiska ramar. Om inte medel anvisas för att ge museerna full kostnadstäckning för Kulturarvs-IT kommer därför inte verksamheten att kunna permanentas, framhålls det. Därmed skulle ett stort antal personer, arbetshandikappade såväl som arbetsledare, bli utan arbete och digitaliseringsarbetet vid landets läns museer avstanna, eftersom museerna saknar ekonomiska förutsättningar för att finansiera kostnader som ligger utanför den bidragsgrundande lönekostnaden.

Vi anser i likhet med motionärerna bakom den här aktuella motionen att Kulturarvs-IT:s fortsatta existens nu ter sig osäker. Vi har emellertid avstått från att yrka bifall till motion 2002/03:Kr271 (v), eftersom vi utgår från att regeringen på eget initiativ kommer att utreda de ekonomiska förutsättningarna för Kulturarvs-IT och därefter återkomma till riksdagen.

6. Utredning om de ekonomiska förutsättningarna för Kulturarvs-IT (punkt 35)

Birgitta Sellén (c) anför:

Av motion 2002/03:Kr336 (c) yrkande 19 framgår att vi i Centerpartiet välkomnar att Kulturarvs-IT nu skall permanentas efter att ha varit försöksverksamhet sedan år 1999. Cirka 200 personer med omfattande funktionsnedsättning har under försökstiden fått sysselsättning bl.a. med digitalisering av fotografier, kartor och andra dokument. I den nu aktuella motionen föreslås att regeringen skall se över den framtida resurstilldelningen till Kulturarvs-IT, så att museerna får full täckning för de arbetshandikappade registreringsassistenternas lönekostnader.

Jag har avstått från att yrka bifall till motionsyrkandet, eftersom jag utgår från att regeringen i samband med kommande budgetarbete beaktar det resursbehov som finns hos de regionala museerna.

7. Filminstitutets huvudmannaskap för filmvårdscentralen i Grängesberg (punkt 39)

Gunilla Tjernberg (kd) anför:

Frågan om huvudmannaskapet för filmvårdscentralen i Grängesberg diskuterades ingående av kulturutskottet under föregående riksmöte (bet. 2001/02:KrU1 s. 99). Utskottet ansåg att de resonemang som fördes i budgetpropositionen för år 2002 i denna fråga var alltför knapphändiga och därför behövde fördjupas och förtydligas. Utskottet ansåg att regeringen borde ytterligare pröva olika alternativ, varav Filminstitutet borde vara ett, till framtida huvudman för filmvårdscentralen. Regeringen borde därefter senast i budgetpropositionen för år 2003 återkomma till riksdagen beträffande filmvårdscentralens framtida organisationsmodell.

När regeringen nu återkommer i frågan säger den att den beslutat att Filminstitutet även fortsättningsvis skall vara huvudman. Det klargörs dock inte om den kommitté som arbetat med organisations- och arbetsformer för filmvårdscentralen står bakom förslaget eller om det är regeringens eget ställningstagande.

Vi kristdemokrater har i motion 2002/03:Kr370 (kd) framfört att vi anser att regeringen bör återkomma med en redogörelse för sitt ställningstagande i frågan om huvudmannaskapet för filmvårdscentralen i Grängesberg. I samma motion har vi framhållit att det material som skall förvaras hos centralen är mycket omfattande och av stort kulturhistoriskt värde. Jag vill därför understryka betydelsen av att tillräcklig kompetens knyts till filmvårdscentralen samt att materialet görs tillgängligt för forskare och intresserad allmänhet. Slutligen vill jag framhålla vikten av att filmvårdscentralen i sin verksamhet tillämpar största möjliga öppenhet gentemot allmänheten.

8. Medelsanvisningen för år 2003, m.m. (punkt 55)

Kent Olsson och Lena Adelsohn Liljeroth (båda m) anför:

Inledning

Kulturutskottet har under beredningen av detta betänkande arbetat under förutsättningen att en riksdagsmajoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister den 4 december 2002 kommer att fastställa ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och en beräkning av statens inkomster avseende år 2003 samt besluta om preliminära utgiftstak för år 2004.

Moderata samlingspartiet har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Ett övergripande mål för den ekonomiska politiken bör vara att möjliggöra ökad tillväxt. Då måste utgiftskvoten sänkas. För detta krävs bl.a. en moderniserad arbetsmarknad, avregleringar, sänkta skatter och lägre offentliga utgifter. Antalet sjukskrivna och förtidspensionerade måste minskas genom att sjukvård och rehabilitering förbättras.

Våra förslag syftar också till att skapa förutsättningar för ett ekonomiskt, kulturellt och socialt växande Sverige. Vi vill satsa på en utbildning som ger alla större möjligheter till ett rikare liv. Genom en större enskild sektor och ett starkare civilt samhälle kan både företag och människor växa. Ännu fler kan komma in på den ordinarie arbetsmarknaden. Den sociala tryggheten ökar också i andra bemärkelser genom att hushållen får en större ekonomisk självständighet. Friheten att välja bidrar både till mångfald, en bättre kvalitet och en större trygghet.

De enskilda människorna får ett större inflytande över sina liv.

Vi har föreslagit en långtgående växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma. Avsevärda resurser tillförs till exempel för att bryta den ökade sjukfrånvaron och de ökande förtidspensioneringarna.

Vårt budgetalternativ – med våra förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör ses som en helhet där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Eftersom riksdagens majoritet den 4 december förutsätts besluta om ramar för de olika utgiftsområdena i enlighet med finansutskottets förslag och därmed kommer att välja en annan inriktning av politiken, deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelning inom utgiftsområde 17.

För budgetåret 2003 förordar vi i vår partimotion och i våra kommittémotioner, 2002/03:Kr338 (m) och 2002/03:Kr236 (m), en annan politik.

Allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

I vår budgetmotion, 2002/03:Kr338 (m), vidhåller vi vår mångåriga kritik mot Kulturrådets dominerande roll och föreslår en minskning av kulturbyråkratin. Mot denna bakgrund har vi föreslagit att anslaget till Kulturrådet bör minska med 20 miljoner kronor.

Vi delar helt den åsikt som förs fram i motion 2002/03:Kr273 (m) att det är av största vikt att manifesteras barnbokens mästarinna Astrid Lindgren genom att ett pris till hennes minne inrättas. Vi anser i likhet med motionärerna att administrationen runt priset bör kunna minskas. En del av dessa medel borde i stället, som anförs i motionen, tillföras de medel som avsätts för priset under anslaget 28:9 Litteraturstöd.

Vi har under ett antal år framfört vår åsikt att flera av de verksamheter som ryms inom anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete inte bör vara statliga uppgifter. Det som inte efterfrågas eller får lokalt stöd skall inte alltid kunna räkna med att överleva genom statliga bidrag. Vi vill också helt avveckla bidraget till Teateralliansen. Vi vill påminna om att vi av dessa orsaker i vår budgetmotion i år föreslagit en minskning av anslaget med 79 000 000 kronor till 75 935 000 kronor.

Teater, dans och musik (28:5–28:7)

Vi vill påminna om att vi i vår budgetmotion framfört att det inte är rimligt att behålla Riksteaterns verksamhet på oförändrad nivå, när det nu finns ett regionalt teaterutbud. Förenings- och arrangörsdelen av Riksteatern känner sig på många orter bunden av utbudet från den producerande delen av Riksteatern. Moderata samlingspartiet har i sin budgetmotion föreslagit att vuxenteaterverksamheten vid Riksteatern bör upphöra och att teatern genom sina s.k. specialensembler, som Tyst teater och Cullbergbaletten, skall kunna erbjuda lokala arrangörer det som inte regionteatrarna har kapacitet till. Vidare har vi i budgetmotionen framfört att Rikskonserterns produktion och fonogramutgivning bör omprövas. I motionen föreslås att bidragen till dessa båda institutioner skall minskas med sammantaget 200 miljoner kronor.

Även om vi inte deltar i beslutet om medelsanvisning vill vi understryka att vi anser det värdefullt att utskottet beslutat att ökningen av anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner med 5,1 miljoner kronor skall avse inte endast regionala och lokala teater- och dansinstitutioner utan även regionala och lokala musikinstitutioner samt länsmusikverksamheten.

Av motion 2002/03:Kr213 (m) framgår att Göteborgsoperans framtid ter sig osäker. Vi påminner om att motionärerna bakom motionen anser att det krävs en nivåhöjning av statsbidraget till operan i storleksordningen 20 miljoner kronor för att operan inte skall tvingas att radikalt ompröva sin verksamhet. En sådan höjning av anslaget förefaller rimlig, menar motionärerna.

Vi har i vår budgetmotion föreslagit att de fria teatergrupperna skall få ett tillskott, utöver regeringens förslag, med 20 miljoner kronor per år för de två

kommande budgetåren 2003 och 2004. Vi anser att de fria teatergrupperna idag lever under knappa förhållanden och vill framhålla att deras arbete och insats för att sprida teaterkultur är oerhört viktig. Genom en ökning av anslaget 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål, i enlighet med vårt förslag, skulle förutsättningarna för de fria teatergruppernas arbete avsevärt förbättras.

Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:13)

I vår budgetmotion har vi föreslagit en minskning av anslaget 28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet med 11 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Den datatekniska utvecklingen bör innebära en förenkling och rationalisering av fjärrlåneverksamheten, vilket bör kunna medföra lägre kostnader för den regionala verksamheten.

I samma motion har vi också föreslagit en minskning av anslaget 28:9 Litteraturstöd med 30 miljoner kronor, varvid stödet till En bok för alla skall upphöra och utgivningsstödet skall minska.

Vi understryker i samma motion vikten av att staten stöder utvecklingen av den tekniskt överlägsna digitala teknik som finns att tillgå då det gäller talboksbandspelare. I motionen föreslår vi att en del av anslaget 28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket skall användas för att göra denna teknik, som benämns DAISY, mer tillgänglig.

I motionen framhåller vi att en central del i en lyckad integration är att nya medborgare ges möjlighet att läsa och därmed få kunskap om förhållandena i Sverige, nyheter och aktuella frågor. Mot den bakgrunden föreslår vi en ökning med 2 miljoner kronor av anslaget 28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur.

Bild och form samt konsthantverk (28:14–28:18)

Vi anser i vår budgetmotion att anslaget till Statens konstråd (28:14) borde dras ned med 2 miljoner kronor. Vi anser att verksamheten utanför det statliga området bör minskas och därmed rådets kostnader för den. Vidare menar vi att konstrådet bör få i uppdrag att genomföra sådana åtgärder att avgiftsintäkterna ökar med en miljon kronor.

I samma motion har vi föreslagit att anslaget 28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön bör minskas med 15 miljoner kronor. Staten bör nämligen renodla sitt ansvar för olika kulturverksamheter och inte ta ansvar för konstnärlig utsmyckning av andra gemensamma miljöer än de statliga.

Ersättningar och bidrag till konstnärer (28:19–28:20)

I motion 2002/03:Kr264 (m) har vi presenterat en lång rad förslag för att göra den ekonomiska situationen enklare, stabilare och mer förutsägbar för konstnärer. Konstnärerna måste ges villkor som gör det möjligt för dem att leva på sitt arbete. För det krävs en politik som undanröjer skatter, byråkrati och regler som i dag missgynnar våra konstnärer. Motionens olika yrkanden behandlas inom flera av riksdagens utskott. De förslag till nödvändiga föränd-

ringar som vi har presenterat i vår budgetmotion innebär att anslaget 28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer skulle kunna minskas med 50 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Museer och utställningar (28:28–28:35)

Vi har i vår budgetmotion föreslagit att anslaget 28:30 Centrala museer: Stiftelser skall minskas med 11 miljoner kronor. Minskningen avser bidraget till Arbetets museum. Syftet med en sådan minskning är att statsbidraget till museet skall upphöra. Som framgår av motionen har Arbetets museum skapats på initiativ av olika intressegrupper som inte sett till att verksamheten har de medel som behövs för att fortleva av egen kraft. Av politiska skäl har sedan det ekonomiska ansvaret för verksamheten övertagits av staten, vilket vi av principiella skäl har vänt oss mot i motionen.

I vår budgetmotion har vi föreslagit att anslaget 28:32 Stöd till icke-statliga kulturlokaler skall upphöra och att inga medel därmed skall betalas ut under anslaget. Vi anser nämligen att det inte är logiskt att kräva att huvudmannen skall stå för lokalkostnaderna samtidigt som det finns ett statligt anslag till investeringar i lokaler. Kostnaderna för handikappanpassning bör enligt motionen i stället bestridas från anslag inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

Vidare har vi i samma motion föreslagit en minskning av anslaget 28:33 Riksutställningar med 26 miljoner kronor. Riksutställningars egna produktioner borde enligt motionen minska och myndigheten borde i större utsträckning fungera som en serviceorganisation till andra utställningsarrangörer.

Övrigt inom kulturpolitiken

Vi vill påminna om att Moderata samlingspartiet under en följd av år föreslagit att statliga medel skall anvisas till en särskild kulturfond för att stödja nyskapande verksamhet som inte får stöd med offentliga medel på annat sätt. Avsikten är att medel från fonden skall anvisas motsvarande de resurser som mobiliserats genom t.ex. bidrag och sponsorsinsatser. För år 2003 har vi föreslagit att ett anslag på 100 miljoner kronor skall anvisas för ändamålet.

Ungdomspolitik (29:1–29:2)

Moderata samlingspartiet anser att bidraget till den nationella och internationella ungdomsverksamheten (29:2) bör minskas. I första hand bör den internationella verksamheten klara sig med snävare ekonomiska ramar. Även grundbidragen till rikstäckande barn- och ungdomsorganisationer bör kunna minskas, då de flesta ungdomsorganisationer visar ett minskat medlemsantal och då det finns klara tecken på att ungdomsaktiviteter som inte erhåller bidrag drar till sig nya grupper. I motionen föreslås en minskning av anslaget med 74 miljoner kronor till 16 389 000 kronor. Med mindre anslag att hantera borde även anslaget till Ungdomsstyrelsen (29:1) kunna minskas. I motionen har föreslagits ett med 16 miljoner kronor minskat anslag om 2 171 000 kronor.

Folkrörelsepolitik (30:1–30:4)

Vad gäller idrottens finansiering vill vi påminna om att vi i vår motion 2002/03:Kr297 (m), som kommer att behandlas senare under mandatperioden, föreslår att idrottsrörelsen skall få en betydligt större andel av spelmarknaden för att därmed kunna öka sin självfinansieringsgrad.

Vi har i vår budgetmotion föreslagit att anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler skall avskaffas. Det är enligt vår mening en regional och kommunal uppgift att i förekommande fall bistå med bidrag för allmänna samlingslokaler.

Vi anser att stödet till kvinnoorganisationerna inte bör hamna under detta utgiftsområde. I stället menar vi att den största delen av anslaget bör flyttas till utgiftsområde 14 Arbetsliv. I Moderaternas budgetmotion föreslås därför att anslaget 30:3 Bidrag till kvinnoorganisationernas verksamhet skall minska med 2,5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Folkbildning (25:1–25:3)

Vi vill påminna om att vi i vår budgetmotion har föreslagit att den del av anslaget som avser bidraget till folkhögskolor skall överföras till utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Vidare har vi föreslagit en besparing med 350 miljoner kronor på den del av folkbildningsanslaget som blir kvar inom utgiftsområde 17, eftersom vi anser att andelen uppdragsutbildning och annan icke-bidragsberoende utbildning hos studieförbunden borde kunna ökas. Vi menar även att medel ur den av oss föreslagna kulturfonden skulle kunna utnyttjas av folkbildningen.

9. Medelsanvisningen för år 2003 m.m. (punkt 55)

Lennart Kollmats och Cecilia Wikström (båda fp) anför:

Inledning

Folkpartiet liberalernas budgetförslag för år 2003 innebär i sina huvuddrag sänkta skatter på arbete och företagande som syftar till att uppnå en långsiktig och uthållig tillväxt. Det syftar också till en mera rättvis skattepolitik för bl.a. barnfamiljer. Våra utgiftsökningar avser främst bistånd, utbildning, vård och omsorg, förbättringar för handikappade, åtgärder mot ohälsan samt satsningar på miljö och rättssäkerhet.

Vårt förslag till utgiftsram för utgiftsområde 17 har emellertid avslagits i budgetprocessens första steg. Då Folkpartiets budgetförslag är en helhet är det inte meningsfullt att delta i fördelningen på anslag inom utgiftsområde 17. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområde 17.

Vår liberala kulturpolitik utgår från tre mål – frihet, mångfald och kvalitet. (Se reservation 1 till detta betänkande.)

Frihet betyder bl.a. en konkret frihet att vända sig till flera och olika finansieringskällor. Mångfalden finansieringsmodeller kan ge rum för en mångfald

av olikartade produktioner och olikartade distributionsmodeller. Kvalitet föds just i kraftfält på vilka mångfaldens skeenden fritt samspelar.

Att skapa utrymme för kvalitetskultur i hela landet är en viktig kulturpolitisk uppgift. Det offentliga stödet till kulturen måste komma från både stat, regioner, landsting och kommuner. Risken är annars ett alltför starkt beroende av få finansiärer, vilket riskerar att leda till likformighet. Alla offentliga aktörer har ansvar för att tillskapa goda möjligheter för ett rikt kulturliv med både bredd och djup. Kulturpolitiken bör i princip vara generell. Selektiva urvalsprinciper måste tillämpas restriktivt. Det offentliga ekonomiska kulturstödet, framför allt det nationella, bör främst riktas mot det professionella kulturlivet. Detta kulturstöd måste också präglas av långsiktighet.

Frihetens och mångfaldens krav när det gäller finansiering av kultur berör två viktiga element i kulturens arbetsprocess: finansiering av verksamhet, dvs. investeringar och täckning av löpande kostnader, och finansiering som ger fria kultur- och konstproducenter rimliga förutsättningar att leva på sitt yrke.

Det behövs en ny syn på lönsamhet inom kultur och kommunikation för att landet inte skall stänga sig ute från morgondagens världsomfattande arbetsmarknad inom det som ibland kallas "upplevelseindustri". Andra länder satsar på både traditionell och ny kultur, på museer, festivaler och andra arrangemang som blir en motor i turistnäringens utveckling.

I Folkpartiet liberalernas budgetmotioner 2002/03:Kr272 (fp) och 2002/03:Fi230 (fp) har föreslagits en satsning på kulturen med 50 miljoner kronor utöver regeringens förslag med syfte att förbättra kulturskaparnas förhållanden och institutionernas ekonomi.

Finansutskottet har den 21 november 2002 tillstyrkt regeringens förslag om ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (bet. 2002/03:FiU1). Riksdagen förväntas den 4 december 2002 besluta i enlighet med finansutskottets förslag. Då denna ram till omfattning och inriktning inte stämmer överens med Folkpartiet liberalernas budgetmotioner inom utgiftsområdet deltar vi inte i kulturutskottets anslagsbeslut (punkt 55 i utskottets förslag till riksdagsbeslut).

Allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

I Folkpartiet liberalernas budgetmotioner finns förslag om att minska anslaget till Kulturrådet med 7 miljoner kronor. Förslaget har motiverats med att Kultur- och Sveriges inte skall finansieras med allmänna medel och att behovet av statlig styrning av kulturverksamheten har minskat i och med att regionernas kulturansvar har utvecklats.

Teater, dans och musik (28:5–28:7)

Vi påminner om att Folkpartiet liberalerna i budgetmotionerna framhållit att de resurser och det uppdrag som Riksteatern har för egen teaterproduktion borde kunna föras över till regionteatrarna och de större stadsteatrarna. Riksteatern skulle då ha kvar rollen som samordnare av teaternas turnéverksamhet och andra uppdrag som staten givit teatern samt svara för Cullbergba-

letten, Tyst Teater och Unga Riks. Som en följd härav skulle bidraget till Riksteatern kunna minskas med 27 miljoner kronor. En motsvarande överföring av medel, 10 miljoner kronor, från Rikskonserter till den regionala musikverksamheten har också föreslagits av oss. Vidare har vi föreslagit att Dramaten och Operan skall få förstärkt bidrag med 3 miljoner kronor vardera och att bidraget till Dansens Hus skall öka med 1,5 miljoner kronor.

Vi påminner också om att Folkpartiet har föreslagit att anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner skall ökas med 30 miljoner kronor. Av beloppet bör 5 miljoner kronor riktas till Göteborgsoperan. Resten av ökningen bör användas för att förstärka de regionala teaternas respektive länsmusikorganisationernas bidrag.

Även om vi inte deltar i beslutet om medelsanvisning vill vi understryka att vi anser det värdefullt att utskottet beslutat att ökningen av anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner med 5,1 miljoner kronor skall avse inte endast regionala och lokala teater- och dansinstitutioner utan även regionala och lokala musikinstitutioner samt länsmusikverksamheten.

Vi vill också påminna om att Folkpartiet har yrkat att de fria teatergrupperna, som är en stor tillgång för svenskt teaterliv och som har levt under stark ekonomisk press, borde ha fått ett med 7 miljoner kronor ökat bidrag. I motionerna har också föreslagits att ytterligare 2 miljoner kronor skall anslås till Drottningholms Slottsteater. Vi vill framhålla att ingen uppräknings av anslaget har ägt rum sedan år 1992 och vi anser inte att det extra bidrag om 1 miljon kronor som tilldelas Drottningholms Slottsteater under anslaget 28:2 utgör en tillräcklig anslagsförstärkning. Drottningholm blev år 1991 erkänt som världsarv vilket har ökat det internationella intresset för Drottningholms Slottsteater påtagligt. Vi anser att för att teatern också fortsättningsvis skall kunna bedriva en föreställningsverksamhet på högsta internationella nivå måste teaterns permanenta anslag höjas fr.o.m. år 2003.

Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:13)

I våra budgetmotioner har vi föreslagit en satsning på 13 miljoner kronor utöver regeringens förslag för folk- och skolbibliotekens bokinköp. Satsningen föreslås bli finansierad delvis genom att vi samtidigt föreslår att En bok för alla skall koncentrera sin bokutgivning på barn- och ungdomslitteratur och upphöra med utgivning av vuxenlitteratur. Därmed skulle bidraget till En bok för alla kunna dras ner med 3 miljoner kronor. Av vår motion 2002/03:Kr372 (fp) framgår att det inte finns samma behov av en subventionerad vuxenutgivning efter det att bokmomsen sänkts.

Bild och form samt konsthantverk (28:14–28:18)

Folkpartiet liberalerna har föreslagit en minskning av anslaget till Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön med 10 miljoner kronor med moti-

veringen att kommuner och landsting bör öka sitt kostnadsansvar och att staten därmed kan minska sitt.

Arkiv (28:21–28:24)

I motion 2002/03:Kr204 (fp) påtalas att Sverigefinländarnas riksarkiv har akuta svårigheter med sin budget. Vi är medvetna om att betänkandet Arkiv för alla – nu och i framtiden (SOU 2002:78), som bl.a. behandlar frågor om de nationella minoritetsspråkens arkiv, är ute på remiss och att regeringen har för avsikt att återkomma till riksdagen i de aktuella frågorna. Som påtalas i motionen borde regeringen se till att statsbidraget till Sverigefinländarnas riksarkiv höjs redan nu, innan en proposition läggs fram.

Museer och utställningar (28:28–28:35)

Folkpartiet liberalerna har i budgetmotionerna föreslagit en ökning med 14 miljoner kronor av anslaget 28:28 Centrala museer: Myndigheter. Av ökningen avser 3 miljoner kronor Moderna museet. Den totala resursförstärkningen skulle enligt vårt förslag ha använts för att anställa personal för digitalisering av museernas samlingar samt för att garantera säkerheten på museerna.

Vidare har vi föreslagit att anslaget 28:30 Bidrag till regionala museer skall ökas med 16,5 miljoner kronor, varav 2 miljoner kronor avser Nordiska akvarellmuseet på Tjörn. Akvarellmuseet, som på kort tid har etablerat sig som en betydelsefull konstinstitution, bedriver ett kraftfullt utvecklingsarbete inom det konstpédagogiska området. Vidare skulle 500 000 kronor av anslagsökningen ha tillfallit Marionetteatern, som i dag har stora ekonomiska problem och hotas av nedläggning.

Vi påminner också om vårt förslag att anslaget 28:33 Riksutställningar skall minskas med 5 miljoner kronor. Vi anser att Riksutställningars uppdrag att producera utställningar borde kunna överföras på de större kommunala och regionala museerna och att myndigheten i stället skulle kunna koncentrera sig på att bistå övriga delar av museiväsendet genom att aktivt medverka till att produktioner från olika museer distribueras i landet. Övriga medel i vårt förslag, skulle enligt vår principiella inställning, fördelas enligt de regionala museernas egna beslut, varvid bl.a. Kulturarvs-IT sannolikt skulle prioriterats.

Trossamfund (28:38–28:39)

I Folkpartiet liberalernas budgetmotioner har föreslagits en ökning av anslaget till trossamfunden med 10 miljoner kronor med tanke på trossamfundens stora ansvarsområde.

Övrigt inom kulturpolitiken

Vi vill påminna om att Folkpartiet liberalerna framhållit behovet av resurser för utveckling av kulturpolitiken för invandrare och minoriteter. De behöver få ett större utrymme i svenskt kulturliv och ökat stöd för att kunna värna sina språkliga och kulturella identiteter. I motionerna har föreslagits ett nytt an-

slag, benämnt Möte mellan kulturer, om 4 miljoner kronor, varav 1 miljon kronor avser minoriteters arkiv.

Mediepolitik (27:1–27:3)

Folkpartiet liberalerna har föreslagit att förhandsgranskningen av vuxenfilmer skall avskaffas. En sådan åtgärd skulle minska arbetet vid Statens biografbyrå och därmed byråns kostnader. Mot denna bakgrund har föreslagits att anslaget skall minskas med 3 miljoner kronor.

Ungdomspolitik (29:1–29:2)

Utskottets majoritet har föreslagit en överföring av 2,5 miljoner kronor från anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet till anslaget 30:3 Bidrag till allmänna samlingslokaler. Vi vill påminna om att Folkpartiet liberalerna i sina budgetmotioner inte haft något emot regeringens förslag till medelsanvisning om 90 389 000 kronor till ungdomsverksamheten.

Folkrorelsepolitik (30:1–30:4)

Folkpartiet liberalerna har i sina budgetmotioner föreslagit att anslaget 30:1 Stöd till idrotten skall ökas med 10 miljoner kronor, avsett för bl.a. dopningsbekämpning och idrottsforskning.

Beträffande bidraget till allmänna samlingslokaler vill vi påminna om att Folkpartiet liberalerna inte har haft något att erinra mot regeringens förslag att 26,5 miljoner kronor skall anvisas under anslaget 30:2, vilket innebär 2,5 miljoner kronor mindre än vad utskottet nu föreslagit.

Vi vill i sammanhanget också påpeka att vi under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg avsatt 5 miljarder kronor under fem år för handikappanpassning av offentliga lokaler (jfr motionerna 2002/03:Fi232 yrkande 15 i denna del och 2002/03:So362 yrkandena 1 och 2). Allmänna samlingslokaler ingår givetvis bland de offentliga lokaler som vi föreslår skall erhålla medel, liksom idrottsanläggningar.

10. Medelsanvisningen för år 2003, m.m. (punkt 55)

Gunilla Tjernberg (kd) anför:

Inledning

Kristdemokraterna har i sina motioner föreslagit en annan inriktning av statens budget och andra utgiftsramar än vad regeringen föreslagit. Kristdemokraternas budgetalternativ tar sikte på att långsiktigt förbättra Sveriges tillväxtförutsättningar genom strukturella reformer för minskad ohälsa, förbättrad lönebildning och strategiska skattesänkningar på arbete och sparande. Därigenom skapas förutsättningar för att sysselsättningen skall kunna öka i en sådan utsträckning att välfärden tryggas för alla. Våra reformer och ekonomiska satsningar syftar framför allt till att sänka skatterna på arbete och före-

tagande, öka valfriheten inom familjepolitiken, återupprätta rättsväsendet, stärka pensionärernas ekonomiska situation, förbättra infrastrukturen och stärka kulturpolitiken. Vårt alternativ framgår av reservation 10 i finansutskottets betänkande 2002/03:FiU1.

Kulturen har en självklar plats i den kristdemokratiska ideologin och där hämtar vår kulturpolitik sin näring. Här finns de tre grundprinciper som utgör basen för vår syn på kulturen och kulturpolitikens ansvar.

För det första grundas vår kulturpolitik i den kristdemokratiska synen på människan – hennes förutsättningar, behov och uppgift. Kristdemokraterna menar att människan kräver tillfredsställelse av mer än sina materiella behov för att överleva. För att växa och bli hel krävs en immateriell, andlig och kulturell dimension liksom relationer och gemenskap med andra. Den politik vi formar utgår ifrån hela människan och ser till alla hennes behov. Att värna om människans immateriella inre liv är därför lika självklart för oss som att garantera hennes materiella behov. Kulturen utgör en avgörande del i människors tillvaro och kan vara en väg att uppfylla hennes immateriella behov. Genom kulturen kan människor finna mening i tillvaron och utvecklas både som individer och i sina relationer med andra. Att värna kulturen är därför en grundläggande uppgift för politiken.

Den kristdemokratiska ideologin handlar också om ansvar och förvalterskap. Vi menar att vi som lever i dag har en skyldighet att efter bästa förmåga förvalta det som lämnats till oss. Det handlar naturligtvis om att värna jordens materiella tillgångar men också om att bevara det immateriella arv av tankar, värderingar och idéer som lämnats till oss från tidigare generationer. Bevarandet av kulturarvet, såväl det andliga som det materiella, är därför självklart för oss. Det handlar både om de kulturvärden som lämnats till oss från tidigare generationer och om de som tillkommer i vår egen tid.

Den tredje principen i den kristdemokratiska ideologin som ligger till grund för vår kulturpolitik handlar om samhällets maktfördelning. Vi menar att all politik måste bygga på subsidiaritet. Alla beslut skall fattas så nära den enskilda människan som möjligt. Endast i de fall man kan motivera att det är mest effektivt att besluten fattas på en högre nivå skall besluten flyttas dit. Grundprincipen är att högre nivåer skall vara ett stöd för de lägre. Kulturpolitiken skall utifrån detta synsätt utgå ifrån den enskilda människan och hennes behov. Kulturen skall inte styras av beslut uppifrån utan frodas bland de människor som utgör hennes kärna.

Med människan i centrum och med aktning för kulturens oersättliga roll för hennes välbefinnande bygger vi den kristdemokratiska kulturpolitiken.

Finansutskottet har den 21 november 2002 tillstyrkt regeringens förslag om ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (2002/03:FiU1). Riksdagen förväntas den 4 december 2002 besluta i enlighet med finansutskottets förslag. Då denna ram till omfattning och inriktning inte stämmer överens med Kristdemokraternas budgetmotioner inom utgiftsområdet deltar jag inte i kulturutskottets anslagsbeslut (punkt 55 i utskottets förslag till riksdagsbeslut).

Kristdemokraternas budgetförslag rörande utgiftsområde 17 finns i motionerna 2002/03:Kr305 (kd), 2002/03:Kr366 (kd), 2002/03:Kr368 (kd), 2002/03:Kr369 (kd), 2002/03:Kr370 (kd), 2002/03:Kr371 (kd) och 2002/03:N307 (kd) yrkande 9.

Allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

För att skapa utrymme för satsningar bl.a. på att sprida kulturutbudet i landet föreslår Kristdemokraterna i motion 2002/03:Kr371 (kd) att anslaget 28:1 Statens kulturråd skall minskas med 1 miljon kronor och att den del av anslaget 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete som avser medel till regeringens disposition skall minskas med 5 miljoner kronor. Samtidigt föreslås i motionen att anslaget 28:2 skall tillföras 1 miljon kronor för en satsning på amatörkulturen, vilket innebär att detta anslag totalt borde minskas med 4 miljoner kronor.

Teater, dans och musik (28:5–28:7)

Jag vill påminna om att Kristdemokraterna i motion 2002/03:Kr371 (kd) föreslagit att anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner skall tillföras 5 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit. Av motionen framgår att en sådan ökning delvis borde tillfalla Göteborgsoperan.

Även om vi inte deltar i beslutet om medelsanvisning vill vi understryka att vi anser det värdefullt att utskottet beslutat att ökningen av anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner med 5,1 miljoner kronor skall avse inte endast regionala och lokala teater- och dansinstitutioner utan även regionala och lokala musikinstitutioner samt länsmusikverksamheten.

Jag vill också påminna om att det i Kristdemokraternas budgetmotion föreslås att anslaget 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål, skall tillföras 4 miljoner kronor för år 2003. Av dessa medel skall 1 miljon kronor utgöra ett förstärkt bidrag till fonogramutgivningen då vi anser att den neddragning av fonogramstödet som gjordes år 2001 var ogenomtänkt.

Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:13)

I motion 2002/03:Kr371 (kd) har vi föreslagit att anslaget Litteraturstöd skall minskas med 5 miljoner kronor. Minskningen avser En bok för allas utgivning av vuxenlitteratur.

Vidare har vi i samma motion föreslagit en ökning med 1 miljon kronor utöver vad regeringen föreslagit av anslaget 28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur. Syftet med ökningen är – som framgår av motion 2002/03:Kr305 (kd) – att LL-stiftelsen skall kunna marknadsföra sitt utbud och genomföra en brett upplagd informationskampanj för att presentera sin utgivning för att nå ut till fler målgrupper.

Arkiv (28:21–28:24)

För att utveckla den viktiga regionala arkivverksamheten och för att stärka folkrörelsearkivens arbete med industrisamhällets kulturarv föreslår Kristdemokraterna att anslaget 28:22 Bidrag till regional arkivverksamhet skall ökas med 1 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

Kulturmiljö (28:25–28:27)

Kristdemokraterna har föreslagit en ökning av anslaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård med 4 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Bakgrunden är det ständigt ökade behovet av kulturmiljösatsningar.

Vidare har Kristdemokraterna särskilt nämnt det arbete som bedrivs av landets hembygds- och fornminnesföreningar och framhållit att en omfördelning inom anslaget Bidrag till kulturmiljövård bör göras så att ytterligare 1 miljon kronor kommer de ideella organisationerna inom kulturmiljövårdens område till del.

Museer och utställningar (28:28–28:35)

Av Kristdemokraternas motion 2002/03:Kr369 (kd) framgår det att vi anser att de ekonomiska behoven hos de regionala museerna är mycket stora. Bland annat behövs stora satsningar för det långsiktiga arbetet och för säkerheten i museerna. Vi har därför i vår motion 2002/03:Kr371 (kd) föreslagit en ökning med 5 miljoner kronor av anslaget 28:30 Bidrag till regionala museer.

Jag vill påminna om att vi föreslagit i vår budgetmotion att 2 miljoner kronor skall tillföras anslaget Stöd till icke-statliga kulturlokaler år 2003 utöver regeringens förslag, för att behovet av att göra nödvändiga handikappanpassningar av lokaler bättre skall kunna tillgodoses. Som vi framhållit i motionen anser vi att det finns anledning att se över hur storleken på anslaget skall anpassas till de behov som finns.

Trossamfund (28:38–28:39)

Jag vill påminna om att Kristdemokraterna i sin budgetmotion har föreslagit att bidragen till trossamfundens samlingslokaler borde få ett tillskott på 3 miljoner kronor för år 2003.

Ungdomspolitik (29:1–29:2)

I budgetmotionerna för år 2003 har inte Kristdemokraterna haft något att erinra mot regeringens förslag i budgetpropositionen att riksdagen under anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet m.m. skulle anvisa 90 389 000 kronor.

Folkrörelsepolitik (30:1–30:4)

I ett flertal motioner har Kristdemokraterna påpekat att bidraget till allmänna samlingslokaler är väsentligt och att det fyller en viktig funktion och därför bör öka med 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Vi finner det gläd-

jande att utskottets majoritet är av samma uppfattning att bidraget bör öka i förhållande till regeringens förslag. Utskottets majoritet föreslår dock inte en lika stor ökning som Kristdemokraterna, utan stannar på 2,5 miljoner kronor utöver regeringens förslag.

11. Medelsanvisningen för år 2003, m.m. (punkt 55)

Birgitta Sellén (c) anför:

Inledning

Kulturen stärker inte bara vår framtidstro och samhörighet, den är också en källa för att skapa sysselsättning och en drivkraft för människors kreativitet och vilja att utveckla det egna samhället. Olika regioner har skapat sig olika kulturella identiteter. Det handlar dels om det historiska arvet att ta till vara traditioner och livsmönster och att formulera vad det är vi vill föra vidare till omvärlden, dels om ett nytänkande att ta till sig samtida kulturella aktiviteter.

Människor skall ha tillgång till ett rikt kulturliv oavsett social och ekonomisk status eller bostadsort. Centerpartiet vill ge möjlighet för alla att ta del av och delta i kulturell verksamhet. Vi vill därför gå vidare med en satsning på en kulturell allemansrätt i hela landet.

De politiska besluten skall inriktas på att skapa goda förutsättningar för ett levande regionalt och lokalt kulturliv i hela landet – ett kulturliv med mångfald, hög kvalitet och plats för både amatörers skapande och professionella konstnärers medverkan.

Regeringen bör få i uppdrag att från ett underifrånperspektiv utveckla kulturpolitiska strategier som en del i den regionala och lokala utvecklingen.

I vår kommittémotion 2002/03:Kr336 (c) har vi anfört att kulturpolitiken skall ge utrymme för nya kulturrörelser, nya lösningar och nya organisationsformer. Centerpartiet anser att det är viktigt att få i gång en diskussion kring hur den nationella kulturpolitiken kan anpassas till vår föränderliga värld (se vidare reservation 3 Nya metoder och verksamhetsformer för att nå de kulturpolitiska målen).

Vi vill t.ex. få i gång en diskussion och en utredning om utbud och efterfrågan, då det gäller statligt stödd kultur, stämmer överens eller inte. Vi anser att ungdomar skall kunna starta kulturprojekt för att det är roligt. Vi vill ge förutsättningar för detta genom vårt förslag att inrätta ett anslag som skulle riktas till kultur för unga i hela landet, våra s.k. KUL-miljoner.

Vi frågar oss om graffiti är klotter eller konst. Vi tror att graffitin är här för att stanna. Det märks inte minst genom att den tillåts att ställa ut i ”de fina” salongerna. Vi vill inte lagstifta bort en ungdomskultur utan i stället öka kunskapen om den och skapa förutsättningar för graffitin som konststart. Av den anledningen vill vi ge Fryshuset i Stockholm ett nationellt uppdrag att arbeta med graffiti.

För den sociala kontakten behövs mötesplatser. Samlingslokalerna är ett exempel på sådana platser, där man kan träffas för att exempelvis diskutera bygdens och ortens framtid, delta i studiecirkel eller se på teater.

Finansutskottet har den 21 november 2002 tillstyrkt regeringens förslag om ram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (bet. 2002/03:FiU1). Riksdagen förväntas den 4 december 2002 besluta i enlighet med finansutskottets förslag. Då denna ram till omfattning och inriktning inte stämmer överens med Centerpartiets budgetmotioner inom utgiftsområdet deltar vi inte i kulturutskottets anslagsbeslut (punkt 55 i utskottets förslag till riksdagsbeslut).

Centerpartiets budgetförslag rörande utgiftsområde 17 finns i motionerna 2002/03:Kr336 (c) och 2002/03:Kr337 (c), och i det följande påminner jag om innehållet i dessa.

Allmän kulturverksamhet (28:1–28:4)

I vår budgetmotion har vi föreslagit en ökning av anslaget 28:3 Nationella uppdrag utöver regeringens förslag med 2 miljoner kronor. Ökningen skulle göra det möjligt för regeringen att utse Fryshuset i Stockholm och Museum Anna Nordlander till innehavare av nationella uppdrag inom sina respektive områden, grafitti och kvinnokonst.

Teater, dans och musik (28:5–28:7)

Den fria scenkonsten har en utomordentlig betydelse för kulturlivet. De fria teatergrupperna står för närmare en tredjedel av antalet teaterföreställningar totalt sett och för cirka hälften av föreställningarna för barn och ungdom. Jag vill påminna om att Centerpartiet i sin budgetmotion föreslagit en ökning med 24 miljoner kronor av anslaget 28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål.

Även om vi inte deltar i beslutet om medelsanvisning vill vi understryka att vi anser det värdefullt att utskottet beslutat att ökningen av anslaget 28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner med 5,1 miljoner kronor skall avse inte endast regionala och lokala teater- och dansinstitutioner utan även regionala och lokala musikinstitutioner samt länsmusikverksamheten.

Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter (28:8–28:13)

I vår kommittémotion anförs att staten inte bör prioritera vuxenböcker inom litteraturstödet, varför anslaget 28:9 Litteraturstöd bör minskas med 36,5 miljoner kronor till 64 417 000 kronor.

Bild och form samt konsthantverk (28:14–28:18)

Centerpartiet har i sina motioner 2002/03:Kr307 (c) och 2002/03:Kr337 (c) föreslagit att anslaget Främjande av hemslöjden skall öka med 1 miljon kronor. En höjning är nödvändig för att kunna driva verksamheten på ett framåt-syftande sätt, för att uppfylla de förpliktelser som hemslöjdsrörelsen har gentemot sina medlemmar och allmänheten, för att upprätthålla intresset för

slöjd ute i landet och för att kunna uppfylla regeringens och riksdagens intentioner när det gäller slöjdens betydelse både som kulturyttring och som näring.

Museer och utställningar (28:28–28:35)

Centerpartiet anser att det är angeläget att kunskapen om Förintelsen sprids och att diskussionen om demokrati och mänskliga rättigheter främjas. Vi anser dock inte att det behöver inrättas en särskild myndighet för detta ändamål. I vår motion 2002/03:Kr337 (c) har vi därför avstyrkt att 40 miljoner kronor skall anvisas för myndigheten Forum för levande historia.

Ungdomspolitik (29:1–29:2)

Jag vill påminna om att Centerpartiet i sina budgetmotioner inte har haft något att erinra mot regeringens förslag i budgetpropositionen att riksdagen under anslaget 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet skulle anvisa 90 389 000 kronor.

Centerpartiet har under flera år framhållit att det behövs särskilda medel för att utveckla det kulturella utbudet för ungdomar, med ungdomar och av ungdomar i hela landet. I vår motion 2002/03:Kr336 (c) har vi framhållit att det har visat sig att de kommunala kultur- och fritidsbudgetarna många gånger till stor del är uppbundna i fasta anläggningar, institutioner eller projekt. Förutsättningarna för kommunerna att utan längre fördröjningar ta till vara ungdomars idéer är därmed dåliga.

Jag vill påminna om att Centerpartiet i år har återkommit i den nämnda motionen med förslag om att ett särskilt anslag om 100 miljoner skall inrättas för ändamålet, i år benämnt KUL-miljoner. Medlen skall enligt motionen fördelas av Ungdomsstyrelsen till de kommunala ungdomsråden eller motsvarande.

Jag vill också redovisa att det i motionen understryks att det är mycket viktigt att ungdomarna på orten själva får bestämma hur resurserna skall fördelas. Även de ungdomar som inte tillhör någon förening avses kunna ta del av medlen.

Folkrörelsepolitik (30:1–30:4)

Runt om i landet – i glesbygd likaväl som i storstädernas förorter – finns det ett stort antal allmänna samlingslokaler, som var och en är en betydelsefull mötesplats för människorna i omgivningen. Centerpartiet har i två motionsyrkanden framhållit att samhället än mer bör stödja upprustning, standardhöjning och nybyggnad av allmänna samlingslokaler och att anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler därmed borde ökas med 40 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionsförslaget innebär en ökning med 37,5 miljoner kronor i förhållande till utskottets förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2001/02:176

I skrivelsen gör regeringen en resultatredovisning av ett av de nationella kulturpolitiska målen, det. s.k. jämlikhetsmålet om delaktighet och eget skapande.

Propositionen

Regeringen (Finansdepartementet) har i proposition 2002/03:1 Förslag till statsbudget för 2003 (budgetpropositionen) utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid föreslagit

1. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (avsnitt 4.9),
2. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift (avsnitt 5.9.5),
4. att riksdagen godkänner att ett årligt internationellt litteraturpris på 5 000 000 kronor instiftas till Astrid Lindgrens minne (avsnitt 4.8),
5. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003 för ramanslaget 28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket beställa talböcker, punktskriftsböcker och informationsmaterial som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 4 000 000 kronor under 2004 (avsnitt 4.10.11),
6. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003 för ramanslaget 28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön beställa konstverk som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 10 000 000 kronor under 2004–2006 (avsnitt 4.10.15),
7. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003 för ramanslaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 100 000 000 kronor under 2004–2006 (avsnitt 4.10.26),
8. att riksdagen godkänner regeringens förslag till medelsberäkning för 2003 för den avgiftsfinansierade verksamhet som bedrivs av Sveriges Television AB (inkl. Dövas TV), Sveriges Radio AB (inkl. Radio Sweden) och Sveriges Utbildningsradio AB (avsnitt 5.9.5),
9. att riksdagen godkänner regeringens förslag till medelstildelning för 2003 från rundradiokontot till statsbudgetens inkomstsida avseende Granskningsnämnden för radio och TV (avsnitt 5.9.5),

10. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2003 besluta om lån i Riksgäldskontoret för att täcka underskott på distributionskontot för finansiering av kostnader för TV-distribution intill ett belopp av 724 000 000 kronor (avsnitt 5.9.5),
11. att riksdagen godkänner regeringens förslag om överföring av medel till distributionskontot från rundradiokontot och förslag om överföring av medel från distributionskontot till Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB (avsnitt 5.9.5),
12. att riksdagen godkänner att regeringen på AB Svenska Spels bolagsstämma 2003 verkar för att bolagsstämman beslutar om stöd till idrotten i form av bidrag på högst 160 000 000 kronor (avsnitt 7.7),
13. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003 för det obetecknade anslaget 25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen besluta om stöd för funktionshindrade vid folkhögskolor som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 10 000 000 kronor efter 2003 (avsnitt 8.1.2),
14. att riksdagen för 2003 anvisar anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag	Anslagstyp	Anslagsbelopp
2:1 Lotteriinspektionen	ramanslag	38 811 000
25:1 Bidrag till folkbildningen	obetecknat anslag	2 519 631 000
25:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen	obetecknat anslag	76 933 000
25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning	obetecknat anslag	9 544 000
26:1 Statens ljud- och bildarkiv	ramanslag	40 112 000
27:1 Statens biografbyrå	ramanslag	9 603 000
27:2 Utbyte av TV-sändningar mellan Sverige och Finland	obetecknat anslag	19 816 000
27:3 Bidrag till dokumentation om den mediepolitiska utvecklingen och till europeiskt mediasamarbete	ramanslag	821 000
27:4 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	obetecknat anslag	1 662 000
28:1 Statens kulturråd	ramanslag	42 994 000
28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	ramanslag	154 935 000
28:3 Nationella uppdrag	ramanslag	9 000 000
28:4 Försöksverksamhet med ändrad regional fördelning av kulturpolitiska medel	obetecknat anslag	136 845 000
28:5 Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Svenska rikskonserter och Dansens Hus	obetecknat anslag	822 534 000

Anslag	Anslagstyp	Anslagsbelopp
28:6 Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musik-institutioner	obetecknat anslag	692 079 000
28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musik-ändamål	ramanslag	138 215 000
28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet	obetecknat anslag	43 139 000
28:9 Litteraturstöd	ramanslag	100 917 000
28:10 Stöd till kulturtidskrifter	ramanslag	20 650 000
28:11 Talboks- och punktskriftsbiblioteket	ramanslag	65 462 000
28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur	obetecknat anslag	14 937 000
28:13 Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden	obetecknat anslag	5 152 000
28:14 Statens konstråd	ramanslag	6 504 000
28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	ramanslag	40 438 000
28:16 Nämnden för hemslöjdsfrågor	ramanslag	1 782 000
28:17 Främjande av hemslöjden	ramanslag	19 122 000
28:18 Bidrag till bild- och formområdet	ramanslag	29 708 000
28:19 Konstnärsnämnden	ramanslag	11 256 000
28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer	ramanslag	275 036 000
28:21 Riksarkivet och landsarkiven	ramanslag	278 454 000
28:22 Bidrag till regional arkivverksamhet	obetecknat anslag	4 937 000
28:23 Språk- och folkminnesinstitutet	ramanslag	29 414 000
28:24 Svenskt biografiskt lexikon	ramanslag	4 048 000
28:25 Riksantikvarieämbetet	ramanslag	179 245 000
28:26 Bidrag till kulturmiljövård	ramanslag	251 745 000
28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning	reservationsanslag	100 000 000
28:28 Centrala museer: Myndigheter	ramanslag	744 627 000
28:29 Centrala museer: Stiftelser	obetecknat anslag	202 357 000
28:30 Bidrag till regionala museer	obetecknat anslag	143 581 000
28:31 Bidrag till vissa museer	obetecknat anslag	48 176 000
28:32 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	ramanslag	10 000 000
28:33 Riksutställningar	ramanslag	42 896 000
28:34 Forum för levande historia	ramanslag	40 000 000
28:35 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	ramanslag	80 000
28:36 Filmstöd	ramanslag	234 738 000
28:37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	ramanslag	33 173 000

Anslag		Anslagstyp	Anslagsbelopp
28:38	Samarbetsnämnden för statsbidrag till tros-samfund	ramanslag	3 312 000
28:39	Stöd till trossamfund	ramanslag	50 750 000
29:1	Ungdomsstyrelsen	ramanslag	18 171 000
29:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	ramanslag	90 389 000
30:1	Stöd till idrotten	ramanslag	455 240 000
30:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	ramanslag	26 500 000
30:3	Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet	obetecknat anslag	3 432 000
30:4	Stöd till friluftorganisationer	obetecknat anslag	15 000 000
Summa			8 357 903 000

Motioner väckta med anledning av skrivelse 2001/02:176

2001/02:Kr12 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om skolans roll i kulturlivet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om funktionshindrades delaktighet i kulturlivet.

2001/02:Kr13 av Lennart Fridén (m):

(delvis) Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om översyn och förändringar i den kulturella infrastrukturen och av samverkansformerna inom kultursektorn för att bättre kunna uppfylla det s.k. jämlikhetsmålet.

2001/02:Kr14 av Jan Backman (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om vissa slutsatser i regeringens skrivelse.

2001/02:Kr15 av Charlotta L Bjälkebring m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att synliggöra den kulturella mångfald som finns i landet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att analysera funktionshindrade konstnärers behov och vilka krav som bör ställas på samhället för att tillgodose dessa.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om en redogörelse för hur långt man har kommit vad gäller tillgänglighet för funktionshindrade till kulturlokaler och kulturprogram.

2001/02:Kr16 av Inger Davidson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avsaknaden av ett barnperspektiv.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om funktionshinderades delaktighet i kulturlivet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kultur i hela landet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stödet till samlingslokaler.

2001/02:Kr17 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

1. Riksdagen begär hos regeringen en utredning för att belysa det statligt stödda kulturstödet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa ett KUL-bidrag för utveckling av ung kultur i hela landet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Ungdomsstyrelsen bör få i uppdrag att påverka kommunerna att utarbeta konkreta planer för en högre prioritering av ungdomars kultur.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Kulturrådet bör få i uppdrag att stimulera kulturinstitutionerna att vidga möjligheterna för ungdomar att både ta del av och delta i verksamheten.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Folkbildningsrådet bör överlägga med studieförbunden och folkhögskolorna om ett större utrymme för ungdomars kulturaktivitet inom folkbildningen.

Motioner från allmänna motionstiden 2002

2002/03:Kr201 av Luciano Astudillo (s):

Riksdagen begär att regeringen ett av kommande år ger myndigheten Forum för levande historia i uppdrag att genomföra en upplysningskampanj riktad till Sveriges skolor för att motverka de fördomar som finns mot svenska muslimer och islam som världsreligion.

2002/03:Kr202 av Sten Tolgfors (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättande av ett centrum för information och forskning kring folkmord, etnisk rensning och brott mot mänskligheten.

2002/03:Kr204 av Ana Maria Narti (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statsbidraget till Sverigeфинländarnas riksarkiv.

2002/03:Kr210 av Rigmor Stenmark (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hjälpmedel för hörselskadade i allmänna lokaler.

2002/03:Kr213 av Anita Sidén m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statsbidraget till Göteborgsoperan.

2002/03:Kr216 av Carina Hägg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ett internationellt romskt forskningsinstitut.

2002/03:Kr219 av Carina Hägg och Birgitta Ahlqvist (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att skyndsamt genomföra en dokumentation av Kiruna-svenskarnas öden.

2002/03:Kr224 av Yvonne Ångström (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nationellt stöd för Museum Anna Nordlander och om att tilldela museet ett nationellt uppdrag.

2002/03:Kr236 av Kent Olsson m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utgångspunkten för kulturpolitiken.
12. Riksdagen begär att regeringen gör en utvärdering av 2000 års filmavtal i enlighet med vad som anförs i motionen.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om funktionshindrade och kulturen.

2002/03:Kr239 av Agneta Ringman m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statligt stöd till länsmusiken i Kalmar län.

2002/03:Kr242 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppdraget för den nya myndigheten Forum för levande historia vidgas så att även illdåd i kommunismens namn uppmärksammas.

2002/03:Kr243 av Agneta Ringman m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne alltid skall utdelas i Vimmerby.

2002/03:Kr248 av Birgitta Carlsson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att läns museerna bör erhålla full kostnadstäckning för Kulturarvs-IT-satsningen.

2002/03:Kr255 av Henrik S Järrel (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att rikstäckande upplysningsinsatser rörande kommunismens historia och folkmord skall organiseras under innevarande mandatperiod.

2002/03:Kr262 av Kenneth Johansson och Margareta Andersson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bidraget till allmänna samlingslokaler.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tilläggsdirektiv till Samlingslokalutredningen för att även belysa samlingslokalernas betydelse för kulturen.

2002/03:Kr266 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anslaget till idrotten skall höjas med 10 miljoner kronor för att möjliggöra föreslagna satsningar vad gäller dopningsbekämpning, idrottsforskning m.m.

2002/03:Kr267 av Bo Bernhardsson och Ronny Olander (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om säkerheten i museer och kulturbyggnader.

2002/03:Kr271 av Camilla Sköld Jansson m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen närmare skall utreda förutsättningarna för att permanenta verksamheten med Kulturarvs-IT och, om så krävs, återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder för att göra detta möjligt.

2002/03:Kr273 av Anita Sidén och Jeppe Johnsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kostnaderna för administrationen av det föreslagna priset.

2002/03:Kr282 av Lars-Ivar Ericson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den kyrkoantikvariska ersättningen.

2002/03:Kr296 av Camilla Sköld Jansson m.fl. (v):

6. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till handlingsplan för att integrera funktionshindrade konstnärer i den offentligt stödda kulturen.

2002/03:Kr300 av Leif Björnlod och Ulf Holm (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om betydelsen av amatörkultur som nyckeln till eget skapande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att amatörkulturens samrådsgrupp bör ges stöd via Kulturrådet.

2002/03:Kr301 av Raimo Pärssinen och Sinikka Bohlin (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om stödet till minoritetskulturer.

2002/03:Kr303 av Claes-Göran Brandin m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om Göteborgsoperan.

2002/03:Kr305 av Helena Höij m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en utvärdering av de statliga läsfrämjande insatserna och En bok för alla.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om LL-stiftelsen.

2002/03:Kr306 av Anne Ludvigsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om förutsättningar för hemslöjdsrörelsen som folkrörelse.

2002/03:Kr307 av Birgitta Sellén och Sven Bergström (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om slöjdens betydelse i samhället.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att anslaget 28:17 Främjande av hemslöjden höjs.

2002/03:Kr315 av Birgitta Sellén (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Bildens Hus i Sundsvall bör tilldelas ett nationellt ansvar när nästa fördelning av detta anslag sker.

2002/03:Kr317 av Arne Kjörnsberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om Textilmuseet i Borås.

2002/03:Kr319 av Erik Ullenhag och Johan Pehrson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ständigt arbeta mot antisemitism.

2002/03:Kr320 av Birgitta Sellén (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att filmvårdscentralen i Grängesberg bör få ansvar för att den tekniska och den laboratorietekniska kompetensen byggs upp och hålls vid liv.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda förutsättningarna för att filmvårdscentralen i Grängesberg byggs ut till ett svenskt nationalarkiv för den rörliga bilden.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att komma med förslag på hur filmarkivet gemensamt med andra arkiv skall kunna samverka även med bibliotek och museer.

2002/03:Kr330 av Ann-Kristine Johansson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det statliga stödet för allmänna samlingslokaler.

2002/03:Kr336 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en utredning för att belysa det statligt stödda kulturstödet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om ett utökat uppdrag till Kulturrådet att även arbeta med utvecklingsarbete.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Ungdomsstyrelsen bör få ett uppdrag att påverka kommunerna att utarbeta konkreta planer för en högre prioritering av ungdomars kultur.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Kulturrådet bör få i uppdrag att stimulera kulturinstitutionerna att vidga möjligheterna för ungdomar att både ta del av och delta i verksamheten.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Folkbildningsrådet bör överlägga med studieförbunden och folkhögskolorna om ett större utrymme för ungdomars kulturaktivitet inom folkbildningen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att införa ett nytt bidrag, KUL-miljoner, för utveckling av ung kultur i hela landet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en utvärdering av individuell visningsersättning.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en utredning av Statens konstråds upphandlingsrutiner.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Museum Anna Nordlander ges ett nationellt uppdrag under de kommande tre åren.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Fryshuset i Stockholm bör få ett treårigt nationellt uppdrag att arbeta med graffiti.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att se över resurstilldelningen till kulturarvs-IT.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utreda hur ett nationalarkiv för rörliga bilder bör kunna se ut.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Filmvårdscentralen i Grängesberg bör få ansvar för att den tekniska och den laboratorietekniska kompetensen byggs upp och hålls vid liv.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att filmarkivet gemensamt med andra arkiv skall kunna samverka även med bibliotek och museer.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en interimistisk huvudman för filmvårdscentralen i Grängesberg.

2002/03:Kr337 av Birgitta Sellén m.fl. (c) vari yrkas

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
28:3 Nationella uppdrag	9 000 000	+2 000 000
28:7 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	138 215 000	+24 000 000
28:9 Litteraturstöd	100 917 000	-36 500 000
28:17 Främjande av hemslöjden	19 122 000	+ 1 000 000
28:34 Forum för levande historia	40 000 000	-40 000 000
30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	26 500 000	+40 000 000
Nytt anslag Kul-miljoner	0	+ 100 000 000.
Summa	8 357 903 000	+91 000 000

2002/03:Kr338 av Kent Olsson m.fl. (m):

1. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:1 Statens kulturråd för år 2003 22 994 000 kr.
2. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet m.m. för år 2003 75 935 000 kr.
3. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:5 Bidrag till Svenska riksteatern m.fl. för år 2003 622 534 000 kr.
4. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:7 Bidrag till vissa teaterändamål m.m. för år 2003 20 000 000 kr mer än regeringen eller således 158 215 000 kr.
5. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:8 Bidrag till biblioteksverksamhet för år 2003 32 139 000 kr.
6. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:9 Litteraturstöd för år 2003 70 917 000 kr.
7. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:12 Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur för år 2003 2 000 000 kr utöver vad regeringen föreslår eller således 16 937 000 kr.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen angående den digitala talboken.
9. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:14 Statens konstråd för år 2003 4 504 000 kr.
10. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:15 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön för år 2003 25 438 000 kr.
11. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer för år 2003 225 036 000 kr.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avgiftsfrihet på de statliga museerna.
14. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:29 Centrala museer – stiftelser för år 2003 191 357 000 kr.
15. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:32 Stöd till icke-statliga kulturlokaler för 2003 0 kr.

16. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:33 Riksutställningar för år 2003 16 896 000 kr.
17. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 28:40 Kulturfond för år 2003 100 000 000 kr.
18. Riksdagen avslår regeringens förslag om höjd TV-avgift i enlighet med vad som anförs i motionen.
19. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 29:1 Ungdomsstyrelsen för år 2003 2 171 000 kr.
20. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 29:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet för år 2003 16 389 000 kr.
21. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen för utgiftsområde 17 politikområde 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler för år 2003 0 kr.
22. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen för utgiftsområde 17 politikområde 30:3 Bidrag till kvinnoorganisationer för år 2003 932 000 kr.
23. Riksdagen beslutar att överföra bidrag till folkhögskolorna från utgiftsområde 17 till utgiftsområde 16 i enlighet med vad som anförs i motionen.
24. Riksdagen anvisar i enlighet med vad som anförs i motionen till utgiftsområde 17 politikområde 25:1 Bidrag till folkbildningen för år 2003 1 269 631 000 kr.

2002/03:Kr343 av Marie Nordén m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Länsteatern i Jämtlands län.

2002/03:Kr344 av Erling Bager m.fl. (fp, m, kd, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att staten måste lämna en garanti för fortsatt ekonomiskt stöd av verksamheten hos Göteborgsmusiken om försvarets engagemang drastiskt minskar eller försvinner.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att staten ökar det nuvarande kulturstödet.

2002/03:Kr350 av Per Landgren (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avsätta resurser för dokumentation och forskning i det assyriska/syrianska/kaldeiska folkets historia.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ta initiativ till ett dokumentations- och forskningscentrum i Sverige för det assyriska/syrianska/kaldeiska folkets identitet och historia.

2002/03:Kr355 av Hans Stenberg och Susanne Eberstein (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett kunskapscentrum för fotografi i Bildens Hus i Sundsvall.

2002/03:Kr363 av Agneta Lundberg och Hans Stenberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det statliga stödet för om- och tillbyggnad av allmänna samlingslokaler.

2002/03:Kr366 av Helena Höij m.fl. (kd):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en höjning av stödet till icke-statliga kulturlokaler.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade resurser till trossamfundens lokaler.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade resurser till allmänna samlingslokaler.

2002/03:Kr367 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om målen för Statens biografbyrå.

2002/03:Kr368 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om friluftorganisationer.

2002/03:Kr369 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en redogörelse för de behov som måste tillgodoses för att vi skall kunna bevara det kyrkliga kulturarvet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om resursfördelningen inom anslaget 28:26 Bidrag till kulturmiljövård.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om folkrörelsearkiven.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om projektet kulturarvs-IT.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om gratis inträde för barn och ungdomar på statliga och regionala museer.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om museernas säkerhet.

2002/03:Kr370 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med information om grunderna för beräkningen av pris- och löneuppräknings inom kultursektorn.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av resurser till länsmusiken samt annan regional musik-, teater- och dansverksamhet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om fonogrammarknaden.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om huvudmannaskap för filmvårdscentralen i Grängesberg.

2002/03:Kr371 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om de problem budgetprocessen skapar för kulturinstitutionerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en utredning om de funktionshinder som delaktighet i kulturlivet.
8. Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt följande uppställning:

Anslag		Regeringens förslag	Anslagsförändring
28:1	Statens kulturråd	42 994 000	-1 000 000
28:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet (Amatörkulturens centralorganisationer)	154 935 000	+1 000 000
28:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet (Medel för regeringens disposition)	154 935 000	-5 000 000
28:6	Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	692 079 000	+5 000 000
28:7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (fonogramstöd)	138 215 000	+1 000 000
28:7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål (fria grupper)	138 215 000	+3 000 000
28:9	Litteraturstöd (En bok för alla)	100 917 000	-5 000 000
28:12	Bidrag till Stiftelsen för lättläst nyhets- information och litteratur	14 937 000	+1 000 000
28:22	Bidrag till regional arkivverksamhet	4 937 000	+1 000 000
28:26	Bidrag till kulturmiljövård	251 745 000	+4 000 000
28:30	Bidrag till regionala museer	143 581 000	+5 000 000
28:32	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	10 000 000	+2 000 000
28:39	Stöd till trossamfund (lokalbidrag)	50 750 000	+3 000 000
30:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	26 500 000	+5 000 000
Summa för utgiftsområdet		8 357 903 000	+20 000 000

2002/03:Kr372 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av kulturpolitiken i enlighet med vad i motionen anförs.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om alternativ finansiering av Kulturnät Sverige.
11. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring för hur Riksutställningar kan förändras i enlighet med vad som anförs i motionen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till Nordiska Akvarellmuseet.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda ett inlemmande av Marionettmuseet under myndigheten Världskulturmuseet.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förändring av Riksteatern.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslagen till de regionala teatrarna.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bidrag till de fria grupperna.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till Moderna museet, Dramaten, Dansens Hus och Kungliga Operan.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till Göteborgsoperan.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till Drottningholms Slottsteater.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till länsmusiken.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om anslag till Statens kulturråd.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om upphandling m.m. av offentlig konst.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att TV-avgiften ej skall höjas.
33. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt uppställning:

Anslag		Prop.	Fp:s anslags- förändr.	Motiv
27:1	Statens biografbyrå	9 603 000	-3 000 000	Filmcensur för vuxna skall avskaffas.
28:1	Statens kulturråd	42 994 000	-7 000 000	5 miljoner kronor förs över till regionerna. Dessutom kan Sveriges kulturnät ej finansieras genom staten.
28:5	Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Dansens Hus och Svenska rikskonserter	822 534 000	-29 500 000	Rikskonserter (-10 miljoner) och Riksteaterns (-27 miljoner) uppdrag kan minskas till förmån för regionerna. Samtidigt anslås 3 miljoner extra vardera till Dramaten och Operan, medan Dansens Hus skall få 1,5 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit.
28:6	Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	692 079 000	+30 000 000	För att avhjälpa länsmusikens och de regionala teaternas ekonomiska problem. 5 miljoner kronor är avsatta för Göteborgsoperan.
28:7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	138 215 000	+10 000 000	Stödja de fria grupperna. 1 miljon kronor avsätts till Sveriges Teatermuseum och 2 miljoner kronor extra till Drottningholms Slottsteater.
28:9	Litteraturstöd	100 917 000	+10 000 000	13 miljoner kronor extra skall satsas på bokinköp i folk- och skolbiblioteken. En bok för alla får 3 miljoner kronor mindre i stöd för att koncentrera sig på barn- och ungdomslitteratur och upphöra med sin vuxenutgivning. Genom bokmomssänkningen har litteraturen för vuxna blivit prissänkt.
28:15	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	40 438 000	-10 000 000	Överföra en del av ansvaret till landsting och kommuner.
28:28	Centrala museer	774 627 000	+14 000 000	Stödja de centrala museerna. Moderna museet tillförs 3 miljoner kronor utöver regeringens förslag.
28:30	Bidrag till regionala museer	143 581 000	+16 500 000	Främja den regionala kulturutvecklingen. 2 miljoner kronor avsätts till Nordiska Akvarellmuseet och 0,5 miljon kronor till Marionettmuseet.
28:33	Riksutställningar	42 896 000	-5 000 000	Uppdraget kan minskas till förmån för regionerna.
28:39	Stöd till trossamfund	50 750 000	+10 000 000	Stödet behöver ökas med tanke på trossamfundens stora ansvarsområde.
30:1	Stöd till idrotten	455 240 000	+10 000 000	Framför allt till dopningsbekämpning
Nytt anslag:	Möte mellan kulturer	0	+4 000 000	För att stödja invandrades kulturer och språk. 1 miljon kronor avsätts till minoritetens arkiv.
Summa för utgiftsområdet		8 357 903 000	+50 000 000	

2002/03:Kr373 av Tasso Stafilidis m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av de nationella kulturpolitiska målen i syfte att de skall stärkas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om strukturer för en nationell kulturpolitik.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om urholkningen i anslagssystemet och om tilldelningen i enlighet med SFS 1996:1598.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om synliggörande av professionell kultur som inte uppbär statliga anslag.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett nationellt uppdrag för dans för barn och ungdomar.

2002/03:Fi230 av Britt Bohlin m.fl. (s, v, mp):

6. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag	Anslagsförändring
29:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	90 389 000	-2 500 000
30:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	26 500 000	+2 500 000
Summa för utgiftsområdet		8 357 903 000	0

7. Riksdagen tillkännager för regeringen att under anslaget 30:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler (utg.omr. 17) för 2003 bör 4 000 000 kr disponeras av Ungdomsstyrelsen för bidrag till samlingslokalorganisationerna för informationsinsatser och utredningsarbete som avser ungdomars nyttjande av samlingslokaler.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att under anslaget 28:9 Litteraturstöd (utg.omr. 17) bör den del av anslaget som avser distributionsstöd till bokhandlar riktas till små och medelstora bokhandlar.

2002/03:Fi232 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

18. Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt uppställningen i tabell 9:

Anslag		2003	2004
27:1	Statens biografbyrå	-3 000 000	-3 000 000
28:1	Statens kulturråd	-7 000 000	-7 000 000
28:5	Bidrag till Riksteatern, Operan, Dramaten, Svenska rikskonserter och Dansens Hus	-29 500 000	-29 500 000

Anslag		2003	2004
28:6	Bidrag till regional musikverksamhet m.m.	+30 000 000	+30 000 000
28:7	Bidrag till vissa teater-, dans- och musik-ändamål	+10 000 000	+10 000 000
28:9	Litteraturstöd	+10 000 000	+10 000 000
28:15	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	-10 000 000	-10 000 000
28:28	Centrala museer: Myndigheter	+14 000 000	+14 000 000
28:30	Bidrag till regionala museer	+16 500 000	+16 500 000
28:33	Riksutställningar	-5 000 000	-5 000 000
28:39	Stöd till trossamfund	+10 000 000	+10 000 000
30:1	Stöd till idrotten	+10 000 000	+10 000 000
Nytt anslag	Möte mellan kulturer	+4 000 000	+4 000 000
Summa		+50 000 000	+50 000 000

2002/03:U261 av Ana Maria Narti (fp):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om forum mot intolerans.

2002/03:So513 av Gudrun Schyman m.fl. (v):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om utarbetande av en handlingsplan för stöd till funktionshindrade konstnärer.

2002/03:N307 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

9. Riksdagen anvisar till anslaget 30:2 till allmänna samlingslokaler (utgiftsområde 17) för budgetåret år 2003 5 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit eller således 31, 5 miljoner kronor.

BILAGA 2

Propositionens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Härigenom föreskrivs¹ att bilagan till 6 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Kategorier som avses i 6 kap. 2 § första stycket 2

- A. 1. Arkeologiska föremål som är äldre än 100 år och som härrör från
 - utgrävningar och fynd på land eller under vatten,
 - arkeologiska fyndplatser,
 - arkeologiska samlingar.
2. Föremål som utgör en integrerad del av söndertagna konstnärliga, historiska eller religiösa minnesmärken som är äldre än 100 år.
3. Tavlor och målningar, som inte tillhör kategori 3 a eller 4, som utförts helt för hand, på vilket underlag och i vilket material som helst.
- 3 a. Akvareller, gouacher och pasteller som utförts helt för hand, på vilket underlag som helst.
4. Mosaiker, som inte tillhör kategorierna 1 och 2, som utförts helt för hand i vilket material som helst och teckningar som utförts helt för hand på vilket underlag och i vilket material som helst.
5. Originalgravyrer, tryck, silkscreentryck och litografier med deras respektive matriser och originalaffischer.
6. Originalskulpturer eller originalstatyer och kopior, framställda enligt samma process som originalet och som inte tillhör kategori 1.
7. Fotografier, film och negativ av dessa.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv av den 5 juni 2001 om ändring av rådets direktiv 93/7/EEG om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium (EGT nr L 187, 10.7.2001, s. 43, Celex 32001L0038).

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

8. Inkunabler och manuskript, inklusive kartor och partitur, enstaka eller i samlingar.
9. Böcker som är äldre än 100 år, enstaka eller i samlingar.
10. Tryckta kartor äldre än 200 år.
11. Arkiv och däri ingående delar, som är äldre än 50 år, på vilket underlag och i vilket medium som helst.
- 12 a. Samlingar och föremål från zoologiska, botaniska, mineralogiska eller anatomiska samlingar.
 - b. Samlingar av historiskt, paleontologiskt, etnografiskt eller numismatiskt intresse.
13. Transportmedel som är äldre än 75 år.
14. Andra antikviteter som inte tillhör kategorierna A1–A13 och som är äldre än 50 år. Kulturföremålen i kategorierna A1–A14 omfattas av denna lag bara om deras värde motsvarar eller överstiger de ekonomiska gränsvärdena under B.

Beträffande kategorierna A3–8 avses endast föremål som är äldre än femtio år och inte tillhör upphovsmannen.

B. Ekonomiska gränsvärden tillämpliga på vissa kategorier under A
VÄRDE

oavsett värde

- 1 (arkeologiska föremål)
- 2 (delar av minnesmärken)
- 8 (inkunabler och manuskript)
- 11 (arkiv)

15 000 euro

- 4 (mosaiker och teckningar)
- 5 (gravyrer)
- 7 (fotografier)
- 10 (tryckta kartor)

30 000 euro

- 3 a (akvareller)

50 000 euro

- 6 (statyer)
- 9 (böcker)
- 12 (samlingar)
- 13 (transportmedel)
- 14 (alla andra föremål)

150 000 euro

- 3 (tavlor)

Bedömningen av om villkoren för det ekonomiska gränsvärdet är uppfyllda måste göras när återlämnande begärs. Det ekonomiska värdet är det som föremålet har i den återkrävande medlemsstaten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1989:41) om TV-avgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §²

TV-avgiften är 1 740 kronor för ett år. Den skall betalas i fyra poster om 435 kronor.

TV-avgiften är 1 812 kronor för ett år. Den skall betalas i fyra poster om 453 kronor.

Varje post avser en avgiftsperiod om tre månader och skall betalas senast sista vardagen före avgiftsperiodens början.

För innehav av TV-mottagare under tiden före den första avgiftsperioden skall avgiften betalas med så stort belopp i förhållande till årsavgiften som motsvarar innehavstiden. Beloppet avrundas nedåt till jämt antal kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

² Senaste lydelse 2001:610.